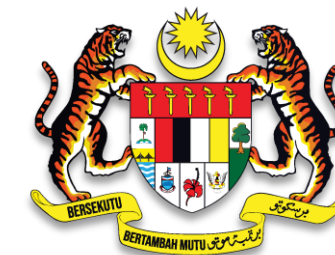

Melakaku Maju Jaya
Rakyat Bahagia
Menggamit Dunia

Rancangan Struktur Negeri Melaka 2040 (Kajian Semula)

PLANMalaysia

Perancangan Melangkaui Kelaziman
Planning: Beyond Conventional

LAPORAN
TINJAUAN

Halaman ini dibiarkan kosong

Kandungan LAPORAN TINJAUAN

1.0	Pengenalan.....	1
2.0	Pembangunan Wilayah dan Negeri Berjiran.....	4
3.0	Pembangunan Guna Tanah dan Hierarki Pembangunan.....	13
4.0	Pengurusan Alam Sekitar, KSAS, Perhutanan dan Daya Tahan Perubahan Iklim.....	18
5.0	Pengurusan Geo Bencana & Sumber Jaya Mineral	22
6.0	Pengurusan Sumber Air dan Risiko Banjir, Pengurusan Pesisiran Pantai dan Pemuliharaan Ekosistem Marin....	25
7.0	Sistem Pengangkutan dan Perhubungan Infrastruktur Pelabuhan	31
8.0	Infrastruktur dan Utiliti.....	36
9.0	Infrastruktur Digital dan Telekomunikasi.....	39
10.0	Teknologi Hijau dan Sumber Jaya Boleh Diperbaharui.....	41
11.0	Kependudukan dan Perancangan Guna Tenaga.....	44
12.0	Perumahan dan Petempatan.....	47
13.0	Pembangunan Luar Bandar dan Petempatan Desa.....	51
14.0	Kemudahan Masyarakat,kawasan Lapang dan Rekreasi.....	54
15.0	Pemeliharaan Warisan dan Pengukuhan Budaya	57
16.0	Sektor Asas Ekonomi dan Transformasi Negeri	62
17.0	Pelancongan Bersepadu Negeri Melaka.....	66
18.0	Perindustrian,perdagangan dan Perkhidmatan.....	73
19.0	Pertanian, Penternakan, Perikanan dan Keterjaminan Makanan.....	78
20.0	Pelaburan Strategik dan Projek Berimpak Tinggi.....	84
21.0	Pengurusan dan Tadbir Urus.....	88
22.0	Hala Tuju Dan Strategi Pembangunan.....	91

Halaman ini dibiarkan kosong

1.0 PENGENALAN

Definisi Rancangan Struktur

Berdasarkan Subseksyen 11(1), Akta 172, Rancangan Struktur (RS) didefinisikan sebagai suatu pernyataan bertulis yang merumuskan dasar dan cadangan am Pihak Berkuasa Negeri (PBN) berkenaan dengan pemajuan dan penggunaan tanah di dalam negeri itu.

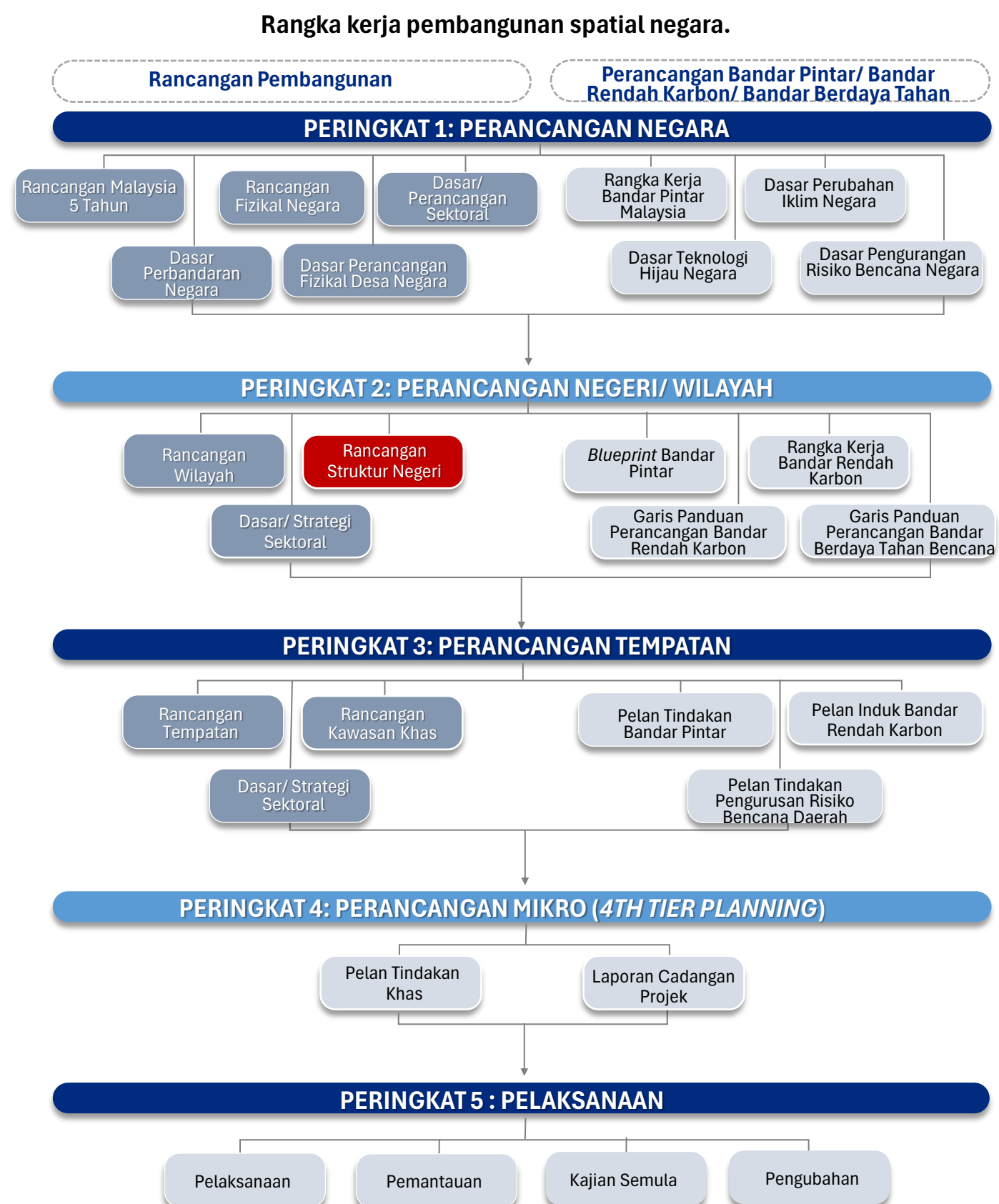
Matlamat Kajian

Menyediakan satu rancangan struktur yang komprehensif dan berdaya laksana selaras dengan dasar serta hala tuju semasa rancangan pembangunan negeri.

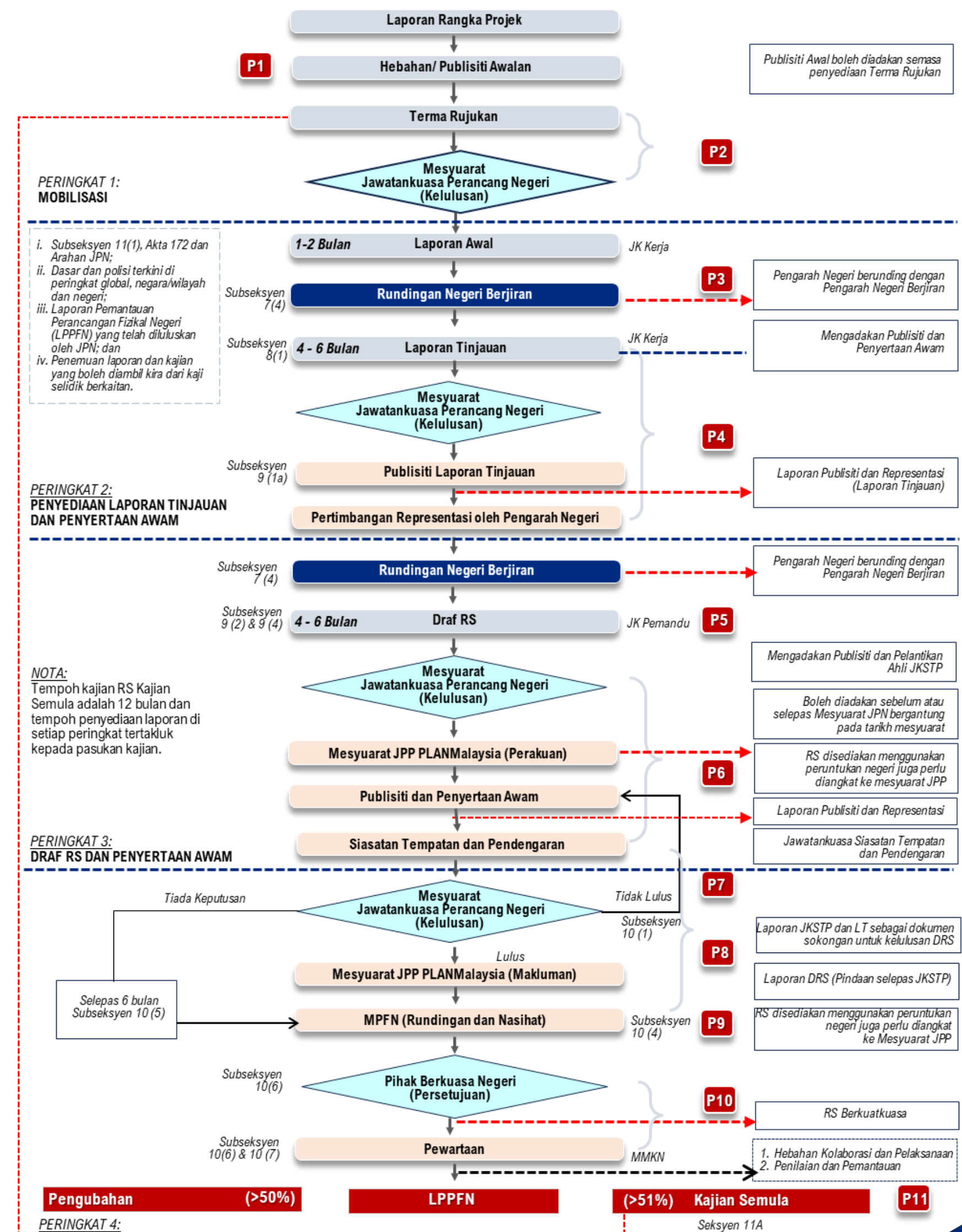
Peruntukan Akta 172

Berdasarkan peruntukan Subseksyen 11 (1), Akta 172, pengubahan atau kajian semula RSN hendaklah dibuat setiap 5 tahun seiring dengan Rancangan Malaysia Lima Tahun (RMLT) dan boleh dibuat atas sebab-sebab berikut :-

- Arahan daripada JPN;
- Keperluan menyelaraskan dasar-dasar pembangunan di peringkat Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan negeri; dan
- Perubahan kepada corak pembangunan negeri.

Carta alir proses penyediaan RS (Kajian Semula).

Tempoh Masa Kajian : 12 bulan proses RS Kajian Semula

Kawasan Kajian

Kawasan kajian RSN Melaka 2040 melibatkan keseluruhan Negeri Melaka yang merangkumi kawasan seluas **228,061.582 hektar** dengan mengambil kira kawasan 3 batu nautika serta anjakan 200 meter laut daripada sempadan warta Pihak Berkuasa Tempatan (PBT).

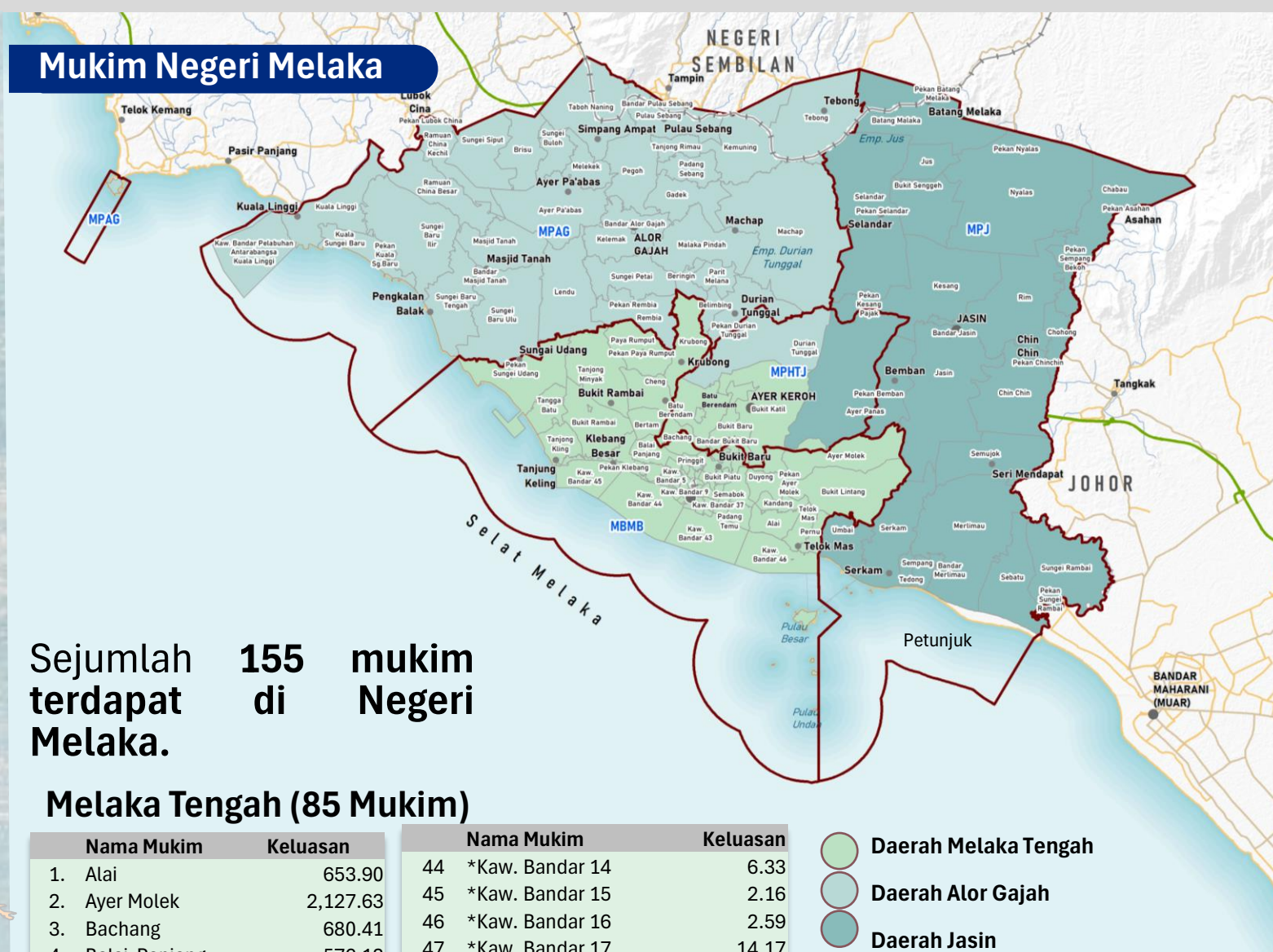
Negeri Melaka terletak di Pantai Barat Semenanjung Malaysia dan bersempadanan dengan Johor dan Negeri Sembilan.

Daerah dan Pentadbiran

Negeri Melaka terbahagi kepada tiga (3) daerah iaitu:

- Daerah Melaka Tengah (36,180 hektar),
- Daerah Alor Gajah (69,560 hektar), dan
- Daerah Jasin (68,920 hektar).

Terdapat empat (4) Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) iaitu **Majlis Bandaraya Melaka Bersejarah (57,955.500 hektar)**, **Majlis Perbandaran Hang Tuah Jaya (14,558.862 hektar)**, **Majlis Perbandaran Alor Gajah (78,881.920 hektar)** dan **Majlis Perbandaran Jasin (76,665.300 hektar)**.

Sejumlah **155** mukim terdapat di Negeri Melaka.

Melaka Tengah (85 Mukim)

Nama Mukim	Keluasan	Nama Mukim	Keluasan
1. Alai	653.90	44. *Kaw. Bandar 14	6.33
2. Ayer Molek	2,127.63	45. *Kaw. Bandar 15	2.16
3. Bachang	680.41	46. *Kaw. Bandar 16	2.59
4. Balai Panjang	576.12	47. *Kaw. Bandar 17	14.17
5. Batu Berendam	1,298.36	48. *Kaw. Bandar 18	30.15
6. Bertam	516.07	49. *Kaw. Bandar 19	18.79
7. Bukit Baru	1,126.24	50. *Kaw. Bandar 20	7.58
8. Bukit Katil	3,349.48	51. *Kaw. Bandar 21	34.24
9. Bukit Lintang	2,715.58	52. *Kaw. Bandar 22	84.65
10. Bukit Piatu	151.84	53. *Kaw. Bandar 23	4.02
11. Bukit Rambai	1,757.76	54. *Kaw. Bandar 24	7.63
12. Cheng	927.28	55. *Kaw. Bandar 25	28.94
13. Duyong	568.89	56. *Kaw. Bandar 26	19.63
14. Ujong Pasir	67.73	57. *Kaw. Bandar 27	19.31
15. Kandang	383.75	58. *Kaw. Bandar 28	5.44
16. Klebang Besar	308.58	59. *Kaw. Bandar 29	49.94
17. Klebang Kechil	232.42	60. *Kaw. Bandar 30	22.13
18. Krubong	1,462.03	61. *Kaw. Bandar 31	97.94
19. Padang Semabok	57.96	62. *Kaw. Bandar 32	33.49
20. Padang Temu	292.77	63. *Kaw. Bandar 33	39.21
21. Paya Rumput	1,372.18	64. *Kaw. Bandar 34	24.42
22. Pringgiti	147.03	65. *Kaw. Bandar 35	56.82
23. Pernu	526.03	66. *Kaw. Bandar 36	51.66
24. Semabok	402.52	67. *Kaw. Bandar 37	98.12
25. Sungei Udang	2349.18	68. *Kaw. Bandar 38	29.21
26. Tangga Batu	731.11	69. *Kaw. Bandar 39	35.07
27. Tanjong Kling	698.17	70. *Kaw. Bandar 40	29.35
28. Tanjong Minyak	2,085.30	71. *Kaw. Bandar 41	22.71
29. Telok Mas	467.90	72. *Kaw. Bandar 42	35.97
30. *Bandar Bukit Baru	383.38	73. *Kaw. Bandar 43	1,648.65
31. *Kaw. Bandar 1	9.33	74. *Kaw. Bandar 44	1,956.10
32. *Kaw. Bandar 2	7.91	75. *Kaw. Bandar 45	1,016.34
33. *Kaw. Bandar 3	35.89	76. *Kaw. Bandar 46	1,379.02
34. *Kaw. Bandar 4	15.89	77. *Pekan Ayer Molek	5.62
35. *Kaw. Bandar 5	138.26	78. *Pekan Batu Berendam	69.32
36. *Kaw. Bandar 6	41.56	79. *Pekan Bukit Rambai	10.57
37. *Kaw. Bandar 7	51.96	80. *Pekan Kandang	5.896
38. *Kaw. Bandar 8	50.44	81. *Pekan Klebang	171.895
39. *Kaw. Bandar 9	3.60	82. *Pekan Paya Rumput	8.95
40. *Kaw. Bandar 10	3.62	83. *Pekan Sungei Udang	125.007
41. *Kaw. Bandar 11	3.82	84. *Pekan Tangga Batu	17.646
42. *Kaw. Bandar 12	3.32	85. *Pekan Tanjong Kling	67.323
43. *Kaw. Bandar 13	2.82		

- Daerah Melaka Tengah
- Daerah Alor Gajah
- Daerah Jasin

Alor Gajah (39 Mukim)

Nama Mukim	Keluasan
1. Ayer Pa'abas	2,986.26
2. Belimbing	372.45
3. Beringin	407.62
4. Brisu	1,481.20
5. Durian Tunggal	5,020.18
6. Gadek	1,507.76
7. Kelemak	1,894.40
8. Kemuning	2,600.33
9. Kuala Linggi	2,380.08
10. Kuala Sungei Baru	1,148.53
11. Lendu	2,728.99
12. Machap	7,664.28
13. Masjid Tanah	1,937.93
14. Malaka Pindah	2,490.51
15. Melekek	915.82
16. Padang Sebang	858.95
17. Parit Melana	637.46
18. Pegoh	1,942.21
19. Pulau Sebang	1,777.18
20. Ramuan China Besar	1,967.55
21. Ramuan China Kechil	1,365.35
22. Rembia	1,652.07
23. Sungei Baru Ilir	3,864.40
24. Sungei Baru Ulu	3,599.25
25. Sungei Baru Tengah	2,191.08
26. Sungei Buloh	822.09
27. Sungei Petai	1,788.99
28. Sungei Siput	1,964.68
29. Taboh Naning	3,194.46
30. Tanjong Rimau	540.14
31. Tebong	3,429.57
32. *Bandar Alor Gajah	39.92
33. *Bandar Masjid Tanah	48.96
34. *Bandar Pulau Sebang	88.57
35. *Kaw. Bandar Pelabuhan Antarabangsa Kuala Linggi	2,181.88
36. *Pekan Durian Tunggal	19.61
37. *Pekan Kuala Sungei Baru	10.37
38. *Pekan Lubok China	16.64
39. *Pekan Rembia	22.31

Jasin (31 mukim)

Nama Mukim	Keluasan
1. Ayer Panas	6,944.96
2. Batang Malaka	3,869.14
3. Bukit Senggeh	2,097.46
4. Chabau	3,818.84
5. Chin Chin	3,372.60
6. Chohong	774.11
7. Jasin	5,391.29
8. Jus	949.36
9. Kesang	4,627.32
10. Merlimau	5,676.38
11. Nyalas	8,099.65
12. Rim	4,182.97
13. Sebatu	2,362.91
14. Selandar	6,127.68
15. Sempang	423.60
16. Semujok	2,602.32
17. Serkam	2,630.73
18. Sungei Rambai	3,287.33
19. Tedong	260.25
20. Umbai	1,268.32
21. *Bandar Jasin	54.10
22. *Bandar Merlimau	21.59
23. *Pekan Asahan	9.59
24. *Pekan Batang Melaka	6.75
25. *Pekan Bemban	8.92
26. *Pekan Chinchin	3.28
27. *Pekan Kesang Pajak	13.94
28. *Pekan Nyalas	3.79
29. *Pekan Selandar	10.17
30. *Pekan Sempang Bekoh	11.62
31. *Pekan Sungei Rambai	9.04

Kawasan Geopolitik

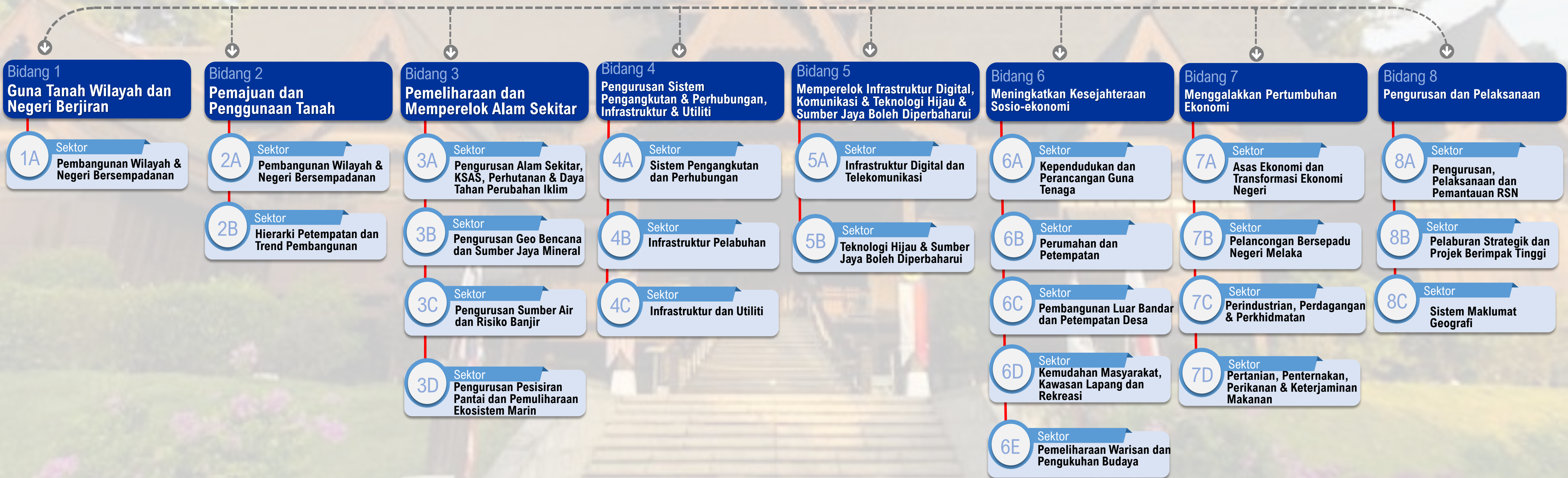

Dari segi geopolitik Negeri Melaka mempunyai **enam (6) kerusi Parlimen dan 28 kerusi Dewan Undangan Negeri (DUN)**.

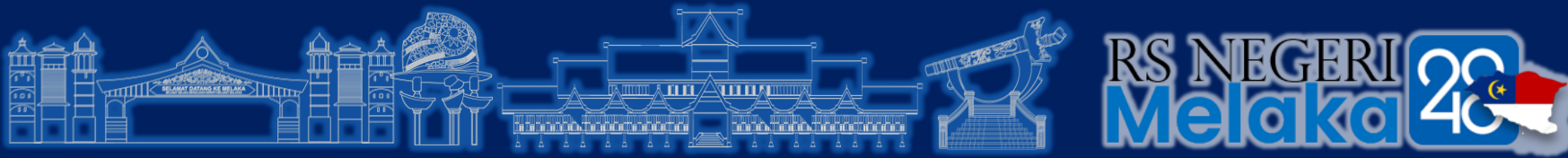
P.134	MASJID TANAH	P.137	HANG TUAH JAYA
N.1	Kuala Linggi	N.15	Pengkalan Batu
N.2	Tanjung Bidara	N.16	Ayer Keroh
N.3	Ayer Limau	N.17	Bukit Katil
N.4	Lendu	N.18	Ayer Molek
N.5	Taboh Naning		
P.135	ALOR GAJAH	P.138	KOTA MELAKA
N.6	Rembia	N.19	Kesidang
N.7	Gadek	N.20	Kota Laksamana
N.8	Machap Jaya	N.21	Duyong
N.9	Durian Tunggal	N.22	Bandar Hilir
N.10	Asahan	N.23	Telok Mas
P.136	TANGGA BATU	P.139	JASIN
N.11	Sungai Udang	N.24	Bemban
N.12	Pantai Kundor	N.25	Rim
N.13	Paya Rumput	N.26	Serkam
N.14	Klebang	N.27	Merlimau
		N.28	Sungai Rambai

*Kawasan bandar dan pekan yang berada didalam senarai mukim

Kerangka bidang kajian RSN Melaka 2040 (Kajian Semula)

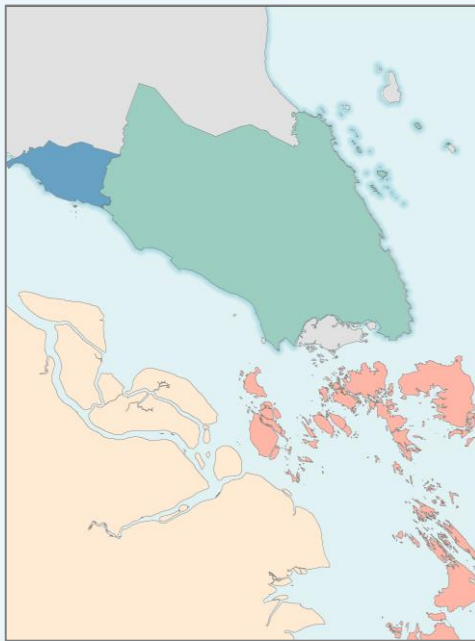
2.0 PEMBANGUNAN WILAYAH DAN NEGERI BERJIRAN

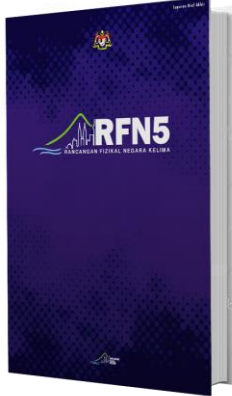
1 MELAKA DALAM KONTEKS ANTARABANGSA

	APEC	ASEAN	RCEP	IMT-GT 2036
DOKUMEN	KERJASAMA EKONOMI ASIA PASIFIK <i>(Asia-Pacific Economic Cooperation)</i> 	PERSATUAN NEGARA-NEGARA ASIA TENGGARA <i>(Association of Southeast Asia Nations)</i> 	PERJANJIAN PERKONGSIAN EKONOMI KOMPREHENSIF SERANTAU <i>(Regional Comprehensive Economic Partnership)</i> 	SEGITIGA PERTUMBUHAN WILAYAH INDONESIA-MALAYSIA-THAILAND <i>(Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle)</i>
ASAS	Forum ekonomi serantau Asia Pasifik yang menggalakkan kerjasama ekonomi, perdagangan dan pelaburan antara ekonomi anggota	Pertubuhan serantau Asia Tenggara yang mempromosikan kerjasama ekonomi, sosial, budaya dan kestabilan serantau	Perjanjian perdagangan bebas serantau yang menggabungkan negara ASEAN bersama rakan dagang utama Asia Pasifik.	Menyediakan rangka kerja serantau bagi mempercepatkan transformasi ekonomi wilayah-wilayah anggota yang melibatkan tiga buah negara (Indonesia–Malaysia–Thailand).
WILAYAH				
KEPENTINGAN EKONOMI	- Membuka peluang eksport kepada pasaran Asia Pasifik. - Menarik pelaburan antarabangsa melalui persekitaran perniagaan yang lebih terbuka. - Meningkatkan integrasi ekonomi Malaysia dengan ekonomi utama dunia.	- ASEAN merupakan platform utama perdagangan dan pelaburan Malaysia. - Menggalakkan mobiliti tenaga kerja, industri dan pelancongan. - Menguatkan kedudukan ASEAN sebagai pusat pertumbuhan ekonomi serantau	- Memberi akses pasaran kepada ekonomi besar Asia seperti China, Jepun dan Korea Selatan. - Mengurangkan kos perdagangan melalui penyelarasan peraturan. - Menyokong perkembangan industri berorientasikan eksport.	- Ekonomi IMT-GT menyumbang sekitar 23% daripada keseluruhan ekonomi tiga negara anggota (Indonesia, Malaysia dan Thailand). - Kawasan IMT-GT menyumbang kira-kira 15.2% kepada KDNK ASEAN. - IMT-GT memperkukuh hubungan ekonomi Malaysia melalui peningkatan perdagangan, pelaburan dan jaringan rantai bekalan serantau
KEPENTINGAN KEPADA NEGERI MELAKA	- Peluang menarik pelaburan asing dalam sektor pembuatan, logistik, teknologi dan industri bernilai tinggi. - Menguatkan peranan Melaka sebagai lokasi strategik dalam jaringan ekonomi Asia Pasifik melalui Pelabuhan Melaka dan kawasan industri.	- Menguatkan hubungan ekonomi Melaka dengan negeri dan wilayah ASEAN melalui perdagangan, pelancongan, pendidikan dan industri halal. - Memperluaskan pasaran produk tempatan Melaka ke negara ASEAN. - Menyokong pembangunan Melaka sebagai hab pelancongan dan perdagangan serantau.	- Meningkatkan potensi Pelabuhan Melaka sebagai sebahagian daripada rangkaian logistik serantau. - Menarik pelaburan industri eksport melalui akses kepada pasaran RCEP. - Memperkukuh sektor pembuatan, maritim, logistik dan perdagangan antarabangsa Melaka	- Melaka termasuk di dalam koridor keterhubungan Melaka-Dumai (EC4) . Selain itu, fokus utama Visi IMT-GT 2036, bakal membuka ruang kepada pertanian, produk dan perkhidmatan halal, serta ekonomi rendah karbon bagi Jasin. - Meningkatkan peluang kerjasama ekonomi Melaka dengan wilayah selatan Thailand dan Sumatera. - Menguatkan kedudukan Melaka sebagai hab pelancongan, perdagangan, industri dan ekonomi maritim di rantau ASEAN.

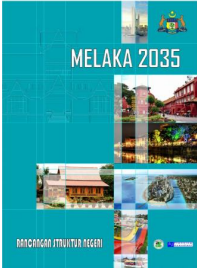
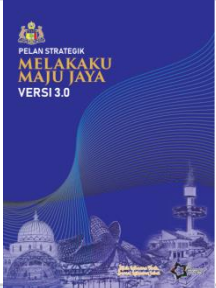
2 MELAKA DALAM KONTEKS ANTARABANGSA

	SOSEK MALINDO JOHOR	OEGCI 2025	UNESCO
DOKUMEN	 SOSEK MALINDO JOHOR (Ekonomi Wilayah Perbatasan Malaysia-Indonesia)	 Laporan Indeks Bandar Global Oxford Economics 2025 (Oxford Economics Global Cities Index 2025)	 TAPAK WARISAN DUNIA (Melaka and George Town, Historic Cities of the Straits of Malacca)
ASAS	Menggalakkan kerjasama ekonomi, perdagangan, pelaburan dan pembangunan komuniti melalui penyelarasan dasar, program dan projek bersama antara Johor, Melaka, Riau dan Kepulauan Riau.	Penilaian bandar secara menyeluruh berdasarkan 27 indikator dalam lima kategori utama, iaitu Ekonomi, Modal Insan, Kualiti Hidup, Alam Sekitar dan Tadbir Urus.	Pengiktirafan berasaskan Nilai Sejagat Luar Biasa (Outstanding Universal Value—OUV) yang menggambarkan perkembangan bandar perdagangan dan pertukaran budaya antara Timur dengan Barat selama hampir 500 tahun di Selat Melaka.
WILAYAH	1. Negeri Johor, Malaysia 2. Negeri Melaka, Malaysia 3. Riau, Indonesia 4. Kepulauan Riau, Indonesia 	Ranking 10 Bandar Terbaik di Dunia • 01. New york • 02. London • 03. Paris • 04. San Jose • 05. Seattle • 06. Melbourne • 07. Sydney • 08. Boston • 09. Tokyo • 10. San Francisco • 79. Kuala Lumpur Ranking 10 Bandar Terbaik di Asia Tenggara • 21. Singapura • 79. Kuala Lumpur • 159. Jakarta • 199. Bangkok • 206. Manila • 286. Bandar Raya Ho Chi Minh • 288. Hanoi • 308. Melaka • 313. Johor Baru • 322. George Town	• 194 negara anggota UNESCO • 196 negara pihak kepada Konvensyen Warisan Dunia • Malaysia ialah negara anggota UNESCO dan pihak kepada Konvensyen Warisan Dunia. Melaka diiktiraf melalui tapak “Melaka and George Town, Historic Cities of the Straits of Malacca”
MATLAMAT HALATUJU	Kerjasama dua hala antara Malaysia dan Indonesia yang memberi tumpuan kepada pembangunan sosioekonomi dan keselamatan kawasan sempadan	• Membandingkan prestasi bandar secara konsisten. • Mengenal pasti kekuatan, kelemahan, peluang dan cabaran bandar. • Menyokong keputusan kerajaan, perancang bandar, pelabur dan sektor perniagaan. • Menggalakkan pembangunan bandar yang berdaya saing, inklusif, berdaya huni dan mampan.	• Memelihara ‘OUV Outstanding Universal Value’, keaslian dan integriti tapak. • Melindungi bangunan, monumen dan landskap bandar bersejarah. • Mengekalkan komuniti serta warisan budaya tidak ketara. • Mengawal pembangunan dalam zon teras dan zon penampian. • Mengimbangkan pemuliharaan dengan pembangunan ekonomi dan pelancongan mampan
KEPENTINGAN EKONOMI	• Mengukuhkan hubungan ekonomi dua hala Malaysia–Indonesia melalui kerjasama perdagangan, pelaburan, perhubungan maritim dan pembangunan kawasan sempadan. • Meningkatkan kecekapan pengurusan sempadan serta kelancaran pergerakan barangan, perkhidmatan dan tenaga kerja antara kedua-dua negara. • Menyokong kestabilan ekonomi dan keselamatan kawasan Selat Melaka sebagai laluan perdagangan antarabangsa.	• Membantu pelabur mengenal pasti bandar yang mempunyai potensi pertumbuhan. • Menilai keupayaan bandar menjana pekerjaan serta menarik syarikat dan tenaga mahir. • Menjadi penanda aras daya saing ekonomi antara bandar di peringkat global.	• Menjana pendapatan melalui pelancongan warisan. • Mengembangkan sektor penginapan, makanan, peruncitan, kraftangan dan pengangkutan. • Mewujudkan pekerjaan kepada komuniti tempatan. • Menggalakkan pemulihan dan penggunaan semula bangunan lama. • Meningkatkan daya tarikan pelaburan dalam industri kebudayaan dan kreatif.
KEPENTINGAN KEPADA NEGERI MELAKA	• Memperkukuh hubungan ekonomi Melaka dengan Riau dan Kepulauan Riau melalui perdagangan, pelancongan dan ekonomi maritim. • Memanfaatkan kedudukan Melaka sebagai negeri pesisir Selat Melaka untuk pembangunan pelabuhan, logistik dan ekonomi biru. • Meningkatkan potensi pelancongan rentas sempadan melalui jaringan budaya dan sejarah Malaysia–Indonesia.	• Menjadi penanda aras untuk membandingkan prestasi bandar Melaka dengan bandar lain. • Membantu mengenal pasti jurang dalam ekonomi, modal insan, kualiti hidup, alam sekitar dan tadbir urus. • Menyokong perancangan guna tanah dan pengukuhan hierarki petempatan. • Membantu menarik pelaburan, pelancongan, bakat dan aktiviti ekonomi bernilai tinggi. • Mengukuhkan imej Melaka sebagai bandar warisan yang berdaya saing, berdaya huni dan mampan.	• Mengukuhkan identiti Melaka sebagai negeri bersejarah. • Meningkatkan imej Melaka pada peringkat antarabangsa. • Menjadi tarikan utama pelancong domestik dan antarabangsa. • Memelihara bangunan, budaya dan kehidupan masyarakat tempatan. • Menjadi asas kawalan guna tanah dan reka bentuk pembangunan di kawasan warisan. • Menyokong pembangunan ekonomi yang berasaskan pelancongan dan kebudayaan.

3 MELAKA DALAM KONTEKS NASIONAL

	RMK13 (2026-2030)	RFN5	DPN3
DOKUMEN	 RANCANGAN MALAYSIA KE-13	 RANCANGAN FIZIKAL NEGARA KE-5	 DASAR PERBANDARAN NEGARA KE-3
TEMPOH PELAKSANAAN	2026-2030	2026-2030	2026-2035
RANGKA EKONOMI YANG BERKAITAN	Koridor ekonomi, Ekonomi MADANI, NIMP 2030, NETR, TVET, ekonomi digital dan hijau.	Rangkaian bandar, logistik nasional, pembangunan wilayah, pelabuhan, industri dan ekonomi hijau.	Ekonomi bandar, pembangunan TOD, bandar pintar, ekonomi rendah karbon dan pembangunan inklusif.
KEPENTINGAN KEPADA NEGERI MELAKA	Meningkatkan pelaburan berkualiti, memperkukuh sektor pelancongan, pembuatan, logistik, digital dan perusahaan kecil sederhana.	Menjadi panduan pembangunan guna tanah, jaringan pengangkutan, kawasan industri, pelancongan serta pemuliharaan warisan Melaka.	Membantu Melaka membangunkan bandar pintar, bandar rendah karbon dan bandar berdaya tahan selaras dengan status negeri pelancongan dan warisan dunia
KELEBIHAN NEGERI MELAKA	.Kedudukan strategik di Selat Melaka yang menyokong perdagangan dan logistik antarabangsa. - Ekosistem perindustrian yang matang dengan kawasan perindustrian serta pelaburan domestik dan asing. - Destinasi pelancongan bertaraf dunia berasaskan warisan dan budaya	- Negeri bersaiz kompak yang memudahkan penyelarasan pembangunan spatial dan infrastruktur. - Mempunyai Bandaraya Warisan Dunia UNESCO sebagai aset pembangunan mampan. - Rangkaian lebuh raya, pelabuhan dan akses yang baik ke Lembah Klang serta Johor.	- Pengalaman pelaksanaan inisiatif Bandar Pintar dan Bandar Rendah Karbon. - Sistem perancangan bandar yang tersusun dengan kadar urbanisasi yang tinggi. - Gabungan bandar warisan, bandar moden dan kawasan pelancongan yang menyokong pembangunan inklusif.
PERANAN NEGERI MELAKA	- Hab pembuatan berteknologi tinggi Hab logistik dan perdagangan melalui kedudukan strategik di Selat Melaka. - Memperkukuh sektor pelancongan berkualiti tinggi. - Memperluas ekonomi digital dan pembangunan TVET. - Menyokong agenda Ekonomi MADANI dan peralihan tenaga	- Memastikan pembangunan bandar selaras dengan Rancangan Struktur Negeri Melaka. - Memelihara kawasan warisan dan kawasan sensitif alam sekitar. - Menggalakkan pembangunan berorientasikan transit (TOD). - Memperkukuh jaringan pengangkutan dan logistik negeri. - Meningkatkan daya tahan terhadap perubahan iklim dan banjir.	- Memperkukuh pelaksanaan Bandar Pintar Melaka. - Menjadi negeri contoh pembangunan bandar warisan yang mampan. - Mengurangkan pelepasan karbon melalui pembangunan hijau. - Meningkatkan kecekapan tadbir urus perancangan. - Memperkasakan pembangunan bandar yang inklusif dan selamat.
SUMBANGAN NEGERI MELAKA	- Menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi negara melalui sektor pembuatan, perdagangan dan logistik. - Menjana pendapatan negara melalui industri pelancongan dan ekonomi perkhidmatan. - Menyokong agenda Ekonomi MADANI melalui pembangunan industri berteknologi tinggi, TVET dan ekonomi digital.	- Menjadi model pembangunan bandar warisan yang seimbang dengan pembangunan moden. - Menyokong rangkaian logistik dan pengangkutan nasional melalui lokasi strategik di Pantai Barat Semenanjung. - Menyumbang kepada pemeliharaan warisan negara dan pembangunan bandar mampan.	- Menjadi negeri contoh pelaksanaan bandar warisan pintar dan pembangunan rendah karbon. - Menyokong agenda pembangunan bandar mampan melalui amalan perancangan yang inovatif. - Menyumbang kepada pencapaian Matlamat Pembangunan Mampan (SDGs) melalui pembangunan bandar yang berdaya tahan, inklusif dan mesra alam.

2 MELAKA DALAM KONTEKS NEGERI

	RANCANGAN STRUKTUR NEGERI MELAKA 2035 (RSN MELAKA 2035)	PELAN STRATEGIK MELAKAKU MAJU JAYA VERSI 3.0 2035	ZON EKONOMI ANJUNG SELATAN	RANCANGAN WILAYAH (RW) KAWASAN PERSEMPADANAN ANTARA NEGERI SEMBILAN, MELAKA DAN JOHOR	BLUEPRINT STRAITS OF MELAKA WATERFRONT ECONOMIC ZONE 2.0
DOKUMEN					
MATLAMAT	Memperkasakan Pembangunan Negeri Melaka Sebagai Sebuah NEGERI BANDAR Berdaya Tahan Yang Berkembang Maju, Hijau, Sejahtera Rakyat Dan Beridentiti. <i>(Thriving, Green, Inclusive And A Resilient City State With Identity)</i>	Rujukan utama bagi mengukur kecemerlangan pelaksanaan projek dan program di bawah pentadbiran Kerajaan Negeri Melaka dalam merangka hala tuju pembangunan untuk tempoh 15 tahun bermula pada 2021 hingga 2035 ke arah merealisasikan visi Menuju Negeri Lestari.	Penyelarasan projek-projek pembangunan berimpak tinggi yang mampu menjana pertumbuhan ekonomi mampan terutamanya yang melibatkan pembangunan di kawasan sempadan; Mewujudkan ekosistem pembangunan yang saling melengkapi; dan melengkapi pembangunan infrastruktur dan meningkatkan ekonomi negeri melalui pelbagai sektor.	Menjadikan Kawasan Persempadanan antara Negeri Sembilan, Melaka dan Johor Sebagai Wilayah Pembangunan Yang Berdaya Maju dan Mampan	Memacu pembangunan SM-WEZ secara Menyeluruh dan Bersepadu Melalui Pengukuhan Sektor Perindustrian, Pelabuhan, Logistik dan Pelancongan Maritim
POSISI MELAKA	Negeri pelancongan, perdagangan dan perkhidmatan bertaraf antarabangsa serta berlandaskan pembangunan mampan dan pemuliharaan warisan		Teras Zon Ekonomi Anjung Selatan bersama Johor dan Negeri Sembilan yang memfokuskan pembangunan ekonomi bersepadu di wilayah selatan.	Penghubung ekonomi serantau Bersama Negeri Sembilan dan Johor	Melaka sebagai hab ekonomi pesisir dan pelabuhan antarabangsa
KEPENTINGAN EKONOMI	- Pemacu ekonomi wilayah barat - Pintu masuk ekonomi antarabangsa - Pembangunan zon industri dna pesisir	- Memacu pertumbuhan ekonomi negeri. - Menggalakkan pelaburan domestik dan asing. - Memperkuh sektor pelancongan. - Meningkatkan pembangunan infrastruktur. - Memulihkan warisan,Meningkatkan modal insan.	- Membentuk koridor pertumbuhan ekonomi baharu di selatan Semenanjung Malaysia melalui integrasi Melaka, Johor dan Negeri Sembilan. - Meningkatkan daya tarikan pelaburan melalui pembangunan industri, infrastruktur, logistik dan jaringan ekonomi wilayah. - Menggalakkan pertumbuhan ekonomi yang lebih seimbang antara wilayah melalui kerjasama antara negeri.	- Gabungan ZPP Melaka dan ZPP Muar yang berpotensi membentuk satu konurbasi di antara Konurbasi Nasional (Lembah Klang) dan Konurbasi Selatan (Iskandar Malaysia) - Tumpuan pelancong (seperti Melaka Bandaraya Bersejarah, Bandar Maharani Bandar Diraja, ekoplancongan di Gunung Ledang) dengan kemudahan penginapan bertaraf tinggi	Merangsang pelaburan, menjana pertumbuhan ekonomi dan memperkuh pembangunan infrastruktur di zon berkenaan.
KEPENTINGAN KEPADA NEGERI MELAKA	- Koridor Pembangunan barat Semenanjung - Pusat perdagangan dan logistik - Penghubung wilayah Selatan antara Negeri Sembilan dan Johor	- Pemacu pelaburan, perkhidmatan, logistik dan industri. - Pusat warisan dunia dan destinasi pelancongan utama. - Sebagai hab perdagangan Selat Melaka. - Pengukuhan infrastruktur negeri melalui peningkatan rangkaian jalan raya, penyediaan infrastruktur digital dan teknologi tinggi.	- Memperkuh peranan Melaka sebagai pintu masuk ekonomi wilayah selatan Malaysia. - Meningkatkan daya saing sektor industri, pelancongan, pertanian moden dan logistik negeri. - Menghubungkan Melaka dengan pusat pertumbuhan utama seperti Johor Bahru dan koridor ekonomi selatan bagi menarik pelaburan baharu.	- Melibatkan pusat ibu negeri Melaka serta kawasan Ayer KEROH, Masjid Tanah, Cheng, Sg. Udang, Batu Berendam, Durian Tunggal, Alor Gajah, Jasin, Merlimau, Bemban, Ayer Molek, Bukit Baru, Bukit Rambai, Klebang dan Tangga Batu. - Merupakan pusat pentadbiran, perdagangan, perkhidmatan yang penting bagi kawasan RW dan juga merupakan pusat pelancongan utama negara (Melaka Tapak Warisan UNESCO) - Mempunyai terminal pengangkutan bertaraf tinggi seperti Lapangan Terbang Antarabangsa Melaka dan Terminal Feri Antarabangsa Sg. Melaka	- Menjadi hab ekonomi maritim berasaskan Selat Melaka. - Zon pertumbuhan ekonomi baharu bagi Negeri Melaka merangkumi perindustrian, pelabuhan, perbandaran dan pelancongan

4 PENYELERASAN PEMBANGUNAN NEGERI BERSEMPADANAN

KAWASAN BERSEMPADAN	DAERAH ALOR GAJAH >> NEGERI SEMBILAN			DAERAH JASIN >> NEGERI SEMBILAN & JOHOR		
	Port Dickson – Kuala Linggi	Linggi – Lubok China	Tampin – Pulau Sebang	Batang Melaka – Gemencheh	Jasin – Tangkak	Sungai Rambai – Muar
Daerah Negeri Bersempadan	Port Dickson	Port Dickson	Tampin	Tampin	Tangkak	Muar
Jaringan Laluan Utama	Jambatan Kuala Linggi, Jalan Kuala Linggi–Linggi	Jalan Persekutuan FT5	Jalan Persekutuan FT1 (Jalan Seremban–Tampin–Pulau Sebang–Alor Gajah)	tiada	Lebuhraya Utara–Selatan (E2) Jalan Persekutuan FT23	Jalan Persekutuan FT5 (Jalan Muar–Sungai Rambai–Melaka)
Hubungan Strategik	• Mengukuhkan hubungan koridor pesisir pantai barat melalui Kuala Linggi–Linggi. • Berpotensi memperkukuh sektor pelancongan pesisir, ekonomi maritim, perikanan dan aktiviti rekreasi pantai. • Menyokong jaringan perhubungan antara destinasi pelancongan Melaka dan Port Dickson	• Mengukuhkan hubungan koridor pesisir pantai barat melalui Kuala Linggi–Linggi. • Berpotensi memperkukuh sektor pelancongan pesisir, ekonomi maritim, perikanan dan aktiviti rekreasi pantai. • Menyokong jaringan perhubungan antara destinasi pelancongan Melaka dan Port Dickson	• Berperanan sebagai pintu masuk utara Negeri Melaka melalui Pulau Sebang–Tampin. • Menyokong pergerakan penduduk, perdagangan dan perkhidmatan antara kedua-dua negeri. • Hubungan strategik melalui FT1 dan jaringan rel KTM yang menyokong mobiliti wilayah	• Menghubungkan koridor selatan Negeri Sembilan dengan kawasan timur Jasin melalui Batang Melaka–Gemencheh. • Menyokong aktiviti pertanian, industri berasaskan sumber tempatan dan pergerakan tenaga kerja. • Mengukuhkan hubungan pusat petempatan kecil antara dua negeri.	• Membentuk hubungan strategik koridor utara Johor–Melaka. • Menyokong aktiviti perdagangan, industri, logistik dan mobiliti harian melalui jaringan E2 dan jalan persekutuan. • Berpotensi memperkukuh hubungan dengan kawasan pertumbuhan seperti Tangkak dan Ledang.	• Membentuk hubungan ekonomi antara Jasin dan Muar melalui Sungai Rambai–Muar. • Menyokong sektor perdagangan, pertanian, industri makanan dan pelancongan warisan. • Mengukuhkan jaringan bandar kecil dan kawasan luar bandar di selatan Semenanjung.

5 PENYELARASAN PEMBANGUNAN NEGERI BERSEMPADANAN

PEMBANGUNAN PROJEK BERIMPAK TINGGI

SEKTOR PERTANIAN

1 Projek Merentas Negeri

16 SEKTOR EKONOMI

5 Projek
6 Projek
5 Projek

9 SEKTOR INFRASTRUKTUR DAN UTILITI

6 Projek
3 Projek Merentas Negeri

7 SEKTOR PELANCONGAN

1 Projek
4 Projek
2 Projek

Southern Rice Bowl dan kawasan padi Negeri Melaka

- Projek Merentas Negeri
- Southern Rice Bowl (Periuk Nasi Selatan)

Projek Berimpak Tinggi (Sektor Ekonomi)

- Negeri Sembilan
- 1 Malaysian Vission Valley
 - 2 Port Al Container
 - 3 Rembau Halal Hub
 - 4 Jempol Halal Hub
 - 5 Gemas Food Valley
- Negeri Melaka
- 6 Strait of Melaka Waterfront Economic Zone (SM-MWEZ).
 - 7 Kuala Linggi International Port (KLIP)
 - 8 MCORP Hi Tech Park
 - 9 Elkay Industrial Park
 - 10 German Technology Park (GTP)
 - 11 Hang Tuah Melaka Commercial Centre (HTMCC)
- Negeri Johor
- 12 Maharani Energy Gateway
 - 13 Muar Furniture Park
 - 14 Hab Pendidikan Tinggi Pagoh
 - 15 Zon Industri Akuakultur (ZIA) Tangkak, Muar, Batu Pahat & Pontian.
 - 16 Hab Pertanian Negeri Segamat

Projek Berimpak Tinggi (Sektor Sektor Infrastruktur dan Utiliti)

- Projek Merentas Negeri
- 17 High Speed Rail (HSR)
 - 18 West Coast Expressway (WCE) Banting – Gelang Patah)
 - 19 Pelebaran Lebuhraya PLUS (Ayer Keroh – Johor Bharu)
- Negeri Melaka
- 20 Pelebaran Jalan Persisir Pantai (Kuala Linggi-Telok Mas)
 - 21 Naiktaraf Lapangan Terbang Antarabangsa Melaka
 - 22 Jambatan MADULINK (Melaka–Dumai)
 - 23 Empangan Jerneh
 - 24 Incinerator (Waste Eco Park)
 - 25 Takungan Air Pinggiran Sungai (TAPS)

Projek Berimpak Tinggi (Sektor Pelancongan)

- Negeri Sembilan
- 26 International Coastal Sport & Tourism (Port Dickson)
 - 27 Negeri Sembilan Culture Center
- Negeri Johor
- 28 Eko – Pelancongan Gunung Ledang
- Negeri Melaka
- 29 Taman Laut Negeri Melaka
 - 30 Denai Sungai Kebangsaan (Sungai Rambai)
 - 31 Pelancongan Bersepadu Ayer Keroh
 - 32 Eko – Pelancongan Paya Lebar

PELABURAN BERSEMPADANAN NEGERI MELAKA

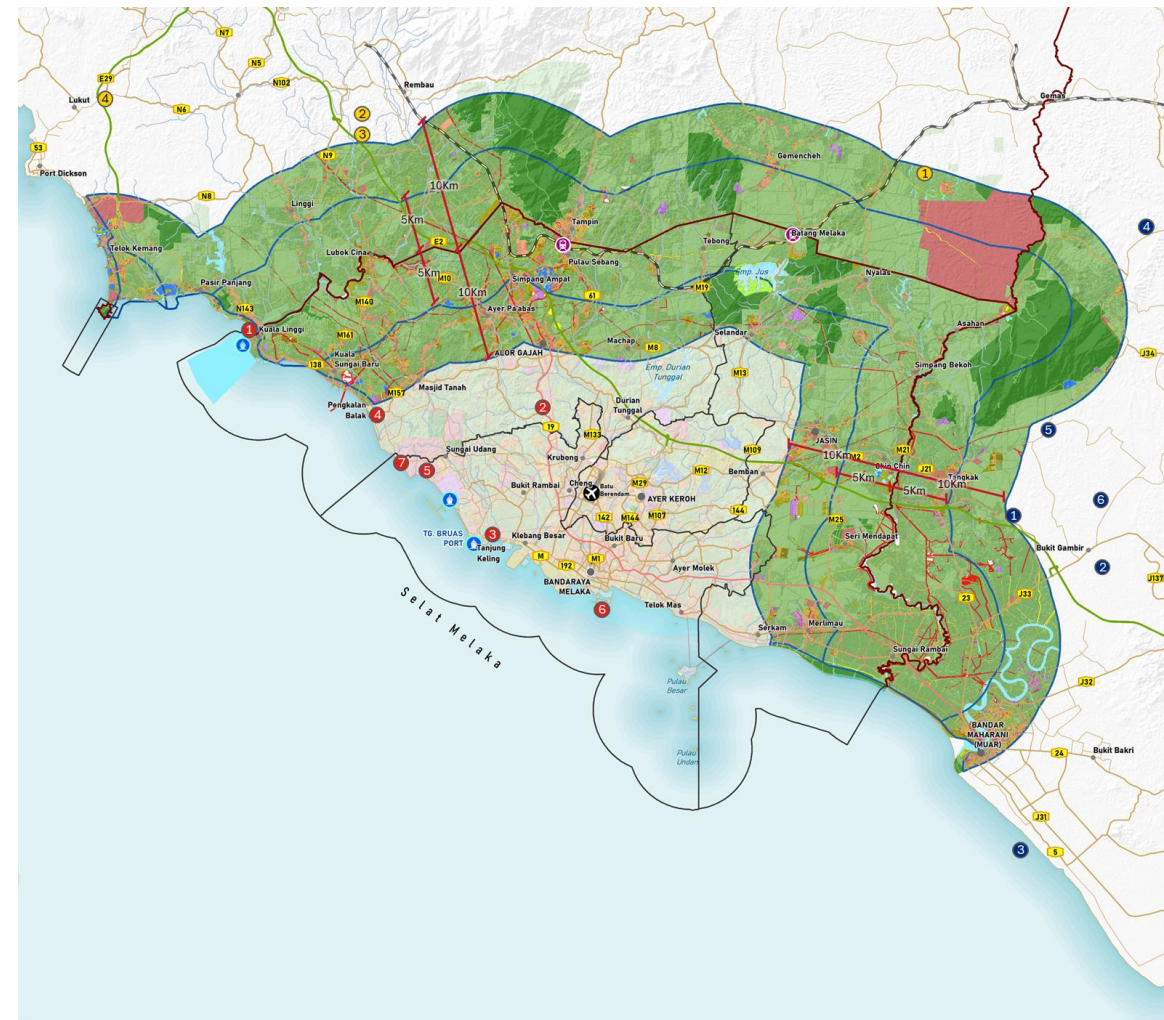
17

Projek Pembangunan Pelaburan

 4 Projek

 7 Projek

 6 Projek

PELANCONGAN BERSEMPADANAN NEGERI MELAKA

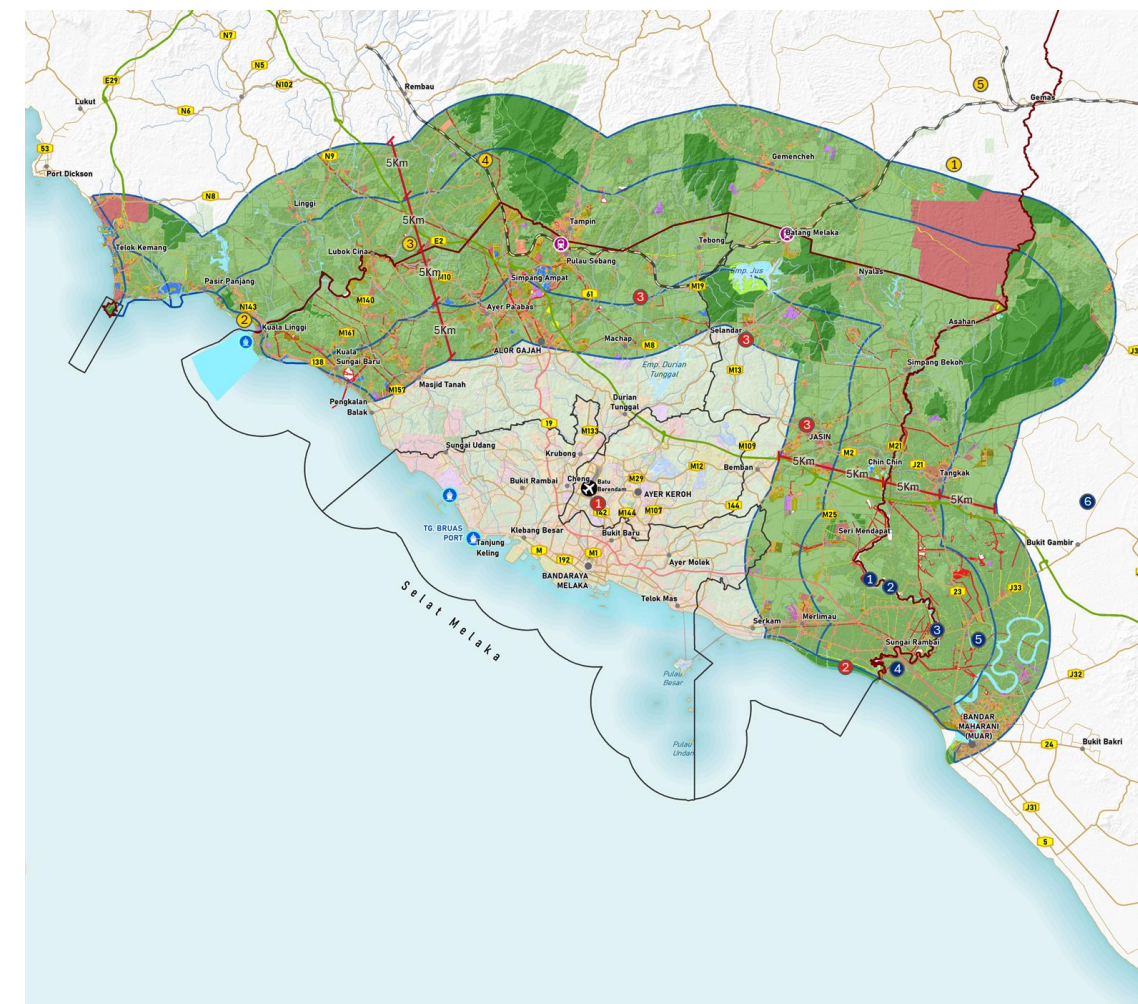
19
Projek
Pembangunan
Pelancongan

Projek	Projek
	4 Projek
	10 Projek
	5 Projek

PERTANIAN BERSEMPADANAN NEGERI MELAKA

13
**Projek Pembangunan
 Pertanian**

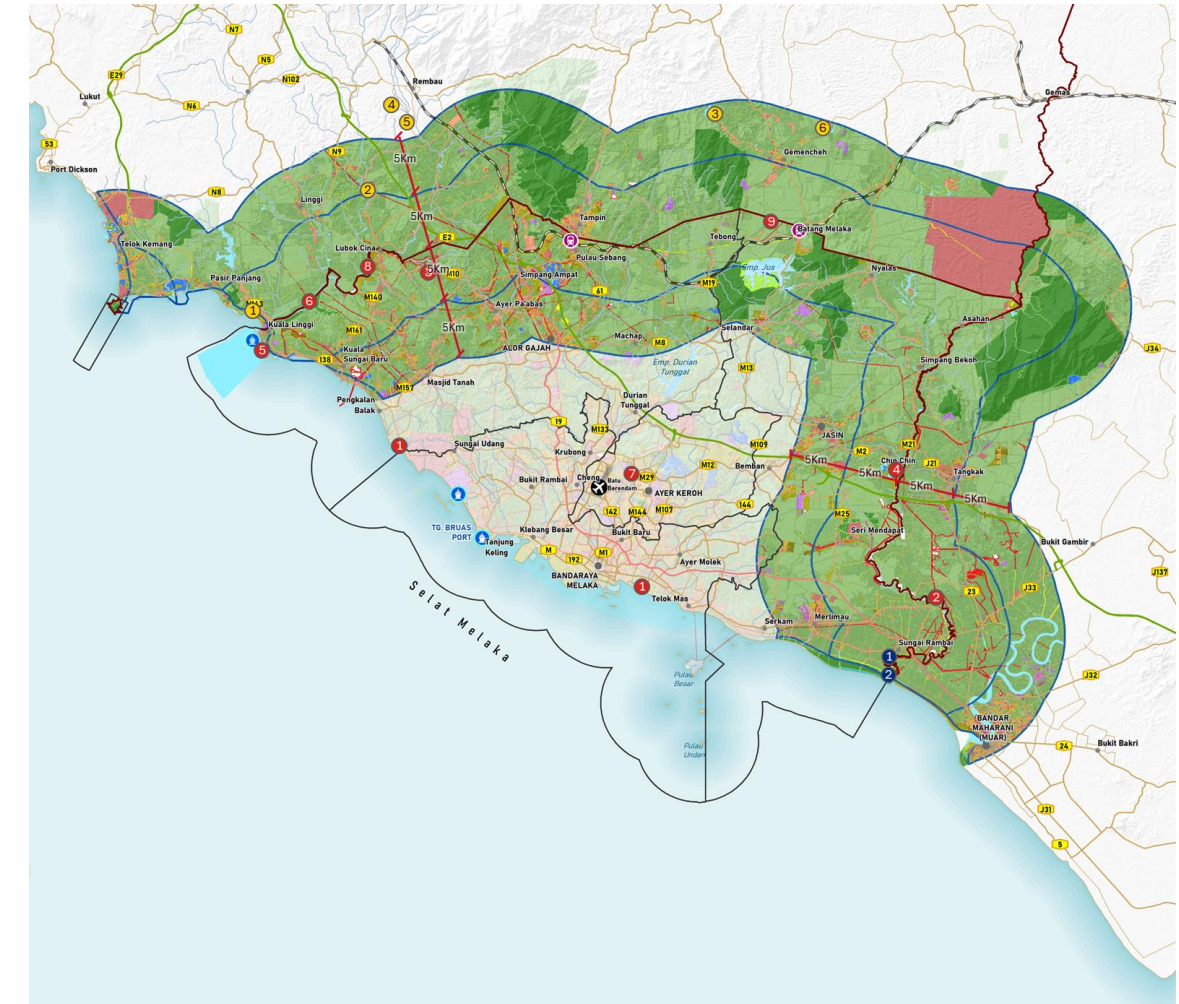

INFRASTRUKTUR DAN UTILITI BERSEMPADANAN NEGERI MELAKA

17

Projek Pembangunan Infrastruktur dan Utiliti

	6 Projek
	9 Projek
	2 Projek

6 KESEDIAAN MELAKA KE ARAH NEGERI BANDAR (CITY STATE)

Negeri Bandar (City State) ialah entiti politik yang merangkumi sebuah bandar berserta kawasan sekitarnya yang berfungsi sebagai sebuah negara berdaulat atau separa berdaulat

Model paling sesuai untuk Melaka

CIRI – CIRI NEGERI BANDAR (CITY STATE)

CIRI GEOGRAFI & DEMOGRAFI

- Satu wilayah yang kecil dan padat, biasanya berpusat pada satu bandar utama
- Sempadan yang jelas antara kawasan bandar dengan wilayah bandar
- Penduduk yang relative kecil tetapi berkepadatan tinggi
- Kosmopolitan Masyarakat berbilang kaum, agama dan budaya

CIRI POLITIK & PENTADBIRAN

- Kedaulatan atau autonomi dalam membuat keputusan dalaman
- Sistem kerajaan tersendiri dengan struktuR Perundangan dan kehakiman
- Pemerintahan yang berpusat dan cekap disebabkan saiz yang kecil
- Perlembagaan atau piagam khusus yang mengawal pentadbiran

CIRI EKONOMI

- Berorientasikan perdagangan, perkhidmatan dan kewangan
- Pelabuhan atau pusat logistic strategik
- Bergantung kepada perdagangan antarabangsa kerana kekurangan sumber asi
- Ekonomi berasaskan modal insan, bukan pertanian atau perlombongan

CIRI SOSIO-BUDAYA

- Identiti tersendiri yang berbeza daripada wilayah jiran
- Pusat budaya, pendidikan dan inovasi
- Tarikan pelancongan dan warisan sejarah

CIRI STRATEGIK

- Kedudukan geo-strategik (selalunya di laluan perdagangan)
- Infrastruktur kelas dunia
- Pengkhususan dalam sektor tertentu (kewangan, pelabuhan,teknologi)

	KOMPONEN	SINGAPURA	MONACO	VATICAN CITY	HONG KONG (SAR)
	Status	Negara berdaulat penuh	Negara berdaulat (di bawah perlindungan Perancis)	Negara berdaulat (theocracy)	Wilayah Pentadbiran Khas China
	Keluasan	±734 km ²	±2 km ²	0.49 km ²	±1,106 km ²
	Penduduk	±5.9 juta	±39,000	±800	±7.5 juta
	Sistem Politik	Republik berparlimen	Monarki berperlembagaan	Monarki mutlak (Pope)	"Satu Negara, Dua Sistem"
	Tonggak Ekonomi	Pelabuhan, kewangan, teknologi, bioperubatan	Pelancongan mewah, perjudian, kewangan	Pelancongan agama, derma	Kewangan antarabangsa, perdagangan
	Mata Wang	Dolar Singapura	Euro	Euro	Dolar Hong Kong
	Pertahanan	Tentera sendiri (SAF)	Bergantung kepada Perancis	Swiss Guard	Bergantung kepada China
	Hubungan Luar	Bebas sepenuhnya	Bebas dengan beberapa pengecualian	Bebas (status pemerhati PBB)	Perlu kebenaran Beijing
	Daya Tarikan Utama	Hab perniagaan global	Pusat hartawan & sukan F1	Pusat agama Katolik dunia	Gerbang ke pasaran China

Persamaan Utama Modern City State

73%

Jumlah skor terkumpul adalah sebanyak 22 markah di mana ianya meletakkan Negeri Melaka di dalam tahap kesediaan sederhana dalam menjadi Bandar Negeri

Bergantung kepada modal insan dan perkhidmatan

Mempunyai infrastruktur bertaraf dunia

Memainkan peranan hab serantau atau global

Mempunyai sistem perundangan yang tersendiri dan telus

Tarif rendah / status pelabuhan bebas

7 HALA TUJU STRATEGIK – MELAKA MENGGAMIT DUNIA

Strategi untuk membawa Melaka ke pentas dunia perlu memaksimakan kelebihan berikut:

Kedudukan di Selat Melaka

Maritim & Teknologi

Pelancongan

Industri Halal

Sektor pembuatan

Logistik

Pendidikan

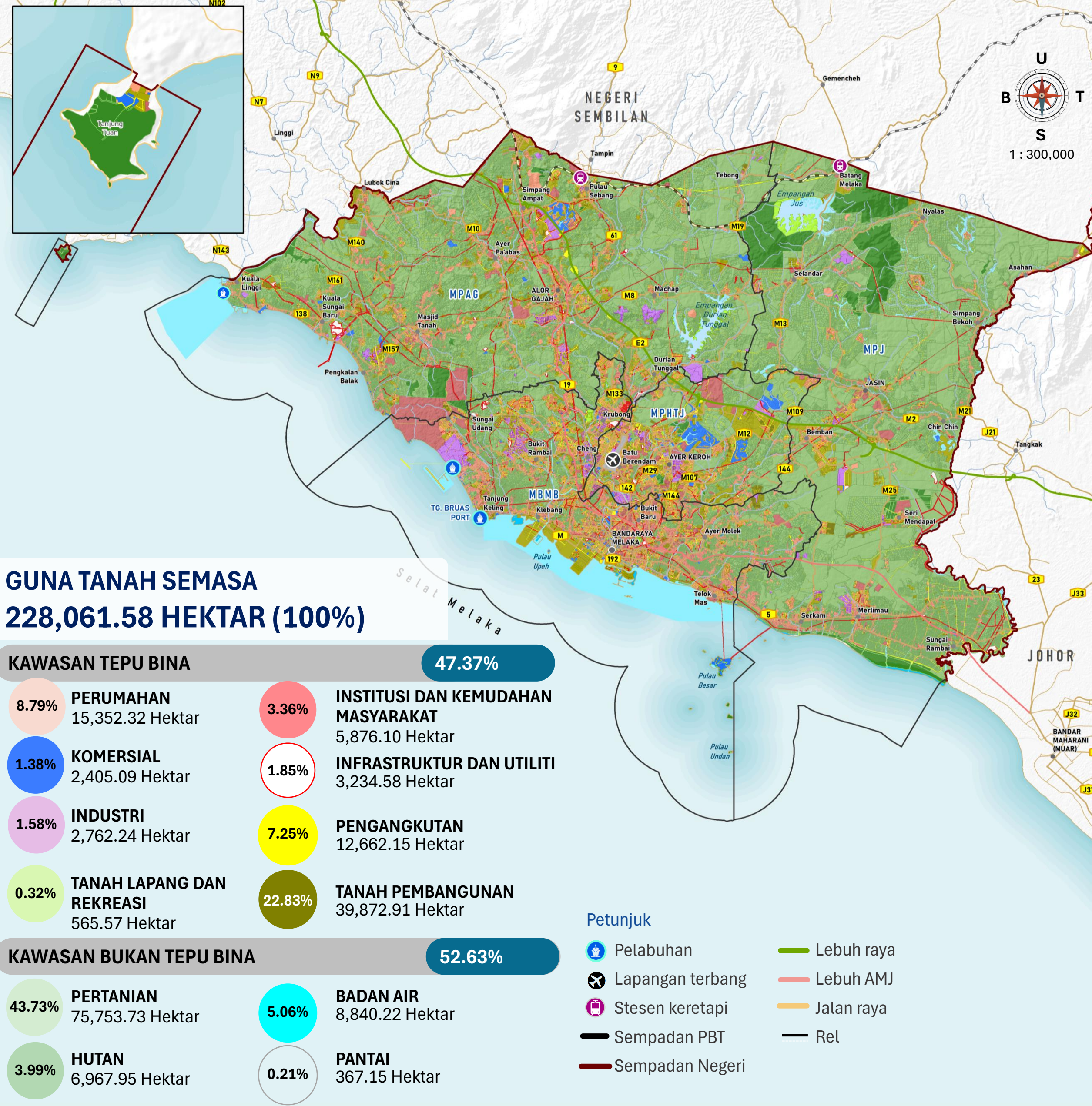
BIL	NEGARA	KERJASAMA EKONOMI		RASIONAL KEPADA MELAKA
1	Singapura	Logistik Pelabuhan Ekonomi digital	Teknologi kewangan (fintech) Pelancongan berkembar	Rakan dagang utama, berdekatan secara geografi, limpahan pelaburan dan tenaga kerja berkemahiran
2	Indonesia (Sumatera)	Industri halal, Agro-makanan, Pelancongan Selat Melaka,	Perdagangan rentas sempadan Maritim	Ahli IMT-GT, hubungan sejarah, pasaran pengguna yang besar
3	Vietnam & Thailand	Rantai bekalan ASEAN, Automotif	Elektronik Perdagangan	Menguatkan integrasi ekonomi serantau dan rantai bekalan ASEAN
4	China	Pembuatan (high-tech) Semikonduktor, Logistik	Teknologi pintar Teknologi digital & AI	Pelabur terbesar dalam sektor pembuatan Malaysia, potensi pengembangan industri di Melaka
5	Jepun	Advanced manufacturing, Automasi,	TVET, R&D	Pelaburan industri berkualiti tinggi serta pemindahan teknologi
6	Korea Selatan	Elektronik, Digital innovation,	Budaya kreatif, Pelancongan	Kekuatan dalam ICT, elektronik dan ekonomi kreatif
7	India	Farmaseutikal, ICT,	Pendidikan tinggi, Pelancongan kesihatan	Pasaran besar dan hubungan perdagangan yang semakin berkembang
8	UAE, Arab Saudi, Qatar	Industri halal, Kewangan Islam,	Keselamatan makanan, Pelancongan	Permintaan tinggi terhadap produk halal dan peluang pelaburan strategik
9	Australia	Pendidikan, Penyelidikan,	Tenaga hijau, Pertanian pintar	Kerjasama universiti-industri serta pembangunan teknologi hijau
10	Jerman	Industri 4.0, Kejuruteraan,	Tenaga boleh diperbaharui, TVET	Kepakaran dalam automasi dan pembangunan industri berteknologi tinggi
11	Belanda	Pengurusan pelabuhan, Logistik,	Pengurusan air, Agroteknologi	Kepakaran global dalam pengurusan pelabuhan dan sistem air

3.0 PEMBANGUNAN GUNA TANAH DAN HIERARKI PEMBANGUNAN

1 KOMPOSISI GUNA TANAH SEMASA

DAERAH		Majlis Bandaraya Melaka Bersejarah		Majlis Perbandaran Jasin		Majlis Perbandaran Alor Gajah		Majlis Perbandaran Hang Tuah jaya		Keseluruhan Negeri	
KATERGORI / PERKARA		Luas (Hektar)	Peratus (%)	Luas (Hektar)	Peratus (%)	Luas (Hektar)	Peratus (%)	Luas (Hektar)	Peratus (%)	Luas (Hektar)	Peratus (%)
Tepu Bina	Perumahan	5,468.46	16.52	3,575.51	5.64	4,599.60	7.23	1,708.74	11.74	15,352.32	8.79
	Komersial	738.20	2.23	152.78	0.24	554.57	0.87	959.53	6.59	2,405.09	1.38
	Industri	843.82	2.55	488.72	0.77	934.13	1.47	495.57	3.40	2,762.24	1.58
	Institusi dan Kemudahan Marsyarakat	1,658.77	5.01	953.47	1.50	2,257.42	3.55	1,006.44	6.91	5,876.10	3.36
	Tanah Lapang Dan Rekreasi	201.31	0.61	85.39	0.13	74.74	0.12	204.12	1.40	565.57	0.32
	Tanah Pembangunan	7,528.00	22.74	12,426.26	19.60	15,554.22	24.46	4,364.43	29.98	39,872.91	22.83
	Pengangkutan	5,756.23	17.39	1,939.40	3.06	2,944.08	4.63	2,022.44	13.89	12,662.15	7.25
	Infrastruktur dan Utiliti	829.22	2.51	741.96	1.17	1,313.80	2.07	349.60	2.40	3,234.58	1.85
	Jumlah Tepu Bina (1)	23,024.02	69.56	20,363.49	32.11	28,232.55	44.40	11,110.89	76.32	82,730.95	47.37
Bukan Tepu Bina	Pertanian	4,669.47	14.11	35,192.46	55.50	32,778.82	51.55	3,112.98	21.38	75,753.73	43.37
	Hutan	58.35	0.18	5,645.38	8.90	1,124.89	1.77	139.32	0.96	6,967.95	3.99
	Badan Air	5,163.75	15.60	2,077.59	3.28	1,403.21	2.21	195.67	1.34	8,840.22	5.06
	Pantai	185.97	0.56	136.18	0.21	45.00	0.07	-	-	367.15	0.21
Jumlah Bukan Tepu Bina (2)		10,077.54	30.44	43,051.61	67.89	35,351.95	55.60	3,447.97	23.68	91,929.05	52.63
Jumlah Keluasan Yang Telah Di Warta (A) *(1+2)		33,101.56	100.00	63,415.10	100.00	63,584.48	100.00	14,558.86	100.00	174,660.00	100.00
3 Batu Nautika daripada Sempadan Warta Negeri (B)		22,039.37		13,250.20		15,297.44				50,587.01	
Anjakan 200m Laut Daripada Sempadan Warta PBT (C)		2,814.57								2,814.57	
Jumlah Keluasan Kajian RT Negeri Melaka *(A+B+C)		57,955.50		76,665.30		78,881.92		14,558.86		228,061.58	

2 Hierarki Petempatan berdasarkan Rancangan Fizikal Negara 5

KONURBASI

Merupakan aglomerasi kawasan perbandaran yang berkepadatan tinggi dan mempunyai hubungan aktiviti ekonomi.

ZON PEMBANGUNAN EKONOMI

Merupakan bandar-bandar utama dan bandar ibu negeri yang mempunyai kekuatan ekonomi dan menyumbang kepada pertumbuhan ekonomi negeri dan menjadi pemangkin limpahan pembangunan Ekonomi wilayah.

KEDUDUKAN MELAKA

- Daerah Melaka Tengah – Alor Gajah disenaraikan di dalam Zon Pembangunan Ekonomi

ZON PROMOSI PEMBANGUNAN

Merupakan bandar Tier 2 atau Tier 3 yang kekuatan ekonomi, jumlah penduduk tadahan dan dividen penduduk yang tinggi, namun belum dapat mencapai kepadatan dan kepesatan ekonomi yang setara di peringkat nasional.

KEDUDUKAN MELAKA

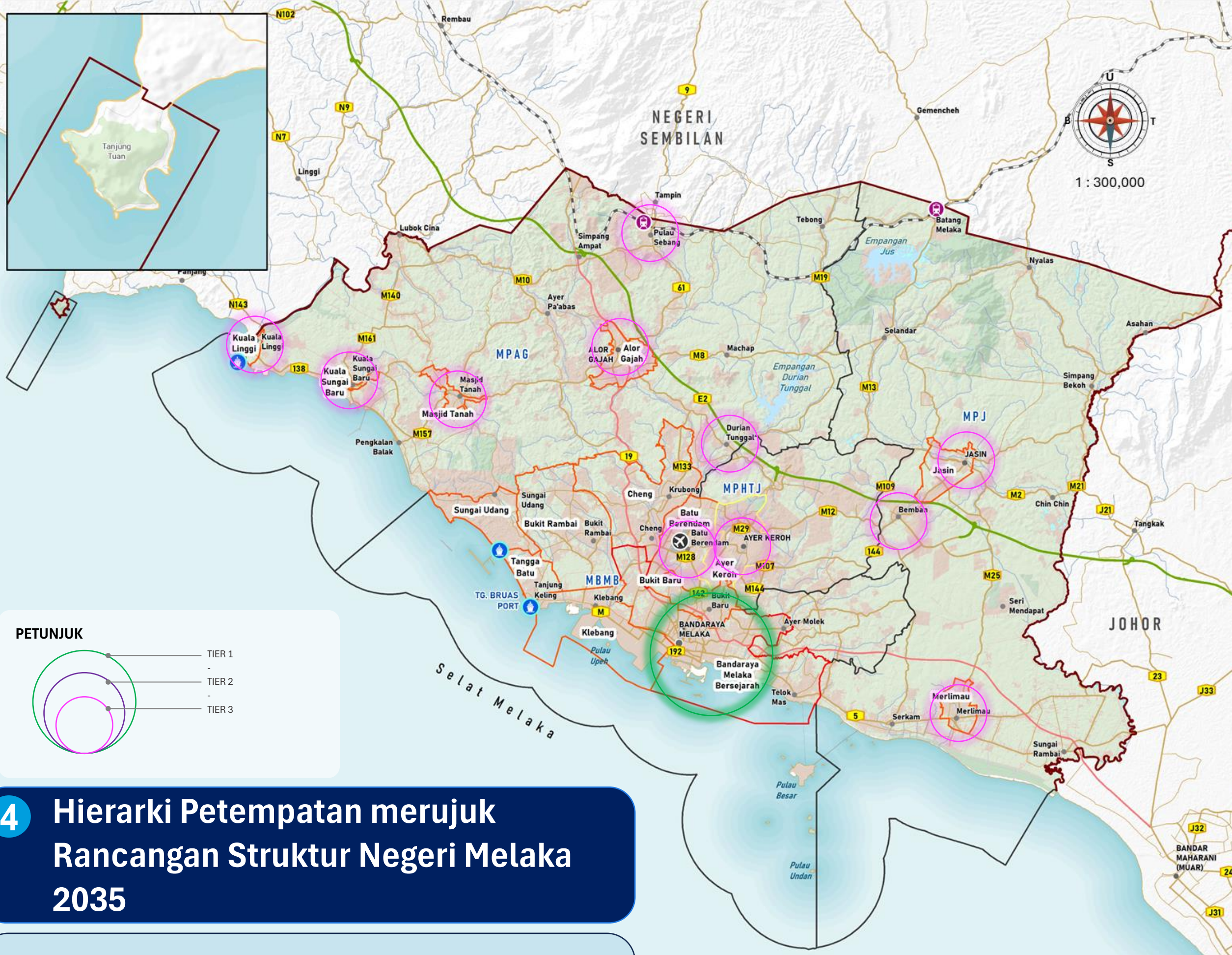
- Negeri Melaka disenaraikan sebagai Zon Promosi Pembangunan Bandaraya Melaka Bersejarah

PUSAT KATALIS

Merupakan bandar utama atau bandar tempatan dalam daerah yang berpotensi menjadi pemangkin pertumbuhan ekonomi di peringkat daerah dan luar bandar.

KEDUDUKAN MELAKA

- Jasin disenaraikan sebagai Pusat Katalis.

3 Hierarki Petempatan berdasarkan Dasar Perbandaran Negara 3

TIER 1

Mempunyai penduduk **tidak kurang dari 500,000** dengan berkepadatan **minimum 1,500 orang/km persegi**, pusat pertumbuhan pembangunan seperti komersial, kewangan, perumahan atau bercampur dan kemudahan masyarakat serta infrastruktur utama dan/atau merupakan **pusat pentadbiran negara, wilayah atau negeri**.

FUNGSI PUSAT PENTADBIRAN

- Pusat Pentadbiran Negara/ Wilayah/ Ibu Negara
- Pusat Pentadbiran Negeri/ Ibu Negeri

KEPELBAGAI EKONOMI

- Pusat Bandar Utama (Central Business District)
- Pusat Kewangan Utama (Central Financial District)

TIER 2

Mempunyai penduduk **tidak kurang dari 100,000** dengan berkepadatan **minimum 1,000 orang/km persegi**, mempunyai pusat pertumbuhan pembangunan seperti komersial, kewangan, perumahan atau bercampur dan kemudahan masyarakat serta infrastruktur dan/atau merupakan **pusat pentadbiran negeri atau daerah**.

FUNGSI PUSAT PENTADBIRAN

- Pusat Pentadbiran Negara/ Wilayah/ Ibu Negara
- Pusat Pentadbiran Negeri/ Ibu Negeri

KEPELBAGAI EKONOMI

- Pusat Bandar Utama (Central Business District)
- Pusat Kewangan Utama (Central Financial District)

TIER 3

Mempunyai penduduk **tidak kurang dari 10,000** dengan berkepadatan **minimum 300 penduduk/km persegi**, mempunyai pusat pertumbuhan pembangunan seperti komersial, kewangan, perumahan atau bercampur dan kemudahan masyarakat serta infrastruktur dan / atau merupakan **pusat pentadbiran daerah**.

FUNGSI PUSAT PENTADBIRAN

- Pusat Pentadbiran Daerah

KEPELBAGAI EKONOMI

- Pusat Kewangan Utama (Central Financial District)

TIER 1

1 Bandar
Bandar Melaka

Tier 2

Tier 3

11 Bandar

- Alor Gajah
- Durian Tunggal
- Kuala Linggi
- Kuala Sungai Baru
- Masjid Tanah
- Pulau Sebang
- Jasin
- Bemban
- Merlimau
- Batu Berendam
- Ayer Keroh

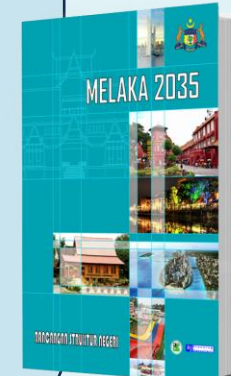
4 Hierarki Petempatan merujuk Rancangan Struktur Negeri Melaka 2035

○ **1 Bandar**
Bandaraya Melaka

○ **2 Bandar Utama**
Ayer Keroh
Alor Gajah
Jasin

○ **9 Bandar Tempatan**
Batu Berendam
Bukit Baru
Malim Jaya
Klebang Besar
Cheng
Paya Rumput
Sungai Udang
Masjid Tanah
Merlimau

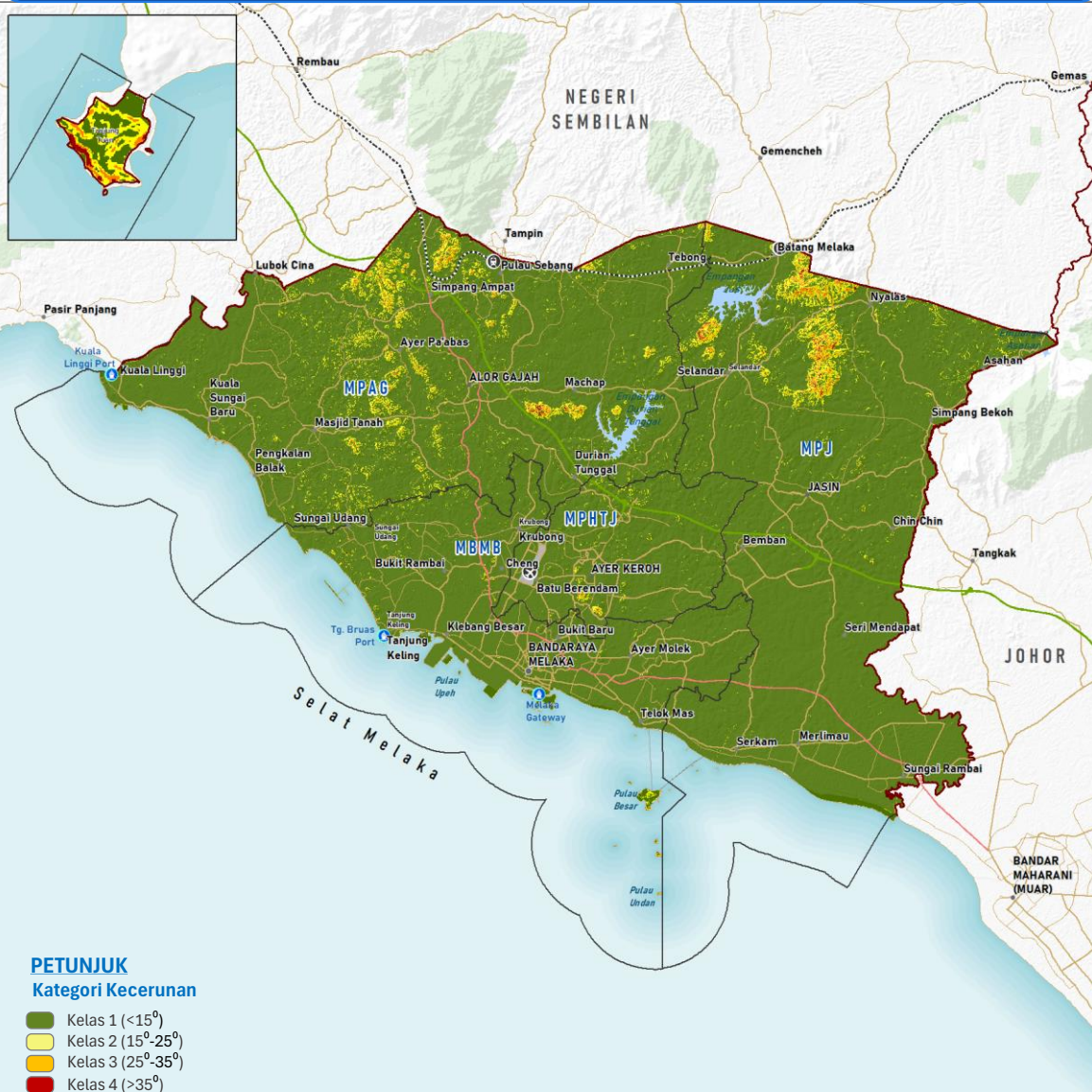
○ **27 Pekan**

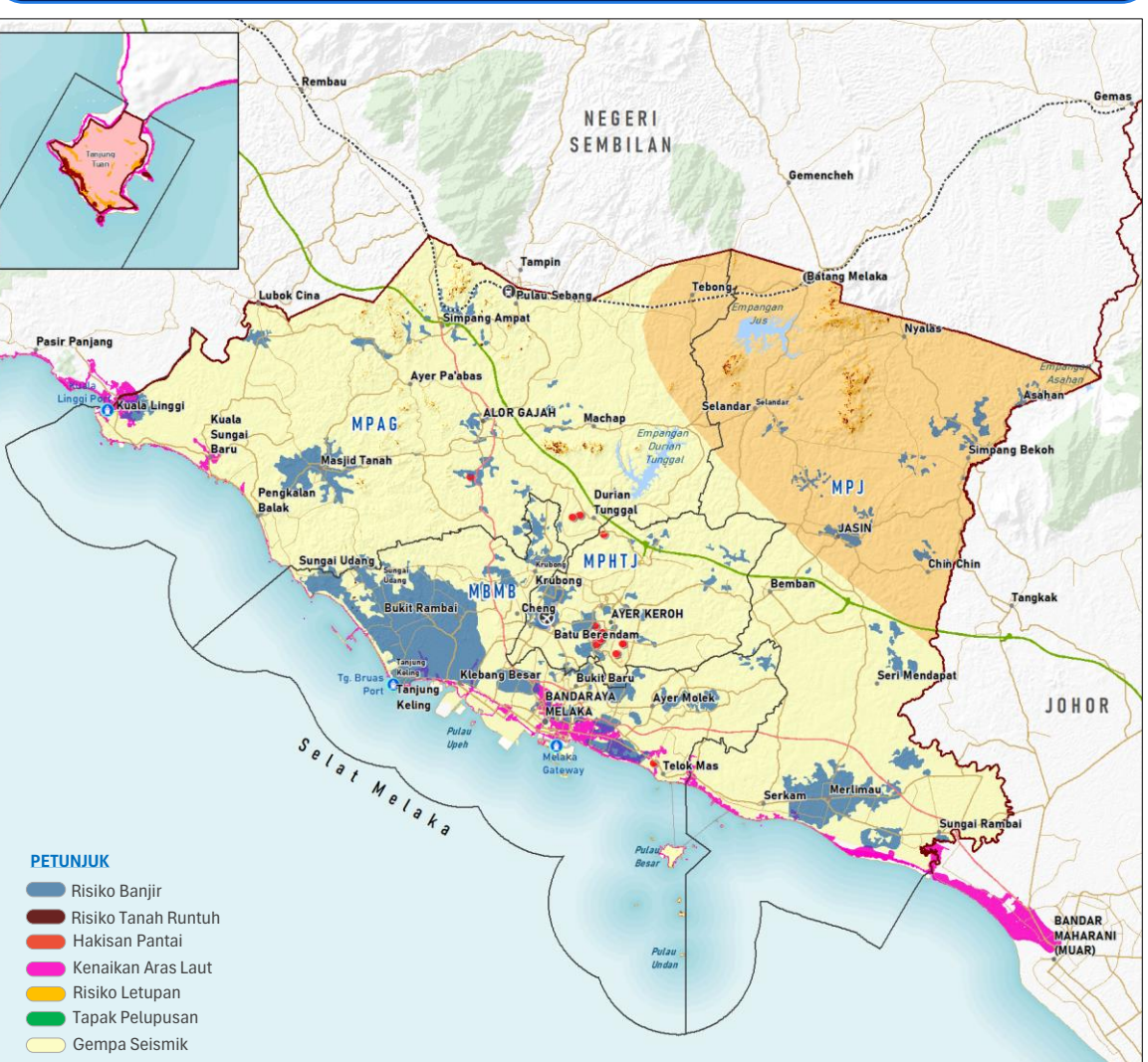
5 ANALISIS KETINGGIAN

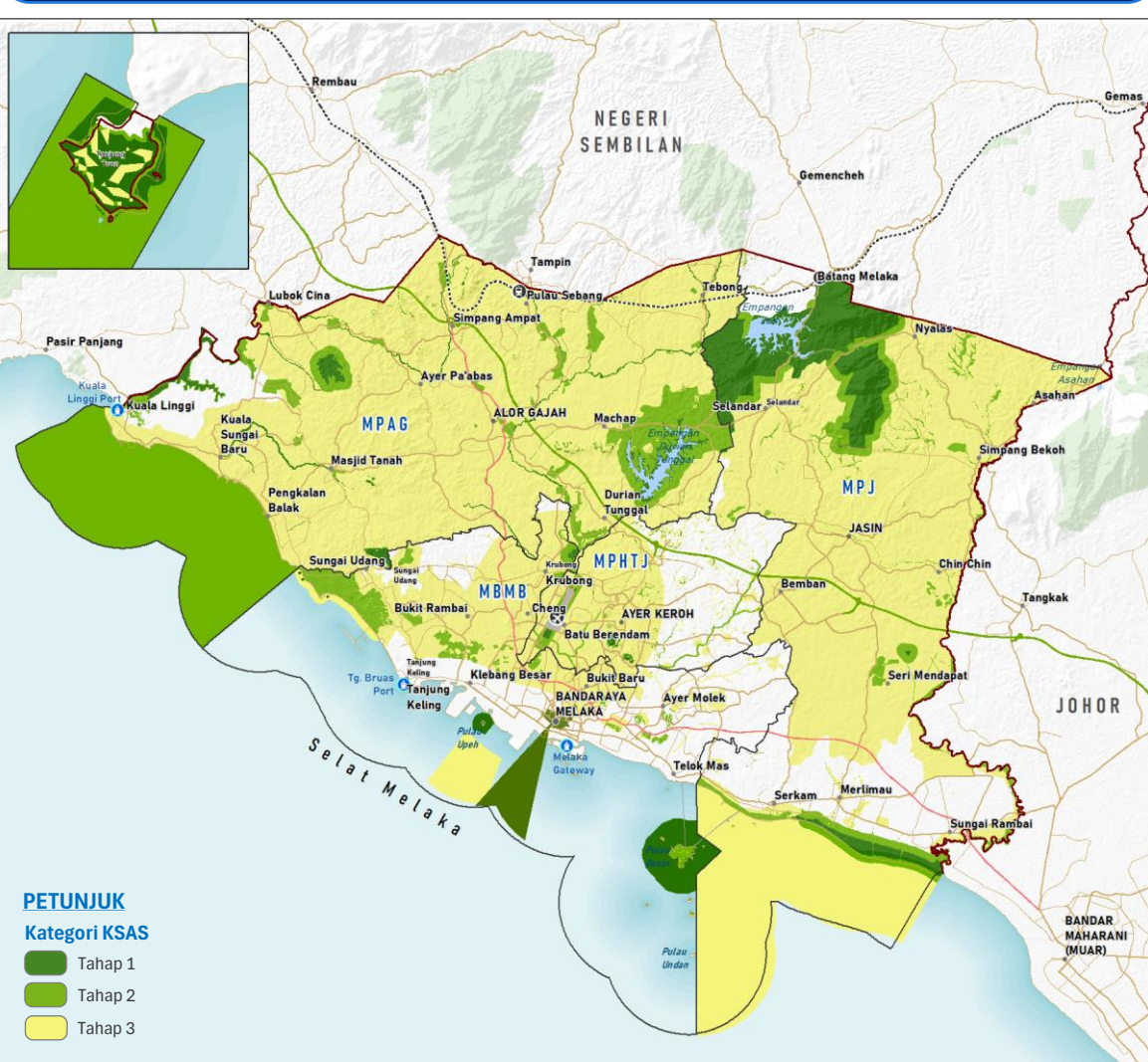
6 ANALISIS KECERUNAN

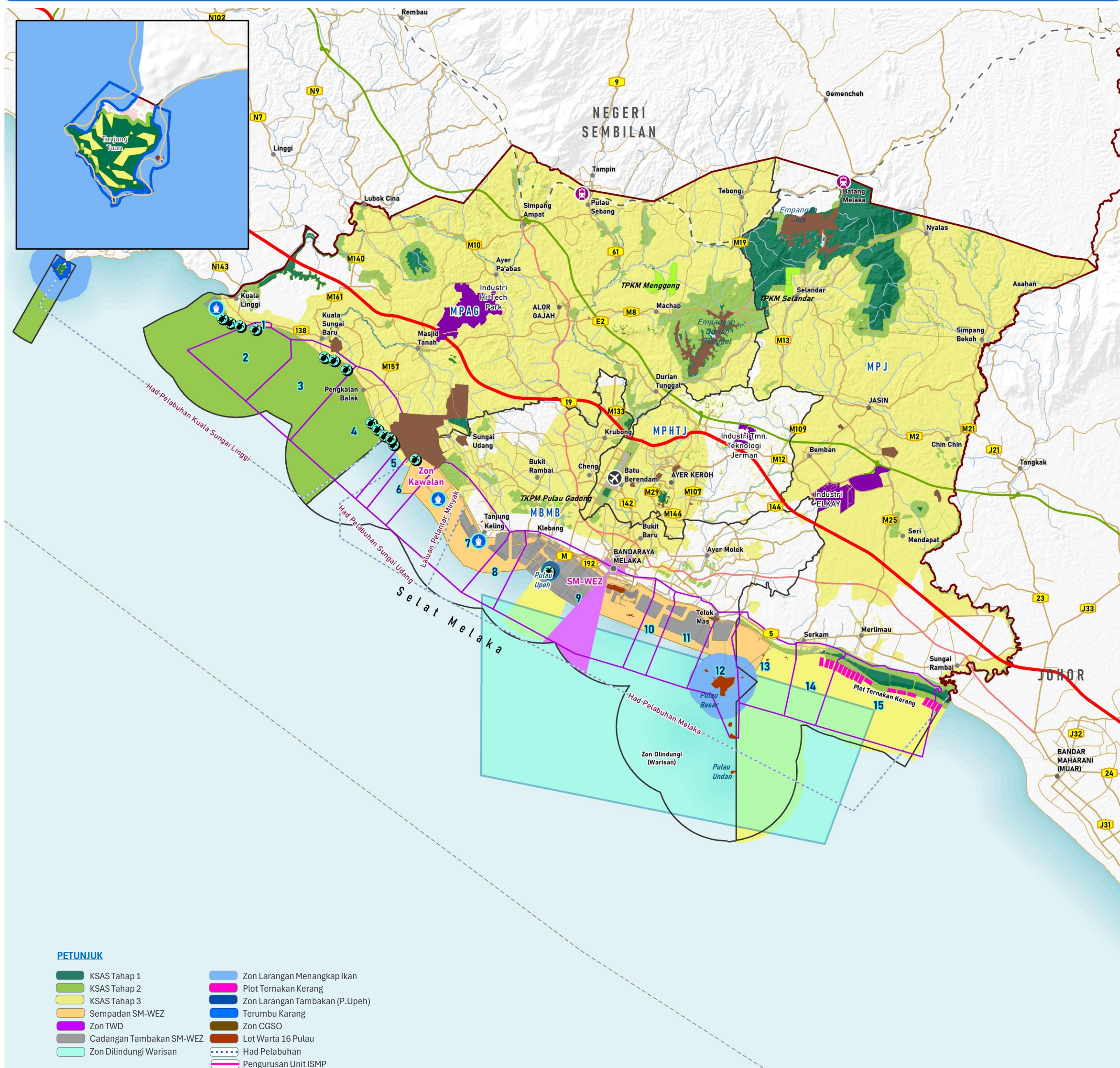
7 ANALISIS RISIKO BENCANA

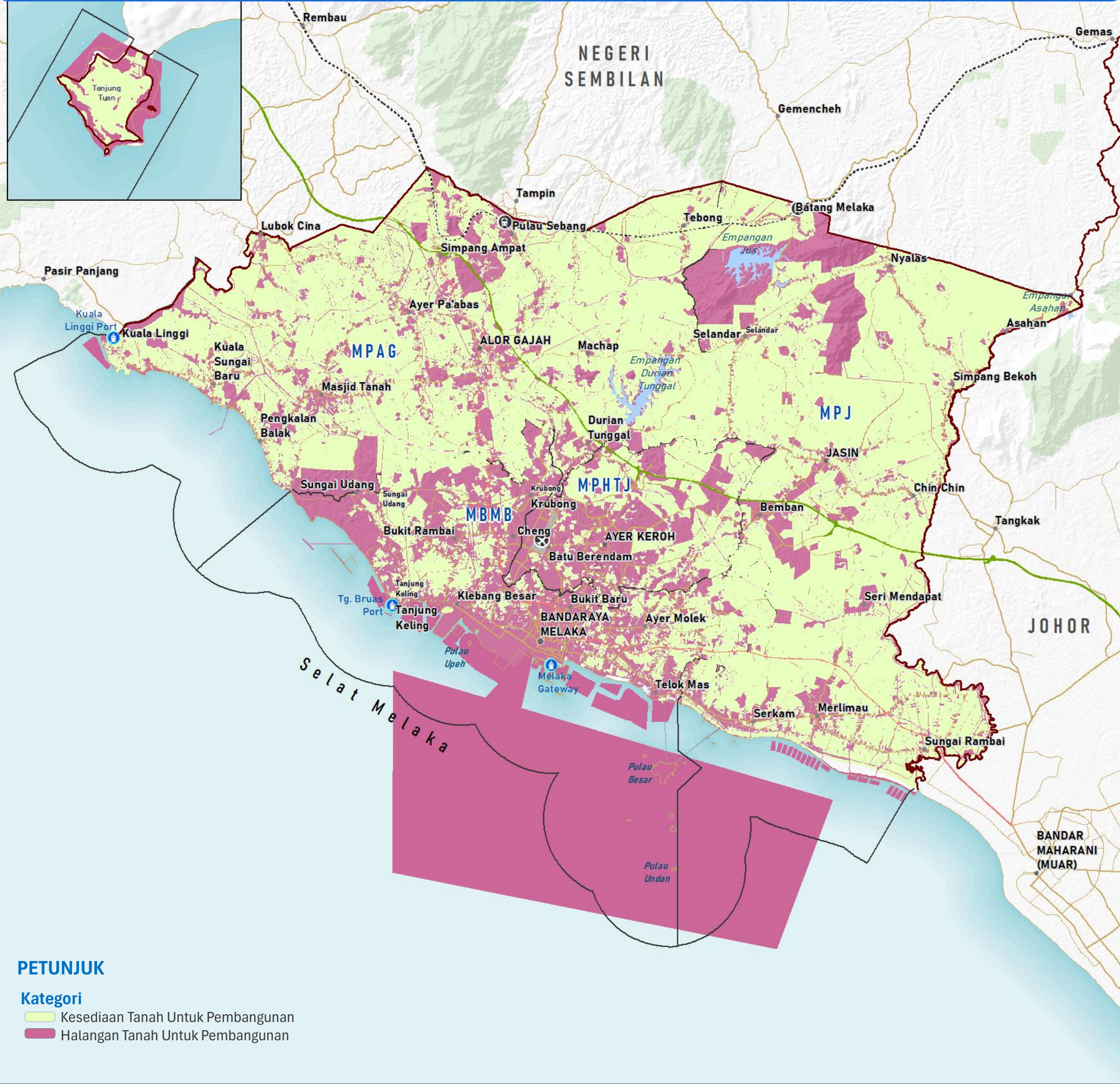
8 ANALISIS KAWASAN SENSITIF ALAM SEKITAR

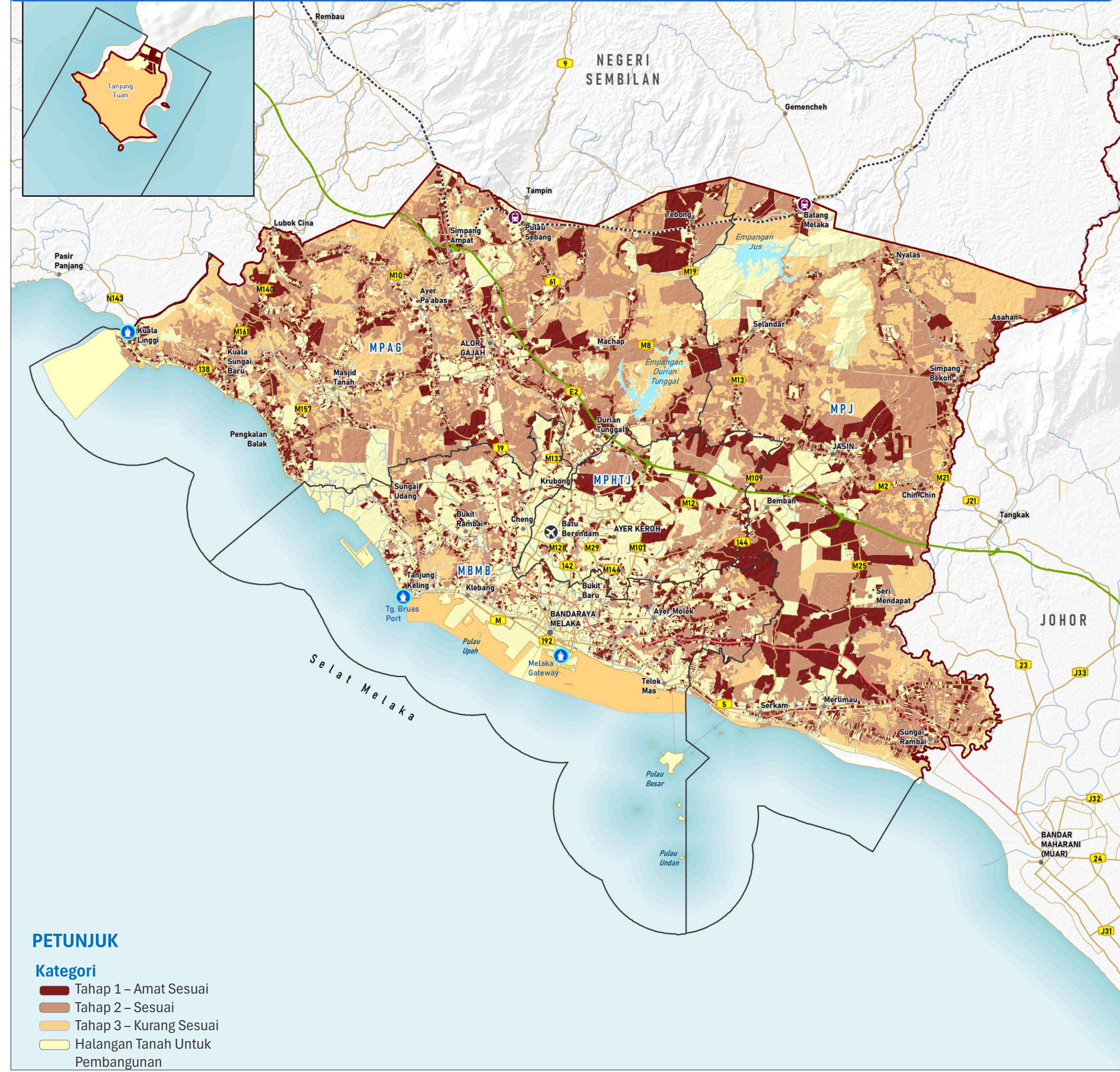
9 ANALISIS KOMPOSIT KESESUAIAN KAWASAN PEMBANGUNAN

10 PELAN KESEDIAAN DAN HALANGAN PEMBANGUNAN

11 PELAN KESESUAIAN TANAH PEMBANGUNAN

ISU STRATEGIK

- 1

Penumpuan fungsi peringkat tinggi di Bandaraya Melaka

 - Aktiviti ekonomi dan perkhidmatan utama masih tertumpu di Bandaraya Melaka, menyebabkan bandar lain bergantung pada limpahan pembangunannya.
- 2

Pertindihan fungsi Bandaraya Melaka dengan Ayer Keroh

 - Bandaraya Melaka kekal sebagai pusat perdagangan dan pelancongan, manakala Ayer Keroh menjadi pusat pentadbiran negeri. Peranan kedua-duanya perlu saling melengkapi.
- 3

Pertumbuhan Alor Gajah dan Jasin masih berselerak

 - Aktiviti utama di Alor Gajah dan Jasin tersebar di beberapa petempatan, sekali gus mengehadkan pembentukan pusat bandar yang padat dan berpengaruh
- 4

Kebergantungan pekan kecil kepada Pusat Berhierarki Tinggi

 - Kebanyakan pekan hanya menawarkan kemudahan asas, menyebabkan penduduk perlu ke pusat bandar utama untuk mendapatkan perkhidmatan khusus.

POTENSI

- 1

Pengukuhan Bandaraya Melaka sebagai Pusat Metropolitan Negeri

Bandaraya Melaka berpotensi terus diperkukuh sebagai pusat pentadbiran, perdagangan, pelancongan dan perkhidmatan bertaraf negeri melalui pembangunan berintensiti tinggi dan pembaharuan bandar.
- 2

Pembangunan pusat pertumbuhan baharu di Ayer Keroh–MITC

Kawasan ini mempunyai potensi sebagai hab pembangunan berorientasikan transit (TOD), pembangunan bercampur, pusat institusi, teknologi dan perkhidmatan moden berdasarkan RT Hang Tuah Jaya 2035
- 3

Pengukuhan Alor Gajah dan Jasin sebagai Pusat Pertumbuhan Sekunder

Dasar RMK13, RFN5 dan RSN Melaka menggalakkan pengagihan pembangunan ke Alor Gajah dan Jasin melalui penyediaan kemudahan, aktiviti ekonomi serta peningkatan fungsi pusat daerah bagi mengurangkan kebergantungan kepada Melaka Tengah.
- 4

Pemeliharaan kawasan pertanian sebagai Zon Keselamatan Makanan

Dengan keluasan pertanian melebihi 103,000 hektar, Melaka mempunyai potensi memperkukuh sektor agromakanan, agroindustri dan bioekonomi tanpa mengorbankan keseimbangan pembangunan negeri
- 5

Pengukuhan hierarki petempatan melalui bandar tempatan dan pekan

Pekan dan bandar tempatan berpotensi diperkasakan sebagai pusat perkhidmatan setempat, sekali gus meningkatkan akses kepada kemudahan, peluang pekerjaan dan pembangunan ekonomi luar bandar.
- 6

Pembangunan fizikal berdasarkan topografi landai

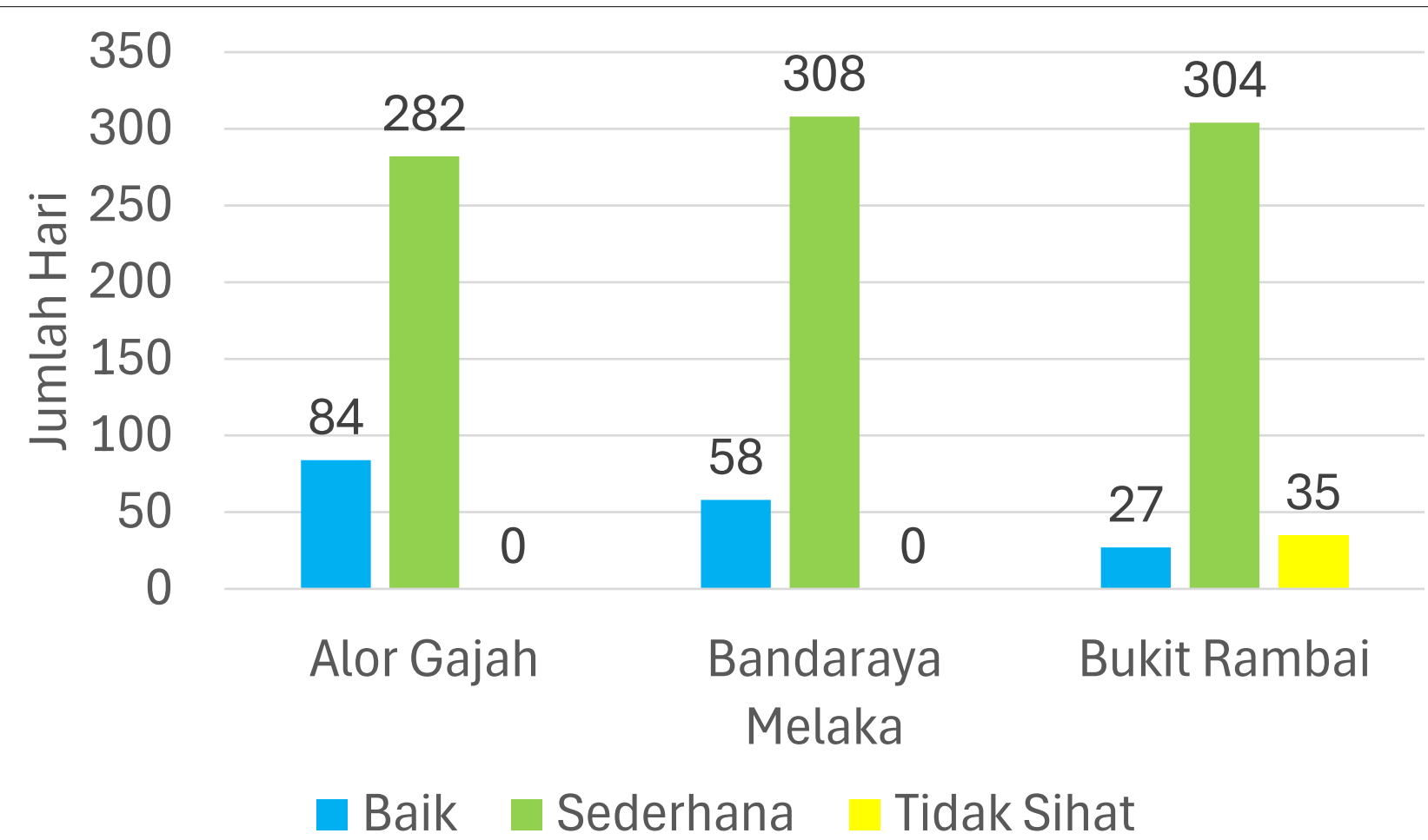
Kira-kira 98% kawasan negeri berada pada ketinggian kurang daripada 150 meter dan hampir 96% mempunyai kecerunan di bawah 15°, menjadikan negeri ini sangat sesuai untuk pembangunan bandar, industri, perumahan dan infrastruktur secara mampan.
- 7

Pembangunan kawasan sempadan negeri sebagai pusat pertumbuhan baharu

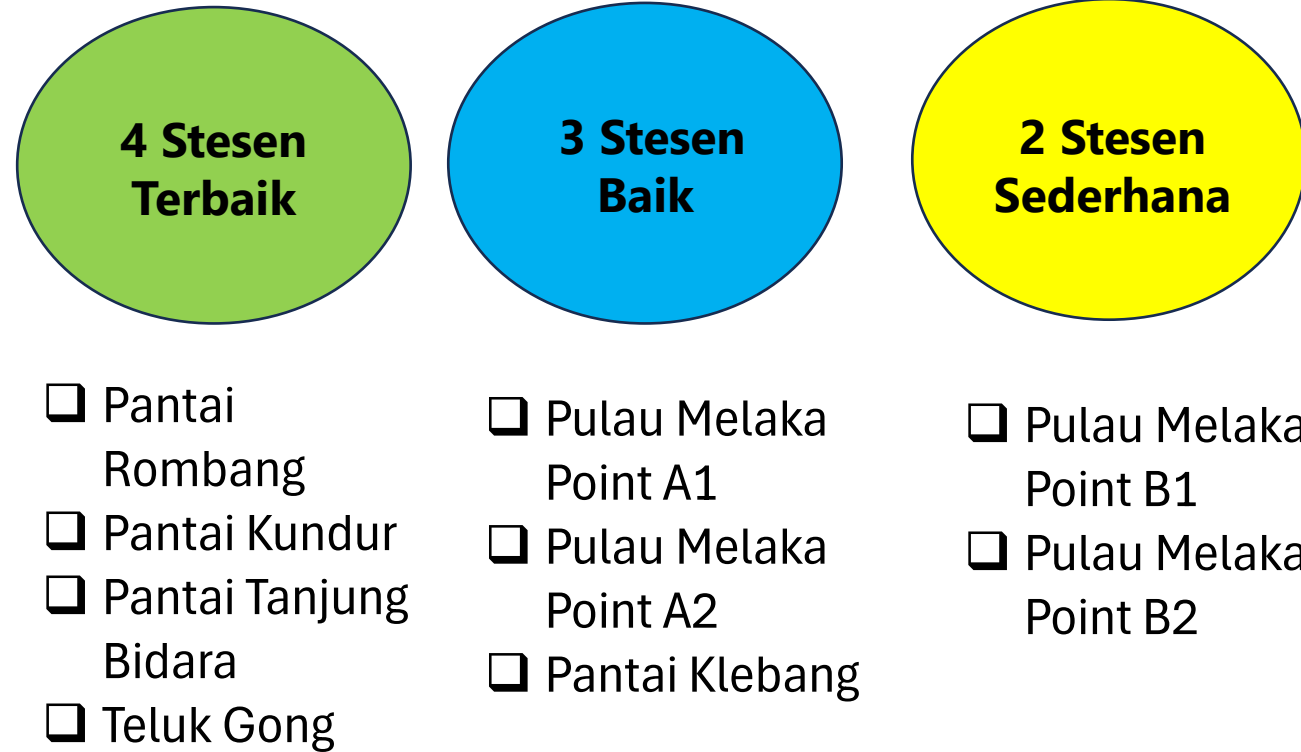
Kedudukan strategik di sempadan Negeri Sembilan dan Johor membuka peluang pembangunan industri, logistik, perdagangan dan perkhidmatan rentas sempadan melalui penyelarasan pembangunan wilayah.

KUALITI ALAM SEKITAR

Status Kualiti Udara

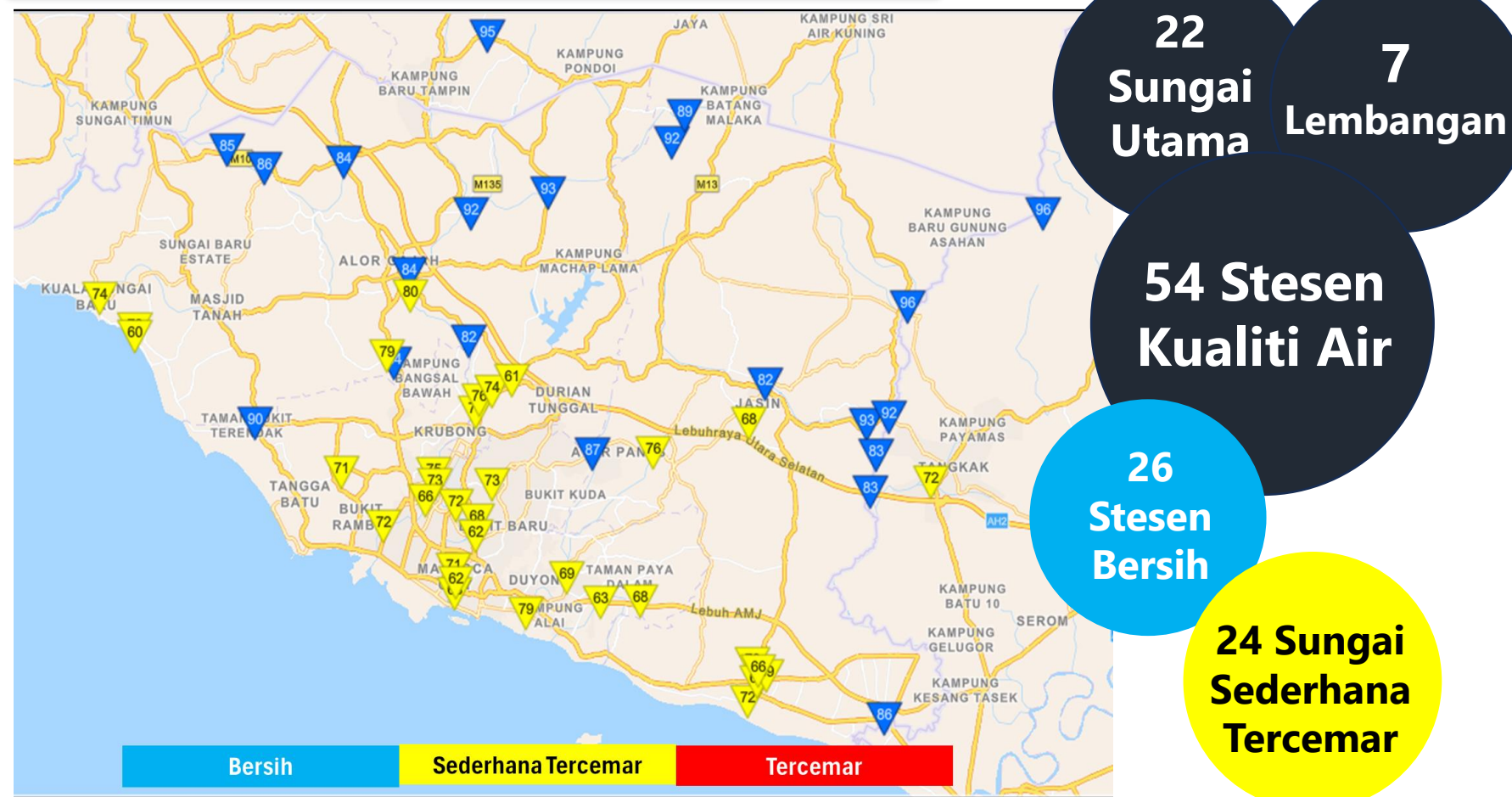
Status Kualiti Air Marin: Pantai

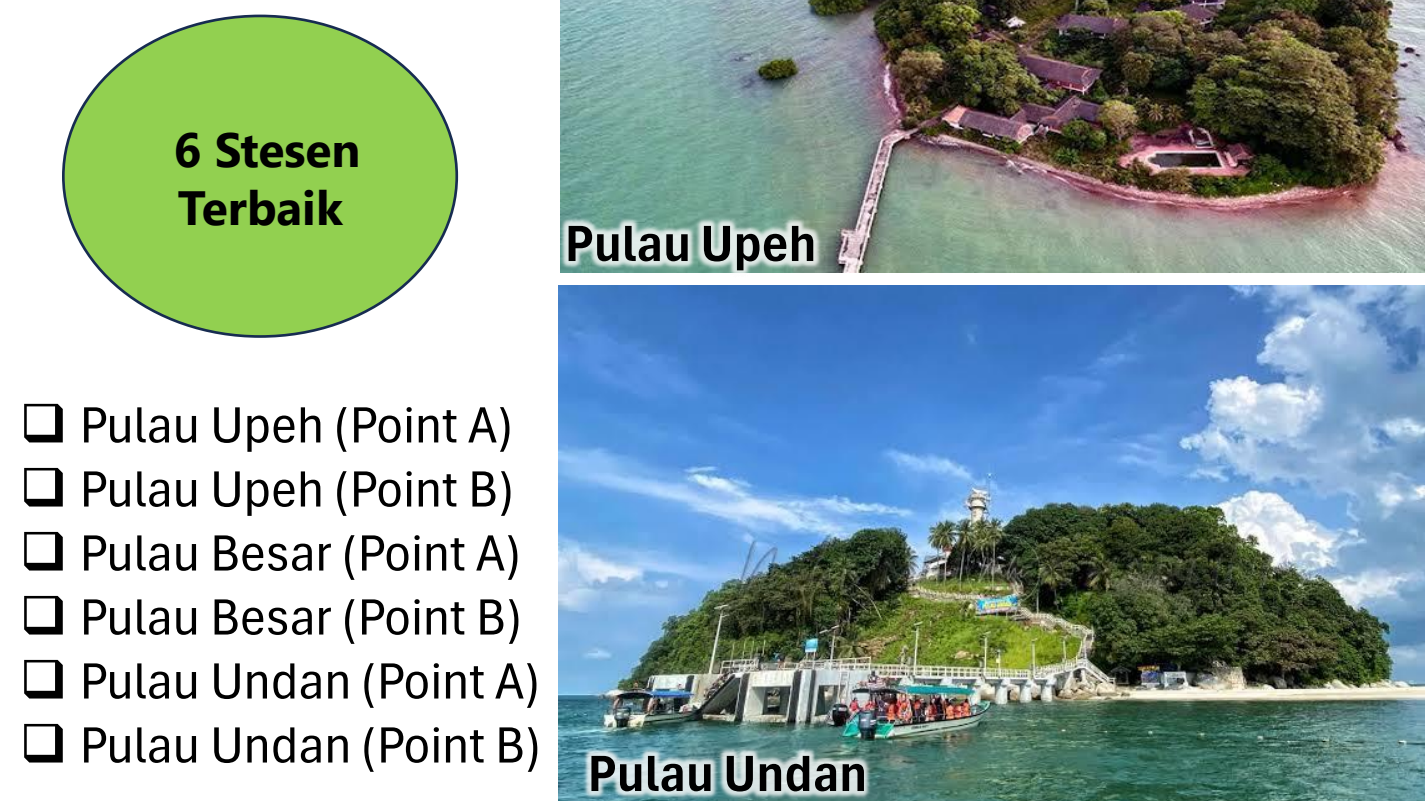
Status Kualiti Air Marin: Muara Sungai

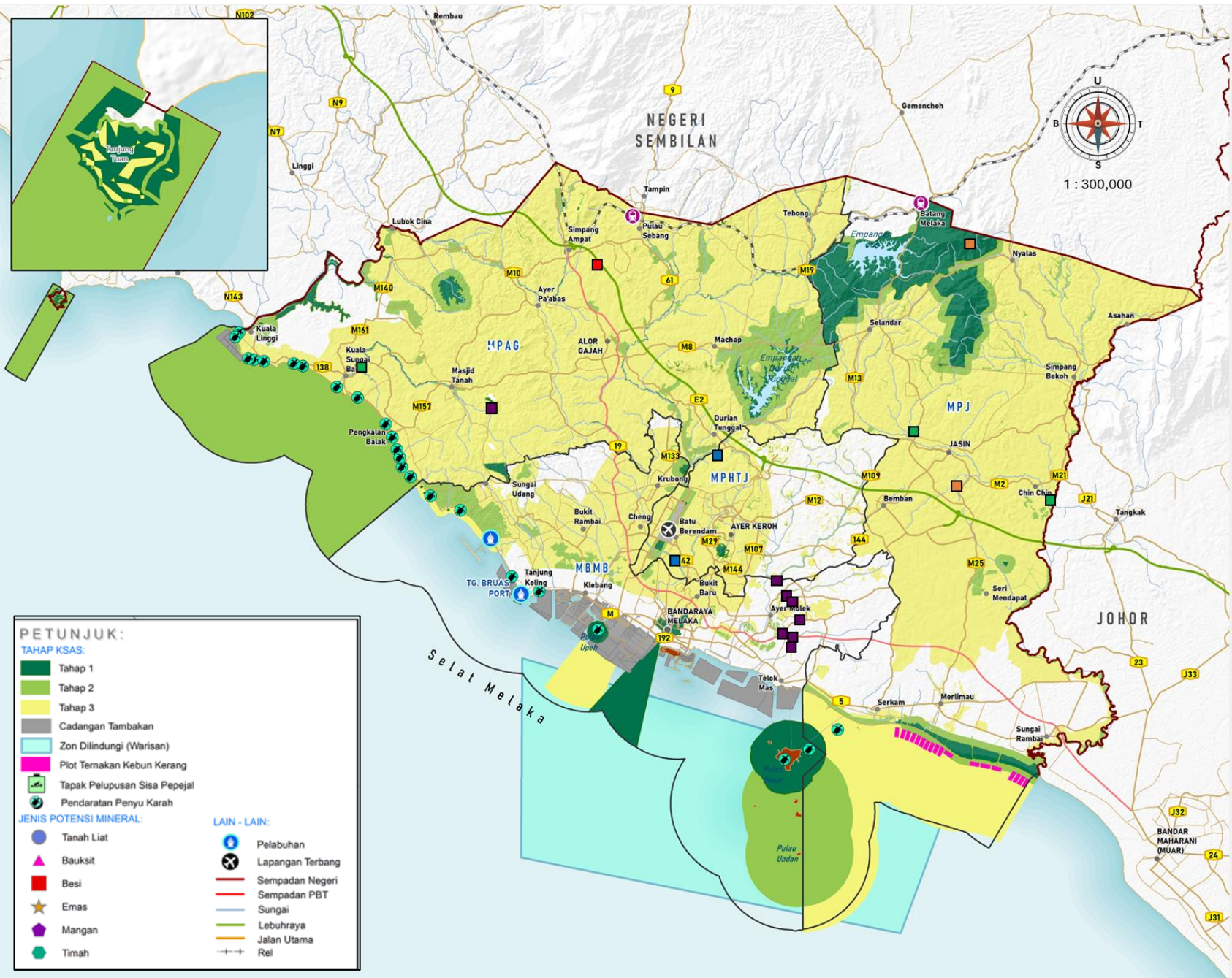
Status Kualiti Air Sungai

Status Kualiti Air Marin: Pulau

Kawasan Sensitif Alam Sekitar

- TAHAP 1
1. Hutan Simpan Kekal (HSK)

2. Kecerunan IV ($\geq 35^{\circ}$):

3. Geotapak kebangsaan

4. Kawasan pendaratan penyu

5. Tapak IBA

6. Rizab Hidupan Liar

7. Habitat tuntung laut

8. Empangan

9. LRA

10. TAPS

11. Nilai NCVI Kategori 5

12. Perairan Taman Laut Pulau Undang, Nangka dan Dodol

13. Kawasan larangan perikanan

14. Kawasan terumbu karang

- TAHAP 2
1. 50 meter zon penampungan HSK

2. Kecerunan III ($\geq 25^{\circ}$ - $< 30^{\circ}$)

3. Kawasan banjir

4. Kawasan hakisan Pantai

5. Kawasan kenaikan aras laut

6. Kawasan tanah runtuh

7. Zon TWD

8. Warisan Sejarah, perkampungan traditional dan tapak kebudayaan

9. Taman Laut Melaka

10. Habitat buaya tembaga

11. LRA

12. Kawasan tadahan air muka sauk

13. Kawasan paya laut

14. Nilai NCVI 3 – 4

15. Zon Kawasan perariran sekitar taman laut melaka

16. Bekas Kawasan kuari

- TAHAP 3
1. kecerunan II ($\geq 15^{\circ}$ - $< 25^{\circ}$)

2. Kawasan yang mengandungi sumber mineral

3. Kawasan ketenteraan

4. Kawasan Industri

5. Kawasan warisan semulajadi

6. Rizab Kg. KOA

7. Kawasan zon imbuhan air bawah tanah

8. Kolam air alternatif

9. Dataran banjir di sepanjang Sungai utama

10. Kawasan tanah gambut

11. Tasik semual jadi

12. Sungai utama

13. Rizab Sungai

14. Nilai NCVI Kategori 1-2

15. Sawah padi

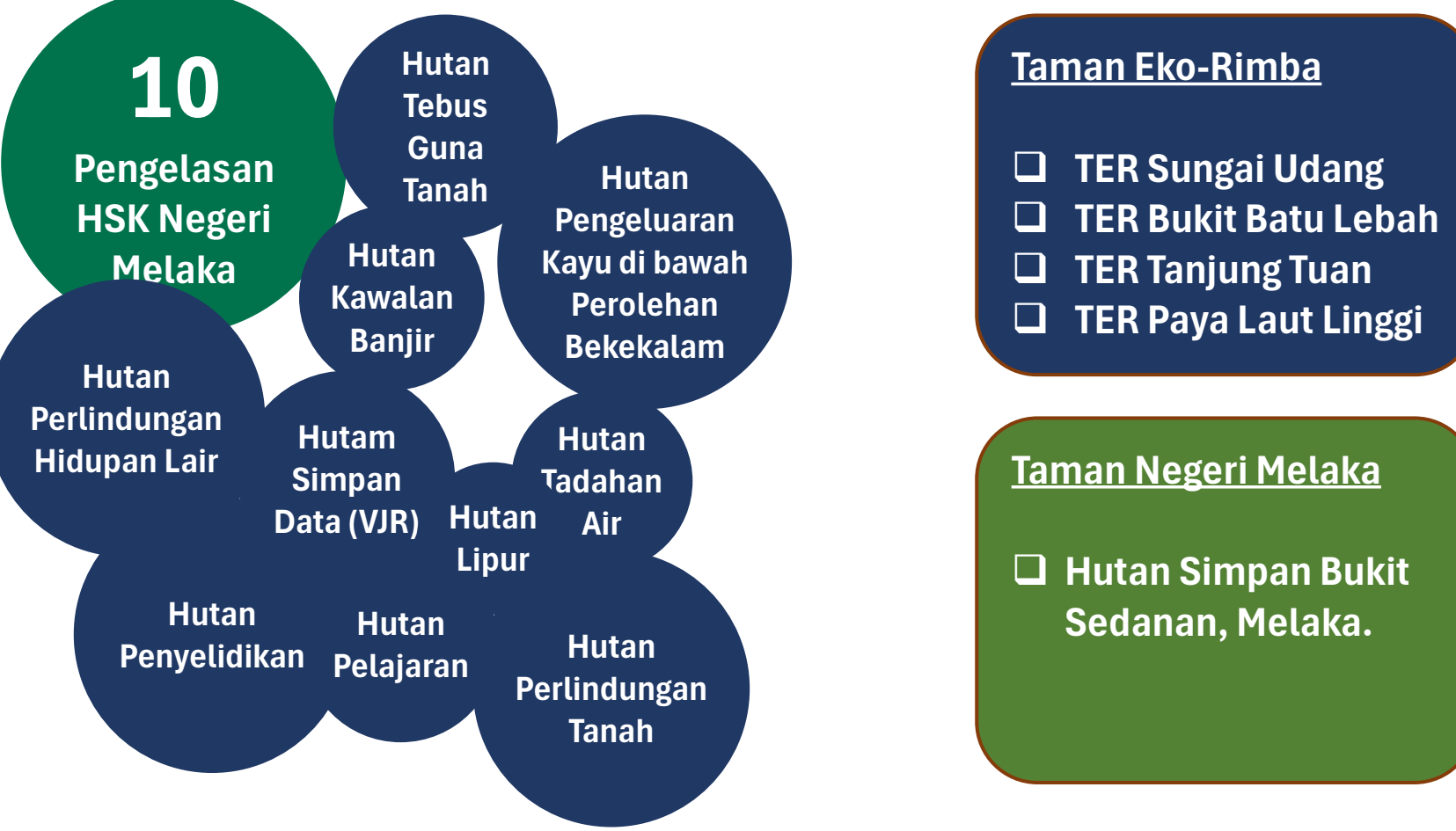
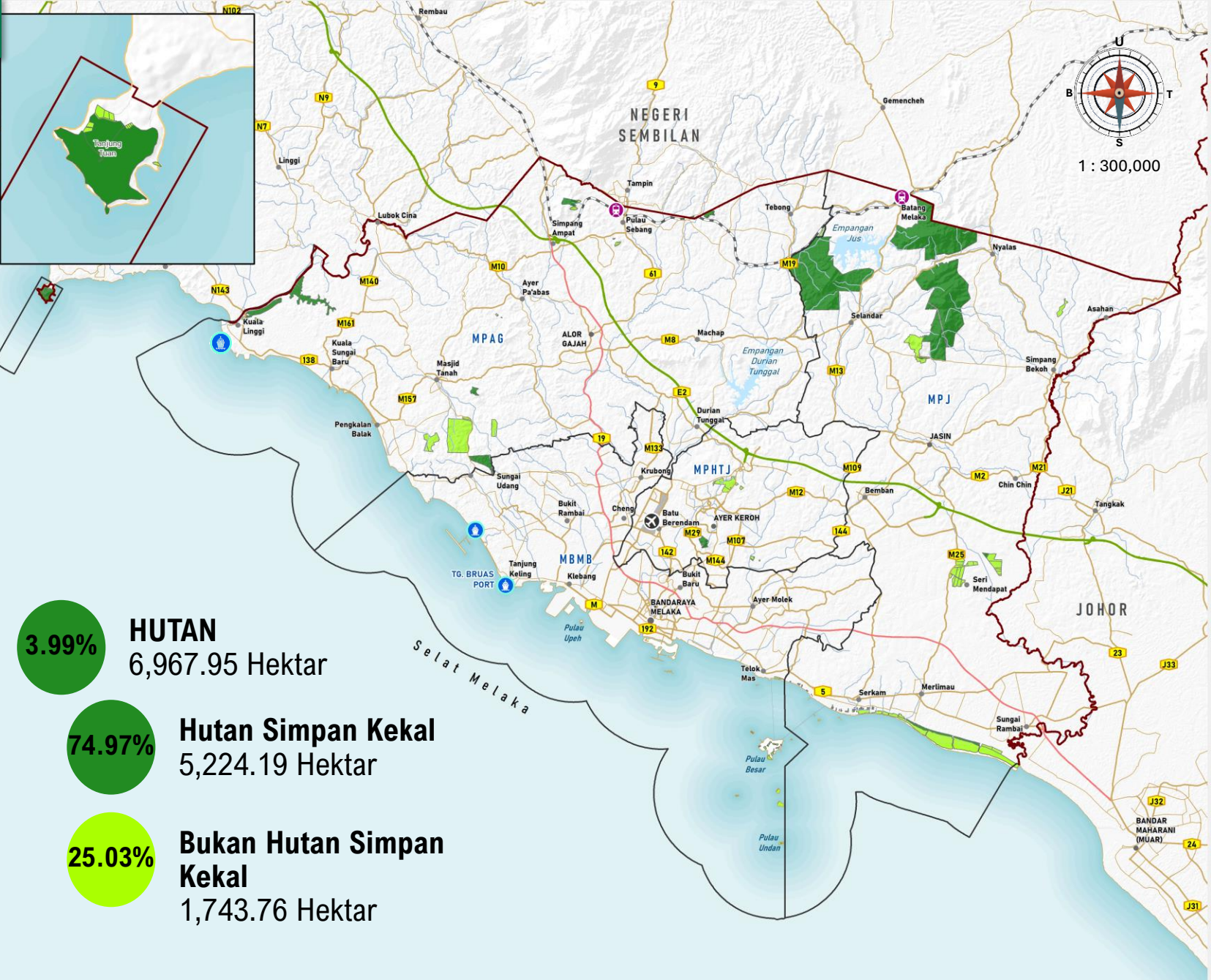
16. ZIA

17. TKPM

18. Tapak pelupusan sampah

19. Kawasan CGSO

Hutan Simpan Kekal

15 Kategori KSAS

1. Hutan Simpanan Kekal (HSK)

2. Kawasan Bukit, Tanah Tinggi dan Kawasan Cerun

3. Kawasan Simpanan Mineral

4. Kawasan Risiko Bencana

5. Warisan Kebudayaan Ketara dan Warisan Semula Jadi

6. Kawasan Perlindungan Hidupan Liar

7. Kawasan Empangan, Tadahan Air dan Imbuhan Air Bawah Tanah

8. Dataran Banjir
9. Tanah Bencah dan Tanah Gambut

10. Tasik dan Sungai

11. Kawasan Persisiran Pantai

12. Kawasan Perlindungan Marin

13. Kawasan Keterjaminan Makanan

14. Kawasan Bekas Lombong dan Kuari

15. Bekas dan Tapak Pelupusan Sisa Pepejal

CABARAN

POTENSI

CADANGAN AWALAN

- 1

Kekangan Guna Tanah untuk Kawasan Hutan Simpanan Kekal (HSK).

Sebagai negeri yang kecil dari segi keluasan tanah, Negeri Melaka mempunyai liputan HSK terhad (0.29% berbanding negeri-negeri lain di Semenanjung Malaysia). Tekanan pembangunan perindustrian, perumahan dan infrastruktur secara berterusan meningkatkan risiko kehilangan penampaan, pencerobohan sempadan hutan dan pengurangan lanjut kawasan hijau semula jadi, sekali gus menjejaskan fungsi hutan sebagai kawasan tadahan air dan penampaan iklim.
- 2

Konflik Guna Tanah di Kawasan Sensitif Alam Sekitar (KSAS).

Permohonan pembangunan yang melibatkan kawasan berkecerunan Kelas III dan IV, persisiran pantai dan kawasan tadahan air sering bertembung dengan keperluan pemuliharaan di bawah Garis Panduan KSAS Kebangsaan. Pemetaan KSAS Tahap 1, 2 dan 3 perlu dikemas kini secara berkala bagi mengelakkan kelulusan pembangunan yang tidak sesuai di kawasan sensitif, terutamanya apabila permintaan tanah pembangunan semakin meningkat.
- 3

Hakisan Pantai dan Kenaikan Paras Laut.

Garis pantai Melaka di sepanjang Selat Melaka amat terdedah kepada hakisan pantai, terutamanya di kawasan yang telah mengalami tebus guna dan pembangunan pesat pesisir. Kenaikan paras laut akibat perubahan iklim global berpotensi memburukkan lagi keadaan ini, mengancam infrastruktur pesisir, kawasan petempatan pantai serta ekosistem paya bakau yang berfungsi sebagai pertahanan semula jadi. Kesan dijangka termasuk kehilangan pantai, impak ekonomi kepada nelayan, kehilangan infrastruktur, dan sesaran penduduk kawasan pesisir.
- 4

Kemerosotan Kualiti Air dan Ekosistem Sungai.

Aktiviti perindustrian, pertanian dan pembangunan baru di sepanjang lembangan sungai menyumbang kepada pencemaran air, sedimentasi dan kemerosotan kualiti ekosistem akuatik, yang secara langsung memberi kesan kepada bekalan air mentah dan biodiversiti sungai.
- 5

Kemerosotan Sumber Biodiversiti dan Habitat Semula Jadi.

Pembangunan pesat di kawasan pinggir bandar dan pesisir pantai berisiko menjejaskan habitat flora dan fauna tempatan, termasuk kawasan paya bakau dan tanah lembap yang penting sebagai tempat persinggahan burung penghijrah dan pembiakan hidupan marin terutamanya tuntung laut dan penyu. Impak Konflik Hidupan Liar dan Manusia (HWC) juga perlu diteliti bagi menjamin kelestarian biodiversiti daratan dan juga lautan di samping mengurangkan kacau ganggu. Di samping itu, isu alien invasive species (AIS) juga boleh menjejaskan ekologi sungai dan laut.

- 1

Rangka Institusi Sedia Ada bagi Kawalan Pembangunan KSAS.

Negeri Melaka telah mempunyai mekanisme kawalan yang mantap menerusi Jawatankuasa Teknikal Kawasan Sensitif Alam Sekitar (JTKSAS) di bawah PLANMalaysia Melaka, yang berfungsi menilai Laporan Cadangan Pemajuan, laporan geoteknikal, laporan EIA dan pelan pengurusan air ribut bagi kawasan berkecerunan Kelas III dan IV. Struktur ini boleh diperkukuh dan diperluas skopnya dalam RSN Melaka 2040 bagi merangkumi kawasan pesisir dan tadahan air secara lebih menyeluruh.
- 2

Peluang Pemuliharaan Bersepadu dengan Pembangunan Pesisir.

Pembangunan Zon Ekonomi Persisiran Selat Melaka (SM-WEZ) memberi peluang untuk mengintegrasikan reka bentuk pesisir yang mesra alam sekitar, seperti penanaman semula paya bakau, tembok laut hijau dan zon penampaan pantai, supaya pembangunan ekonomi dan pemuliharaan pesisir dapat berjalan seiring, bukan bercanggah. Disebalik itu, perancangan pembangunan berdasarkan Pengurusan Pesisiran Pantai Bersepadu (ISMP) membolehkan kawasan dikenalpasti sesuai untuk pembangunan dan mana kawasan perlu dipulihara dan dikawal pembangunan.
- 3

Potensi Eko-pelancongan berasaskan Alam Semula Jadi.

Kawasan hutan simpan, tanah lembap, pantai berpasir, hidupan unik, pulau-pulau dan paya bakau yang masih terpelihara berpotensi dibangunkan sebagai produk eko-pelancongan dan agro-pelancongan, seperti yang dirancang di Melaka Agropark Sungai Udang dan Sungai Rambai Agro Tourism Park, sekali gus mempelbagaikan asas ekonomi negeri di luar pelancongan warisan bandar. Cadangan Geopark Tanjung Tuan adalah antara inisiatif baru yang sedang dikaji yang boleh memperkasakan pelancongan semula jadi. Selain itu pembangunan lestari perlu dirancang untuk pulau-pulau dan Taman Marin serta perairan Melaka
- 4

Pemuliharaan Alam Sekitar Sedia Ada.

Kejayaan Melaka dalam pembaikpulihan alam sekitar seperti projek Pengindahan Sungai Melaka menjadi aras tanda kebolehlaksanaan projek-projek bagi menjamin alam sekitar Negeri Melaka adalah lestari. Peningkatan kualiti air, pengekalan kawasan hutan dan kawasan hijau di kawasan perbandaarn dan juga fokus kepada bahan cemar baru seperti mikroplastik perlu diteruskan bagi kesejahteraan rakyat.

- 1

Pemeriksaan Usaha Perlindungan dan Pemuliharaan Khazanah Alam Semula Jadi.

Khazanah alam semula jadi Negeri Melaka yang merangkumi hutan, tanah lembap, kawasan bakau, sungai, pesisir pantai dan habitat hidupan liar merupakan aset strategik yang menyokong keseimbangan ekologi, kesejahteraan masyarakat serta pembangunan ekonomi negeri.
- 2

Implementasi Pelan Pengurusan Lembangan Sungai Bersepadu (IRBM).

Pendekatan Pengurusan Lembangan Sungai Bersepadu (Integrated River Basin Management, IRBM) perlu diterapkan bagi memastikan pengurusan sungai dilaksanakan secara holistik dengan mengambil kira hubungan antara kawasan tadahan, guna tanah, sumber air, biodiversiti dan aktiviti pembangunan.
- 3

Pengurusan Bersepadu Kawasan Spatial Marin dan Pemeriksaan Ekonomi Biru.

Kawasan marin Negeri Melaka merupakan sumber jaya penting kepada sektor perikanan, pelancongan, pengangkutan maritim, pemuliharaan biodiversiti dan perlindungan persisiran pantai.
- 4

Penerapan Pelan Pengurusan Persisiran Pantai dalam Pembangunan Pesisir.

Menggalakkan penggunaan penyelesaian berasaskan alam semula jadi (nature-based solutions) seperti pemulihan hutan bakau dan pantai semula jadi bagi meningkatkan daya tahan kawasan persisiran terhadap perubahan iklim.
- 5

Promosi dan Naik Taraf Kawasan Pemeliharaan Bertaraf Rantau dan Dunia.

Negeri Melaka mempunyai pelbagai kawasan pemeliharaan yang berpotensi menjadi aset konservasi dan pelancongan bertaraf antarabangsa, termasuk Tanjung Tuan, Taman Negeri Melaka, kawasan Hutan Bakau, tanah lembap serta kawasan yang mempunyai nilai geologi, biodiversiti dan landskap yang tinggi.
- 6

Pembangunan Kawasan Pelancongan berdasarkan Tahap Tampungan.

Sektor pelancongan merupakan antara pemangkin utama ekonomi Negeri Melaka, khususnya melalui tarikan warisan, ekopelancongan dan kawasan rekreasi semula jadi.

CABARAN

- 6

Cabaran Pembangunan Pesisir Pantai.

Mengimbangi pembangunan di kawasan pesisir pantai bagi membolehkan pemangkinan ekonomi negeri di samping memulihara khazanah marin adalah mencabar di mana projek berimpak tinggi seperti SM-WEZ boleh menjana impak besar dan berjangka panjang terhadap kelestarian alam sekitar. Di samping itu pemuliharaan kawasan pulau, pantai pelancongan, pantai pendaratan penyu dan stok perikanan memerlukan pertimbangan sewajarnya.
- 7

Impak Perubahan Iklim

Impak perubahan iklim boleh menjejaskan pembangunan Negeri Melaka dari segi kenaikan aras laut yang mengancam kawasan pesisir pantai rendah dan lembangan sungai, kenaikan suhu akan memberi kesan kepada keterjaminan makanan dan isu kesihatan awam.
- 8

Keperluan Penyelarasan Tadbir Urus Merentas Agensi

Pengurusan KSAS dan perhutanan melibatkan pelbagai agensi teknikal seperti Jabatan Perhutanan, Jabatan Alam Sekitar (JAS), Jabatan Mineral dan Geosains (JMG), Jabatan Pengairan dan Saliran (JPS) serta Pihak Berkuasa Tempatan. Penyelarasan keputusan antara Jawatankuasa Teknikal Kawasan Sensitif Alam Sekitar (JTKSAS) Negeri Melaka dengan agensi-agensi ini kekal sebagai cabaran governans yang berterusan.
- 9

Pengumpulan Data dan Perkongsian Data

Keperluan mengumpul data seperti pencemaran udara, bunyi bising dan bau perlu dilaksanakan untuk memberi gambaran tepat kepada kualiti alam sekitar perbandaran bagi membolehkan pengenaltastian hotspot. Ini akan membolehkan tindakan pantas dilaksanakan untuk mengawal sumber-sumber pencemaran. Satu pengkalan data yang mengintegrasikan data agensi-agensi persekutuan, negeri dan PBT amat penting bagi membolehkan perkongsian maklumat.

POTENSI

- 5

Sokongan Dasar Kebangsaan dan Peruntukan Persekutuan.

Kajian Semula RSN Melaka 2040 disokong oleh peruntukan Kerajaan Persekutuan di bawah Rolling Plan RMK13, membuka ruang untuk pembiayaan kajian saintifik lanjut seperti pemetaan semula KSAS, kajian hakisan pantai dan kajian daya tahan iklim yang lebih terperinci.
- 6

Potensi Digitalisasi dalam Pemantauan Alam Sekitar.

Penerapan Sistem Maklumat Gunatanah Perancangan Bersepadu (I-Plan) dan teknologi AI dalam pemantauan KSAS, kawasan hutan dan zon berisiko banjir berpotensi meningkatkan ketepatan penguatkuasaan serta mempercepatkan tindak balas terhadap pencerobohan atau perubahan guna tanah yang tidak dibenarkan.
- 7

Pengiktirafan dan Penanda Aras Kelestarian Sedia Ada.

Pencapaian Melaka sebagai negeri dengan penanda aras kelestarian bandar yang unggul di Malaysia, disokong oleh rangka pengukuran seperti MURNInets 2.0, menyediakan asas kukuh untuk memperkukuh sasaran pengurusan alam sekitar dan daya tahan iklim dalam RSN Melaka 2040, termasuk potensi penetapan sasaran pengurangan karbon dan pemuliharaan kawasan hijau berasaskan petunjuk prestasi (KPI) yang boleh diukur.
- 8

Penerapan Teknologi Hijau dan Bandar Rendah Karbon.

Input daripada lawatan penanda aras antarabangsa (contohnya ke Seoul) mengenai perancangan bandar mampan dan konsep "Bandar 10-Minit" boleh disesuaikan dengan konteks tempatan bagi memperkukuh rangkaian ruang hijau, kejiranan mampan dan ketahanan bandar terhadap perubahan iklim. Di samping itu, integrasi konsep dan amalan baik ke arah bandar karbon boleh mengurangkan impak perubahan iklim.

CADANGAN AWALAN

- 7

Amalan Ekonomi Kitaran dalam Sektor Industri, Pengangkutan, Pertanian, Sisa Pepejal, Penjanaaan Tenaga dan Amalan Rakyat.

Peningkatan penggunaan sumber asli, penjanaaan sisa dan pelepasan gas rumah hijau telah memberi tekanan terhadap kelestarian alam sekitar serta meningkatkan kos pengurusan sumber. Pendekatan ekonomi linear yang berasaskan konsep ambil-guna-buang tidak lagi sesuai untuk menyokong pembangunan mampan dalam jangka panjang.
- 8

Penerapan Konsep Perhutanan Bandar dan Bandar Hijau untuk Meningkatkan Biodiversiti Bandar.

penerapan konsep Perhutanan Bandar (Urban Forestry) dan Bandar Hijau perlu diperkasakan bagi meningkatkan litupan hijau, memperkukuh rangkaian infrastruktur hijau serta memulihara biodiversiti dalam kawasan bandar.
- 9

Perkembangan dan Naik Taraf Sistem Pengawasan Alam Sekitar (Teknologi Pintar dan Internet of Things, IoT).

Pembangunan sistem pengawasan alam sekitar bersepadu berasaskan teknologi pintar dapat meningkatkan kecekapan pemantauan kualiti udara, kualiti air sungai, pencemaran marin, perubahan guna tanah, hakisan pantai, KSAS serta kejadian bencana alam.
- 10

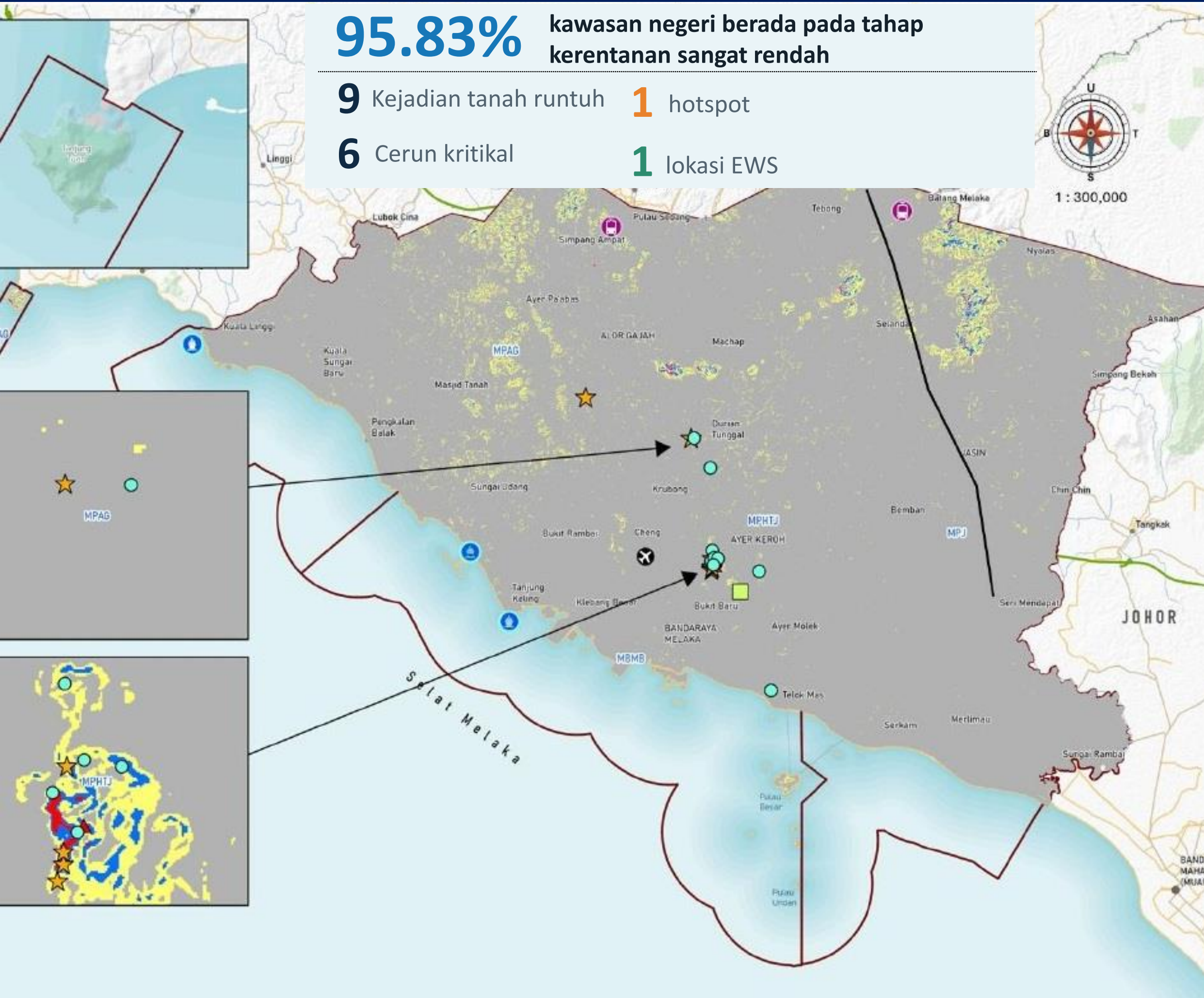
Penerapan Aspek Daya Tahan Perubahan Iklim dalam Perancangan dan Pembangunan.

Aspek daya tahan perubahan iklim perlu diintegrasikan dalam semua peringkat perancangan, reka bentuk dan pelaksanaan pembangunan. Pendekatan ini melibatkan penerapan penilaian risiko iklim, pembangunan infrastruktur berdaya tahan, penggunaan penyelesaian berasaskan alam semula jadi, pengukuhan infrastruktur hijau dan biru, serta langkah mitigasi bagi mengurangkan pelepasan karbon.
- 11

Pelaksanaan Program Komunikasi, Pendidikan dan Kesedaran Awam (CEPA) ke arah pembentukan Komuniti Hijau.

pelaksanaan program CEPA perlu diperkasakan bagi membentuk masyarakat yang lebih peka terhadap kepentingan pemuliharaan biodiversiti, pengurangan pencemaran, penggunaan sumber secara lestari dan adaptasi terhadap perubahan iklim.

5.0 PENGURUSAN GEO BENCANA & SUMBER JAYA MINERAL

95.83% kawasan negeri berada pada tahap kerentanan sangat rendah

9 Kejadian tanah runtuh **1** hotspot

6 Cerun kritikal **1** lokasi EWS

KERENTANAN BENCANA GEOLOGI NEGERI MELAKA

- PETUNJUK**

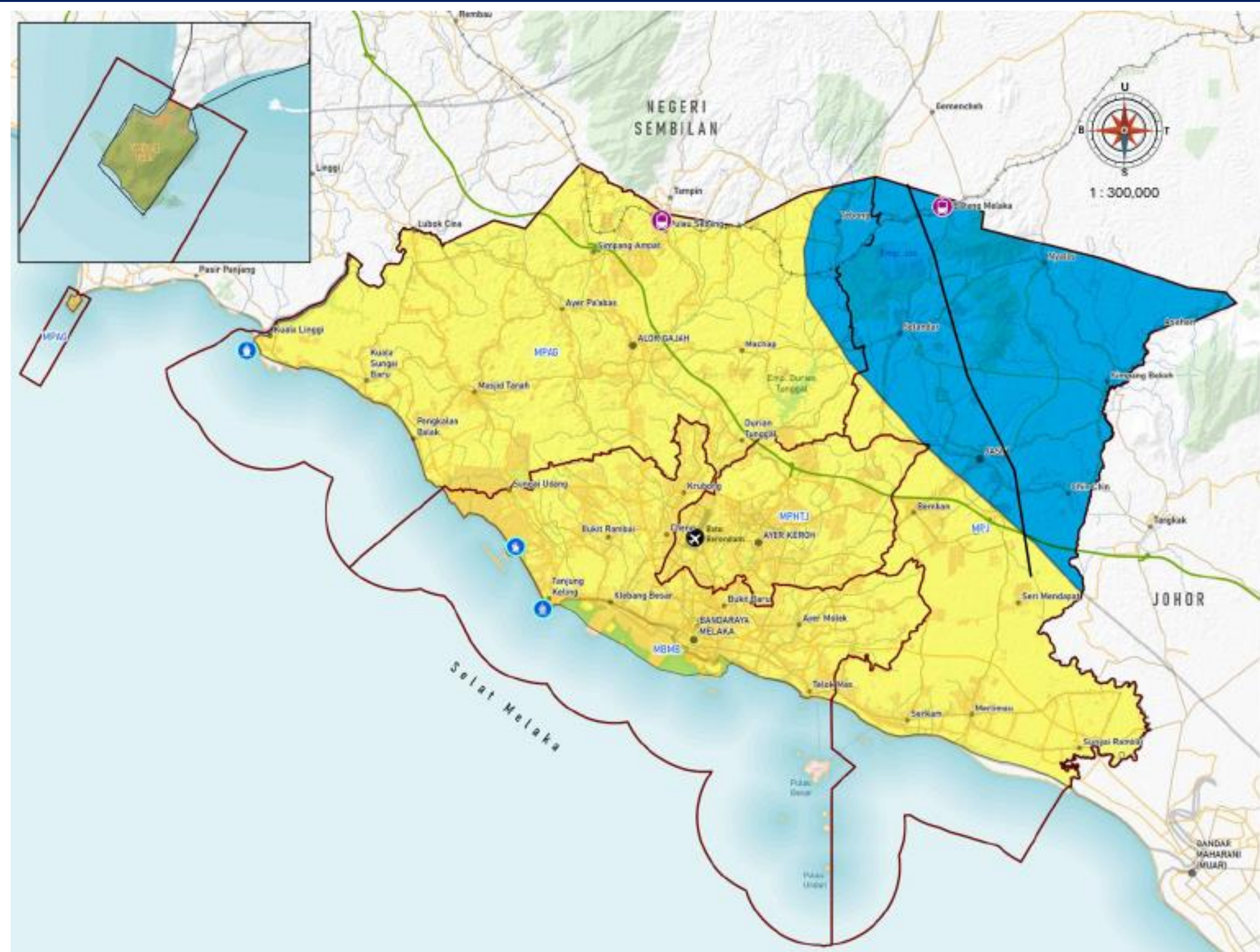
Tahap Kerentanan

 - Sangat Rendah
 - Rendah
 - Sederhana
 - Tinggi
- ★ Cerun Kritikal
 - ▲ Cerun Hotspot
 - Early Warning System (EWS)
 - Kejadian Tanah Runtuh
- Lain-lain**

 - Pelabuhan
 - ✈ Lapangan terbang
 - 🚆 Stesen keretapi
 - Sempadan PBT
 - Sempadan Negeri
 - Lebuhraya
 - Lebuhraya AMJ
 - Jalan raya
 - Rel

Sumber: Kajian RSN Melaka 2040 (Kajian Semula)

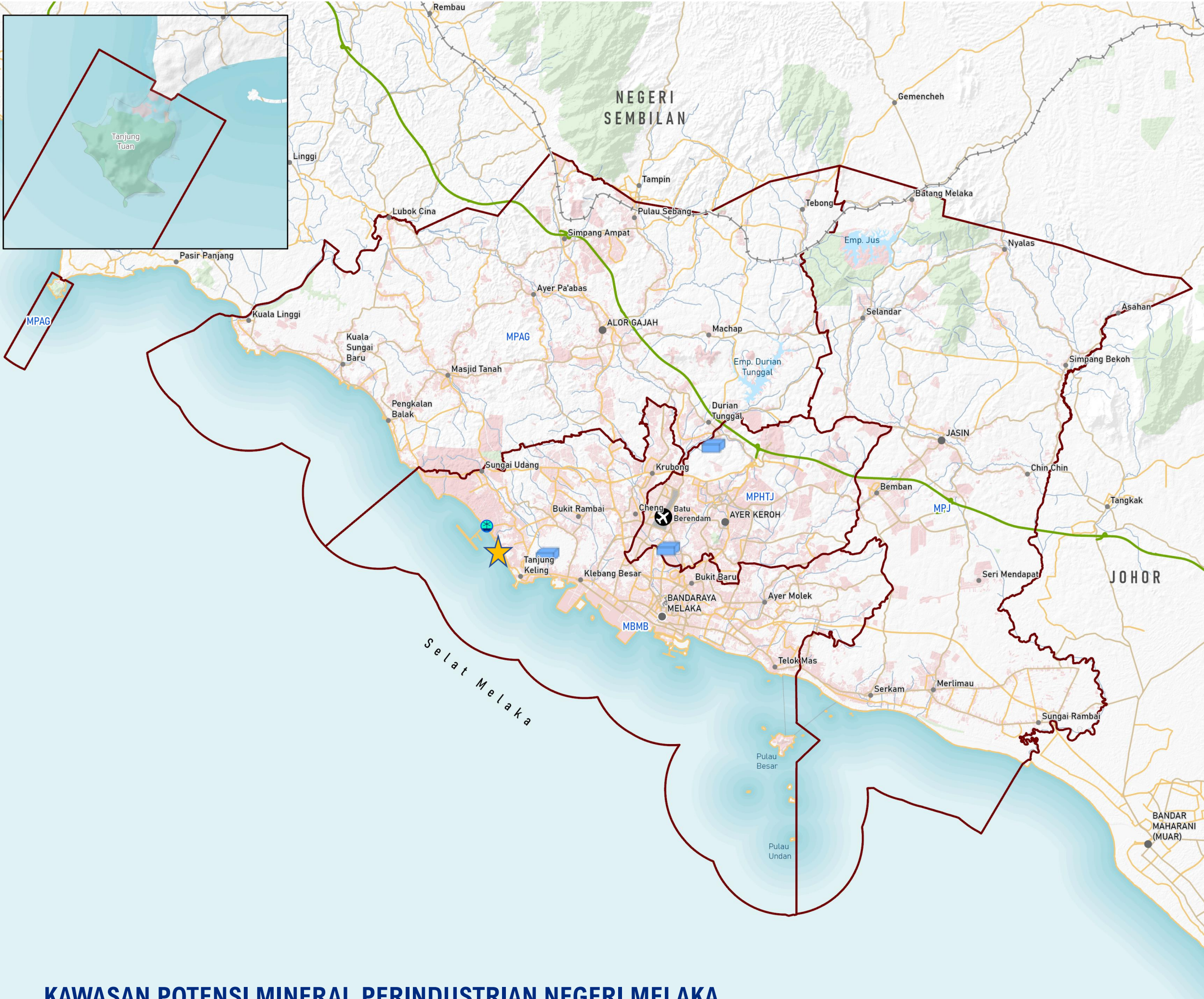
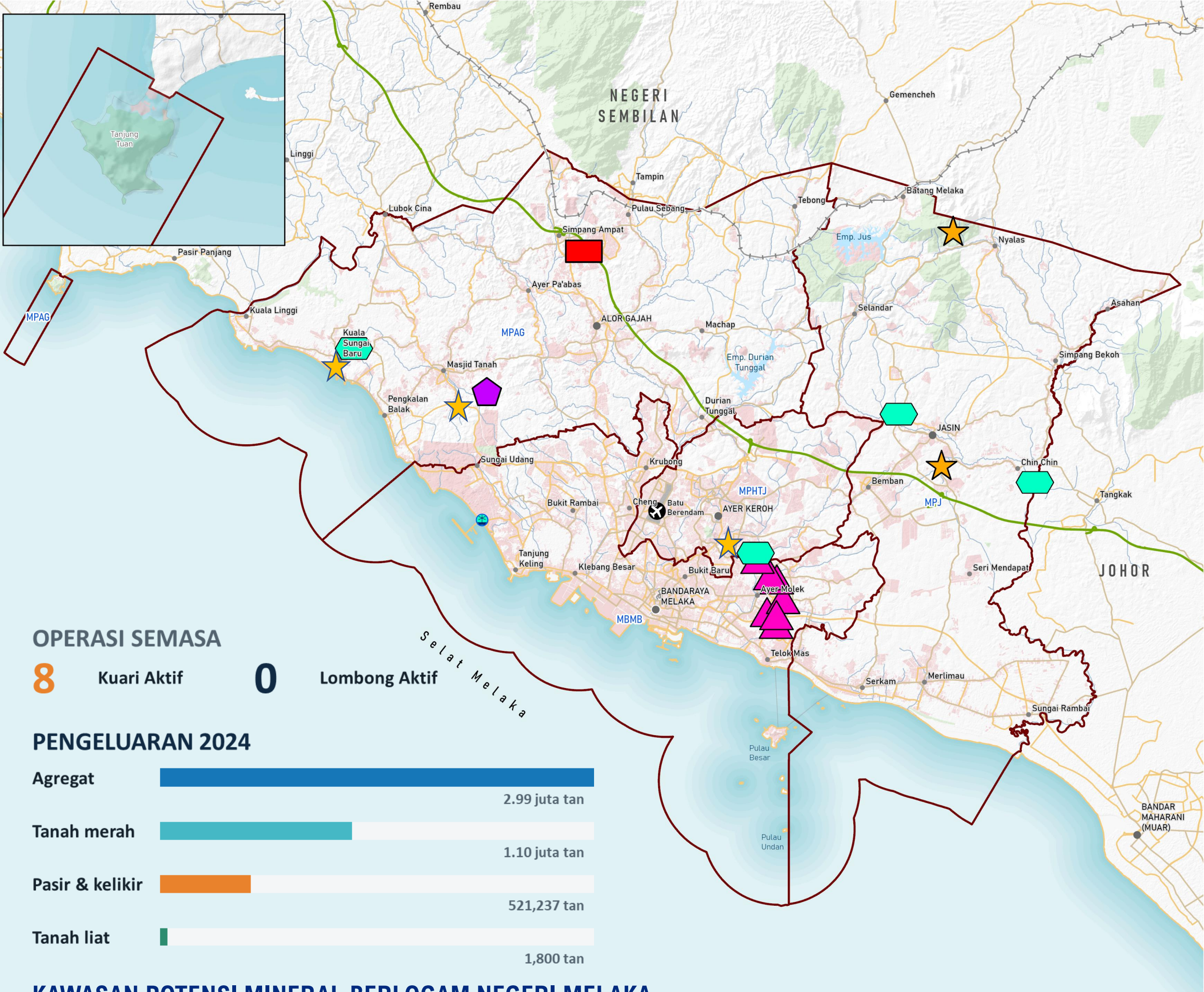
ZON BAHAYA BENCANA SESIMIK NEGERI MELAKA

- PETUNJUK**

 - 4-5
 - 5-6
 - 6-7
- Lain-lain**

 - Pelabuhan
 - ✈ Lapangan terbang
 - 🚆 Stesen keretapi
 - Sempadan PBT
 - Sempadan Negeri
 - Lebuhraya
 - Lebuhraya AMJ
 - Jalan raya
 - Rel
- Pelan Lokasi**

Sumber: Kajian RSN Melaka 2040 (Kajian Semula)

Sumber: Kajian RSN Melaka 2040 (Kajian Semula)

CABARAN

Pengurusan Geobencana

- 1 Tekanan urbanisasi di zon berisiko
- 2 Keperluan data pemetaan yang lebih terperinci
- 3 Pemantauan dan kesiapsiagaan
- 4 Mengarusperdanakan maklumat geologi dalam perancangan spatial negeri

POTENSI

- 1 **Perancangan bandar yang berasaskan risiko**
Perancangan bandar yang berasaskan risiko dengan mengambil kira reka bentuk pembangunan, infrastruktur, utiliti yang berdaya tahan (resilient).
- 2 **Mewujudkan pangkalan data geobencana negeri**
Mengintegrasikan data spatial daripada PBT, agensi teknikal bagi memudahkan untuk kemas kini inventori, amaran awal dan penetapan keutamaan bagi mitigasi.
- 3 **Menggunakan teknologi pemantauan**
Menggunakan teknologi pemantauan secara terus bagi kawasan-kawasan berisiko tinggi; dan
- 4 **Pemeriksaan komuniti dalam tadbir urus**
Pemeriksaan komuniti dalam tadbir urus risiko geobencana berasaskan spatial

CADANGAN AWALAN

- 1 **Mengarusperdanakan pengurusan risiko geobencana dalam perancangan guna tanah.**
Menyediakan Peta Risiko Pelbagai Geobencana Negeri Melaka yang mengintegrasikan bahaya cerun, tanah runtuh, banjir, hakisan pantai, tanah lembut dan gambut, mendapan tanah, lubang benam serta bahaya seismik.
- 2 **Mewujudkan zon kawalan pembangunan berasaskan tahap risiko.**
Mengelaskan kawasan kepada zon risiko rendah, sederhana dan tinggi, berserta syarat pembangunan, intensiti guna tanah dan keperluan kajian teknikal yang bersesuaian.
- 3 **Memperkuh kawalan pembangunan di kawasan sensitif geologi dan geoteknikal.**
Mewajibkan penilaian geologi dan geoteknikal terperinci bagi kawasan cerun, tanah lembut, tanah gambut, dan kawasan-kawasan sensitif geologi.
- 4 **Meningkatkan ketahanan terhadap bahaya seismik.**
Mengambil kira nilai PGA dan keadaan tapak dalam reka bentuk bangunan tinggi, kemudahan awam dan infrastruktur kritikal, terutama di kawasan tanah lembut yang berpotensi mengalami amplifikasi gegaran.
- 5 **Memperkuh pemantauan dan sistem amaran awal.**
Membangunkan pangkalan data geobencana negeri serta sistem pemantauan yang menyepadukan maklumat daripada agensi teknikal, PBT dan pengurusan bencana.
- 6 **Memperkuh kesiapsiagaan komuniti.**
Menyediakan pelan tindakan kecemasan, laluan pemindahan, pusat pemindahan serta program kesedaran dan latihan simulasi di kawasan berisiko.

CABARAN

Sumber Jaya Mineral

- 1 Ketidakpastian lokasi sebenar taburan sumber mineral dan nilainya
- 2 Konflik guna tanah antara kawasan berpotensi mineral dengan kawasan sensitif seperti di HSK, kawasan tadahan air atau yang berhampiran kawasan pertanian dan penempatan.

POTENSI

- 1 Pemetaan sistematik dan penubuhan pangkalan data mineral negeri
yang komprehensif merangkumi lokasi dan anggaran nilai sumber tersebut;
- 2 Kelas guna tanah bagi kawasan potensi mineral
diberikan pengecualian dengan syarat-syarat yang ketat sekiranya dapat meningkatkan ekonomi negeri; dan
- 3 Potensi kawasan sumber mineral seperti bijih besi di Alor Gajah dan Rare Earth Element (REE) di Jasin.

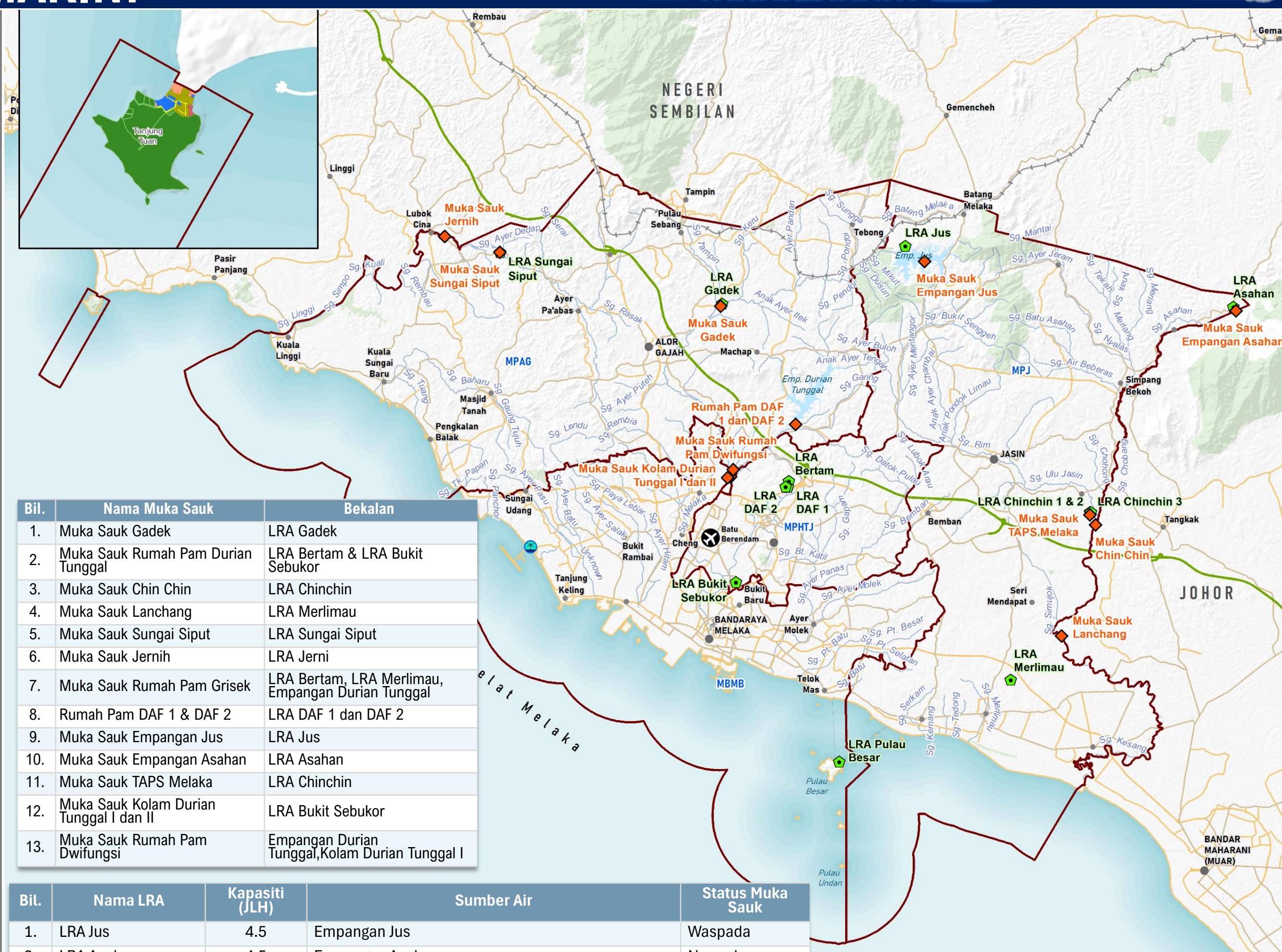
CADANGAN AWALAN

- 1 Mengenal pasti potensi dan nilai sumber mineral negeri.
Menyediakan Inventori dan Peta Potensi Sumber Mineral Negeri Melaka, termasuk jenis mineral, keluasan, anggaran rizab, kualiti, status tanah dan tahap daya maju.
- 2 Melindungi sumber mineral yang mempunyai kepentingan strategik.
Mengenal pasti kawasan simpanan mineral yang perlu dilindungi daripada pembangunan kekal sehingga kajian eksplorasi dan kebolehlaksanaan diselesaikan.
- 3 Menyelaraskan kawasan mineral dengan zon guna tanah.
Menjalankan analisis konflik antara kawasan berpotensi mineral dengan kesesuaian zon guna tanah.
- 4 Mengawal perlombongan dan pengkuarian secara mampan.
Menetapkan zon operasi, zon penampian, laluan kenderaan berat, waktu operasi serta kawalan habuk, bunyi, getaran, hakisan dan kelodakan.
- 5 Memperkukuh tadbir urus dan pemantauan sektor mineral.
Mewujudkan pangkalan data lesen, pengeluaran, pematuhan, aduan, pemulihan tapak dan status operasi lombong serta kuari.
- 6 Meningkatkan nilai ekonomi sumber mineral secara terkawal.
Menggalakkan pemprosesan bernilai tambah dan teknologi perlombongan bersih tanpa meningkatkan tekanan terhadap alam sekitar dan komuniti.

6.0 PENGURUSAN SUMBER AIR DAN RISIKO BANJIR , PENGURUSAN PESISIRAN PANTAI & PEMULIHARAAN EKOSISTEM MARIN.

PENGURUSAN SUMBER AIR

- Sumber air Negeri Melaka mempunyai:
- 3 empangan utama iaitu **Empangan Durian Tunggal (EDT)** di Daerah Alor Gajah, **Empangan Jus (EJ)** dan **Empangan Asahan (EA)** di Daerah Jasin.
 - 2 Bunded Storage (BS) iaitu Bunded Storage 1 dan Bunded Storage 2.
 - TAPS Jernih.
 - 9 Kolam Alternatif.
 - 63 Sumber Air Bumi (telaga).

Bil.	Nama Muka Sauk	Bekalan
1.	Muka Sauk Gadek	LRA Gadek
2.	Muka Sauk Rumah Pam Durian Tunggal	LRA Bertam & LRA Bukit Sebukor
3.	Muka Sauk Chin Chin	LRA Chinchin
4.	Muka Sauk Lanchang	LRA Merlimau
5.	Muka Sauk Sungai Siput	LRA Sungai Siput
6.	Muka Sauk Jernih	LRA Jerni
7.	Muka Sauk Rumah Pam Grisek	LRA Bertam, LRA Merlimau, Empangan Durian Tunggal
8.	Rumah Pam DAF 1 & DAF 2	LRA DAF 1 dan DAF 2
9.	Muka Sauk Empangan Jus	LRA Jus
10.	Muka Sauk Empangan Asahan	LRA Asahan
11.	Muka Sauk TAPS Melaka	LRA Chinchin
12.	Muka Sauk Kolam Durian Tunggal I dan II	LRA Bukit Sebukor
13.	Muka Sauk Rumah Pam Dwifungsi	Empangan Durian Tunggal, Kolam Durian Tunggal I

Bil.	Nama LRA	Kapasiti (JLH)	Sumber Air	Status Muka Sauk
1.	LRA Jus	4.5	Empangan Jus	Waspada
2.	LRA Asahan	4.5	Empangan Asahan	Normal
3.	LRA DAF 1	120	Empangan Durian Tunggal	Amaran
4.	LRA DAF 2	120	Empangan Durian Tunggal	Amaran
5.	LRA Bertam	182	Sungai Melaka (Backup: Pelepasan EDT)	Waspada
6.	LRA Bukit Sebukor	68	Bunded Storage 1 (Backup: Pelepasan Air EDT)	Normal
7.	LRA Gadek	68	Sungai Batang Melaka (Backup: Pelepasan Air EJ)	Kritikal
8.	LRA Sungai Siput	9	Sungai Siput	Normal
9.	LRA Chinchin 1&2	20	Sungai Kesang	Overflow
10.	LRA Chinchin 3	30	Tasik Biru	Overflow
11.	LRA Merlimau	110	Sungai Kesang (Backup: Penghantaran Air dari Grisek)	Overflow
12.	LRA Pulau Besar	0.40	Seluruh Pulau Besar	Normal

JUMLAH KAPASITI
736.4 JLH

- Muka Sauk

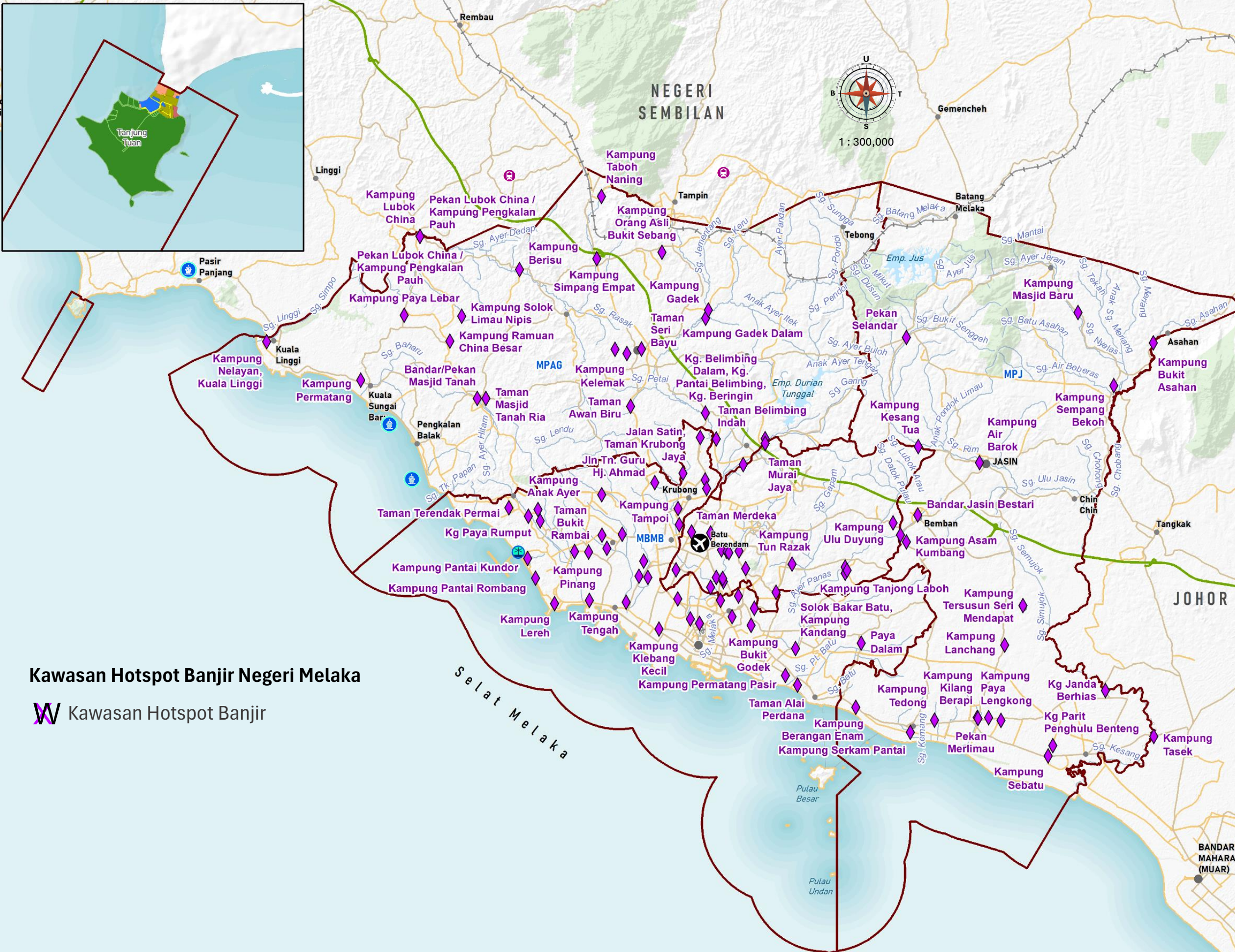
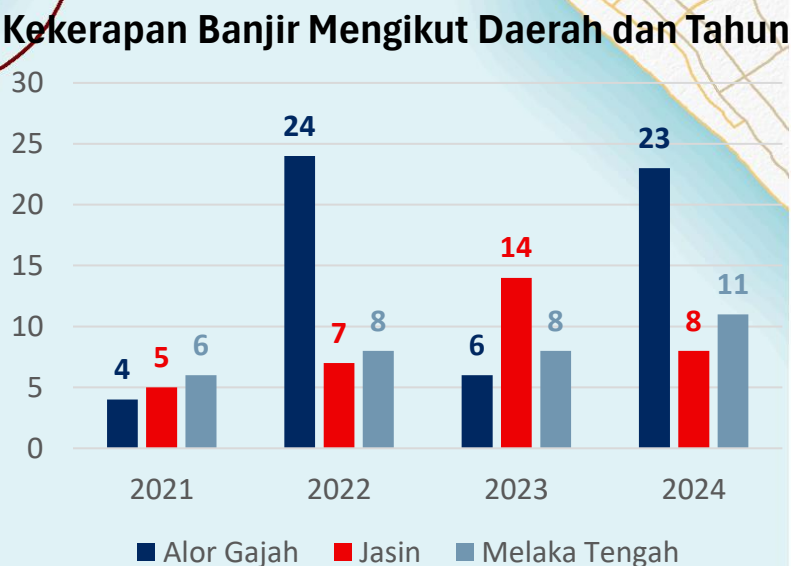
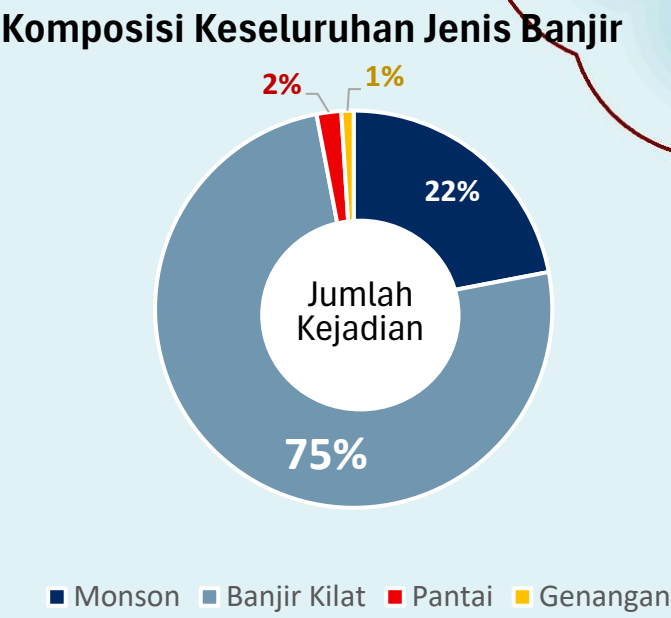
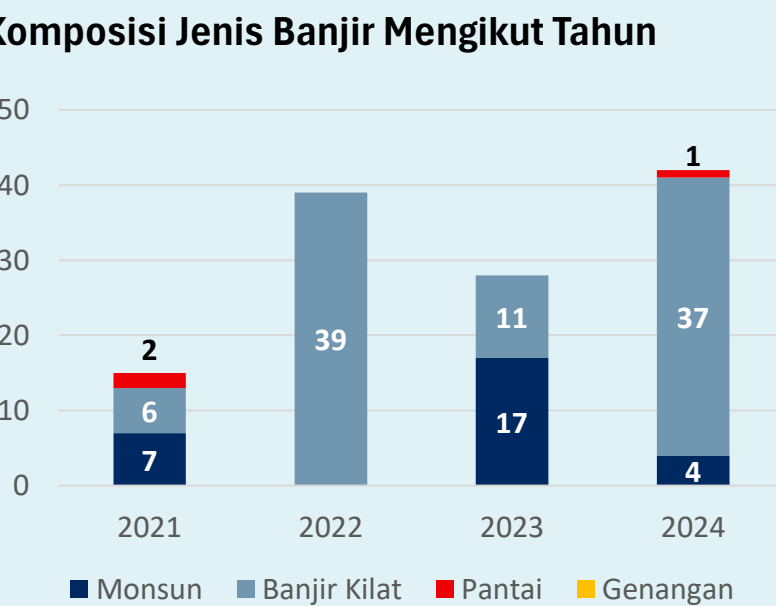
Loji Rawatan Air

Sungai
- Pelabuhan

Lapangan Terbang

Sempadan PBT

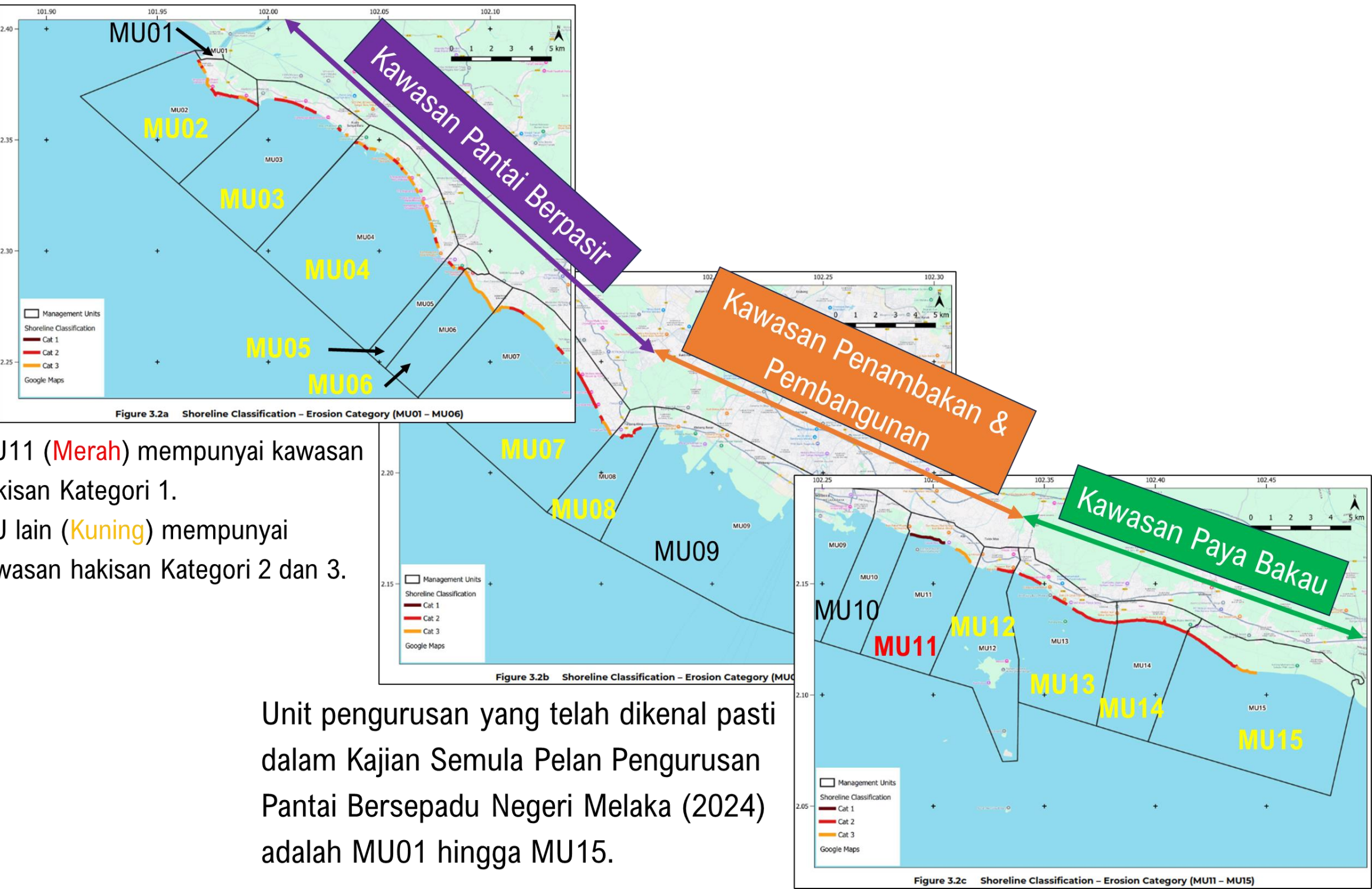
PENGURUSAN RISIKO BANJIR

Kawasan Hotspot Banjir Negeri Melaka
W Kawasan Hotspot Banjir

PENGURUSAN PESISIRAN PANTAI & PEMULIHARAAN EKOSISTEM MARIN

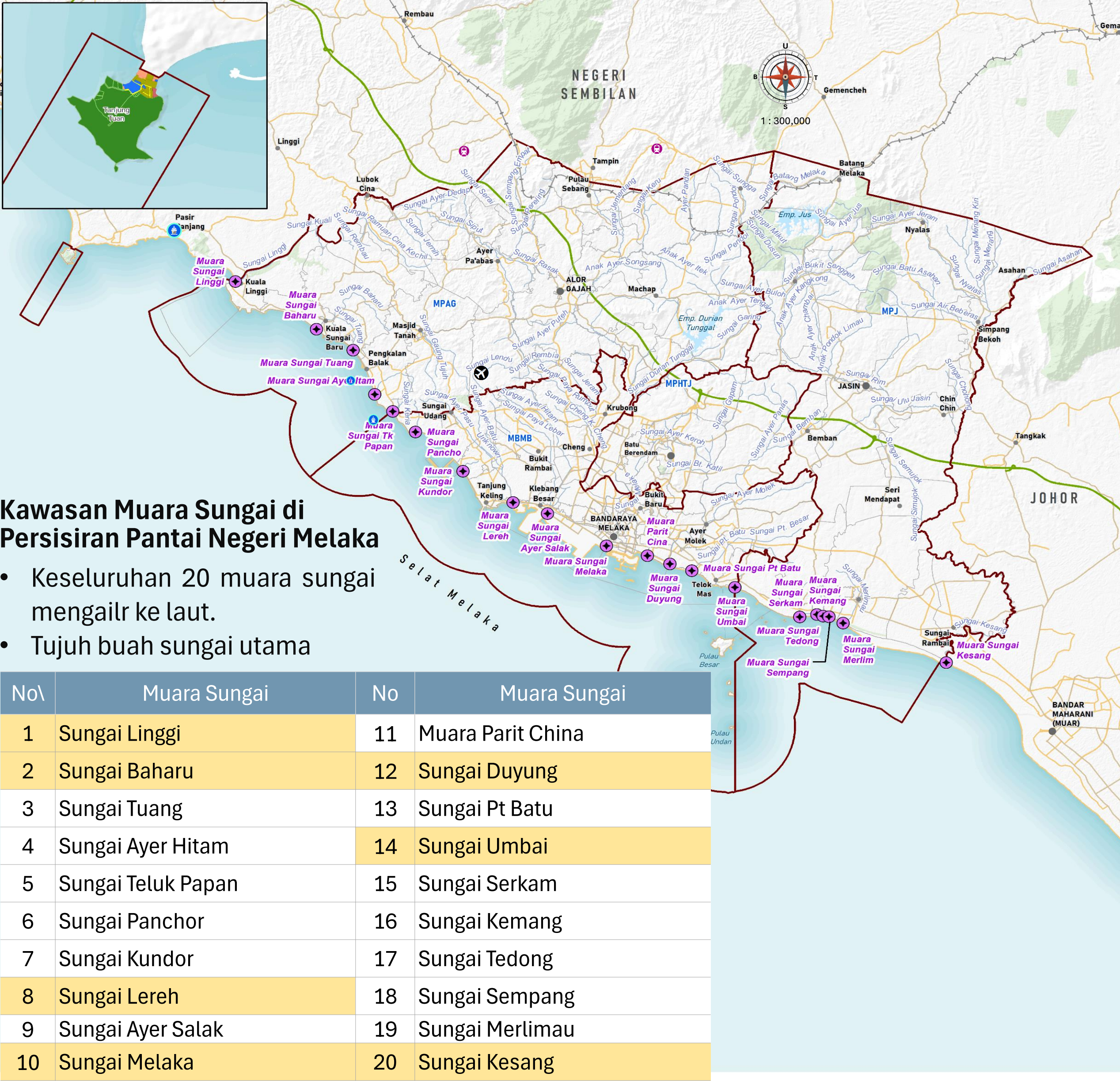
Pesisiran Pantai

MU11 (Merah) mempunyai kawasan hakisan Kategori 1.
MU lain (Kuning) mempunyai kawasan hakisan Kategori 2 dan 3.

Unit pengurusan yang telah dikenal pasti dalam Kajian Semula Pelan Pengurusan Pantai Bersepadu Negeri Melaka (2024) adalah MU01 hingga MU15.

- Panjang pesisiran pantai negeri: 104 km (Alor Gajah, Melaka Tengah dan Jasin).
- Isu hakisan terjadi kepada 53.9% garis pantai.
- Unjuran median kenaikan aras laut di Melaka dijangka mencecah 0.17 meter menjelang tahun 2050 dan 0.67 meter menjelang tahun 2100.

Biodiversiti Marin

Penyu Karah (Green Turtle)

- Diklasifikasikan sebagai spesies '**amat terancam**' (*critically endangered*) dalam Senarai Merah IUCN.
- Rekod pendaratan penyu sebanyak 20 lokasi.
- Lokasi pendaratan paling produktif: **Padang Kemunting, Kem Terendak, Tanjung Dahan, Tanjung Serai, Pulau Upeh, Meriam Patah, Pasir Gembur dan Balik Batu.**
- Puncak pendaratan penyu: **Bulan Julai.**

Tuntung Laut (Painted Terrapin)

- Diklasifikasikan sebagai '**amat terancam**' (*critically endangered*) dalam Senarai Merah IUCN.
- Tanjung Dahan** merupakan satunya **kawasan pendaratan Tuntung Laut.**
- Rekod pendaratan** Tuntung Laut adalah dari **bulan Januari hingga ke April.**

Terumbu Karang

- Rekod **habitat terumbu karang** di MU12 (Gugusan Pulau Besar, Pulau Menatang, Pulau Serimbun, Pulau Dodol, Pulau Nangka, Pulau Undan, dan Pulau Hanyut) serta MU13 (Pulau Lalang dan Pulau Burong).
- Rekod di MU12: **130 spesies karang (109 karang keras dan 21 octocoral)**
- Pulau Undan mencatatkan kepelbagaian tertinggi iaitu 94 spesies karang keras dan 9 karang lembut.

Rumput Laut

- Padang rumput laut hadir di sekitar gugusan pulau termasuk Pulau Konet, Pulau Keramat, Pulau Upeh, Pulau Serimbun, Pulau Besar, Pulau Burong Anak dan Pulau Lalang.
- Menstabilkan sedimen, menapis kualiti air dan tapak semaian serta kawasan pemakanan hidupan laut.

CABARAN

POTENSI

CADANGAN AWALAN

Sumber Air

- 1

Status negeri kekurangan sumber air (*Water Stressed State*)

Cabaran paling asas ialah kedudukan **Negeri Melaka sebagai salah satu daripada lima negeri *water stressed* di Malaysia** berdasarkan NWRS 2000-2050. Tidak seperti negeri-negeri dengan lembangan sungai besar, Melaka perlu membina infrastruktur buatan (empangan, TAPS, kolam alternatif) secara meluas dan bergantung kepada pemindahan air merentasi sempadan negeri untuk memenuhi keperluannya. Margin rezab air yang rendah pada tahun 2026 (2.1% sahaja bagi kapasiti loji berbanding permintaan).
- 2

Tekanan pembangunan perindustrian ke atas sumber air

Garis Panduan Penetapan Industri secara eksplisit mengenal pasti kewujudan kilang-kilang haram, kilang yang mempunyai atau memproses Buangan Terjadual dan berbahaya, kepadatan kawasan perindustrian sedia ada dengan pemantauan yang tidak mencukupi terhadap pelepasan ke badan air, serta penempatan industri berat berhampiran kawasan tadahan air sebagai isu kritikal.
- 3

Risiko bekalan sumber air

Status muka sauk menunjukkan LRA Gadek berstatus Kritikal manakala LRA DAF 1, LRA DAF 2, LRA Bertam dan LRA Jus berstatus amaran/waspada. Keadaan ini memberi implikasi kepada kawasan yang menampung populasi tertumpu di Melaka Tengah dan Alor Gajah dan berisiko mewujudkan gangguan bekalan berulang di kawasan-kawasan tertentu.

- 1

Penambahan kapasiti sumber air

Negeri Melaka mempunyai portfolio projek sumber air baharu yang telah dirancang dan sedang dijalankan, termasuk TAPS Melaka (+280 JLH), Kolam Dwifungsi Krubong-Durian Tunggal(+120JLH) dan Sungai Muar Fasa 3 (+220 JLH) serta dari TAPS Melaka ke Empangan Jus. Ini menunjukkan wujudnya laluan pembangunan yang jelas bagi menampung pertumbuhan permintaan jangka panjang.
- 2

Potensi hasil negeri daripada sektor air

Strategi 4 PSMJ 2035 mengenal pasti potensi menjadikan sektor pengurusan air sebagai penyumbang hasil negeri melalui caj abstraksi air mentah, caj aktiviti rekreasi air. Dengan sasaran kutipan meningkat daripada RM15 juta (2025) kepada RM195 juta menjelang 2035, sektor ini menawarkan peluang pembiayaan mampan bagi menyokong pelaburan semula ke dalam infrastruktur sumber air negeri.
- 3

Rangka pengezonan perindustrian yang telah terperinci

Kewujudan Garis Panduan Penetapan Industri dari Aspek Badan Air Negeri Melaka yang terperinci serta lengkap dengan pemetaan 33 kawasan perindustrian sedia ada berbanding lokasi muka sauk menyediakan asas teknikal yang kukuh dan sedia pakai bagi RSN Melaka 2040 untuk terus memperkukuh pengezonan kawasan larangan pembangunan berisiko tinggi di kawasan hulu muka sauk.
- 4

Digitalisasi dan pemantauan berteknologi tinggi

Keperluan pemasangan Online SCADA System bagi kawalan pencemaran badan air di bawah garis panduan industri, serta keperluan ketersediaan data dan maklumat air di bawah Dasar Utama 2 Dasar Air Negara, menunjukkan potensi pengukuhan sistem pemantauan digital bagi data sumber air negeri.

- 1

Pemeliharaan dan Perlindungan Kawasan Sumber Air

 - i. Menjaga rizab kawasan tadahan air terutama di kawasan empangan bagi menjaga kualiti dan kuantiti bekalan air .
 - ii. Mengintegrasikan sepenuhnya lokasi muka sauk dan klasifikasi kawasan hulu/hilir daripada Garis Panduan Penetapan Industri ke dalam sistem Kebenaran Merancang bagi mengelakkan kelulusan pembangunan berisiko tinggi di kawasan hulu muka sauk.
 - iii. Menyediakan Pelan Pengurusan Lembaran Sungai Bersepadu (IRBM) dan kajian Total Maximum Daily Load (TMDL) di dalam mengawal dan mengurus sumber dan badan air yang terdapat di Negeri Melaka.
 - iv. Melaksanakan pemantauan terhadap perancangan pembangunan yang dilaksanakan berhampiran dengan sumber air mentah.
- 2

Pengukuhan Kapasiti dan Kelestarian Bekalan

 - i. Memberi keutamaan pemuliharaan tapak bagi kesemua projek sumber air baharu yang telah dikenal pasti seperti Kolam Dwifungsi Krubong-Durian Tunggal dan Sungai Muar Fasa 3 dalam RSN.
 - ii. Menggalakkan penerokaan sumber air alternatif tambahan seperti loji rawatan air pulihguna (LRAP) dan penuaian air hujan (*rainwater harvesting*) pada skala pembangunan baharu berskala besar bagi mengurangkan pergantungan kepada sumber air larian permukaan.
 - iii. Memastikan bekalan sumber air yang telah dirancang diberi penekanan dalam RSN bagi kelestarian bekalan air pada masa hadapan terutama dengan cadangan kawasan perindustrian baharu.
 - iv. Bagi pembangunan Pusat Data (*data centre*) disyorkan menggunakan sumber air alternatif yang bersesuaian seperti air laut bagi mengelakkan bebanan tambahan ke atas sistem bekalan air sedia ada.
- 3

Kepelbagaian Sumber Hasil dan Pembiayaan Mampan

 - i. Menyokong pelaksanaan berterusan mekanisme kutipan hasil sedia ada (caj abstraksi air mentah, caj aktiviti rekreasi air) sebagai sumber pembiayaan semula (*revolving fund*) bagi projek infrastruktur air negeri.
 - ii. Mempertimbangkan mekanisme insentif atau caj pembangunan (*development charge*) berkaitan infrastruktur air bagi pembangunan berskala besar baharu yang memberi tekanan tambahan kepada sistem bekalan air sedia ada.
- 28

CABARAN

Risiko Banjir

- 1 Pertambahan air larian permukaan** akibat peningkatan kawasan tepu bina dan pembangunan bandar yang mengurangkan kawasan resapan air.
- 2 Kewujudan kawasan berisiko banjir sedia ada** yang melibatkan kawasan penempatan, kemudahan awam dan jaringan jalan raya.
- 3 Kapasiti sistem saliran dan sungai yang terhad**, khususnya apabila berlaku peningkatan aliran permukaan serta hujan berintensiti tinggi.
- 4 Pembangunan di kawasan tadahan, dataran banjir dan koridor sungai** yang boleh mengganggu keseimbangan hidrologi serta mengurangkan kapasiti penyimpanan air.
- 5 Penyelenggaraan sungai, parit dan infrastruktur saliran yang tidak mencukupi**, termasuk isu mendapan, sampah dan halangan aliran.
- 6 Peningkatan kejadian hujan ekstrem akibat perubahan iklim**, yang meningkatkan risiko banjir serta memerlukan sistem saliran yang lebih berdaya tahan.
- 7 Risiko banjir pesisir dan fenomena *backwater***, khususnya di kawasan berhampiran muara sungai yang dipengaruhi pasang surut dan kenaikan aras laut.
- 8 Kekurangan data risiko banjir yang terperinci dan bersepadu**, termasuk data hazard, kedalaman banjir, rekod hotspot, aset terdedah dan kawasan impahan.
- 9 Ketidakterseragaman data dan maklumat antara agensi**, yang menyukarkan penyelarasan dalam perancangan dan pengurusan risiko banjir.
- 10 Kekurangan aset kritikal dan komuniti yang terdedah** di kawasan berisiko, termasuk kemudahan awam, penduduk berpendapatan rendah dan kawasan tumpuan pelancongan.
- 11 Penyelarasan antara agensi yang kompleks**, melibatkan JPS, PBT, PLANMalaysia, JKR, IWK dan agensi berkaitan dalam aspek perancangan, penyelenggaraan dan pengurusan banjir.
- 12 Risiko banjir berulang selepas projek tebatan dilaksanakan**, kerana projek tebatan tidak semestinya menghapuskan risiko banjir sepenuhnya, terutama apabila berlaku hujan luar biasa atau kegagalan infrastruktur

POTENSI

- 1 Pengurusan banjir secara bersepadu**
Kerjasama kerajaan, agensi dan masyarakat dalam perancangan serta pengurusan risiko banjir.
- 2 Penyediaan pelan induk perparitan**
Sistem perparitan perlu dirancang dan diselenggara dengan baik supaya aliran air lebih lancar.
- 3 Pengukuhan pendekatan selaras amalan pelaksanaan manual saliran mesra alam (MSMA)**
Mengutamakan kawalan air hujan dan pengurangan aliran permukaan.
- 4 *Nature-Based Solutions* (NBS)**
Menggunakan pendekatan semula jadi seperti kawasan tadahan, taman hujan dan pemulihan sungai untuk mengurangkan risiko banjir.
- 5 Zon perlindungan sungai, badan air dan dataran banjir**
Kawasan sensitif perlu dipelihara dan pembangunan yang boleh meningkatkan risiko banjir perlu dikawal.
- 6 Pemetaan risiko banjir dan kawalan spatial**
Kawasan berisiko perlu dikenal pasti supaya pembangunan dapat dirancang dengan lebih selamat.
- 7 Penyelidikan, inovasi dan indikator pemantauan**
Teknologi serta kajian baharu digunakan untuk memantau dan meningkatkan keberkesanan pengurusan banjir.
- 8 Teknologi pintar dan sistem amaran awal**
Penggunaan sensor, IoT dan sistem amaran dapat membantu memberi maklumat awal kepada penduduk.
- 9 Pengurusan risiko berasaskan komuniti**
Masyarakat perlu diberi pendidikan, latihan kesiapsiagaan dan dilibatkan dalam tindakan menghadapi banjir.
- 10 Pemulihan pascabanjir**
Kemudahan awam dan kawasan terjejas perlu dipulihkan dengan mengambil kira risiko banjir pada masa hadapan.
- 11 Integrasi projek tebatan banjir dengan pembangunan bandar**
Infrastruktur tebatan banjir perlu disepadukan dengan perancangan bandar supaya memberi manfaat berganda.
- 12 Penggunaan data GIS**
GIS membantu mengenal pasti kawasan berisiko, merancang mitigasi dan menyokong keputusan pembangunan.
- 13 Keutamaan perlindungan aset kritikal**
Hospital, sekolah, pusat pemindahan dan infrastruktur penting perlu diberi keutamaan dalam perancangan tebatan banjir.

CADANGAN AWALAN

- 1 Pemetaan Risiko & Zonasi**
Menyiapkan peta bahaya dan risiko banjir terkini yang merangkumi kedalaman dan tempoh genangan. Memastikan zon larangan atau kawalan ketat guna tanah (termasuk simpanan banjir rasmi) berdasarkan peta berkenaan.
- 2 Infrastruktur Hijau-Hitam Terpadu**
Meneruskan pembinaan struktur fizikal (saliran besar, ban/pompa) yang disokong oleh infrastruktur semula jadi seperti kolam retensi terbuka, paya bakau dan tadahan kota. Konsep sponge city (bandar penyerap air) disarankan di kawasan bandar utama untuk menangkap sebahagian limpahan air permukaan.
- 3 Teknologi & Pemberdayaan Komuniti**
Memperkuh rangkaian stesen cuaca-aras air, serta sistem amaran awal pintar dengan platform komunikasi digital. Mempromosikan latihan komuniti dan pelan tanggap kecemasan setempat. Integrasi GIS dan model simulasi banjir dalam agensi perancang.
- 4 Tadbir Urus & Polisi Sensitif Risiko**
Menambah baik kerangka kawal selia (mis. SOP Drainage Impact Assessment) supaya pembangunan baharu menilai impak banjir. Menyusun SOP pemindahan banjir yang komprehensif merentas agensi (JPS, APM, NADMA, PBT, dsb.). Memperkuh pengurusan dan pemantauan projek tebatan sedia ada (seperti RTB Sungai Kesang/Melaka) dan mengemas kini pelan pemulihan pasca-banjir.

CABARAN

POTENSI

CADANGAN AWALAN

Persisiran Pantai dan Ekosistem Marin

- 1 **Hakisan pantai**
 - i. Hakisan merupakan ancaman berterusan yang merosakkan infrastruktur dan ruang awam. Contoh yang paling nyata adalah di Pantai Puteri, di mana kira-kira 500 meter daripada 2.1 km pantai telah terhakis, menjejaskan sektor pelancongan dan mata pencarian penduduk.
 - ii. Kehilangan benteng semula jadi seperti hutan bakau dan beting pasir yang berfungsi sebagai penyerap tenaga ombak sedang terhakis.
- 2 **Pemendapan muara sungai**
 - i. Muara air sungai yang cetek boleh mengakibatkan aliran sungai terganggu dan banjir limpahan sungai sekiranya aliran dari hulu sungai melebihi aliran keluar di hilir sungai.
 - ii. Aktiviti pembangunan struktur pantai atau tambakan berpotensi mengubah corak aliran pasang surut dan proses pengangkutan sedimen semula jadi. Perubahan ini boleh meningkatkan pemendapan sedimen (siltasi) di muara sungai.
 - iii. Aktiviti pembangunan struktur pantai atau tambakan boleh menyebabkan kesan "bayang ombak" (*wave shadow*) yang mengubah profil pantai berhampiran, seperti risiko degradasi pantai dan penjajahan bakau yang tidak dirancang di Pantai Puteri.
 - iv. Terdapat pertentangan kepentingan antara keperluan untuk menambak laut bagi pembangunan bandar dengan prinsip pemuliharaan kawasan warisan dunia UNESCO dan ekosistem marin.
- 3 **Pencemaran dan kualiti air**
 - i. Pelepasan kumbahan yang tidak dirawat dari efluen domestik dan industri: telah menyebabkan bacaan faecal coliform yang tinggi di beberapa kawasan marin.
 - ii. Penggunaan baja dan racun perosak dalam aktiviti pertanian dan akuakultur menyumbang kepada kepekatan nitrat yang tinggi dalam air laut melalui larian air permukaan.
 - iii. Kekurangan infrastruktur pelupusan sampah yang sempurna di kawasan rekreasi pantai menyebabkan pengumpulan sampah yang menjejaskan estetika dan kesihatan ekosistem.
- 4 **Ancaman kepada biodiversiti marin**
 - i. Spesies habitat penyu yang terancam seperti Penyu Karah sangat sensitif terhadap gangguan manusia.
 - ii. Kehadiran populasi buaya tembaga (*crocodylus porosus*) di muara sungai dan kawasan bakau (seperti 8 ekor di Pulau Gadong).
- 5 **Banjir di pesisir pantai dan kenaikan aras laut (SLR)**
 - i. Aras air laut yang lebih tinggi menyebabkan limpahan air laut ke kawasan daratan yang mempunyai aras yang lebih rendah seperti Tanjung Keling ke Sungai Kesang, termasuk kawasan Klebang.
 - ii. Melaka sangat terdedah kepada kenaikan aras laut global. Unjuran menunjukkan bahawa menjelang tahun 2100, aras laut di Melaka dijangka meningkat sehingga 1.0 meter akibat perubahan iklim. Kenaikan aras air laut ini akan meningkatkkan risiko kejadian banjir genangan dengan lebih meluas kepada kawasan pesisir pantai yang bertopografi rendah.

- 1 **Hab eko pelancongan yang unik**
 - i. Pelancongan bakau dan burung: Hutan bakau di MU14 dan MU15 (Merlimau ke Sungai Kesang) mempunyai potensi besar untuk aktiviti melihat burung (birdwatching) dan berkayak. Sebanyak 24 spesies bakau tulen dan pelbagai burung hijrah seperti Botak Asia direkodkan di sini.
 - ii. Santuari penyu dan tuntung: Melaka boleh diangkat sebagai destinasi eko-pelancongan eksklusif berasaskan konservasi penyu, terutamanya di kawasan seperti Padang Kemunting dan Tanjung Dahan.
 - iii. Pewartaan Taman Negeri: Kawasan sensitif seperti Sungai Linggi dan Tanjung Tuan berpotensi besar untuk diwartakan sebagai Taman Negeri Melaka bagi memastikan ekosistem ini dilindungi sambil menjana ekonomi melalui pelancongan berimpak rendah.
- 2 **Konsep ‘Kampung Mesra Penyu’**
 - i. Padang Kemunting berpotensi dijadikan sebagai Kampung Mesra Penyu yang pertama di Malaysia. Inisiatif ini bukan sahaja melindungi penyu melalui penggunaan cahaya lampu khas dan kawalan aktiviti malam, tetapi juga mewujudkan peluang pekerjaan baru bagi belia tempatan sebagai pemandu pelancong alam semula jadi.
- 3 **Pemeriksaan Taman Laut dan kepulauan**
 - i. Pewartaan Pulau Dodol, Pulau Nangka, dan Pulau Undan sebagai Taman Laut Negara membolehkan pengawalan aktiviti rekreasi marin yang lebih sistematik dan melindungi terumbu karang yang berharga.
 - ii. Pulau Besar mempunyai potensi untuk dibangunkan semula dengan konsep "Pulau Fantasi" yang mengintegrasikan elemen sejarah dan pemeliharaan hidupan marin.
- 4 **Pembangunan mampan di kawasan tambakan**
 - i. Ikon pelancongan baru: Kawasan tambakan laut seperti Melaka *Gateway* berpotensi mengintegrasikan elemen hijau yang ikonik seperti *Sky Park* atau *Vertical Garden* (inspirasi daripada *Garden by the Bay*, Singapura) yang mampu meningkatkan nilai estetika dan daya tarikan antarabangsa.
 - ii. Lebuhraya basikal (*Great ocean cycling route*): Penyediaan laluan basikal di sepanjang pesisir pantai akan memberikan pengalaman unik kepada pelancong untuk menikmati keindahan laut Melaka secara mesra alam.
- 5 **Sektor perikanan dan akuakultur bersepadu**
 - i. Zon industri akuakultur (ZIA): Kawasan seperti Sebatu boleh diperkasakan sebagai zon pengeluaran kerang-kerangan utama negara melalui perlindungan rapi kawasan mudflat (dataran lumpur).
 - ii. Memperkasakan perikanan rekreasi: Aktiviti memancing berasaskan kelong di MU14 dan MU15 menunjukkan potensi ekonomi yang tinggi, dengan nilai tahunan melebihi RM 1 juta daripada kunjungan pemancing.

- 1 **Pengukuhan zon penyangga pantai (*coastal setback*)**

Penetapan garis anjakan bangunan yang lebih ketat bagi melindungi harta benda daripada risiko hakisan dan kenaikan aras laut.

 - Pantai berlumpur/ bakau: Menetapkan zon penyangga sekurang-kurangnya 400 meter dari garis pantai.
 - Pantai Berpasir: Menetapkan zon penyangga sekurang-kurangnya 60 meter.
 - Pantai Berpasir bebas dari aktiviti ekonomi: Menetapkan zon penyangga sekurang-kurangnya 30 meter.
 - Pengecualian khas: Bagi kawasan yang sudah mempunyai benteng (*bund*) atau pembangunan sedia ada, garis anjakan akan mengikut penajajaran struktur tersebut, namun sebarang pembangunan baharu mestilah berada di sebelah daratan (*landward*) dari garis penyangga.
 - Pemantauan Berkala: Melaksanakan survei garis pantai secara berkala untuk menyesuaikan keperluan zon penyangga mengikut dinamik perubahan pantai semasa.
- 2 **Pemuliharaan Biodiversiti dan Habitat Kritikal**

Santuari Penyu dan Tuntung Laut

 - Mewartakan tapak pendaratan penyu (seperti di Padang Kemunting, Tanjung Dahan, dan Pulau Upeh) sebagai Langkah Pemuliharaan Berasaskan Kawasan Berkesan Lain (OECMs).
 - Melaksanakan Garis Panduan Pencahaya Mesra Penyu bagi semua pembangunan hotel dan infrastruktur di koridor pantai untuk mengelakkan gangguan kepada penyu yang bertelur.
 - Melarang penganjuran kejohanan memancing atau aktiviti bising di kawasan pendaratan semasa musim kemuncak bertelur.

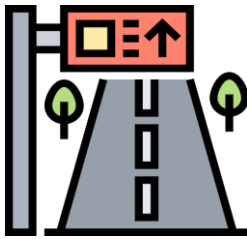
Ekosistem Bakau

 - Mewartakan kawasan bakau yang masih berstatus tanah kerajaan sebagai Hutan Simpanan Kekal (HSK) terutamanya di Sungai Linggi dan kawasan Merlimau ke Sungai Kesang.
 - Melaksanakan program penanaman semula bakau secara intensif dengan penglibatan sektor korporat melalui program tanggungjawab sosial korporat (CSR).

Taman Laut dan Zon Larangan Perikanan

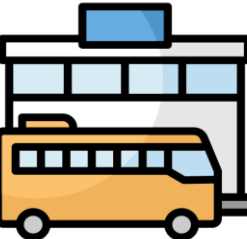
 - Memperkasakan perlindungan di Pulau Dodol, Pulau Nangka, dan Pulau Undan melalui pewartaan Taman Laut Negara bagi melindungi terumbu karang.
- 3 **Strategi Tebatan Hakisan Mesra Alam**
 - Melaksanakan kajian kejuruteraan (kajian hidraulik) terperinci dalam memahami kekangan dan potensi tapak.
 - Penambahan pasir (*beach nourishment*): Melaksanakan penambahan pasir di pantai berpasir yang terhakis seperti Pantai Puteri dan Pengkalan Balak untuk mengekalkan ruang rekreasi awam.
 - Penggunaan tiub geo-teksstil dan struktur *eco-engineering* yang membenarkan kestabilan pantai tanpa menghalang laluan pendaratan penyu.
 - Benteng semula jadi: Mengekalkan dan memulihkan beting pasir dan hutan bakau sebagai pemecah ombak semula jadi yang lebih efektif berbanding struktur buatan.
- 4 **Kawalan Pembangunan Projek Pesisiran Pantai**
 - Pembangunan pesisiran pantai digalakkan mengintegrasikan taman ikonik dan ruang hijau awam berkonsepkan alam semula jadi.
 - Pemaju mesti menyediakan struktur pertukaran pasang surut (*tidal exchange structures*) atau terusan bagi mengelakkan pembentukan lagun yang menyebabkan air bertakung dan berbau.
 - Tiada aktiviti penambakan laut dibenarkan di kawasan pendaratan penyu yang kritikal dan kawasan terumbu karang.
- 5 **Membangunkan Ekonomi Biru Secara Mampan**
 - Pembangunan Ekonomi Biru dan Perbandaran Maritim bersama SM-WEZ sebagai arah pembangunan masa hadapan utama.
 - Menyediakan pelan tindakan komprehensif bagi membangunkan ekonomi baharu berserta peruntukan bagi melaksanakan program atau inisiatif yang berkaitan.

1 Sistem Perhubungan Wilayah

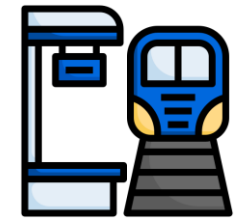
Jalan Raya

- 1 Lebuhraya
- Lebuhraya Utara – Selatan (PLUS)
 - Plaza Tol Simpang Ampat
 - Plaza Tol Ayer Keroh
 - Plaza Tol Jasin
- 19 Jalan Persekutuan
- 51 Jalan Negeri

Bas

- 6 Terminal Bas Utama
- Terminal Bas Melaka Sentral
 - Terminal Bas Jasin Sentral
 - Terminal Bas Alor Gajah Sentral
 - Terminal Bas Pulau Sebang Sentral
 - Terminal Bas Masjid Tanah Sentral
 - Terminal Bas Merlimau

Kereta api / Rel

- 2 Stesen KTM
- KTM Pulau Sebang di Daerah Alor Gajah
 - KTM Batang Melaka di Daerah Jasin

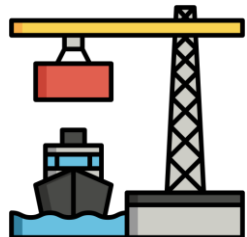
Lapangan Terbang

- 1 Lapangan Terbang
- Lapangan Terbang Antarabangsa Melaka

Pengangkutan Air

- 4 Jenis Perkhidmatan
- Teksi Air Sungai Melaka.
 - Melaka River Cruise.
 - Feri Antarabangsa (Melaka – Dumai, Indonesia).
 - Feri Antarabangsa (Melaka – Bengkalis, Indonesia)

- 3 Pelabuhan
- Pelabuhan Tanjung Beruas
 - Pelabuhan Antarabangsa Kuala Linggi
 - Pelabuhan Sungai Udang

Bil	Kod/ Nama Jalan	Kawasan yang Dihubungkan	
Lebuhraya			
1	Lebuhraya Utara-Selatan (E2)	Utara	Negeri Sembilan
		Selatan	Johor
Jalan Persekutuan			
2.	Jalan Tampin – Gemas (FT1)	Utara	Daerah Tampin, Negeri Sembilan
3.	Jalan Persekutuan 5 (FT5)	Utara	Daerah Port Dickson, Negeri Sembilan
		Selatan	Daerah Muar, Johor
4.	Jalan Persekutuan 19 (FT19)	Utara	Daerah Rembau, Negeri Sembilan
		Selatan	Daerah Muar, Johor
5.	Jalan Pulau Sebang/ Tampin (FT61)	Utara	Daerah Tampin, Negeri Sembilan
6.	Jalan Pasir Panjang – Kuala Linggi (FT138)	Utara	Daerah Port Dickson, Negeri Sembilan
Jalan Negeri			
7.	Jalan Selandar/ Batang Melaka (M13)	Utara	Daerah Tampin, Negeri Sembilan
8.	Jalan Negeri 15 (M15)	Utara	Daerah Tampin, Negeri Sembilan
		Timur	Daerah Tangkak, Johor
9.	Jalan Tambak Merah (M112)	Timur	Daerah Tangkak, Johor
10	Jalan Hutan Perca/ Gemas (M131)	Utara	Daerah Tampin, Negeri Sembilan

Petak Pengecasan Kenderaan Elektrik (EVCB)

Pihak Berkuasa Tempatan	Lokasi EVCB	Jenis AC	Jenis DC
Majlis Bandaraya Melaka Bersejarah	41	100	17
Majlis Perbandaran Hang Tuah Jaya	16	31	12
Majlis Perbandaran Alor Gajah	7	6	14
Majlis Perbandaran Jasin	3	1	4
Jumlah	67	138	47

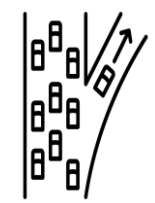
2 Projek Komited Lebuhraya

Jajaran Lebuhraya WCE dan
Cadangan 6 Interchange

Jumlah
Interchange

Sasaran Kadar
Penyuraian Trafik
Lebuhraya WCE

7

25%

Potensi Lebuhraya WCE Hubungan Selatan (Banting – Gelang Patah)

Menyediakan koridor lebuhraya pantai barat baharu yang menyambungkan negeri ini secara lebih langsung dengan Banting di utara dan Gelang Patah di selatan, tanpa bergantung sepenuhnya kepada PLUS dan beberapa pintu masuk sedia ada.

Membuka peluang pembentukan pintu masuk dan susur baharu yang boleh dipadankan dengan jalan pengagihan dan laluan kargo ke pelabuhan, sekali gus menyuraikan tumpuan trafik di Jalan Tun Hamzah, Lebuhraya AMJ, Lebuhraya SPA dan pintu masuk Ayer Keroh

Mengukuhkan kedudukan Melaka sebagai nod pertengahan koridor pantai barat – antara Lembah Klang/ Selangor dan Johor/Singapura

Bil	Jalan Hubungan	Penerangan
1	Jalan FT139 (Jalan Masjid Tanah – Alor Gajah)	Interchange 9
2	Jalan FT19 (Lebuhraya AMJ, Rembia)	Interchange 10
3	Spur Jalan FT142 (Jalan Tuanku Abdul Rahman)	Interchange 11
4	Jalan M29 (Jalan Tun Abdul Razak)	Interchange 12
5	Jalan FT144 (Kalan Kandang – Jasin)	Interchange 13
6	Jalan M25 (Jalan Merlimau/ Jasin)	Interchange 14
7	Jalan M3 (Jalan Pandan)	SPUR road

3 Projek Komited Pengangkutan Awam

1 Cadangan stesen Kereta Api Berkelajuan Tinggi (HSR)

4 Projek Komited Lebuhraya

1 Pembinaan pusingan U- bertingkat dan *direct U-Turn* dari persimpangan Pulau Gadong sehingga Persimpangan Taman Cheng Perdana, Melaka Tengah

PETUNJUK

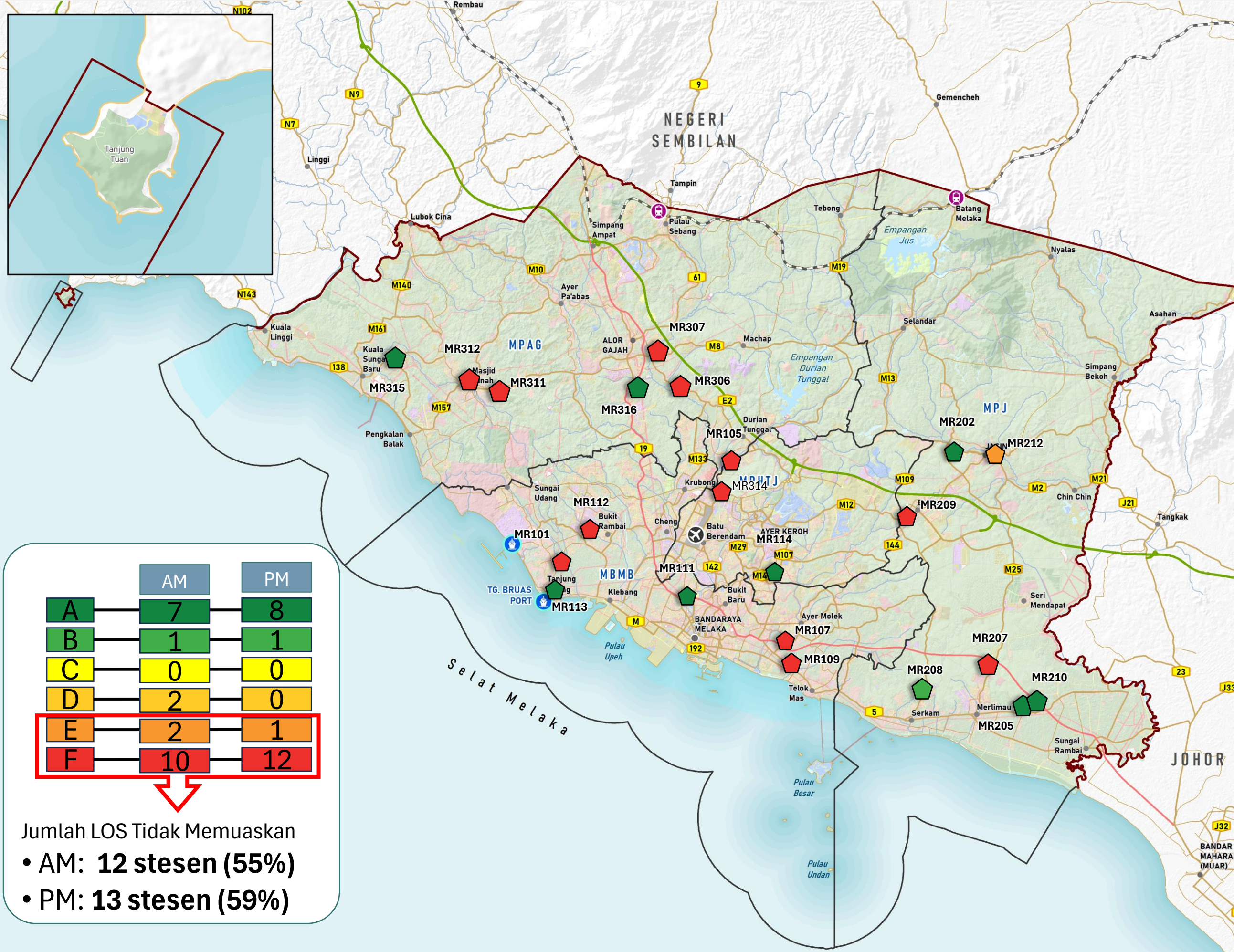
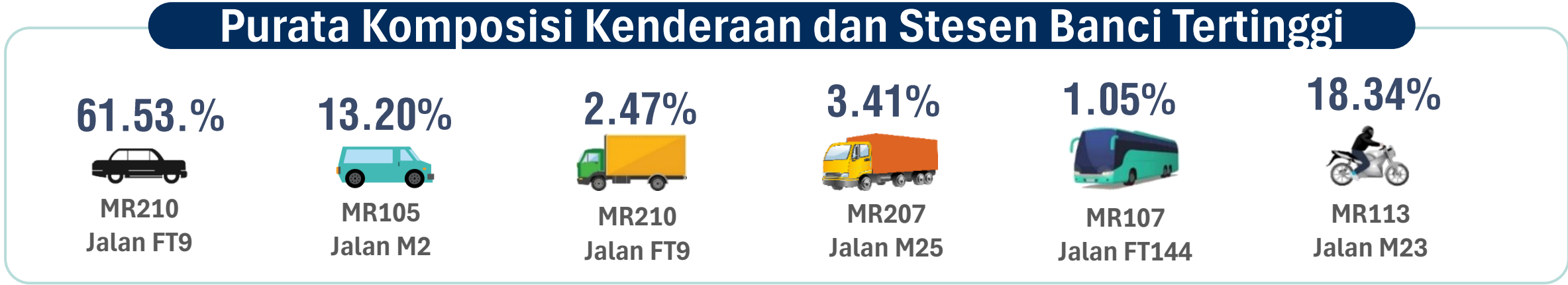
Kategori

- Cadangan Lebuhraya WCE
- Cadangan Interchange Lebuhraya WCE
- Cadangan Spur Road Lebuhraya WCE
- Cadangan Jajaran High Speed Rail

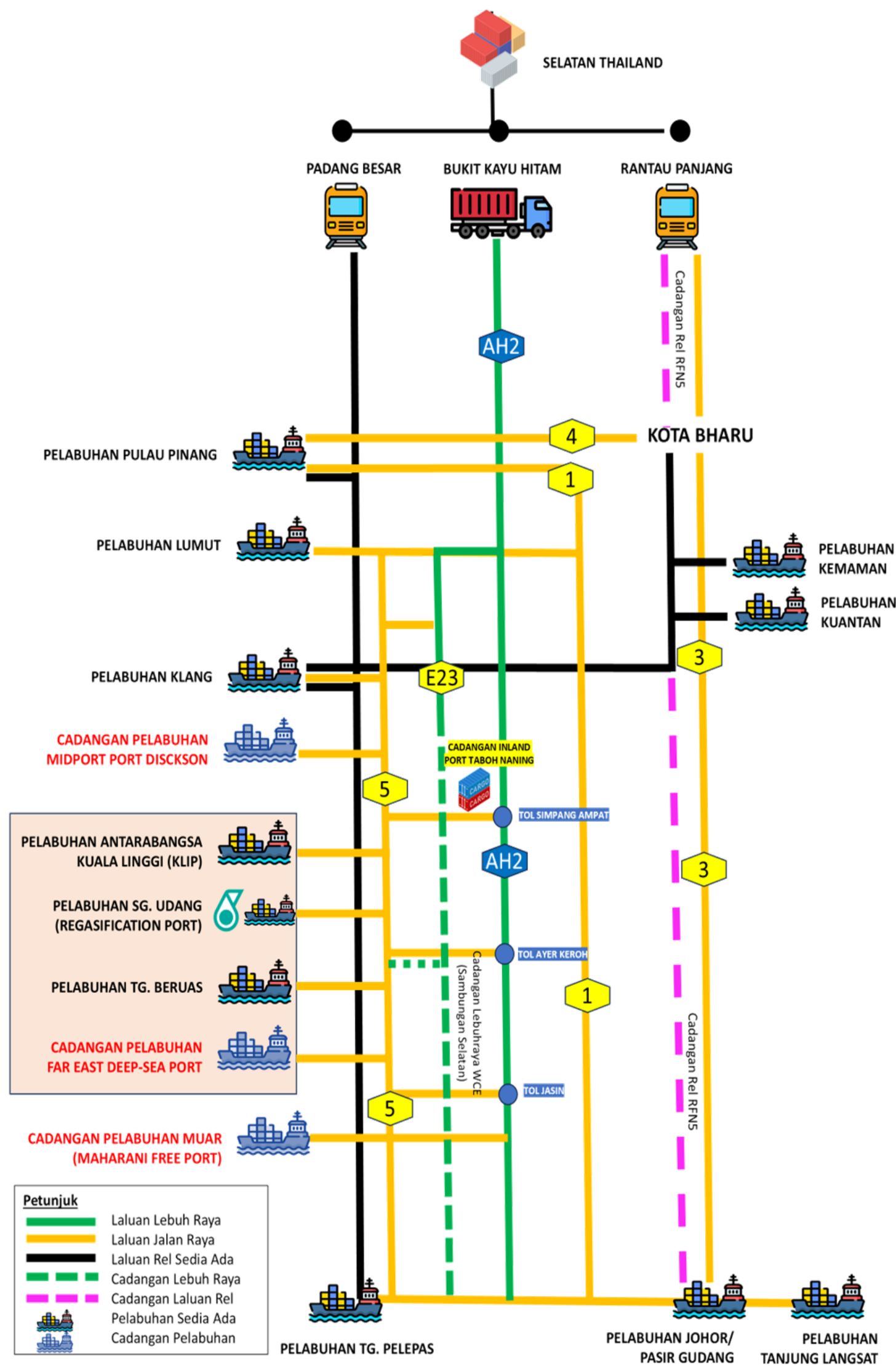
5 Aliran Lalu Lintas Waktu Puncak dan Tahap Perkhidmatan Jalan (LOS)

No Stesen	Kod Jalan	Nama Jalan	Jenis Jalan	Waktu puncak pagi		Waktu puncak pagi	
				Isi Padu Lalu Lintas	Los	Isi Padu Lalu Lintas	LOS
MR306	M17	Durian Tunggal – Alor Gajah	T1-1	1,489	F	1,412	F
MR307	M17	Durian Tunggal – Alor Gajah	T1-1	1,692	F	1,891	F
MR311	FT139	Jalan Masjid Tanah - Lendu - Alor Gajah	T1-1	1,277	E	1,330	F
MR312	FT5	Jalan Melaka - Masjid Tanah - Lubok China	T1-1	2,355	F	2,096	F
MR314	FT33	Jalan Melur Taman Rebana	K2-2	4,288	D	5,337	F
MR315	M143	Taman Haji Abdullah Samad	T1-1	682	A	548	A
MR316	FT19	Jalan Melaka - Masjid Tanah - Lubok China	K2-2	2,982	A	2,824	A
MR202	M2	Durian Tunggal - Jasin	T1-1	826	A	648	A
MR205	M14	Merlimau - Batu Gajah	T1-1	1,029	B	750	A
MR207	M25	Merlimau - Jasin	T1-1	1,154	F	1,304	F
MR208	M109	Serkam - Bemban	T1-1	1,207	D	742	B
MR209	FT144	Jasin - Bemban	T1-1	2,161	F	2,401	F
MR210	FT19	Jalan Kg Pasir	K2-2	1,493	A	1,893	A
MR212	M27	Jalan Rim	T1-1	1,396	E	1,133	E
MR101	FT5	Jalan Melaka - Masjid Tanah	T1-1	1,749	F	1,536	F
MR105	M2	Melaka - Durian Tunggal	T1-1	1,783	F	1,978	F
MR107	FT144	Melaka - Kampung Kandang - Bemban	T1-1	1,325	F	1,747	F
MR109	FT5	Jalan Melaka-Muar (Bandar Hilir - Kg. Kendong)	T1-1	2,376	F	2,538	F
MR111	FT19	Lebuh AMJ / Jalan Lagenda	K3-3	4,291	A	4,820	A
MR112	FT140	Jalan Bukit Rambai	T1-1	1,604	F	1,710	F
MR113	M23	Jalan Telani / Jalan Saujana	T1-1	741	A	850	A
MR114	FT264	Jalan Tun Hamzah	K2-2	3,392	A	3,207	A

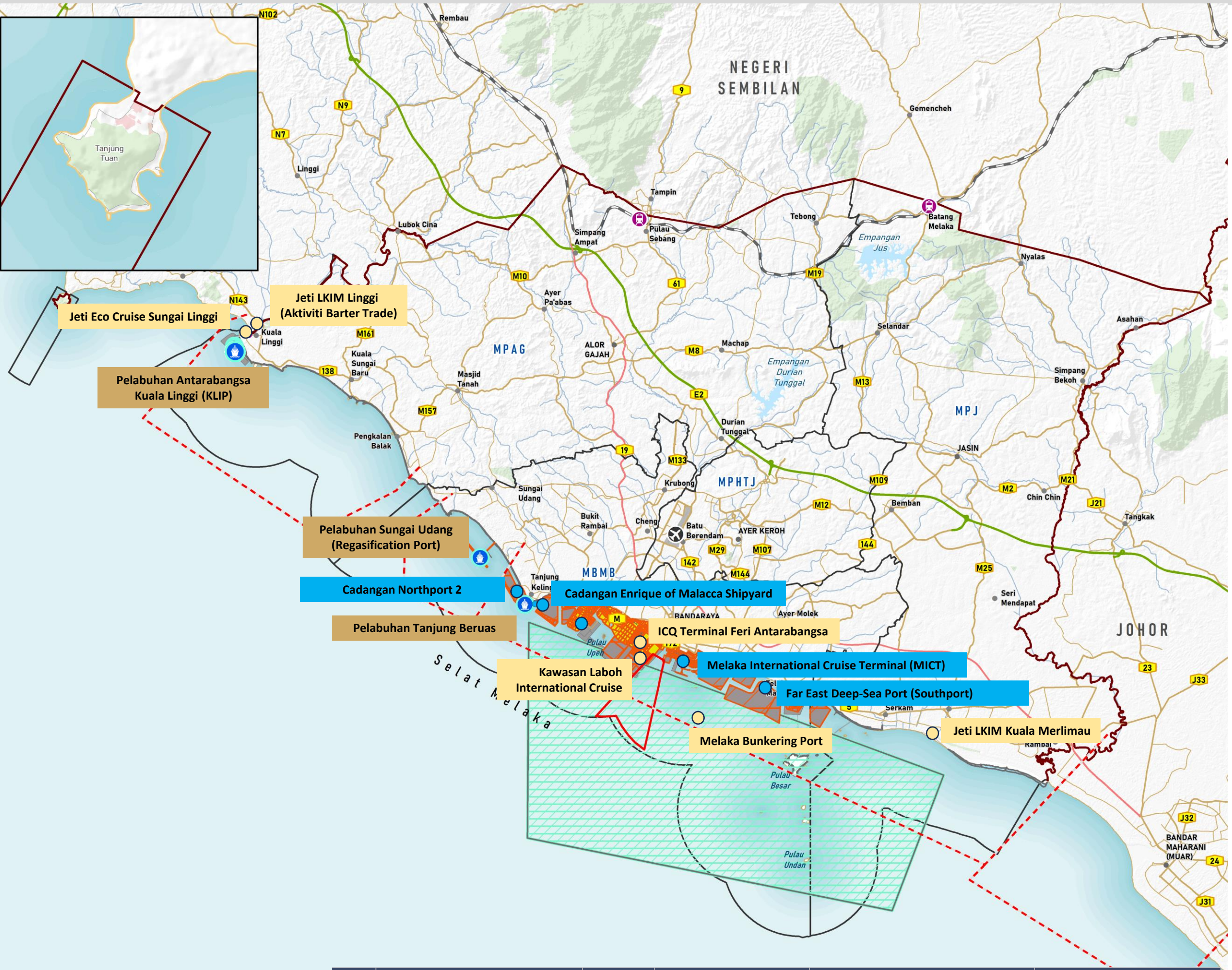
Sumber: Road Traffic Volume Malaysia 2025, Kementerian Kerja Raya

6 Infrastruktur Pelabuhan

Asal/ Dari	Kargo	Destinasi
Pahang Kedah Perak Johor	Palm Kernell Shell	Jepun
Palembang, Indonesia	Coal Gypsum	Bahau, Negeri Sembilan
Vietnam China Taiwan	Steel Coil	Ayer Keroh, Melaka
Thailand	Tapioca Starch	Bukit Rambai, Melaka Lukut, Negeri Sembilan
Gurun, Kedah	Ammonia Gas	Singapore
Kluang, Johor	Wood Pellet	Kursan, Korea
Pontian, Johor	Woodchip	Korea Japan
Jurong, Singapura	Lube Base Oil	Tangga Batu, Melaka
Melaka	Diesel	Batam, Indonesia
Dumai, Indonesia	Barter Trade	Melaka Selayang, Selangor
China Melaka	Project Cargo	Jasin, Melaka Singapura Timur Tengah
China	Kontena	Jasin, Melaka

Bil	Had Pelabuhan	Bil	Had Pelabuhan	Pelabuhan Sedia Ada dan Komited	Pihak Berkuasa
1	Melaka Port Limits	1	Had Pelabuhan Melaka	Pelabuhan Tanjung Beruas	Lembaga Pelabuhan Melaka
2	Sungai Udang Port Limits	2	Had Pelabuhan Sungai Udang	Pelabuhan Sungai Udang	
3	Had Pelabuhan Kuala Sungai Linggi	3	Had Pelabuhan Kuala Sungai Linggi	Pelabuhan Antarabangsa Kuala Linggi (KLIP) (Komited)	Jabatan Laut Malaysia

PETUNJUK

Kategori

- Aktiviti sedia ada di dalam Had Pelabuhan
- Cadangan Aktiviti SM-VEZ di dalam Had Pelabuhan
- Pelabuhan Komited

CABARAN

POTENSI

CADANGAN AWALAN

1 Kebergantungan Tinggi Kepada Lebuhraya

Negeri Melaka terletak di kedudukan yang strategik di antara Lembah Klang di utara dan Johor/ Singapura di Selatan, namun amun tidak mempunyai lapangan terbang komersial utama atau stesen rel antara bandar berskala nasional. Oleh itu, Negeri Melaka banyak bergantung kepada lebuhraya dan jalan persekutuan untuk hubungan wilayah, sekali gus mewujudkan isu kesesakan dan kebergantungan tinggi kepada pengangkutan berasaskan jalan.

2 Kesesakan Jalan Raya

Negeri Melaka mengalami kesesakan jalan raya di kawasan bandar raya dan koridor utama seperti Jalan Tun Hamzah, Lebuhraya Ayer Keroh, Lebuhraya AMJ, Lebuhraya SPA dan pintu masuk Ayer Keroh. Pembukaan MADU Link juga boleh menyebabkan peningkatan kenderaan menggunakan jalanraya di dalam Negeri Melaka.

3 Lokasi Stesen Rel Yang Jauh Dari Pusat Bandar

Stesen Pulau Sebang dan Batang Melaka berada di Daerah Alor Gajah dan Jasin, dekat sempadan Negeri Sembilan, bukan di pusat bandar Melaka atau koridor permintaan utama. Ini menjadikan akses rel antara bandar ke pusat permintaan memerlukan sambungan jalan tambahan yang signifikan, mengurangkan daya tarikan rel sebagai mod utama.

4 Cabaran Saingan Aktiviti Pelabuhan

Cadangan Pelabuhan di sepanjang pesisir pantai Negeri Melaka kebanyakannya menawarkan fungsi yang hampir sama seperti hab bunkering, pembaikan kapal, dan kargo menyebabkan kemungkinan terjadinya perebutan pasaran dan pelanggan yang sama, bukannya melengkapi antara satu sama lain.

5 Had Pelabuhan yang Terhad

Cadangan aktiviti di dalam had pelabuhan sedia ada menyebabkan terdapatnya isu had pelabuhan, ruang aktiviti, kawasan pelayaran yang semakin sempit.

6 Keuzuran Infracstruktur Dermaga

Keuzuran infracstruktur dermaga menghadkan keupayaan pelabuhan untuk menerima kapal-kapal bersaiz besar berikutan kekangan dari segi kapasiti dan spesifikasi dermaga. Akibatnya, pelabuhan berisiko kehilangan peluang untuk menarik lebih banyak kapal serta tidak dapat menampung peningkatan jumlah kargo daripada pihak konsaini (consignee). Dalam jangka panjang, keadaan ini boleh menjejaskan kecekapan operasi, daya saing pelabuhan, pertumbuhan hasil, dan potensi pengembangan perniagaan.

1 Hub Pertengahan Koridor Pantai Barat

Melaka berpotensi menjadi nod “hab pertengahan” yang menghubungkan rangkaian bandar dan pelabuhan dari Lembah Klang ke Johor/Singapura, serta menghubungkan ke negeri-negeri lain. Potensi ini boleh direalisasikan melalui pembinaan lebuhraya baharu berorientasikan koridor serta rel yang menyambungkan Melaka dengan rangkaian nasional.

2 Sistem Penyuraian Lalu Lintas

Lebuhraya WCE hubungan Selatan akan meningkatkan kesalinghubungan wilayah dan dihubungkan ke Lebuhraya Utara-Selatan melalui 6 cadangan interchange. Ia akan berfungsi sebagai koridor penghubung antara Melaka dan wilayah lain sekaligus menyediakan laluan alternatif yang akan menjadi sistem penyuraian lalu lintas di Melaka. Selain itu, cadangan jalan-jalan baharu serta penaiktarafan jalan sedia ada juga membantu dalam menambahbaik tahap perkhidmatan jalan.

3 Meluaskan dan Menambah Perkhidmatan Awam

Memperkukuhkan sistem pengangkutan awam sedia ada dengan memperluas liputan perkhidmatan sedia ada dan menambah mod pengangkutan awam lain kepada lokasi pembangunan masa hadapan.

4 Perancangan Rangkaian Yang Melengkapi

Mewujudkan kerangka perancangan pelabuhan yang lebih strategik dan bersepadu, supaya projek-projek pelabuhan di pesisir Melaka membentuk rangkaian yang saling melengkapi.

5 Perancangan Gunasama Had Pelabuhan

Perancangan gunasama had pelabuhan dan kawalan bagi aktiviti-aktiviti di dalamnya untuk memastikan ruang pelayaran utama tidak terganggu oleh aktiviti sokongan yang semakin padat.

6 Penaiktarafan Jalan-jalan Penghubung Pelabuhan

Penaiktarafan jalan-jalan penghubung pelabuhan serta penyambungan jalan ke Lebuhraya WCE bagi memendekkan jarak perjalanan, serta mengurangkan kos operasi pengangkutan seterusnya meningkatkan daya saing rangkaian bekalan industri Melaka.

7 Penaiktarafan Infrastruktur Pelabuhan, Pembangunan Semula dan Pemodenan Pelabuhan.

Menarik kapal yang lebih besar pada masa hadapan melalui pembesaran dan pengukuhan dermaga, peningkatan kapasiti pengendalian kargo serta memperluas fungsi pelabuhan sedia ada.

1 Memperkukuh sistem perhubungan jalan raya negeri

Membangunkan jaringan akses yang lebih lancar antara Negeri Melaka dengan Negeri Sembilan, Johor dan Lembah Klang melalui laluan utama, pintasan, dan sambungan baharu untuk penyuraian lalu lintas. Menaik taraf jalan-jalan utama yang merekodkan tahap perkhidmatan jalan yang teruk dalam meningkatkan kapasiti jalan sedia ada dan pembinaan jalan alternatif bagi penyuraian lalu lintas.

2 Pengangkutan awam bersepadu

Membangunkan Pelan Induk Pengangkutan Awam Negeri yang menetapkan rangkaian laluan utama, nod pertukaran dan piawai perkhidmatan (kekerapan, liputan, keselesaan). Menambah kepelbagaian mod pengangkutan awam di Negeri Melaka seperti HSR, LRT, BRT dan Tram untuk mengurangkan kebergantungan tinggi kepada kenderaan persendirian dan menggalakkan peralihan mod. Mewujudkan pusat pertukaran mod pengangkutan di lokasi strategik seperti hab bandar, kawasan pelancongan dan kawasan pendidikan. Memperkenalkan perkhidmatan pengantara yang diselaraskan dengan jadual KTM dan ETS, terutama dari Pulau Sebang dan Batang Melaka ke kawasan permintaan utama. Meningkatkan akses kepada pengangkutan awam dengan memastikan kemudahan pengangkutan awam mesra warga emas, OKU, kanak-kanak dan pengguna harian dengan reka bentuk stesen, hentian dan laluan pejalan kaki yang selamat.

3 Membangunkan sistem pelabuhan dan logistik yang berdaya saing dan saling melengkapi

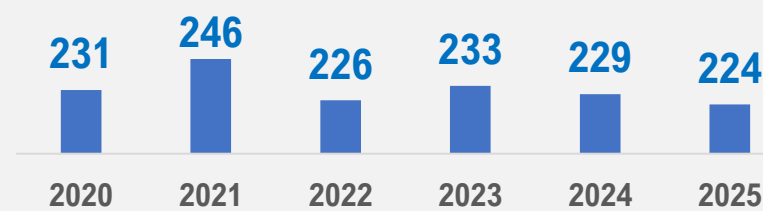
Menyelaras fungsi pelabuhan secara saling melengkapi bagi mengelakkan pertindihan fungsi antara pelabuhan yang boleh menghasilkan persaingan dalaman dan lebihan kapasiti. Membangunkan rangkaian logistik pelabuhan-bandar-industri dengan menghubungkan pelabuhan dengan kawasan industri, gudang, dan lebuhraya utama melalui laluan kargo yang cekap, termasuk menaik taraf jalan akses pelabuhan. Menetapkan koridor kargo dan laluan lori khusus antara pelabuhan, kawasan industri, *hinterland* dan lebuhraya. Merancang ketersambungan rel dan pengangkutan barang bagi jangka panjang, termasuk mengenal pasti koridor berpotensi yang dapat menghubungkan Negeri Melaka dengan rangkaian rel nasional bagi menggalakkan peralihan pengangkutan kargo daripada jalan raya kepada rel.

8.0 INFRASTRUKTUR UTILITI

Bekalan Air

Penggunaan Air Perkapita

MELAKA 2025 224 LCD

SASARAN MALAYSIA 2040 160 LCD

Sumber: Syarikat Air Melaka Berhad, 2026

Aset Bekalan Air Utama

Bil.	Loji Rawatan Air (LRA)	Kapasiti (JLH)
1.	LRA Jus	4.5
2.	LRA Asahan	4.5
3.	LRA DAF 1	120
4.	LRA DAF 2	120
5.	LRA Bertam	182
6.	LRA Bukit Sebukor	68
7.	LRA Gadek	68
8.	LRA Sungai Siput	9
9.	LRA Chin Chin 1&2	20
	LRA Chin Chin 3	30
10.	LRA Merlimau	110
11.	LRA Pulau Besar	0.40
Jumlah		736.4 JLH

Sumber: Syarikat Air Melaka Berhad, 2026

Bekalan Elektrik

Aset Bekalan Elektrik

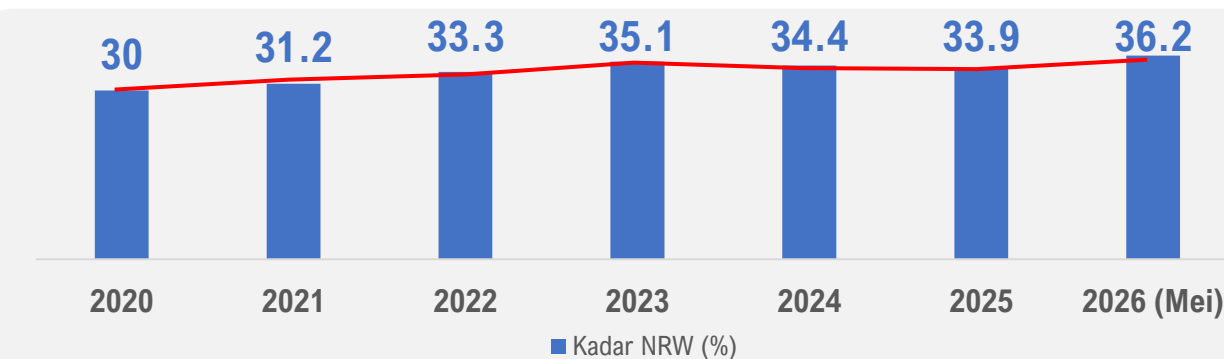
2 Stesen Janakuasa

- Edra Melaka Power Plant (EMPP)
- Stesen Janakuasa Elektrik Telok Gong / Telok Gong Power Station 2 (TGPS2)

25 Pencawang Masuk Utama

- PMU A' Famosa (AFMS)
- PMU Air Keroh (AKRH)
- PMU Batu Berendam (BBDM)
- PMU Bandar Melaka (BMKA)
- PMU Bukit Rambai (BRBI)
- PMU Bona Vista (BVTA)
- PMU Cheng (CHNG)
- PMU Hicom Pegoh (HPGH)
- PMU Jasin (JSIN)
- PMU Kampung Gadek (KGDK)
- PMU Kelemak (KLMK)
- PMU Metacorp (MCOP)
- PMU Malim Jaya (MJYA)
- PMU Merlimau (MMAU)
- PMU Mahkota Melaka (MMKA)
- PMU Melaka Power Station (MPSS)
- PMU Masjid Tanah (MTNH)
- PMU Ozana (OZNA)
- PMU Pulau Gadong (PGAD)
- PMU Pulau Melaka (GIS) (PMKA)
- PMU Sungai Rambai (SRBI)
- PMU Tangga Batu (TGBU)
- PMU Teluk Mas (TMAS)
- PMU Ujung Pasir (UPSR)
- PMU Zarina (ZRNA)

Kadar Air Tidak Berhasil (NRW)

MELAKA

Mei 2026

36.2%

SASARAN MALAYSIA

2040

10%

Sumber: Syarikat Air Melaka Berhad, 2026

Unjuran

Tahun	Unjuran Permintaan Air (JLH)	Kapasiti Reka Bentuk LRA (JLH)	Projek LRA
2026 (Semasa)	725.70	741.4	2026: LRA Jus fasa 2 (5JLH)
2030	778.48	901.4	2027: LRA Bukit Bulat (10JLH) 2027: LRA Kompak Gadek (20JLH) 2028: LRA Jernih (90JLH)
2035	850.62	1,096.4	2031: LRA Gangsa (55JLH) 2035: LRA Merlimau 3 (140JLH)
2040	928.34	1,096.4	2041: LRA Merlimau 4 (110JLH)
2045	1,019.42	1,206.4	2045: LRA Merlimau 5 (110JLH)
2050	1,117.5	1,336.4	2048: LRA Kota Laksamana (20JLH)

Sumber: Syarikat Air Melaka Berhad, 2026

Gangguan bekalan elektrik di Melaka adalah rendah:

- Tempoh gangguan → di bawah 30 minit.
- Bilangan kekerapan → kurang daripada 1 kali setahun.

JANGKA MASA MEMBAIK PULIH GANGGUAN BEKALAN ELEKTRIK.

Sistem yang dilengkapi dengan Automatic Transfer Switch (ATS)	Mengambil masa 5 saat.
Sistem yang dilengkapi dengan SCADA	Mengambil masa 5 minit.
Sistem biasa.	Mengambil masa 1 jam.

SAIDI (2022)

26.12 Minit / Pelanggan / Tahun

SAIFI (2022)

0.54 Bilangan Gangguan / Pelanggan / Tahun

SASARAN TNB UNTUK SAIDI DAN SAIFI

SAIDI	35 minit setahun
SAIFI	<1 gangguan per pelanggan

Sumber: <https://www.tnb.com.my/smart-grid/supply-reliability>

Pengurusan Sisa Pepejal

The map displays the Alor Gajah Municipality area, including the Tapak Pelupusan Sisa Pepejal (Solid Waste Disposal Site) and the Sanitari Sungai Udag (Sungai Udag Sanitation). It shows various waste management facilities, including landfills, incinerators, and recycling centers. The map also includes a legend for waste management facilities, a scale bar (1:300,000), and a compass rose. An inset map shows the location of Alor Gajah within the state of Melaka.

Lokasi Pusat Kitar Semula Pandu Laju (DTRC)

No.	Nama Pusat Kitar Semula Pandu Laju (DTRC)
1.	Majlis Perbandaran Alor Gajah (MPAG)
2.	Taman Bandar Baru Masjid Tanah
3.	Taman Bukit Rambai
4.	Lotus Cheng
5.	NSK Cheng
6.	Aeon Bandaraya
7.	Pay Fong Middle School
8.	Taman Rekreasi Bukit Serindit
9.	Pusat Kitar Semula Kampung Bukit Pulau
10.	Sekolah Rendah Arab Merlimau Pasir
11.	Penta Recycling (M) Sdn Bhd
12.	Taman Merdeka Jaya
13.	Taman Sri Bayan
14.	ArusV Greentech
15.	Taman Botanikal
16.	Pangsapuri Rakyat Sungai Putat

PETUNJUK

- Tapak Pelupusan (Masih Beroperasi)
- Tapak Pelupusan (Tidak Beroperasi)
- Cadangan WTE
- Pusat Kitar Semula

Guna Tanah

- Perumahan
- Komersial
- Perindustrian
- Institusi dan Kemudahan Masyarakat
- Infrastruktur dan Utiliti

Lain-lain

- Pengangkutan
- Tanah Lapang dan Rekreasi
- Tanah Pembangunan
- Pertanian
- Hutan
- Badan Air

Pelan Lokasi

- Lebuhraya
- Lebuhraya AMJ
- Jalan raya
- Rel

Sumber: Kajian RSN Melaka 2040 (Kajian Semula)

- **Kapasiti tapak pelupusan telah hampir mencapai tahap maksimum.**
- **Jangka hayat sehingga Jun 2027.**

1 Pembinaan sel baharu di tapak pelupusan.

2 **Projek *Waste to Energy* (WtE) → dijangka beroperasi 2029.**

Peningkatan penajaan sisa pepejal di Melaka (2021 – 2025)

Peratusan kenaikan tahunan
0.3% hingga 6% setahun

2021	358,130.79 tan
2022	372,151.82 tan
2023	376,096.34 tan
2024	399,413.17 tan
2025	400,448.82 tan

Pusat Kitar Semula
Majlis Perbandaran Alor Gajah
(MPAG)

1. Majlis Perbandaran Alor Gajah (MPAG)
2. Taman Bandar Baru Masjid Tanah
3. Taman Bukit Rambai
4. Lotus Cheng
5. NSK Cheng
6. Aeon Bandaraya
7. Pay Fong Middle School
8. Taman Rekreasi Bukit Serindit
9. Pusat Kitar Semula Kampung Bukit Pulau
10. Sekolah Rendah Arab Merlimau Pasir
11. Penta Recycling (M) Sdn Bhd
12. Taman Merdeka Jaya
13. Taman Sri Bayan
14. ArusV Greentech
15. Taman Botanical
16. Pangsapuri Rakyat Sungai Putat

[illegible]

Negeri Melaka mempunyai jajaran paip bekalan gas:

- *Peninsular Gas Utilization (PGU)* milik PETRONAS.
- Gas asli cecair (LNG) di terminal RGTSU akan diproses kepada bentuk gas supaya **boleh digunakan dalam sektor industri dan rangkaian paip domestik**.
- Gas tersebut akan disalurkan kepada pengguna melalui *citygate* dan jaringan paip *Natural Gas Distribution System* (NGDS) milik Gas Malaysia Berhad.
- Rangkaian paip NGDS (38km) akan diperluaskan kepada 45km (perancangan masa hadapan).

- Terdapat 1,025 unit LRK yang berada di bawah seliaan IWK untuk Negeri Melaka.
- Negeri Melaka mempunyai 3 LRK Serantau (Alor Gajah, Batu Berendam dan Bandaraya Melaka).
- Sistem pembedaan konvensional di kawasan perkampungan.

- **Sistem saliran bandar di bandar-bandar utama terdiri daripada longkang monsun, parit tanah dan longkang tepi jalan (*road side drain*).**
- **Negeri Melaka mempunyai isu banjir kilat yang disebabkan oleh kapasiti longkang yang tidak dapat menampung air larian hujan.**
- **Perancangan → Projek Rancangan Tebatan Banjir (RTB) dan Pelan Induk Saliran Mesra Alam (PISMA).**

CABARAN

POTENSI

CADANGAN AWALAN

1 Sistem Saliran dan Perparitan Bandar

Cabaran sistem perparitan bandar di Negeri Melaka adalah kapasiti saluran longkang yang terhad, reka bentuk lama yang tidak sesuai dengan pertambahan penduduk, serta masalah tersumbat akibat sampah sarap dan kelodak. Keadaan ini menyebabkan berlakunya masalah banjir kilat.

2 Bekalan Air

Kapasiti Loji Rawatan Air (LRA) dengan kapasiti keseluruhan 736.4 JLH yang pada masa ini hanya mencukupi untuk menampung keperluan semasa (736 JLH). Keadaan ini mewujudkan risiko ketidakcukupan bekalan air apabila berlakunya peningkatan permintaan bekalan air..

3 Bekalan Elektrik

Negeri Melaka mempunyai isu gangguan bekalan elektrik walaupun keadaan tersebut tidaklah berada pada tahap yang meruncing (SAIDI pada tahun 2022 adalah 26.12 minit / pelanggan, SAIFI pada tahun 2022 adalah 0.54 kali / pelanggan). Namun begitu, sekiranya langkah penambahbaikan dapat dilaksanakan, sistem bekalan elektrik akan terus dapat diperkukuhkan lagi.

4 Pengurusan Sisa Pepejal

Keseluruhan Negeri Melaka pada masa ini hanya bergantung kepada satu tapak pelupusan sisa pepejal sahaja iaitu Tapak Pelupusan Sisa Pepejal dan Sanitari Sungai Udang. Kapasiti tapak pelupusan ini telah hampir mencapai tahap maksimum dan dijangka hanya mampu bertahan sehingga Jun 2027.

5 Sistem Pembetungan

Kebanyakan LRK dan rangkaian paip pembetungan berada dalam keadaan uzur dan telah beroperasi melebihi 20 tahun. Peningkatan pembangunan baharu menyebabkan sesetengah LRK menghampiri atau telah melebihi kapasiti reka bentuk (PE). Masih terdapat kawasan perkampungan di Negeri Melaka yang menggunakan sistem konvensional seperti palong tanpa rawatan kumbahan yang betul. Keadaan ini berisiko mencemarkan alam sekitar dan menjejaskan kesihatan awam.

1 Bekalan Air

Pelaksanaan projek-projek LRA yang baharu untuk memperkukuh sistem bekalan air. Pelaksanaan projek-projek pengurangan NRW seperti penggantian paip secara menyeluruh.

2 Bekalan Elektrik

Projek penyambungan grid, Pencawang Masuk Utama (PMU), Stesen Suis Utama (SSU) serta talian rentis baharu berpotensi untuk memperkukuh keupayaan bekalan elektrik di Melaka.

3 Pengurusan Sisa Pepejal

Projek Waste-to-Energy (WTE) berpotensi tinggi untuk menjadi penyelesaian jangka panjang dalam pengurusan sisa pepejal di Melaka.

4 Sistem Pembetungan

Menaik taraf aset pembetungan berpoetnsi untuk meningkatkan kecukupan pengurusan sisa kumbahan. Menaik taraf LRK sedia ada dan mewujudkan LRK baharu berpotensi untuk meningkatkan kapasiti keseluruhan sistem loji.

5 Sistem Saliran dan Perparitan Bandar

Pengurusan air larian hujan (*stormwater management*) dan penaiktarafan saluran dan perparitan sedia ada di bandar-bandar utama.

1 Pengukuhan Sistem Bekalan Air Dan Peningkatan Rizab Margin

Menggantikan paip bekalan air yang lama. Memperluas program menjimatkan air dan penggunaan teknologi terkini.

Projek LRA baharu:

1. LRA Jus fasa 2 (5JLH)	6. LRA Gangsa (55JLH)
2. LRA Bukit Bulat (10JLH)	7. LRA Merlimau 3 (140JLH)
3. LRA Kompak Gadek (20JLH)	8. LRA Merlimau 4 (110JLH)
4. LRA Batu Berendam (40JLH)	9. LRA Merlimau 5 (110JLH)
5. LRA Jernih (90JLH)	10. LRA Kota Laksamana (20JLH)

2 Pengukuhan Sistem Bekalan Elektrik

Kajian kebolehlaksanaan Sumatera – Peninsular Interconnection. Membangunkan 26 Pencawang Masuk Utama (PMU) yang baharu, 1 Stesen Suis Utama (SSU) baharu dan talian rentis yang baharu. Melaksanakan konsep 'zero breakdown' bagi mengurangkan gangguan bekalan elektrik.

3 Pengurusan Sisa Pepejal Lestari

Mewujudkan Transfer Station di kawasan perindustrian utama (kluster industri) untuk pengurusan sisa terjadual. Menambah baik kemudahan kitar semula sedia ada bagi menggalakkan pengasingan sisa di punca. Memperkenalkan penggunaan teknologi pintar untuk pengurusan sisa seperti smart bin.

4 Sistem Pembetungan yang Sistematis dan Bersepadu

Mewujudkan LRK Serantau di kawasan-kawasan utama (Balai Panjang (Daerah Melaka Tengah), Sungai Lereh (Daerah Melaka Tengah), Sungai Udang (Daerah Alor Gajah), Bandar Jasin (Daerah Jasin). Menaik taraf kapasiti Loji Rawatan Kumbahan Serantau Tambak Laut. Menaik taraf aset pembetungan (LRK awam dan paip pembetungan) secara berperingkat.

5 Pengukuhan Sistem Saliran Bandar

Mewujudkan Pelan Induk Saliran Mesra Alam (PISMA) di kawasan bandar bagi memastikan sistem saluran berfungsi secara lebih cekap.

Peratusan 4G di Negeri Melaka
(Suku Pertama, 2026)

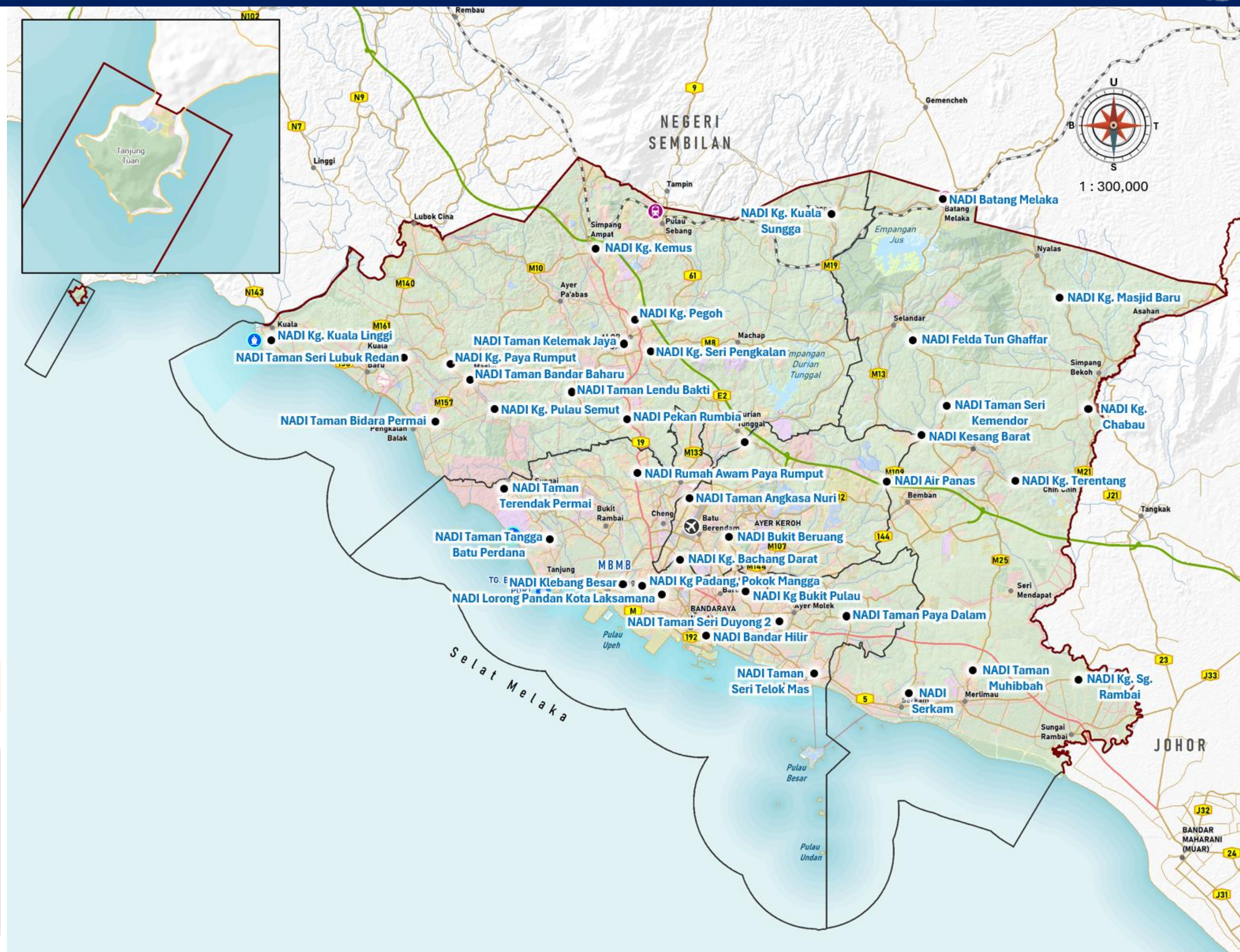
100%

This infographic features a blue background. On the left is a white icon of a 4G antenna with three concentric arcs representing signal waves. To the right of the icon, the text 'Peratusan 4G di Negeri Melaka' is written in white, followed by '(Suku Pertama, 2026)' in a smaller font. Below this text, a white rounded rectangle contains the number '100%' in a large, bold, black font.

5G

Peratusan 5G di Negeri Melaka
(Suku Pertama, 2026)

89.9%

- **Kadar penembusan jalur lebar mudah alih (108.0%)** → capaian internet di Melaka adalah meluas.
- **Kadar penembusan jalur lebar tetap (45.0%)** → capaian jalur lebar tetap masih belum menyeluruh.

- Jumlah langganan Jalur Lebar Mudah Alih adalah lebih tinggi → penduduk lebih banyak bergantung kepada peranti mudah alih untuk akses internet.

- Negeri Melaka mempunyai 39 Pusat Sebaran Maklumat Nasional (NADI).

Jenis Jalur Lebar	Persentase
Jalur Lebar Mudah Alih	108.0%
Jalur Lebar Tetap	45.0%

Tipe Layanan	Jumlah Pelanggan
Jalur Lebar Mudah Alih	1.14 juta
Jalur Lebar Tetap	162,700

CABARAN

1 Cabaran liputan tidak menyeluruh

Liputan 5G di Negeri Melaka masih belum menyeluruh sepenuhnya yang mana masih terdapat kawasan luar bandar dan pinggir bandar yang masih tidak mendapat liputan berbanding kawasan bandar utama. Jurang liputan ini menimbulkan cabaran terhadap kesamarataan akses digital.

2 Rangkaian gentian optik memerlukan pelaburan yang besar.

Kadar penembusan jalur lebar tetap (fixed broadband) lebih rendah berbanding jalur lebar mudah alih (mobile broadband). Keadaan ini mampu menjejaskan keupayaan untuk menyokong aplikasi berkapasiti tinggi seperti pusat data, industri digital, dan pembangunan bandar pintar.

3 Penyediaan wifi percuma

Kemudahan Wi-Fi percuma di Negeri Melaka masih belum menyeluruh khususnya di kawasan pinggir bandar dan perkampungan orang asli. Keadaan ini menyebabkan adanya jurang digital yang boleh menjejaskan akses kepada maklumat, pendidikan, serta peluang ekonomi untuk masyarakat. Memerlukan access point, rangkaian gentian optik dan bekalan elektrik yang mencukupi. Memerlukan kos berterusan untuk penyelenggaraan dan langganan jalur lebar.

POTENSI

1 Perluasan liputan 5G di negeri Melaka supaya lebih menyeluruh.

Perluasan liputan 5G di Negeri Melaka mempunyai potensi yang tinggi untuk mewujudkan rangkaian yang lebih menyeluruh. Langkah ini boleh dicapai sama ada melalui penaiktarafan menara telekomunikasi sedia ada atau melalui penyediaan menara baharu.

2 Perluasan rangkaian jalur lebar meningkatkan kualiti capaian internet dan menyokong aplikasi berkapasiti tinggi.

Perluasan rangkaian jalur lebar tetap mempunyai potensi yang tinggi untuk meningkatkan kualiti capaian internet di Negeri Melaka dan secara tidak langsung dapat menyokong aplikasi berkapasiti tinggi seperti pusat data, industri digital, dan bandar pintar. Langkah ini dapat dilakukan melalui pembangunan rangkaian gentian optik baharu serta penaiktarafan infrastruktur sedia ada.

3 Penglibatan agensi kerajaan negeri dan persekutuan dalam penyediaan perumahan mampu milik

Perluasan kemudahan Wi-Fi percuma terutamanya di kawasan perkampungan mempunyai potensi yang tinggi untuk meningkatkan keterhubungan digital masyarakat luar bandar. Keadaan ini bukan sahaja dapat merapatkan jurang digital antara bandar dan desa, malahan juga dapat menyokong akses kepada pendidikan, perkhidmatan kerajaan dalam talian, serta peluang ekonomi berasaskan digital.

CADANGAN AWALAN

1 Memperluas liputan 5G

Memperluas liputan 5G terutamanya di kawasan pinggir bandar bagi mengurangkan jurang akses digital. Antaranya seperti menaik taraf menara sedia ada atau menyediakan menara telekomunikasi baharu.

2 Meningkatkan rangkaian gentian optik

Meningkatkan rangkaian gentian optik bagi memperluas jaringan jalur lebar tetap untuk menyokong pembangunan bandar pintar.

3 Meningkatkan pemilikan rumah di kalangan Bumiputera/ Melayu

Memperluas kemudahan wifi percuma terutamanya di stesen pengangkutan awam, dewan orang ramai, kawasan rekreasi dan kawasan komersial.

10.0 TEKNOLOGI HIJAU DAN SUMBER JAYA BOLEH DIPERBAHARUI

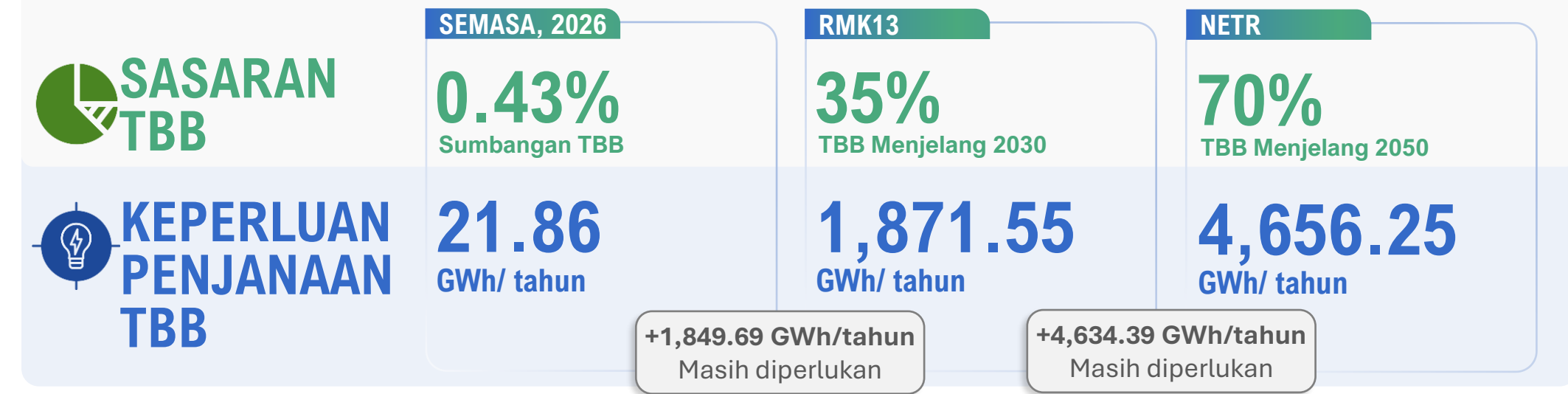
1 KAPASITI TENAGA BOLEH BAHARU (TBB)

KAPASITI TBB TERKUMPUL
Mencapai kapasiti terkumpul menjelang 2026
259.70 MWac
(setakat Julai 2026)

SUMBANGAN TBB
Meningkat daripada **0.14%** (2024) kepada **0.43%** (2026)

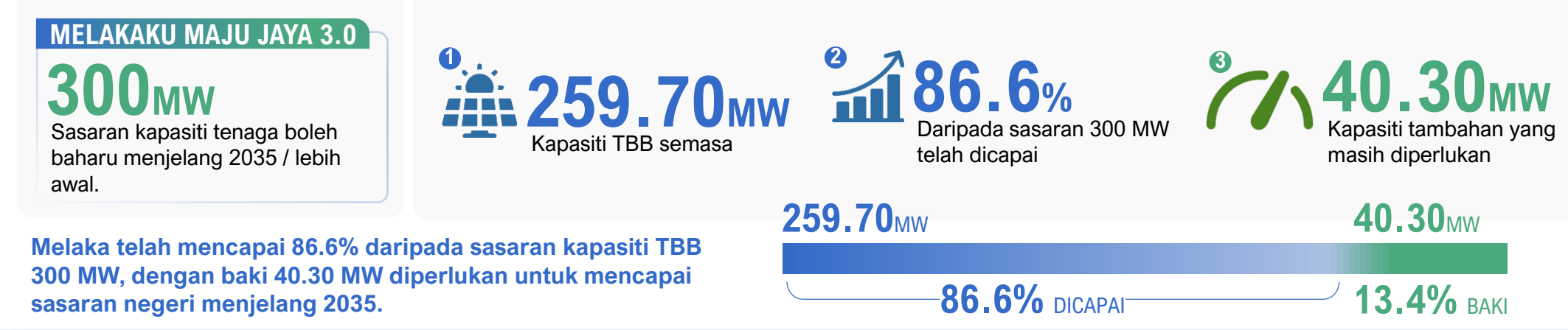
LADANG SOLAR BERSKALA BESAR
Melaka mempunyai
4 Ladang solar sedia ada **1** Ladang solar terapung
Dengan kapasiti **159.8 MWac**

SASARAN NASIONAL

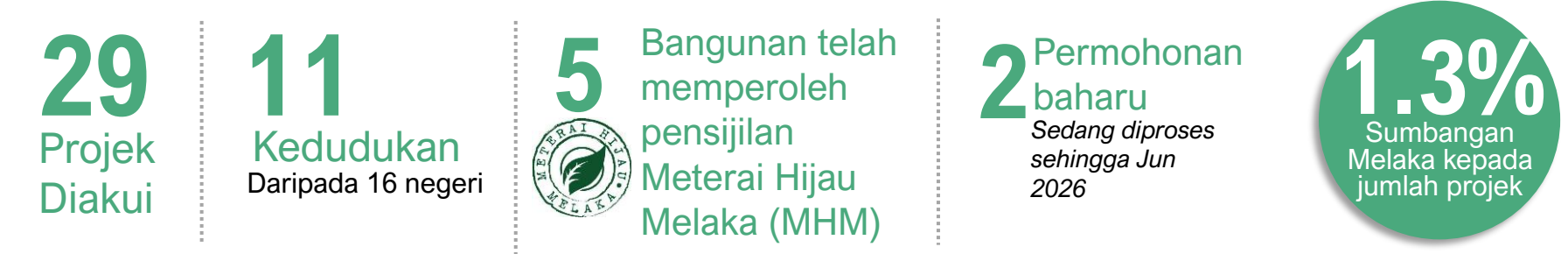
SASARAN NEGERI

STATUS SEMASA MELAKA

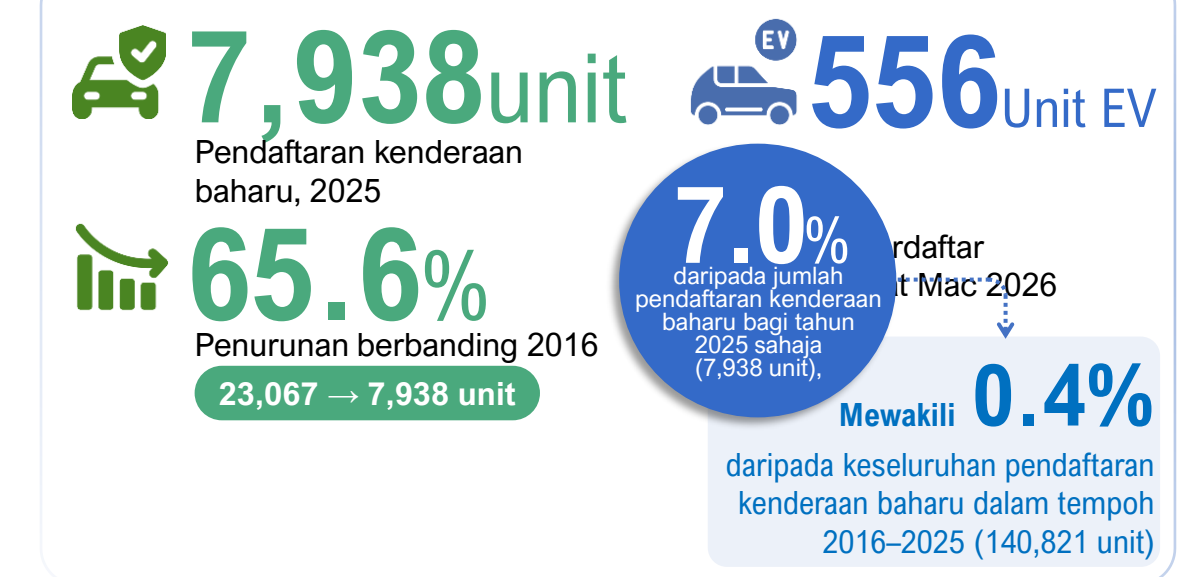
2 BANGUNAN HIJAU & KECEKAPAN TENAGA

STATUS PENSIJILAN BANGUNAN HIJAU, 2026

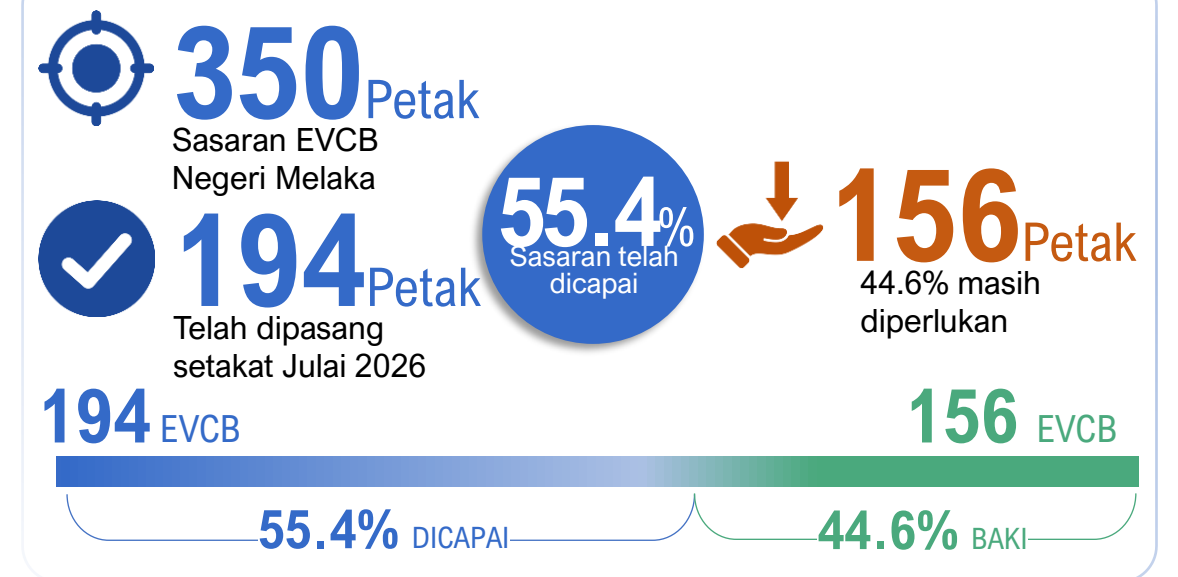

3 PEMBANGUNAN MOBILITI HIJAU

TREND PENDAFTARAN KENDERAAN

INFRASTRUKTUR PENGEKASAN EV

4 BANDAR RENDAH KARBON

EKOSISTEM BANDAR RENDAH KARBON

PENCAPAIAN PBT

MBMB	MPHTJ	MPAG	MPJ
6 Diamond Melaka Low Carbon City & fasiliti MBMB	4 Diamond Zon MITC	LCCF + LCC2030C	LCCF + LCC2030C
Fokus: mobiliti rendah karbon, bangunan hijau & kecekapan tenaga	-30.14% GHG 7,688.76 tCO₂e	Fokus: TBB, kecekapan tenaga & pembangunan hijau	Fokus: TBB, biojisim, solar & landskap
Smart City: Tahap 2 : Developin	Smart City: Tahap 1 – Early Adopter	Smart City: Tahap 1 – Early Adopter	Smart City: Tahap 1 – Early Adopter

5 PELEPASAN GAS RUMAH HIJAU (GRH)

TREND PELEPASAN GHG

CABARAN

1 Tenaga Boleh Baharu

Kapasiti TBB masih kecil berbanding keseluruhan keperluan tenaga negeri. Pembangunan TBB masih bergantung kepada beberapa teknologi utama, khususnya ladang solar. Keperluan memperkukuh grid bagi menyokong peningkatan penjanaan tenaga teragih.

2 Biojisim

Sumber biojisim tersebar mengikut lokasi dan sektor, memerlukan sistem pengumpulan serta rantai bekalan yang cekap. Keperluan teknologi dan pelaburan bagi menukarkan residu kepada tenaga atau biofuel.

3 Pengurusan Sisa & WTE

Keperluan mengurangkan kebergantungan kepada tapak pelupusan. Pelaksanaan teknologi WTE memerlukan pelaburan, teknologi dan pengurusan sisa yang bersepadu.

4 Bangunan Hijau & Kecekapan Tenaga

Penggunaan bangunan hijau dan teknologi kecekapan tenaga masih belum meluas. Kos awal retrofit dan pemasangan teknologi hijau boleh menjadi kekangan kepada pemilik bangunan.

5 Pengangkutan Rendah Karbon

Penggunaan EV masih rendah berbanding keseluruhan kenderaan. Infrastruktur pengecasan EV masih belum mencapai sasaran negeri. Sektor pengangkutan kekal antara penyumbang utama pelepasan GHG.

6 Air & Infrastruktur

Penggunaan air dan NRW masih memerlukan penambahbaikan. Pertumbuhan penduduk dan pembangunan meningkatkan permintaan air. Perubahan iklim meningkatkan risiko terhadap keselamatan sumber air.

POTENSI

1 Tenaga Boleh Baharu

Potensi pengembangan Solar PV, termasuk solar bumbung, NEM dan LSS. Potensi biojisim dan sumber tenaga alternatif sebagai sebahagian daripada peralihan tenaga. Infrastruktur grid dan pengalaman pembangunan solar sedia ada menyediakan asas untuk peluasan TBB.

2 Biojisim

Sumber biojisim yang pelbagai daripada kelapa sawit, pertanian, penternakan dan sisa organik. Residu sawit seperti EFB, fibre, PKS dan POME berpotensi menghasilkan elektrik, biogas dan biofuel. Berpotensi menyokong ekonomi kitaran dan mengurangkan pelepasan GHG.

3 Pengurusan Sisa & WTE

WTE Sungai Udang berpotensi memproses sekitar 1,300 tan sisa sehari dan menjana sehingga 23 MW. Sisa boleh ditukar daripada beban pelupusan kepada sumber tenaga dan menyokong ekonomi kitaran.

3 Bangunan Hijau & Kecekapan Tenaga

Potensi pemasangan Solar PV, solar water heating, sistem pengurusan tenaga dan teknologi cekap tenaga. Potensi memperluas pensijilan bangunan hijau seperti Meterai Hijau secara mandatori. Projek retrofit bangunan kerajaan boleh dijadikan contoh pembangunan bangunan cekap tenaga.

4 Pengangkutan Rendah Karbon

Peningkatan pendaftaran EV menunjukkan penerimaan pasaran yang semakin berkembang. Rangkaian EVCB boleh diperluas daripada 185 petak kepada sasaran 350 petak. Integrasi solar dengan pengecas EV berpotensi meningkatkan penggunaan tenaga bersih.

CADANGAN AWALAN

1 Penjajaran semula hala tuju strategik RSNM 2035

Melalui pemerkasaan dan penambahbaikan strategi sedia ada agar sejajar dengan KPI serta sasaran impak tinggi yang telah ditetapkan, di samping memperkukuh integrasi rentas sektor.

2 Mengadaptasi teknologi hijau global terkini

Penekanan melalui penerapan teknologi bercirikan masa hadapan yang selaras dengan perkembangan sosioekonomi negeri dan trend teknologi hijau global, termasuk kecekapan tenaga pintar, grid digital, ekonomi kitaran berteknologi tinggi dan penyelesaian mobiliti rendah karbon.

3 Memperkasakan Perbadanan Teknologi Hijau Melaka (PTHM) menerusi pemberian punca kuasa yang kukuh dan mandat perundangan yang jelas

PTHM bertindak sebagai agensi peneraju (lead agency) dalam mengemudi pengurusan teknologi hijau, menyelaraskan pelaksanaan rentas sektor, serta memacu pengurangan intensiti karbon Negeri Melaka secara efektif.

CABARAN

POTENSI

7 Pelepasan GHG & Karbon

Pelepasan dan intensiti karbon negeri masih memerlukan pengurangan yang lebih agresif. Sasaran pengurangan karbon RSN 2035 masih belum dicapai sepenuhnya; pencapaian MBMB dan MPHTJ pada 2022 masing-masing hanya 5.90% dan 9.06%.

8 Teknologi Hijau & Bandar Pintar

Pelaksanaan teknologi hijau memerlukan penyelarasan antara agensi, PBT, industri dan komuniti. Sebahagian infrastruktur lama memerlukan peningkatan teknologi dan pendigitalan.

9 Tadbir Urus & Pelaksanaan

Pengumpulan dan pelaporan data yang tidak piawai serta kurang holistik dari aspek sempadan data (data boundary) dan metodologi pengiraan. Penyelarasan antara PTHM, PBT dan agensi berkaitan perlu diperkukuh bagi memastikan pelaksanaan agenda teknologi hijau lebih bersepadu. Masih terdapat jurang antara dasar, sasaran dan pelaksanaan beberapa inisiatif hijau.

6 Air & Infrastruktur

Teknologi pintar boleh digunakan untuk pemantauan penggunaan dan kebocoran. Penggunaan semula air, penuaian air hujan dan pengurusan air bersepadu boleh meningkatkan kecekapan sumber.

7 Pelepasan GHG & Karbon

Pelaksanaan intervensi tenaga, bangunan, pengangkutan, sisa dan tadahan karbon secara bersepadu berpotensi mempercepat pengurangan GHG. Kawasan hutan sedia ada mempunyai fungsi sekuestrasi karbon yang boleh diperkukuh melalui pemeliharaan dan pemulihan.

8 Teknologi Hijau & Bandar Pintar

Penggunaan IoT, smart grid, smart meter, analitik data dan sistem pengurusan pintar boleh meningkatkan kecekapan tenaga dan utiliti. Pengalaman Melaka sebagai perintis GCAP dan pelaksanaan Smart Grid memberi asas kukuh untuk pengembangan bandar pintar rendah karbon.

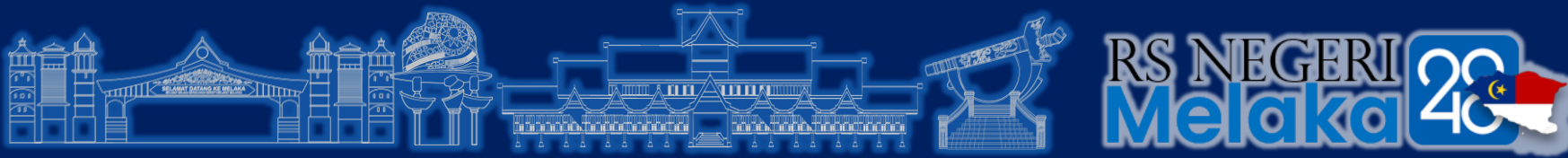
9 Tadbir Urus & Pelaksanaan

Potensi pemasangan Solar PV, solar water heating, sistem pengurusan tenaga dan teknologi cekap tenaga. Potensi memperluas pensijilan bangunan hijau seperti Meterai Hijau secara mandatori. Projek retrofit bangunan kerajaan boleh dijadikan contoh pembangunan bangunan cekap tenaga.

4 Pengangkutan Rendah Karbon

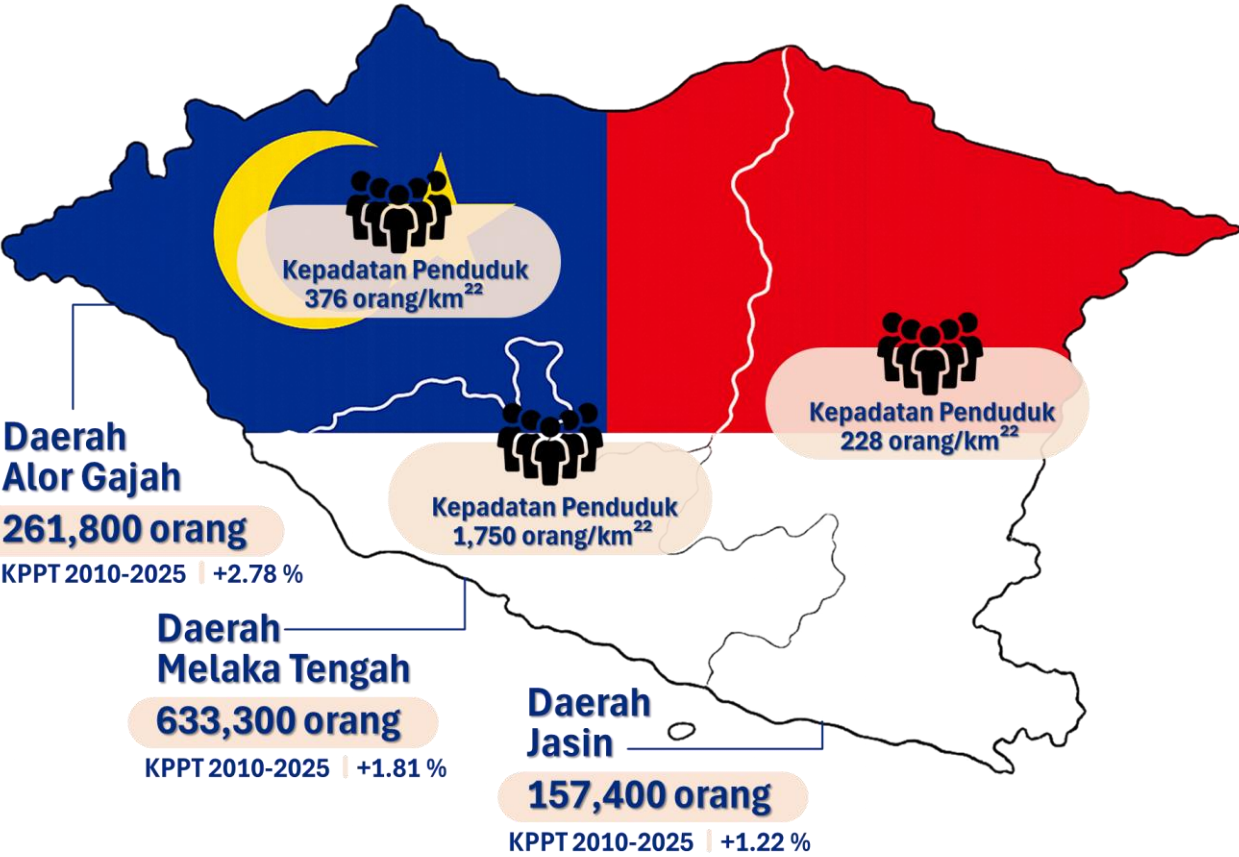
PTHM merupakan badan berkanun Negeri Melaka dengan punca kuasa melalui Enakmen No. 2 Perbadanan Teknologi Hijau Melaka Tahun 2005. PTHM berpotensi menerajui penyelarasan dan pembangunan pangkalan data hijau berpusat di peringkat negeri bagi menjamin keseragaman dan integriti pelaporan rentas agensi dan sektor. Struktur institusi sedia ada berpotensi diperkukuh sebagai mekanisme penyelarasan agenda teknologi hijau Negeri Melaka sehingga 2040.

11.0 KEPENDUDUKAN DAN PERANCANGAN GUNA TENAGA

Penduduk Negeri Melaka 2025

1,052,500 orang

KPPT (2024-2025)

0.6% (Ke-3 tertinggi di Malaysia)

Pecahan Jantina

Indikator Umur

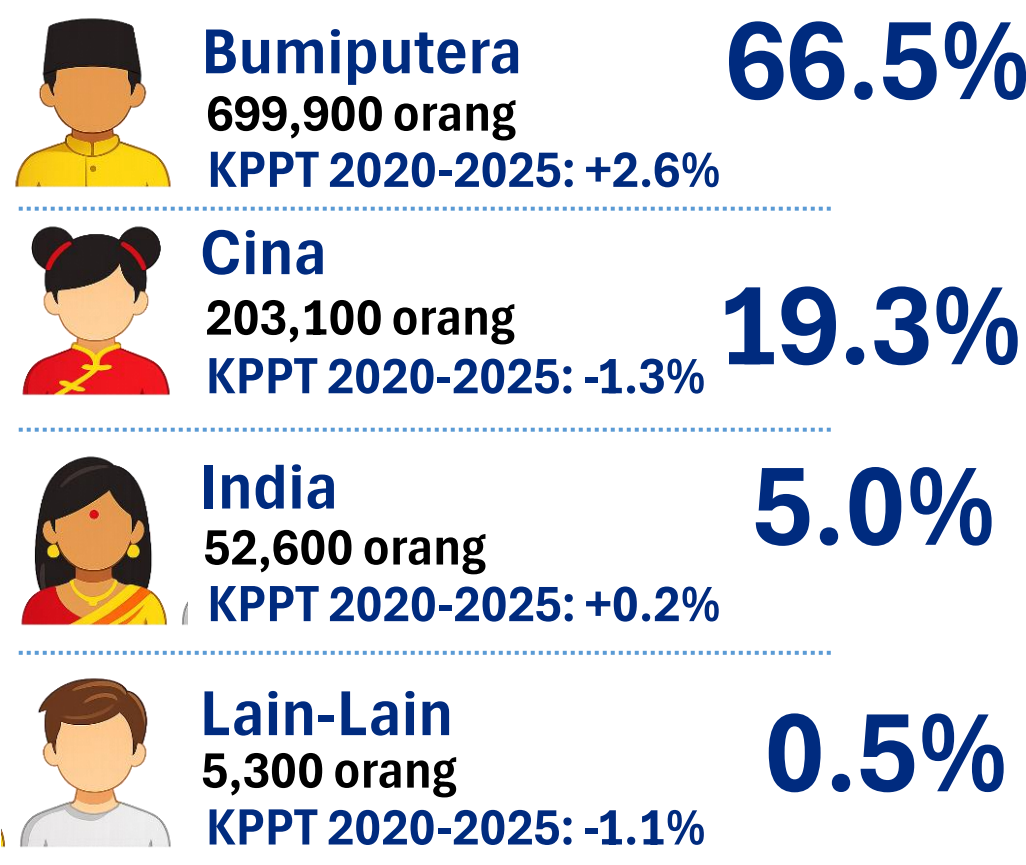
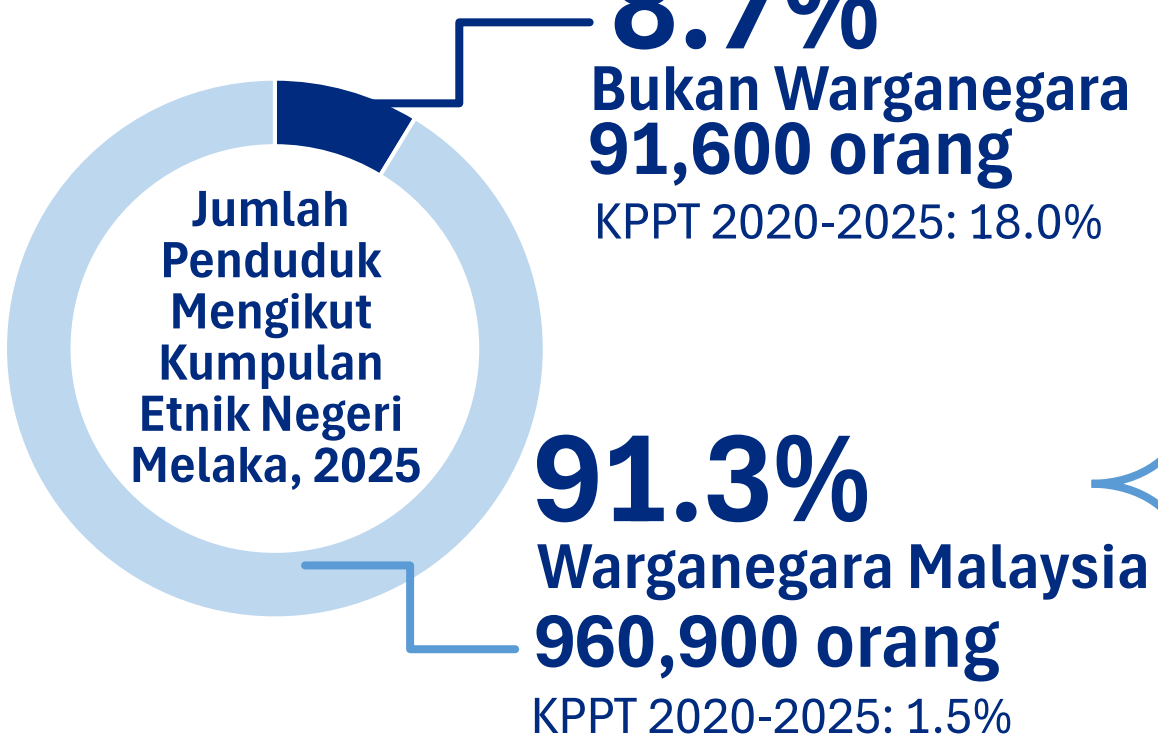
	2022	2025	2022-2025
0-14 Tahun	235,800 orang	229,500 orang	-2.7%
15-64 Tahun	704,400 orang	746,200 orang	+5.9%
65 Tahun Ke Atas	67,500 orang	76,800 orang	+13.8%
Nisbah Tanggungan Muda (Bilangan Penduduk 0-14 Tahun Kepada Setiap 100 Orang Penduduk 15-64 Tahun)	33 orang	30 orang	-8.2
Nisbah Tanggungan Tua (Bilangan Penduduk 65 Tahun Ke Atas Kepada Setiap 100 Orang Penduduk 15-64 Tahun)	9 orang	10 orang	+7.4%
Kadar Kelahiran Kasar	15.2%	12.0%	-3.2%
Jangka Hayat Lelaki	72.4 tahun	72.0 tahun	-0.3%
Jangka Hayat Perempuan	78.0 tahun	77.4 tahun	-0.6%

Pecahan Jantina

Pecahan Warganegara Malaysia

Unjuran Penduduk

Kumpulan Etnik

Senario	Asas Unjuran	Anggaran Penduduk Semasa (2025)	Unjuran Penduduk			KPPT (%)
			2030	2035	2040	
Senario 1: RFN5	Disesuaikan daripada trend RFN5 yang menunjukkan KPPT negara menurun hingga 2040.	1,052,500	1,106,200	1,162,600	1,221,900	1.00
Senario 2: Aspirasi Ekonomi	Pertumbuhan lebih tinggi melalui pekerjaan, migrasi masuk, pelaburan, pembangunan negeri serta unjuran DOSM	1,052,500	1,117,200	1,185,800	1,258,700	1.20
Senario 3: Pertumbuhan Semulajadi	Berdasarkan kelahiran – kematian, tanpa migrasi pembangunan besar.	1,052,500	1,098,800	1,145,500	1,195,000	0.85
Senario 4: Trend Semasa	Berdasarkan trend 2020–2025 serta kesinambungan pendekatan senario RSN Melaka 2035 dan RT bagi empat PBT di Melaka.	1,052,500	1,162,000	1,283,000	1,416,500	2.00

Berdasarkan Laporan Banci Penduduk 2025, Jabatan Perangkaan Malaysia

Profil Guna Tenaga

	2021	2025	2021-2025
Tenaga Buruh	444,100 orang	525,800 orang	+18.4%
Kadar Penyertaan Tenaga Buruh	68.2%	69.9%	+1.7%
Penganggur	9,000 orang	11,100 orang	+2,100 orang
Kadar Pengangguran	2.0%	2.1%	+0.1%

Tahap Kemahiran

Mahir

152,400 orang **29.5%**

Penurunan 4.5% 2022-2024

Pengurus

Profesional

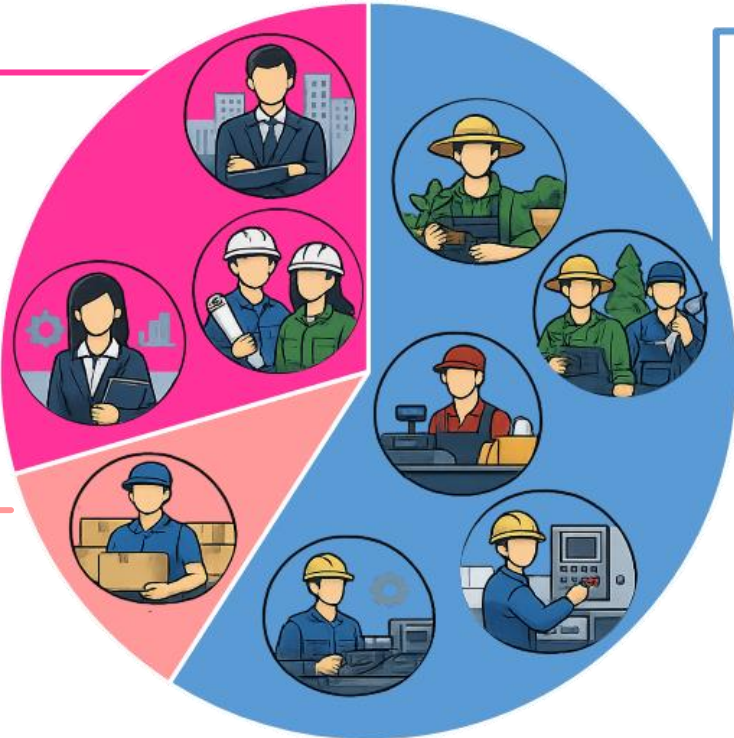
Juruteknik dan Profesional Bersekutu

Rendah

59,200 orang **11.5%**

Peningkatan 14.5% 2022-2024

Pekerja Asas

Separuh Mahir
305,400 orang **59.0%**

- Penurunan 11.0% 2022-2024
- Pekerja Sokongan Perkeranian

Pekerja Perkhidmatan dan Jualan

Pekerja Mahir Pertanian, Perhutanan, Penternakan dan Perikanan

Pekerja Kemahiran dan Pekerja Pertukangan

Operator dan Pemasang Mesin dan Kejuruteraan

Taburan Pekerjaan

Perkhidmatan

2022 153,994 orang
2024 159,349 orang
2022-2024 +3.5%

Pembuatan

2022 88,293 orang
2024 99,891 orang
2022-2024 +13.1%

Pembinaan

2022 20 955 orang
2024 23,564 orang
2022-2024 +12.4%

Pertanian

2022 16,473 orang
2024 9,540 orang
2022-2024 -42.1%

Perlombongan dan Pengkuarian

2022 716 orang
2024 477 orang
2022-2024 -33.4%

Tenaga Buruh Asing

Taburan Keseluruhan, 2025

127,045 orang

Peningkatan 89,192 orang (235.6%) 2021-2025
KPPT 2021-2025 = 47.1%

Kewarganegaraan, 2025

Bangladesh
53,993 orang
(Peningkatan 422% 2021-2025)

Nepal
31,174 orang
(Peningkatan 267% 2021-2025)

Indonesia
17,857 orang
(Peningkatan 112% 2021-2025)

Unjuran Guna Tenaga

Indikator	Jumlah Semasa (2025)	Unjuran Penduduk			KPPT (%)
		2030	2035	2040	
Jumlah Penduduk	1,052,500	1,117,200	1,185,800	1,258,700	1.2
Tenaga Buruh	525,800	568,700	611,600	656,800	1.5
Penduduk Bekerja	514,700	557,900	601,100	646,600	1.5
Kadar Penyertaan Tenaga Buruh	69.9	70.3	70.8	71.3	-
Penganggur	11,100	10,800	10,500	10,200	-0.6
Kadar Penganggur	2.1	1.9	1.7	1.6	-

Unjuran Pekerjaan

Sektor Ekonomi Utama	2022 (Banci Ekonomi)		2025 (Derived Baseline)		2030		2035		2040	
	Bilangan	Peratus (%)	Bilangan	Peratus (%)	Bilangan	Peratus (%)	Bilangan	Peratus (%)	Bilangan	Peratus (%)
Pertanian	9,540	3.26	16,800	3.20	17,700	3.15	17,200	2.90	16,600	2.65
Perlombongan dan Pengkuarian	477	0.16	800	0.15	800	0.14	700	0.12	600	0.10
Pembuatan	99,891	34.11	179,600	34.25	193,800	34.50	206,100	34.76	219,000	35.00
Pembinaan	23,564	8.05	42,500	8.10	45,800	8.15	48,900	8.25	52,300	8.36
Perkhidmatan	159,349	54.42	284,700	54.29	303,600	54.05	320,100	53.98	337,300	53.90
JUMLAH	292,821	100.00	524,400	100.00	561,700	100.00	593,000	100.00	625,800	100.00

Jantina, 2025

93% **Lelaki**
118,483 orang

7% **Perempuan**
8,562 orang

Sektor Pekerjaan, 2025

Pembantu Rumah
Indonesia (89%)

Pembinaan
Bangladesh (76%)

Perkilangan
Nepal(34%)

Pembuatan
Nepal (52%)

Perkhidmatan
Nepal (34%)

Perlindungan
Indonesia (46%)

Pertanian
Bangladesh (46%)

CABARAN

1 Kurang keseimbangan kepada pertumbuhan penduduk

Berlakunya pertumbuhan penduduk antara daerah-daerah di Negeri Melaka yang kurang seimbang berikutan aliran pembangunan dan potensi perkembangan daerah yang berbeza (KPPT 2010-2025: Alor Gajah 2.78%, Melaka Tengah 1.81%, Jasin 1.22%). Hal ini berpotensi untuk menjadi lebih ketara sekiranya pembangunan lebih tertumpu kepada kawasan perbandaran tanpa memberi fokus kepada kawasan yang kurang dibangunkan.

2 Ketersediaan ke arah *aging population*

- Penurunan kadar kelahiran kasar daripada 15.2‰ (2022) kepada 12.0‰ (2025), diikuti pengurangan penduduk berumur 0–14 tahun sebanyak 2.7%, manakala penduduk 65 tahun ke atas meningkat 13.8%, menunjukkan perubahan struktur demografi Negeri Melaka ke arah *aging population*.
- Pengurangan jangka hayat penduduk bagi tempoh 2022–2025, iaitu lelaki daripada 72.4 kepada 72.0 tahun dan perempuan daripada 78.0 kepada 77.4 tahun, juga perlu diberi perhatian.

3 Peningkatan tahap pendidikan penduduk pekerja

Kenaikan kepada tahap pendidikan dan kemahiran (mahir:30%, separuh mahir:59%) penduduk bekerja dilihat memberikan gambaran yang positif terhadap kelompok penduduk bekerja.

4 Peningkatan penduduk warganegara asing

Kemasukan jumlah penduduk warga asing (2020-2025: 17.97%) memberikan impak kepada sosioekonomi setempat dari segi penggunaan kemudahan masyarakat dan sebagainya. Perancangan yang lebih inklusif perlu disesuaikan dengan keperluan penduduk akan datang tanpa menjejaskan keperluan penduduk semasa.

5 Peningkatan tenaga buruh dan penduduk bekerja

Penglibatan penduduk dalam kelompok penduduk bekerja (2021-2025: 20.5%) perlu juga mengambil kira peratusan penduduk yang terlibat dengan *gig economy* kerana kumpulan ini juga memberikan sumbangan kepada jumlah tersebut terutamanya yang termasuk dalam kumpulan umur 65 dan ke atas, sekali gus memberi impak kepada nisbah tanggungan secara keseluruhannya.

6 Penurunan jumlah pekerjaan di sektor ekonomi

Penurunan jumlah pekerjaan di sektor pertanian (-42.1%) serta perlombongan dan pengkuarian (33.4%) menunjukkan terdapat keperluan untuk menyesuaikan semula perancangan dan pembangunan Negeri Melaka supaya permintaan dan penawaran pekerjaan adalah menjurus kepada sektor-sektor ekonomi yang berpotensi untuk dikembangkan.

POTENSI

1 Pengagihan pertumbuhan dan pembangunan yang lebih seimbang

Perbezaan kadar pertumbuhan antara daerah membuka potensi untuk mengarah pertumbuhan baharu ke Alor Gajah dan Jasin, khususnya melalui pembangunan pusat petempatan, peluang pekerjaan, perumahan dan kemudahan yang lebih terancang bagi mengurangkan kebergantungan kepada Melaka Tengah.

2 Pembangunan *silver economy* dan persekitaran mesra warga emas

- Peningkatan penduduk berumur 65 tahun ke atas mewujudkan potensi pembangunan sektor kesihatan, penjagaan warga emas, perumahan mesra usia, rekreasi, teknologi bantuan dan perkhidmatan sokongan.
- Melaka juga berpotensi menggalakkan konsep *active ageing* bagi memastikan warga emas kekal sihat, produktif dan terlibat dalam masyarakat.

3 Pengukuhan tenaga kerja berkemahiran dan bernilai tinggi

Peningkatan tahap pendidikan dan komposisi pekerja mahir/separuh mahir menyediakan asas kepada pembangunan ekonomi berproduktiviti tinggi dan berasaskan pengetahuan. Potensi ini boleh diperkukuhkan melalui *upskilling*, *reskilling* serta padanan kemahiran dengan sektor ekonomi bernilai tinggi.

4 Pengukuhan bekalan tenaga kerja dan kepelbagaian ekonomi

Kehadiran penduduk bukan warganegara berpotensi menampung keperluan tenaga kerja, khususnya dalam sektor yang mengalami kekurangan pekerja tempatan. Perancangan yang baik juga membolehkan penyediaan perumahan, kemudahan dan perkhidmatan diselaraskan dengan keperluan kumpulan ini tanpa menjejaskan penduduk tempatan.

5 Pengembangan asas tenaga kerja dan ekonomi fleksibel

Pertambahan tenaga buruh dan penduduk bekerja menyediakan asas tenaga manusia yang lebih besar untuk menyokong pertumbuhan ekonomi negeri. Perkembangan *gig economy*, pekerjaan fleksibel dan penyertaan golongan berumur 65 tahun ke atas turut membuka ruang kepada model pekerjaan yang lebih pelbagai dan inklusif.

6 Peralihan struktur pekerjaan kepada sektor bernilai tambah tinggi

Pengurangan pekerjaan dalam pertanian dan perlombongan boleh menjadi pemangkin kepada transformasi struktur ekonomi dan tenaga kerja ke arah sektor berproduktiviti serta bernilai tambah lebih tinggi, termasuk perkhidmatan moden, pembuatan berteknologi, ekonomi digital, ekonomi hijau dan sektor berasaskan inovasi.

CADANGAN AWALAN

1 Mengimbangi pertumbuhan dan agihan penduduk antara daerah

- Menggalakkan pertumbuhan penduduk dan pembangunan baharu di Daerah Alor Gajah dan Jasin melalui pengukuhan pusat petempatan, peluang pekerjaan, perumahan dan kemudahan masyarakat.
- Mengarahkan limpahan pertumbuhan dari Daerah Melaka Tengah ke kawasan berpotensi berdasarkan kapasiti pembangunan, jaringan pengangkutan dan ketersediaan infrastruktur.
- Menyelaras agihan kemudahan dan perkhidmatan berdasarkan unjuran, struktur dan taburan penduduk bagi setiap daerah.

2 Mempersiapkan Negeri Melaka ke arah *aging population* dan pembangunan *silver economy*

- Memperluas penyediaan perumahan, kemudahan kesihatan, penjagaan jangka panjang, rekreasi dan ruang awam mesra warga emas.
- Menggalakkan konsep *active and healthy ageing* melalui penyediaan kemudahan riadah, kesihatan preventif dan program penyertaan sosial warga emas.
- Membangunkan ekosistem *silver economy* merangkumi sektor kesihatan, penjagaan warga emas, teknologi bantuan, perumahan dan perkhidmatan khusus warga emas.
- Mengambil kira penurunan kadar kelahiran dan populasi kanak-kanak dalam perancangan jangka panjang kemudahan pendidikan, kesihatan dan kemudahan masyarakat.

3 Memperkasa modal insan berkemahiran tinggi dan produktif

- Memperluas program *upskilling*, *reskilling* dan TVET selaras dengan keperluan sektor ekonomi masa hadapan.
- Memperkuh kerjasama institusi pendidikan–industri bagi meningkatkan padanan antara kemahiran tenaga kerja dengan peluang pekerjaan.
- Meningkatkan penyertaan tenaga kerja mahir dalam sektor bernilai tambah tinggi, teknologi, digital dan berasaskan pengetahuan.

4 Mengoptimumkan dan mempelbagaikan sumber tenaga kerja negeri

- Meningkatkan penyertaan tenaga buruh tempatan termasuk wanita, belia dan warga emas yang masih produktif melalui peluang pekerjaan yang lebih fleksibel.
- Mengintegrasikan perkembangan *gig economy*, pekerjaan fleksibel dan ekonomi digital dalam perancangan guna tenaga negeri.
- Mengurus keperluan tenaga kerja bukan warganegara secara terancang mengikut keperluan sektor ekonomi serta kapasiti perumahan dan kemudahan sokongan.

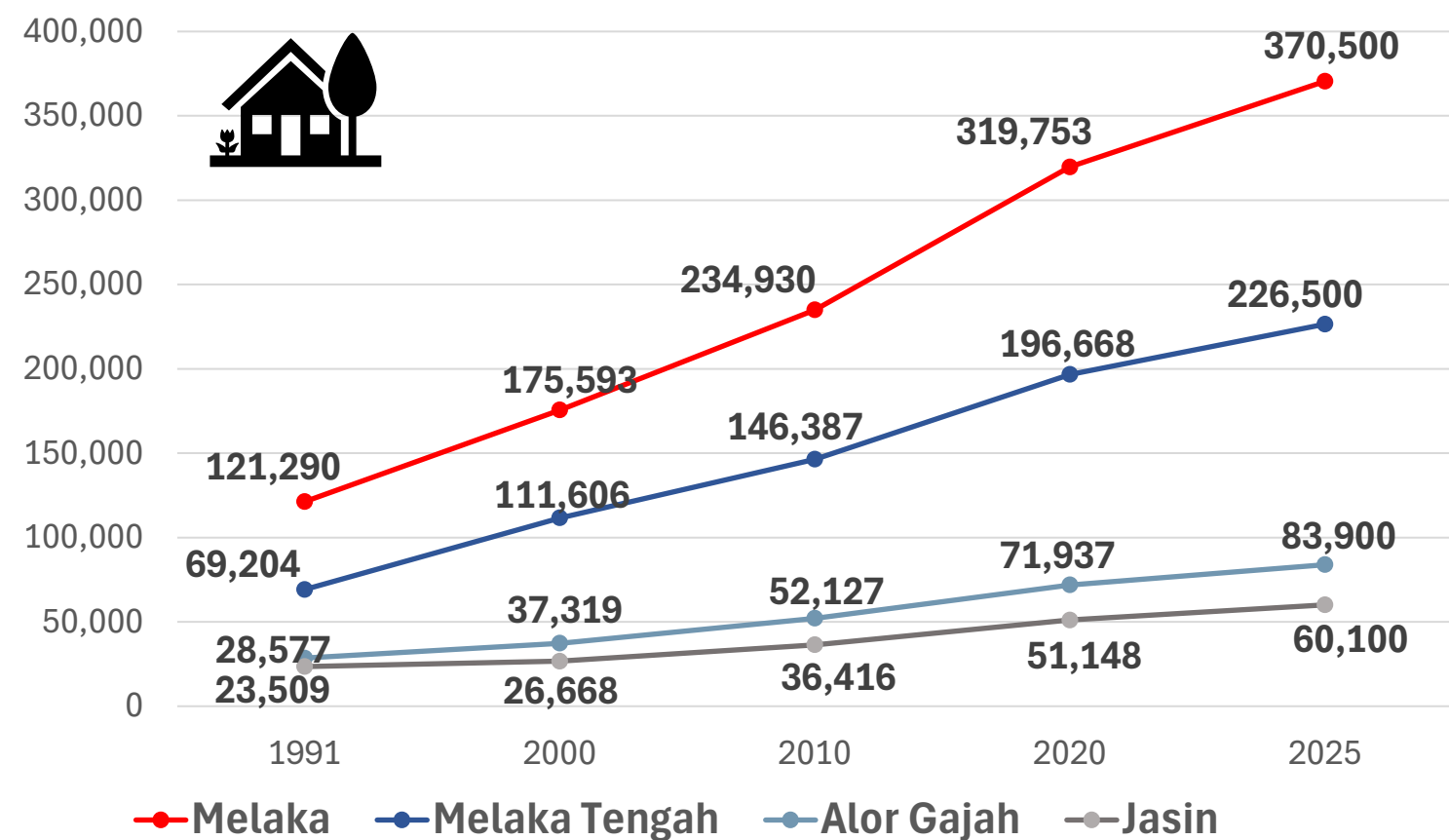
5 Mentransformasikan struktur pekerjaan ke arah ekonomi bernilai tambah tinggi

- Menggalakkan peralihan tenaga kerja daripada sektor yang mengalami pengurangan pekerjaan kepada sektor berproduktiviti dan bernilai tambah tinggi.
- Menggalakkan automasi, mekanisasi dan teknologi khususnya bagi sektor pertanian dan perlombongan yang mengalami pengurangan tenaga kerja.
- Memperkuh peluang pekerjaan dalam perkhidmatan moden, pembuatan berteknologi, ekonomi digital, ekonomi hijau dan sektor berasaskan inovasi.

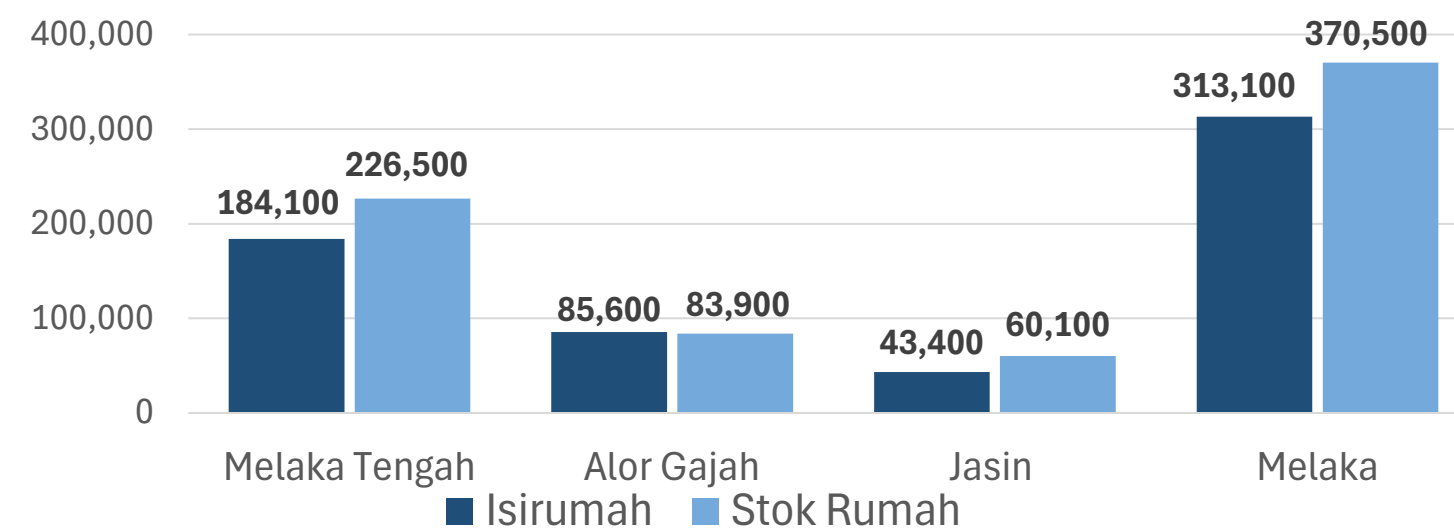
12.0 PERUMAHAN DAN PETEMPATAN

STOK PERUMAHAN MENGIKUT DAERAH NEGERI MELAKA 1991-2025

Daerah	1991	2025	%	Tahunan
Melaka Tengah	69,204 (57.1%)	226,500 (61.1%)	↑ 227.3	↑ 9.1
Alor Gajah	28,577 (23.6%)	83,900 (22.5%)	↑ 193.6	↑ 7.7
Jasin	23,509 (19.4%)	60,100 (16.2%)	↑ 155.6	↑ 6.2
Melaka	121,290(100.0%)	370,500 (100.0%)	↑ 205.5	↑ 8.2

BILANGAN ISI RUMAH BERBANDING STOK RUMAH MENGIKUT DAERAH, 2025

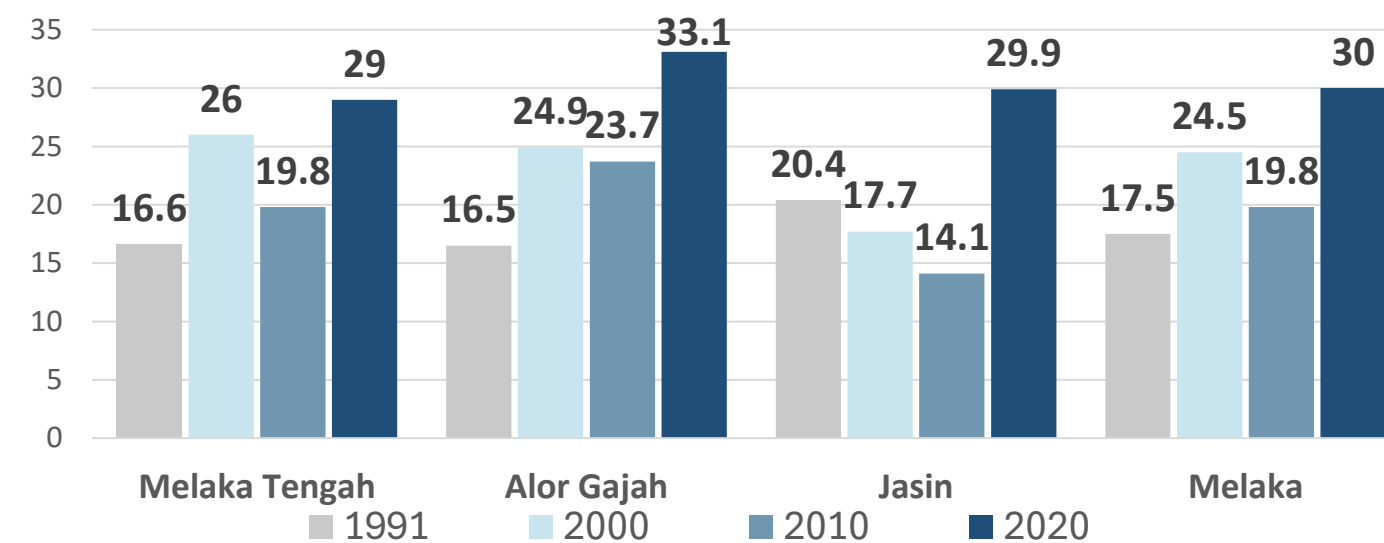

SAIZ ISIRUMAH MELAKA 1991 - 2025

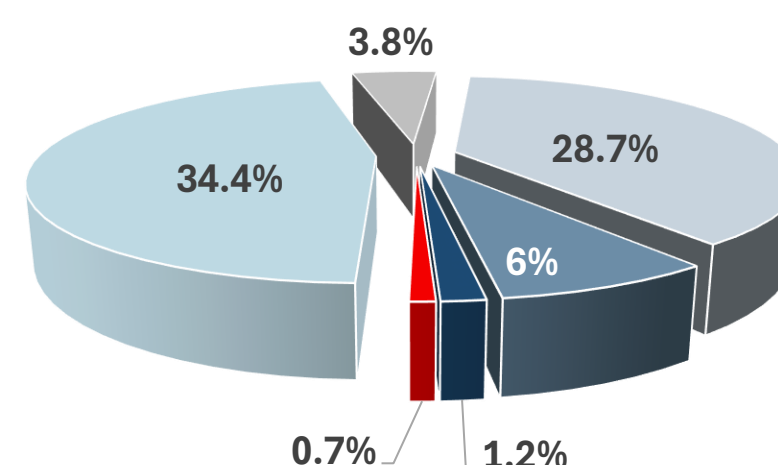

	1991	2000	2010	2020	2025
Melaka Tengah	5.0	4.4	4.1	3.7	3.4
Alor Gajah	4.8	4.7	4.3	3.7	3.1
Jasin	4.9	4.6	4.1	3.9	3.6
Melaka	5.0	4.5	4.1	3.7	3.4

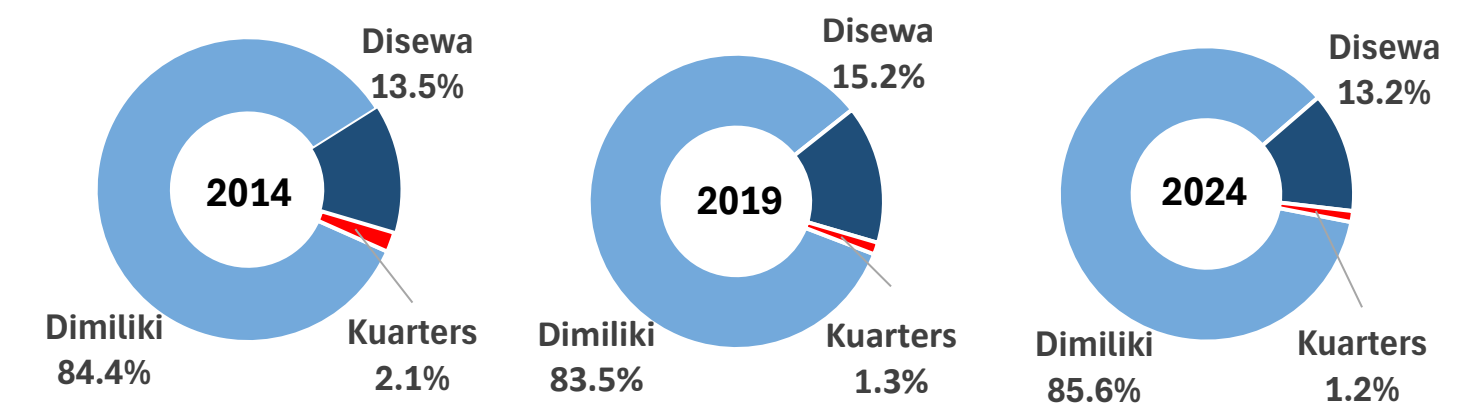
KADAR KEKOSONGAN RUMAH DAERAH MELAKA 2010-2025

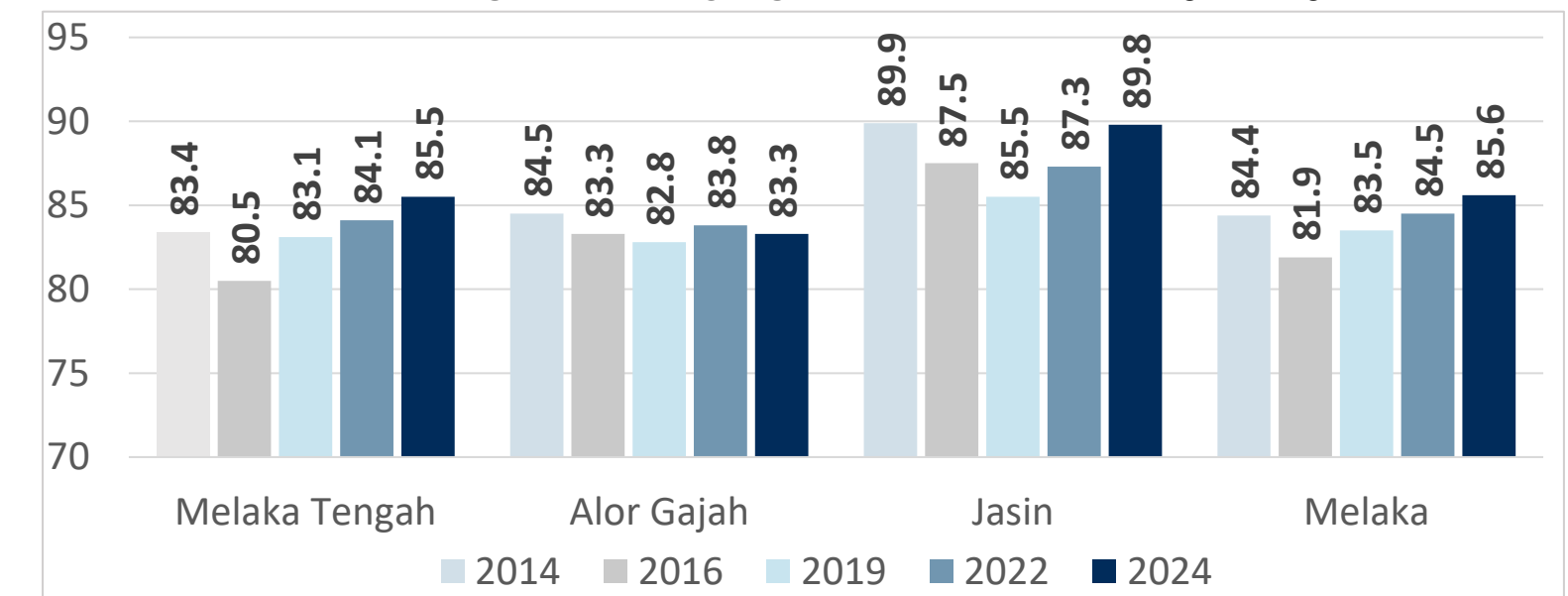
SEBAB UTAMA KEKOSONGAN RUMAH DI NEGERI MELAKA, 2020

PEMILIKAN RUMAH NEGERI MELAKA 2014, 2019 & 2024

PEMILIKAN RUMAH MENGIKUT DAERAH MELAKA 2014 - 2024

PEMILIKAN RUMAH BUMIPUTERA/BUKAN BUMIPUTERA DAN DESIL, 2024

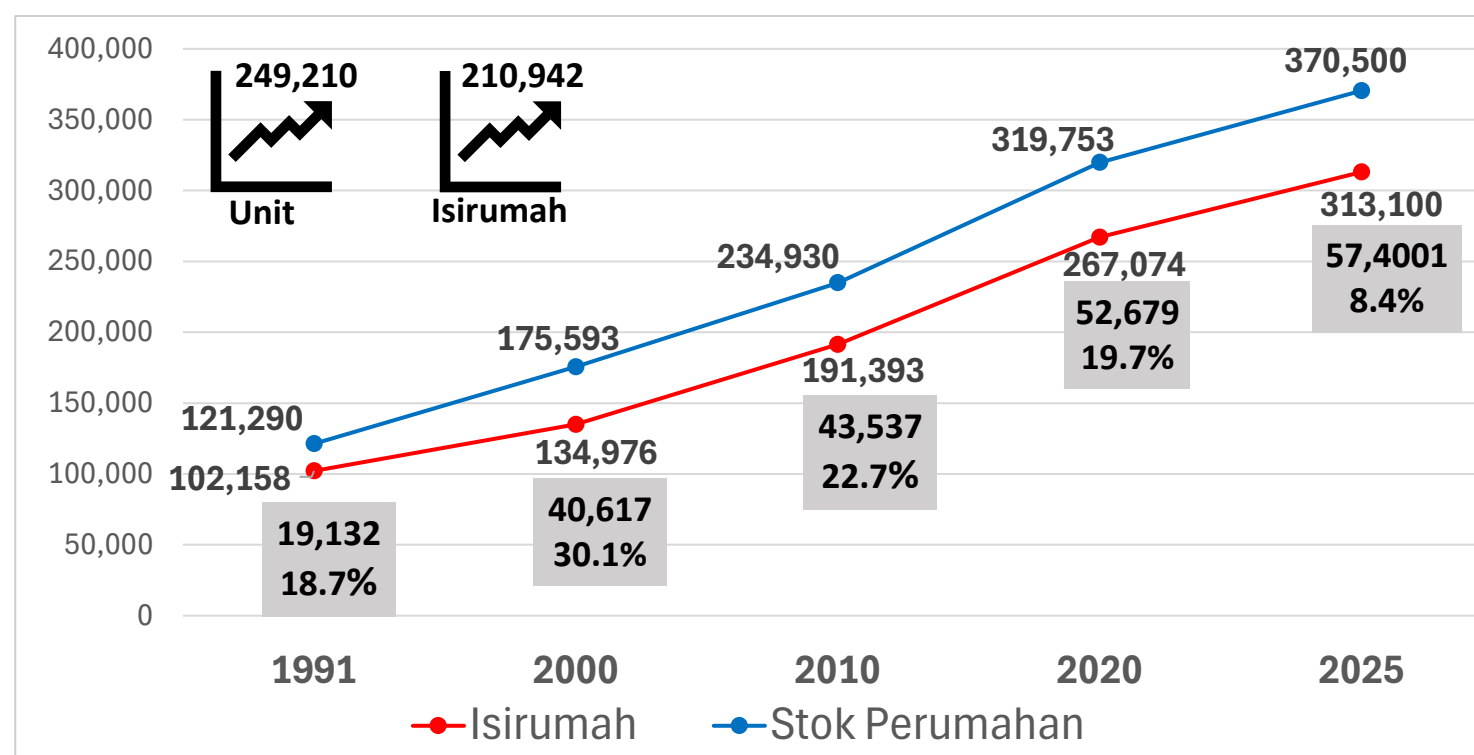
Negeri	Bumiputera			Bukan Bumiputera		
	Dimiliki	Disewa	Kuarters	Dimiliki	Disewa	Kuarters
Selangor	65.5	33.3	1.1	82.8	17.1	0.2
Johor	74.6	22.2	3.2	84.7	15.2	0.0
Perak	81.0	17.5	1.5	90.6	9.2	0.3
Sabah	74.9	19.1	6.0	83.1	15.7	1.2
Sarawak	81.2	10.4	8.4	93.3	5.3	1.4
Kedah	84.1	13.5	2.4	90.2	9.6	0.2
WP Kuala Lumpur	53.8	45.2	1.0	67.2	32.7	0.1
Pulau Pinang	73.1	24.6	2.3	86.9	13.0	0.1
Kelantan	85.3	13.0	1.8	79.3	20.7	0.0
Pahang	76.6	19.3	4.1	87.0	12.8	0.2
Negeri Sembilan	77.4	20.4	2.2	87.9	11.7	0.4
Melaka	83.0	15.4	1.6	90.9	8.9	0.2
Terengganu	84.8	12.5	2.7	85.5	14.5	0.0
Perlis	84.8	10.7	4.4	93.2	5.8	1.0
Malaysia	75.0	21.7	3.4	84.1	15.6	0.3

Negeri	Dimiliki			Disewa			Kuarters		
	D1 - D4	D5 - D8	D9 - D10	D1 - D4	D5 - D8	D9 - D10	D1 - D4	D5 - D8	D9 - D10
Melaka	82.5	83.7	95.3	16.2	14.9	4.0	1.2	1.4	0.7
Malaysia	76.3	75.9	85.5	21.1	21.5	13.2	2.5	2.7	1.4

Sumber: HIES 2024, Jabatan Perangkaan Malaysia

Nota: Had Pendapatan Kumpulan Negeri Melaka 2024
1. Desil D1-D4 (Bawah RM5,919) – 9.8% Isirumah
2. Desil D5-D8 (RM5,920 – RM11,559) – 38.3% Isirumah
3. Desil D9-D10 (RM11,560 Keatas) – 41.9% Isirumah

BILANGAN ISI RUMAH DAN STOK PERUMAHAN NEGERI MELAKA 1991-2025

Sumber: Banci Penduduk dan Perumahan 1991, 2000, 2010, 2020 dan Unjuran 2025, Jabatan Perangkaan Malaysia

STOK PERUMAHAN TERANCANG MENGIKUT DAERAH MELAKA 2010-2025

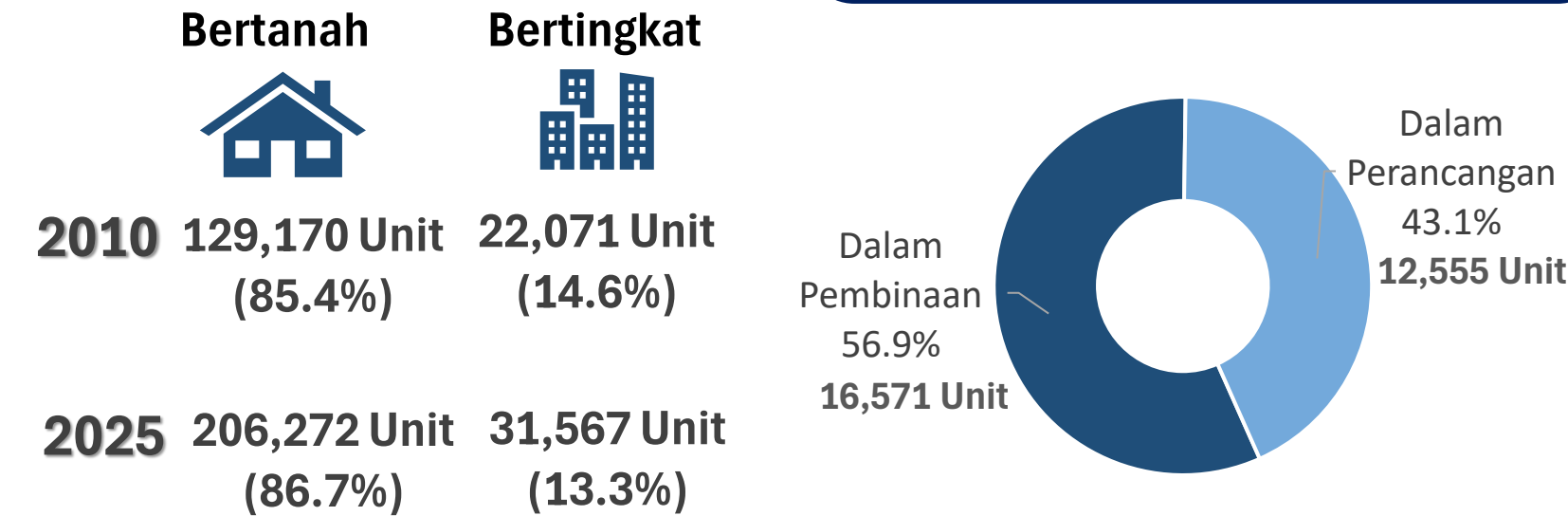
Negeri	Stok Perumahan Terancang				Peningkatan 2010 - 2025		% Tahunan
	2010	%	2025	%	Unit	%	
Melaka Tengah	107,077	70.8	152,627	64.2	45,550	↑ 42.5	↑ 2.8
Alor Gajah	26,191	17.3	49,065	20.6	22,874	↑ 87.3	↑ 5.8
Jasin	17,973	11.9	36,147	15.2	18,174	↑ 101.1	↑ 6.7
MELAKA	151,241	100.0	237,839	100.0	86,598	↑ 57.3	↑ 3.8

STOK PERUMAHAN TERANCANG DAN TIDAK TERANCANG MELAKA 2010 - 2025

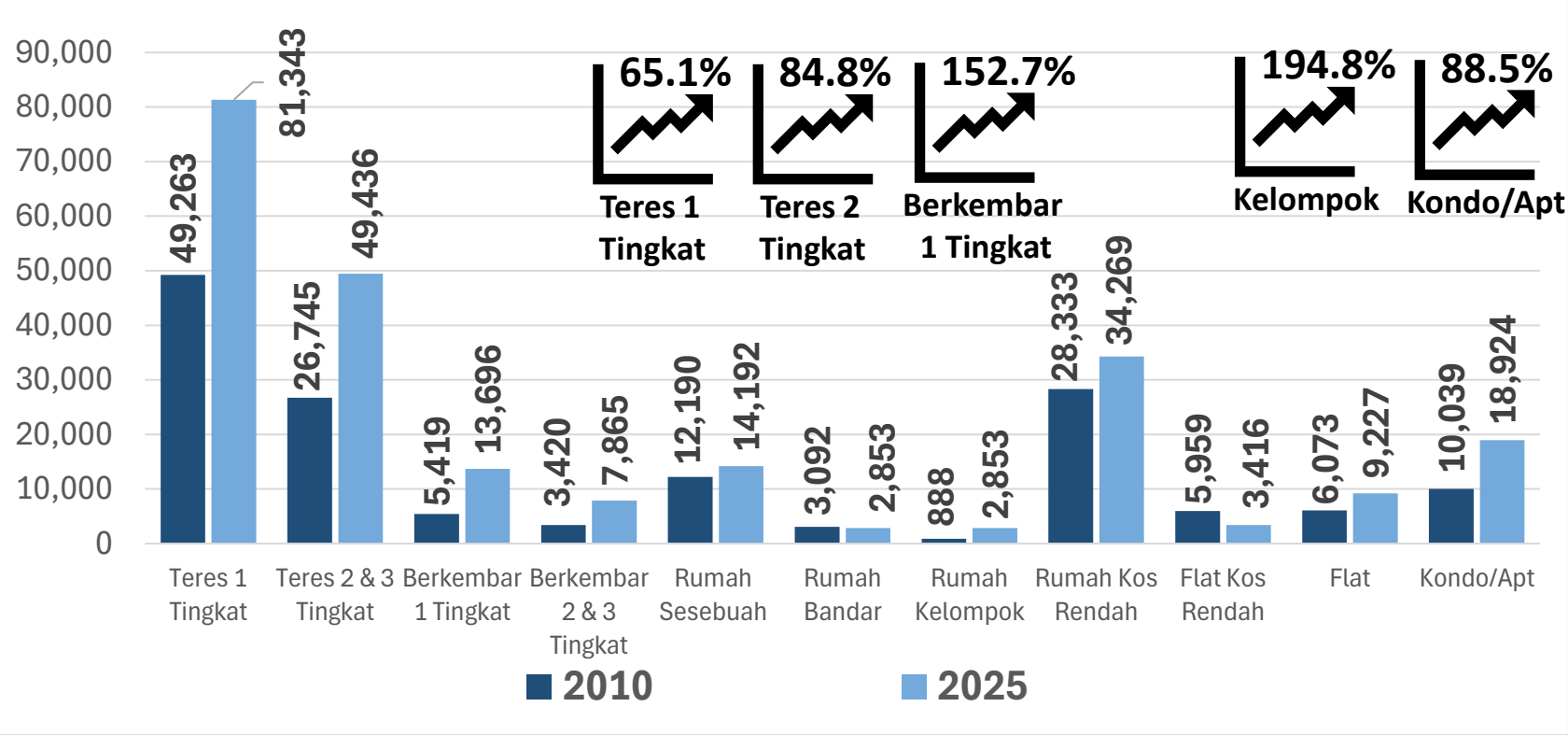

STOK PERUMAHAN TERANCANG

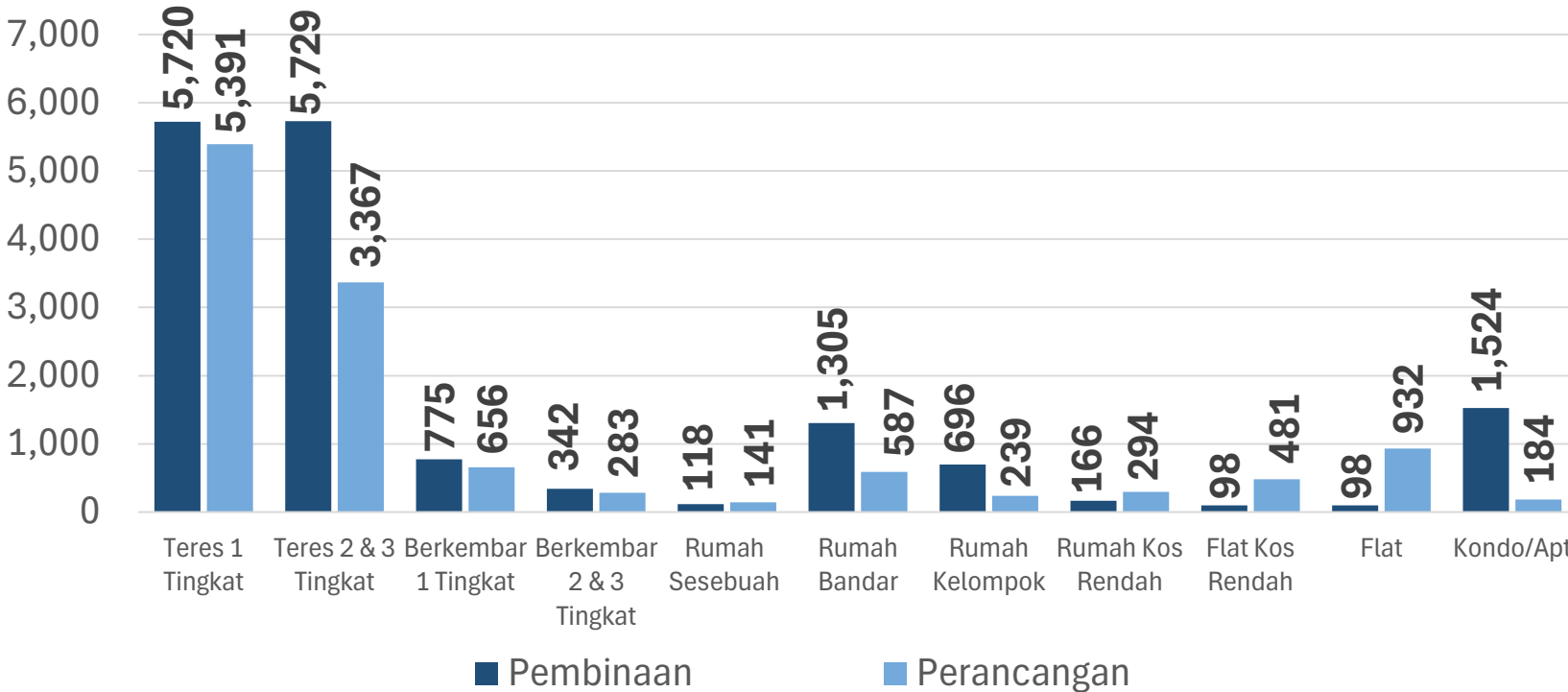
STOK DALAM PEMBINAAN DAN PERANCANGAN Q4 2025

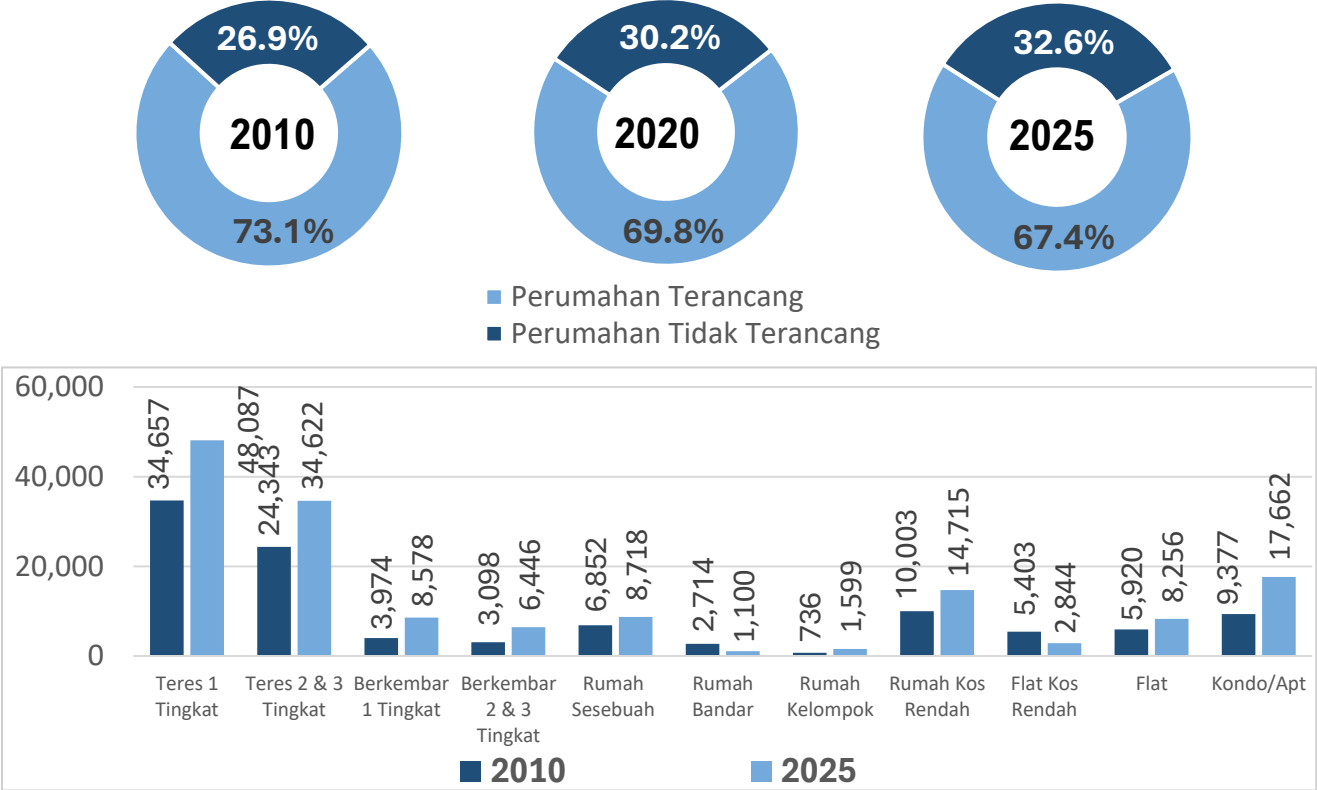
STOK PERUMAHAN TERANCANG MENGIKUT JENIS RUMAH 2010-2025

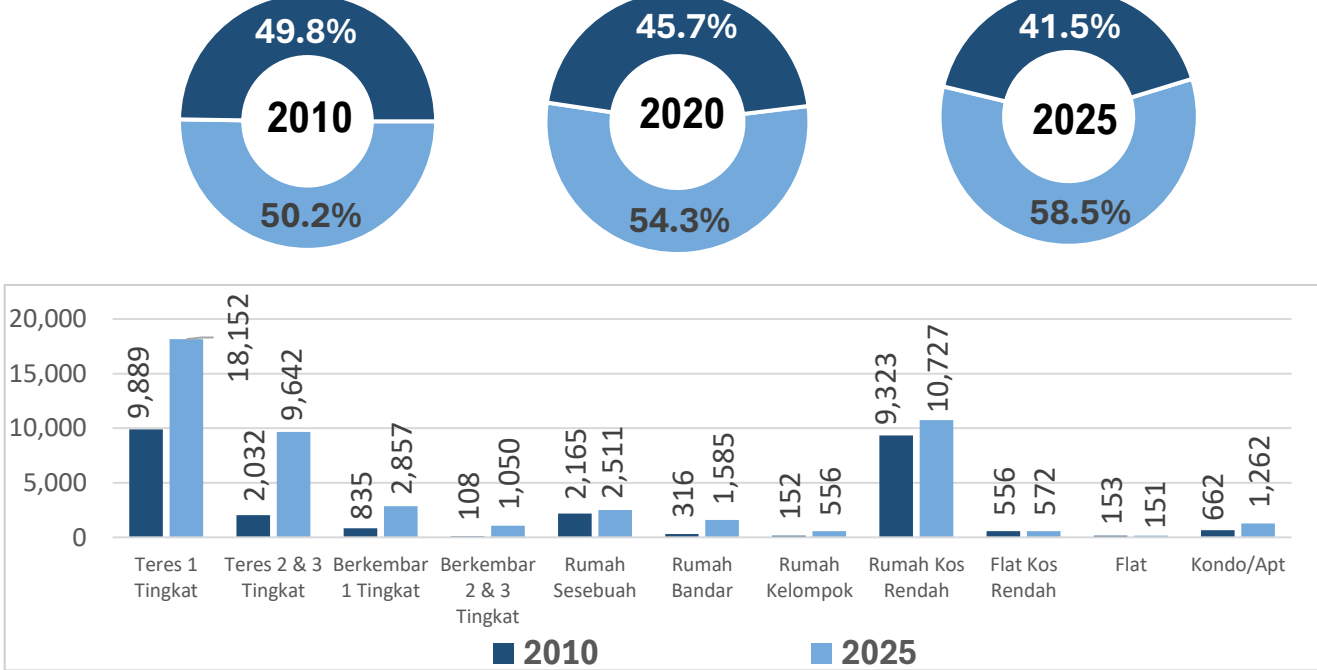
STOK PERUMAHAN TERANCANG DALAM PEMBINAAN DAN PERANCANGAN Q4 2025

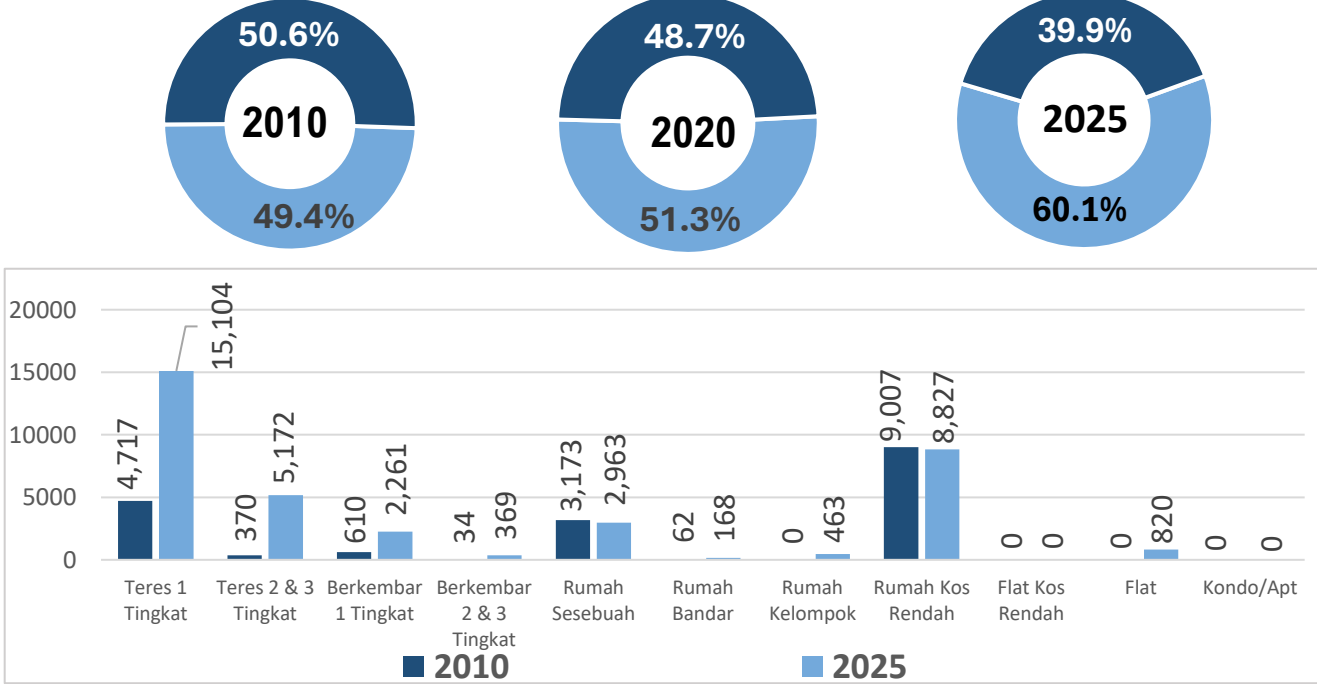
STOK PERUMAHAN TERANCANG DAERAH MELAKA TENGAH

STOK PERUMAHAN TERANCANG DAERAH ALOR GAJAH

STOK PERUMAHAN TERANCANG DAERAH JASIN

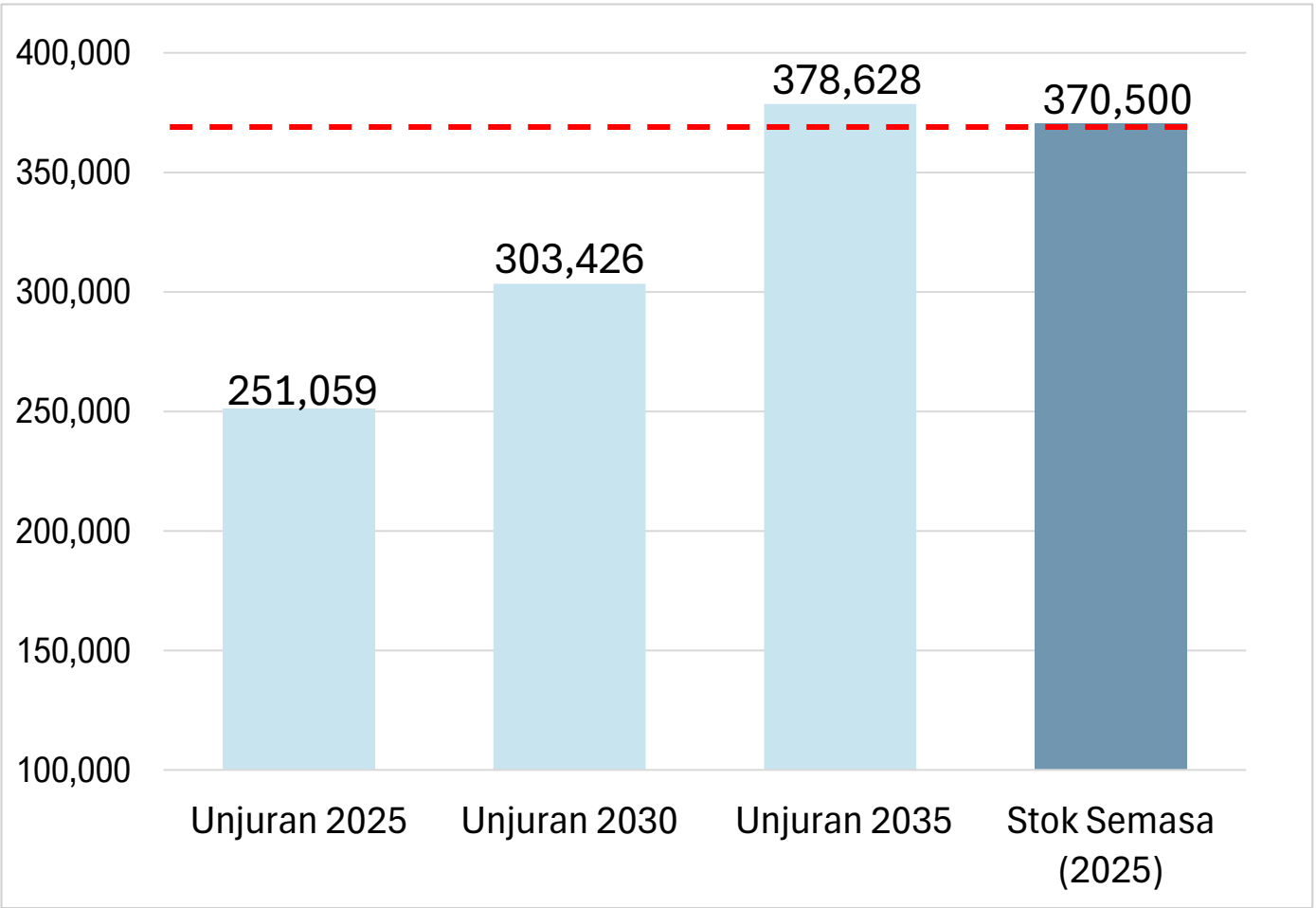

Sumber: Pusat Maklumat Harta Tanah Negara (NAPIC), 2026

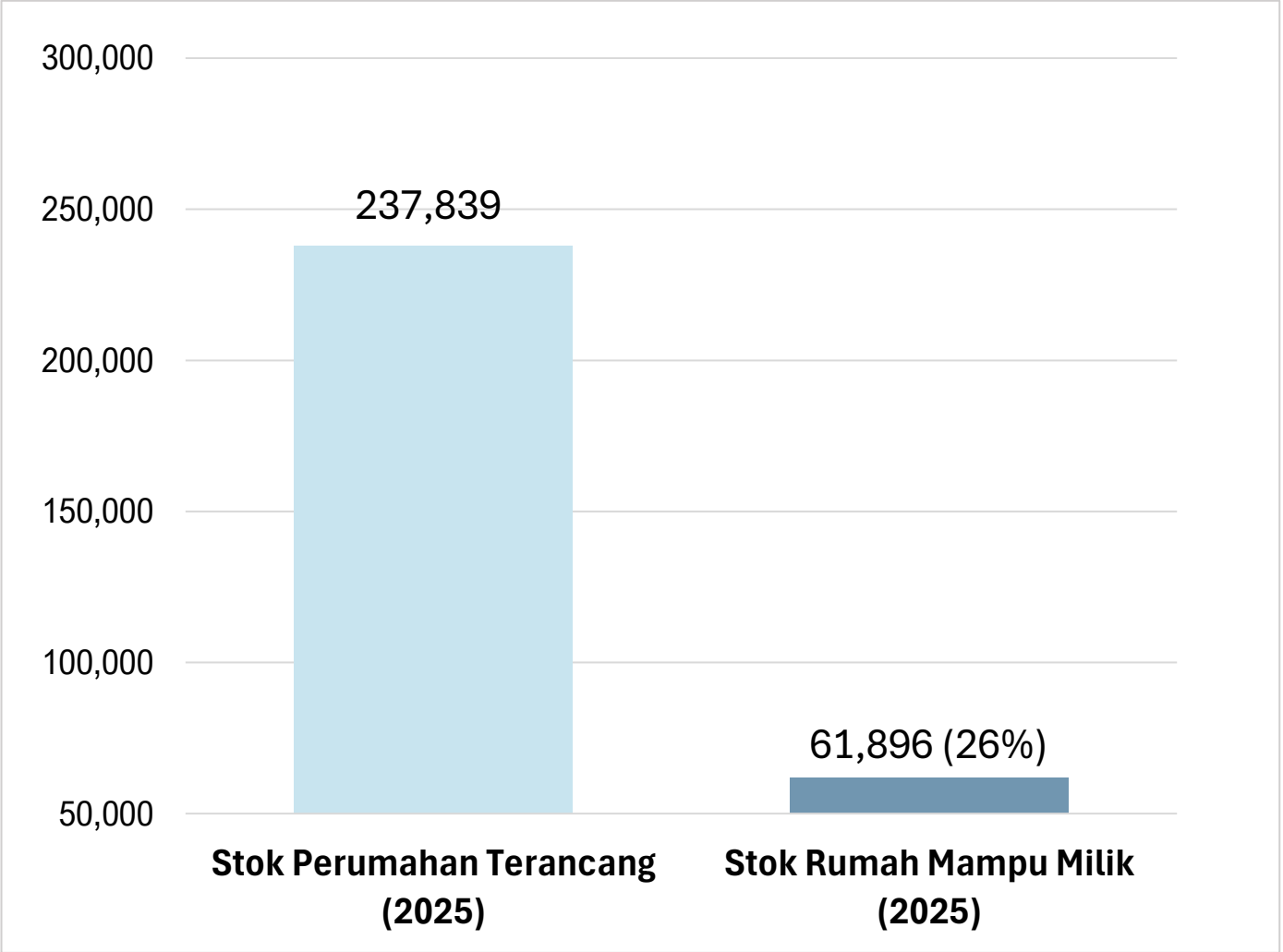
UNJURAN KEPERLUAN PERUMAHAN PERUMAHAN NEGERI MELAKA 2040

Tahun	Unjuran Penduduk (A)	Unjuran Saiz Isirumah (B)	Bilangan Isirumah (C)	Keperluan unit Rumah Berdasarkan Bilangan Isirumah (D)	Backlog (D)	Penggantian (2%) (E)	Permintaan Unit Rumah Sebenarnya (G)	Pertambahan Unit diperlukan (H)
Senario 1: RFN5								
2025	1,052,500	3.4	313,100	313,100	0	7,410	370,500	0
2030	1,106,200	3.3	335,212	335,212	-41,992	6,704	341,916	-28,584
2035	1,162,600	3.0	387,533	387,533	2,578	7,751	395,284	10,329
2040	1,221,700	2.9	421,276	421,276	27,895	8,426	429,701	36,321
Senario 2: Aspirasi Ekonomi								
2025	1,052,500	3.4	313,100	313,100	0	7,410	370,500	0
2030	1,108,230	3.3	335,827	335,827	-41,389	6,717	342,544	-27,956
2035	1,164,635	3.0	388,212	388,212	3,231	7,764	395,976	10,995
2040	1,223,740	2.9	421,979	421,979	28,559	8,440	430,419	36,999
Senario 3: Pertumbuhan Semulajadi								
2025	1,052,500	3.4	313,100	313,100	0	7,410	370,500	0
2030	1,098,100	3.3	332,758	332,758	-44,398	6,655	339,413	-31,087
2035	1,145,700	3.0	381,900	381,900	-2,893	7,638	389,538	4,745
2040	1,195,700	2.9	412,310	412,310	19,271	8,246	420,557	27,517
Senario 4: Tren Semasa								
2025	1,052,500	3.4	313,100	313,100	0	7,410	370,500	0
2030	1,111,700	3.3	336,879	336,879	-40,359	6,738	343,616	-26,884
2035	1,174,300	3.0	391,433	391,433	6,367	7,829	399,262	14,196
2040	1,239,600	2.9	427,448	427,448	33,833	8,549	435,997	42,382

PENCAPAIAN RANCANGAN STRUKTUR NEGERI MELAKA 2035

PENCAPAIAN PERUMAHAN MAMPU MILIK (2025)

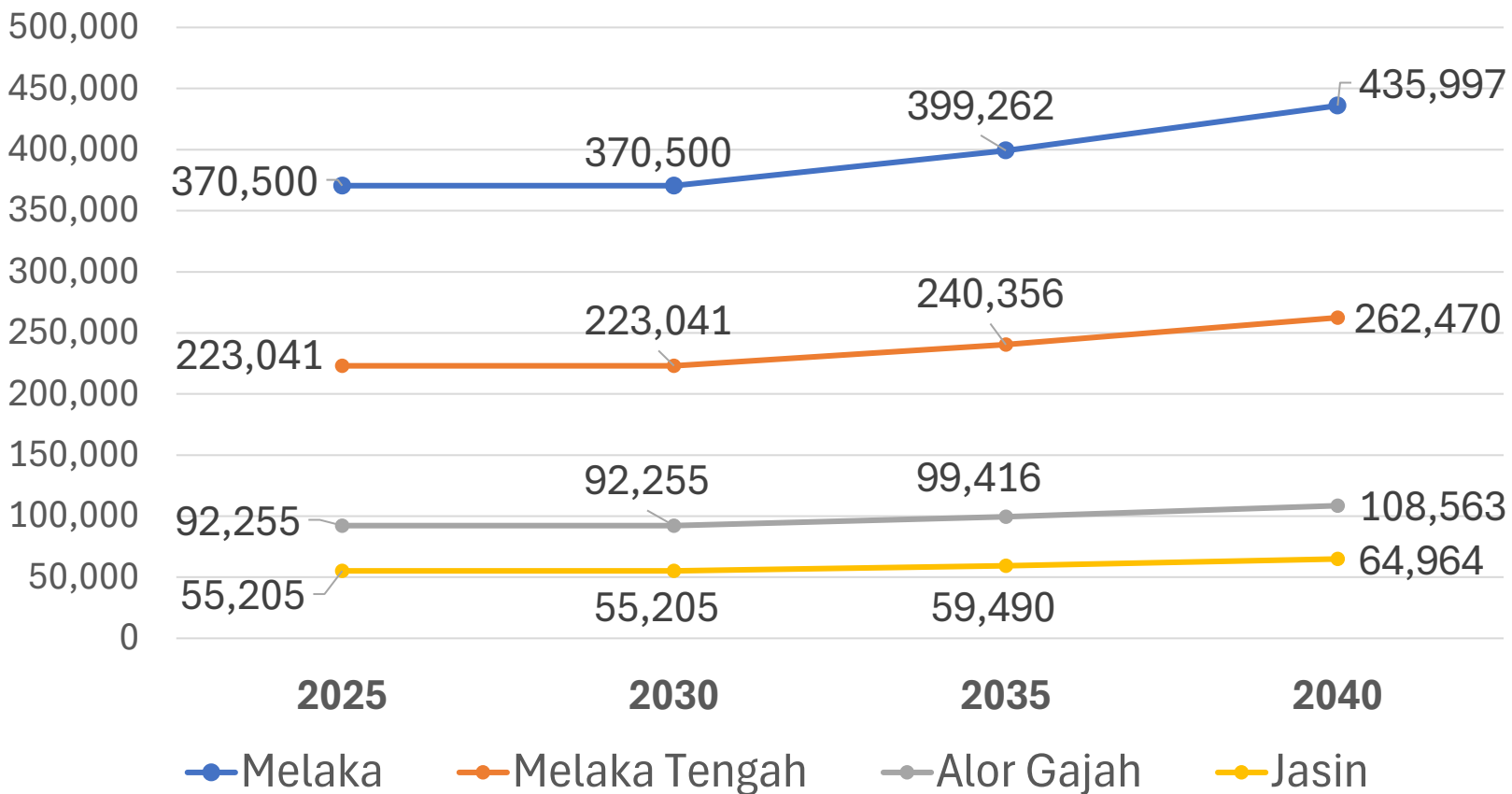
FORMULA :
Keperluan Rumah (tahun t) = Bilangan Isi Rumah (tahun t) – Stok Rumah Sedia Ada + Faktor Pelarasan

1. Bilangan Isi Rumah (tahun t)
$$\text{Isi Rumah} = \frac{\text{Populasi (tahun t)}}{\text{Saiz Purata Isi Rumah}}$$

Populasi (tahun t) diperoleh melalui unjuran demografi:
$$P_t = P_0 \times (1 + r)^t$$

di mana:
 P_0 = populasi asas
 r = kadar pertumbuhan tahunan (% per tahun)
 t = bilangan tahun unjuran
Saiz purata isi rumah (cth: 3.8 orang/isi rumah) biasanya ditentukan dari data bancian.
2. Stok Rumah Sedia Ada
Jumlah unit rumah sedia ada pada tahun asas (tolak unit rosak/usang jika relevan)
3. Faktor Pelarasan
 - Kadar penggantian rumah rosak/usang (cth: 1–2% setahun).
 - Kadar kekosongan munasabah (Kadar Kekosongan, biasanya 5–10% untuk fleksibiliti pasaran).
 - Dasar perumahan (cth: peratusan rumah mampu milik, perumahan kos sederhana dan sebagainya).

UNJURAN KEPERLUAN PERUMAHAN MENGIKUT DAERAH MELAKA 2025 – 2040 (SENARIO 4)

CABARAN

POTENSI

CADANGAN AWALAN

- 1 Ketidaksepadanan antara pendapatan dan harga rumah
 - Berlaku **ketidaksepadanan** antara pendapatan isi rumah dan harga rumah yang ditawarkan di pasaran terutama di **Daerah Melaka Tengah dan Jasin**.
 - Daerah Alor Gajah** bagaimanapun **menawarkan keseimbangan** antara pendapatan isi rumah dan harga rumah terutama di bawah harga RM300,000.
 - Trend **peningkatan harga rumah melebihi RM300,000** terutama di Daerah Melaka Tengah dan Jasin berbanding pendapatan berpotensi menjejaskan pemilikan rumah di kalangan golongan berpendapatan rendah dan sederhana.
- 2 Trend indeks kemampuan perumahan (IKP) tidak mampu milik

Walaupun IKP Melaka masih terendah di Malaysia tetapi masih melebihi IKP 3.0 yang dikategorikan sebagai Agak Tidak Mampu Milik terutama di daerah Melaka Tengah (3.4) dan Jasin (3.3). IKP mengikut kaum menunjukkan Bumiputera adalah pada paras IKP 3.4 manakala kaum India 3.7. Hanya kaum Cina mempunyai IKP 2.9 pada tahun 2024.
- 3 Peningkatan stok perumahan tidak terjual

Stok rumah **tidak terjual Negeri Melaka** sehingga Q1 2026 adalah sebanyak **2,065 unit** dengan **nilai RM696.6 juta** terutama rumah jenis teres 2 dan 3 Tingkat.
- 4 Peningkatan bilangan unit rumah kosong

Menurut Banci Penduduk dan Perumahan 2020, 30% peratus stok kediaman didapati kosong. Daerah **Alor Gajah mencatatkan kadar kekosongan tertinggi** dengan 33.1% diikuti oleh Jasin (29.9) dan Alor Gajah (29.0%). Sebab utama kekosongan Adalah rumah baru siap/ untuk di sewa atau dijual (34.4%), rumah peranginan/ persinggahan (28.7%) dan *homestay* (6.0%).
- 5 Ketiadaan penglibatan pemaju utama negara dalam pembangunan perumahan berskala besar

Walaupun kedudukan Negeri Melaka yang strategik dilaluan antara Johor dan Negeri Sembilan seterusnya ke Lembah Klang tetapi **tiada penglibatan pemaju utama berbanding negeri lain**.
- 6 Pemilikan rumah di kalangan Bumiputera/ Melayu

Sasaran Kerajaan Negeri untuk meningkatkan **pemilikan rakyat kepada 88% menjelang 2030** tanpa peningkatan pemilikan di kalangan kaum Bumiputera/Melayu. Pemilikan kaum Bumiputera adalah 83% berbanding Bukan Bumiputera 90.3% pada tahun 2025.

- 1 Harga rumah Melaka paling mampu milik di Malaysia

Walaupun berlaku peningkatan harga rumah selepas pandemik Covid-19 tetapi **harga rumah di Negeri Melaka kekal rendah** berbanding dengan pendapatan penduduk. Harga mampu milik yang di tawarkan terutama **rumah jenis bertanah merupakan tarikan utama** di kalangan pembeli. Perumahan berkualiti dan kemudahsampaian yang baik di kawasan pelancongan utama menjadikan pilihan di kalangan pembeli.
- 2 Penglibatan pemaju swasta di dalam penyediaan rumah mampu milik

Pemaju swasta diwajibkan menyediakan rumah mampu milik mengikut julat harga yang ditetapkan oleh Kerajaan negeri melalui Lembaga Perumahan Melaka. Ini menjadikan rumah mampu milik hanya boleh dimiliki oleh rakyat Negeri Melaka tanpa menjejaskan pasaran bagi kategori harga terbuka.
- 3 Penglibatan agensi kerajaan negeri dan persekutuan dalam penyediaan perumahan mampu milik

Agensi Persekutuan seperti PR1MA, PPAM, SPNB dan Jabatan Perumahan Negara terlibat secara agresif dalam penyediaan rumah mampu milik di Negeri Melaka. Ini membolehkan lebih ramai rakyat Negeri Melaka memiliki rumah pada harga mampu milik. Ia juga membuktikan Kerjasama erat antara Kerajaan negeri dan Kerajaan Persekutuan dalam pembangunan perumahan.
- 4 Peningkatan permintaan perumahan di Daerah Alor Gajah dan Jasin

Pembangunan perumahan yang semakin meningkat di Daerah Alor Gajah dan Jasin dapat mengurangkan tekanan pembangunan kepada Daerah Melaka Tengah. Kemudahsampaian yang baik dan jarak dengan pusat bandar tidak melebihi 60 minit memberi pilihan yang lebih luas kepada pembeli rumah.
- 5 Tumpuan kepada rumah bertanah berbanding bertingkat

Stok Perumahan terancang jenis bertanah di Negeri Melaka adalah sebanyak 206,272 unit atau 86.7% berbanding hanya 31,567 unit jenis bertingkat atau 13.3% pada tahun 2025. Rumah bertanah tetap menjadi pilihan pembeli selain harga mampu milik yang ditawarkan. Rumah jenis teres dan berkembar merupakan pilihan utama. Perumahan bertingkat lebih tertumpu di Daerah Melaka Tengah. Selain itu mengurangkan risiko rumah tidak terjual dan terbengkalai.

- 1 Penentuan kuota penyediaan rumah mampu milik mengikut daerah oleh pemaju swasta

Walaupun pelaksanaan dasar rumah mampu milik oleh pemaju swasta yang ditetapkan oleh Kerajaan negeri berjaya meningkatkan penawaran rumah mampu milik tetapi perlu ditambah baik mengikut keperluan semasa. Setiap daerah seharusnya memiliki kuota rumah mampu milik berbeza mengikut pendapatan isi rumah penduduk.
- 2 Meningkatkan penyediaan rumah mampu milik

Meningkatkan bilangan rumah mampu milik iaitu 50% dari stok perumahan terancang di negeri Melaka dan pada mas yang sama meningkatkan pemilikan rumah dikalangan penduduk. Dilaksanakan dengan pematuhan kuota penyediaan rumah mampu milik oleh pemaju dan kawalan pembeli dikalangan penduduk berasal dari negeri Melaka.
- 3 Meningkatkan pemilikan rumah di kalangan Bumiputera/ Melayu

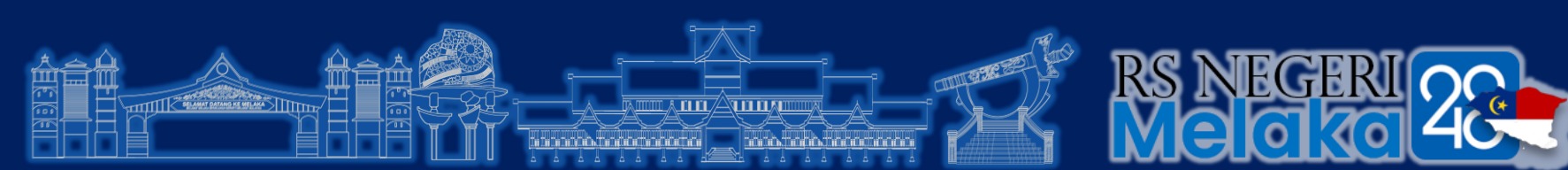
Pemilikan rumah di kalangan Bumiputera/Melayu harus ditingkatkan kepada 88% menjelang 2030 berbanding 83% pada tahun 2025. Penawaran rumah mampu milik terutama di daerah Alor Gajah dan Jasin berpotensi meningkatkan pemilikan rumah.
- 4 Menyediakan *dashboard* perumahan negeri melaka

Pihak KPKT telah menyediakan *dashboard* maklumat Perumahan yang dikenali sebagai TEDUH yang boleh diakses secara percuma oleh semua pemaju Perumahan dan orang awam di peringkat Persekutuan. Kerajaan Negeri melalui Lembaga Perumahan Melaka perlu menyediakan maklumat mengenai penawaran rumah termasuk rumah mampu milik yang boleh diakses oleh semua pihak. Maklumat Perumahan Negeri yang diperolehi dari sumber seperti KPKT, NAPIC dan Jabatan Perangkaan Malaysia perlu diintegrasikan bagi memastikan perancangan dan Pembangunan Perumahan yang mampan.
- 5 Mengawal pembelian rumah untuk aktiviti spekulasi

Pembelian rumah bagi tujuan spekulasi hartanah perlu dikawal bagi mengelakkan kenaikan harga rumah tidak terkawal dan meningkatkan rumah kosong atau tidak berpenghuni. Kawalan boleh dilakukan ke atas rumah yang dibiarkan kosong selama lebih 6 bulan tanpa penghuni/penyewa dengan Kerjasama agensi lain seperti Syarikat Air Melaka Berhad dan Tenaga Nasional. Tindakan mengenakan cukai taksiran tambahan atau cukai khas dikenali sebagai Cukai Kediaman Tidak Berpenghuni boleh dikenakan kepada pemilik melalui Pihak Berkuasa Tempatan (PBT).
- 6 Kelulusan Kebenaran Merancang mengambil kira rumah tidak terjual

Pengeluaran Kebenaran Merancang perlu mengambikira permintaan perumahan dan bilangan unit rumah tidak terjual. Bukan hanya mengambilkira jenis unit rumah tetapi juga dari segi penentuan harga dan lokasi projek perumahan.

13.0 PEMBANGUNAN LUAR BANDAR DAN PETEMPATAN DESA

Peratusan Penduduk Luar Bandar di Malaysia, 2025

MALAYSIA

LUAR BANDAR

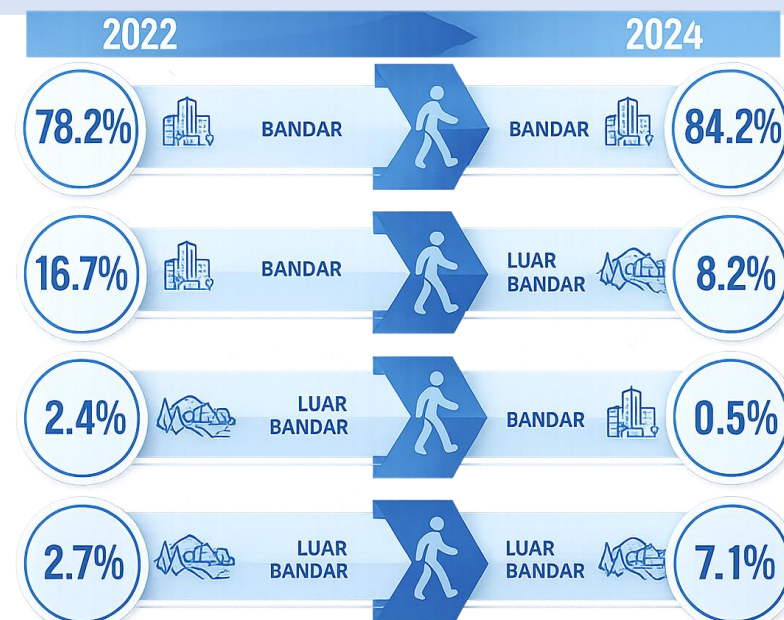
34.23
juta orang

8.14
juta orang
(23.8%)

Sumber: Bahagian Perangkaan Penduduk & Demografi, Jabatan Perangkaan Malaysia

Arah Aliran Migrasi Penduduk Malaysia, 2024

Sumber: Laporan Survei Migrasi, Malaysia 2024, Jabatan Perangkaan Malaysia

Migrasi Dalam Negeri dan Arah Aliran Migrasi, Mengikut Negeri, 2022 dan 2024

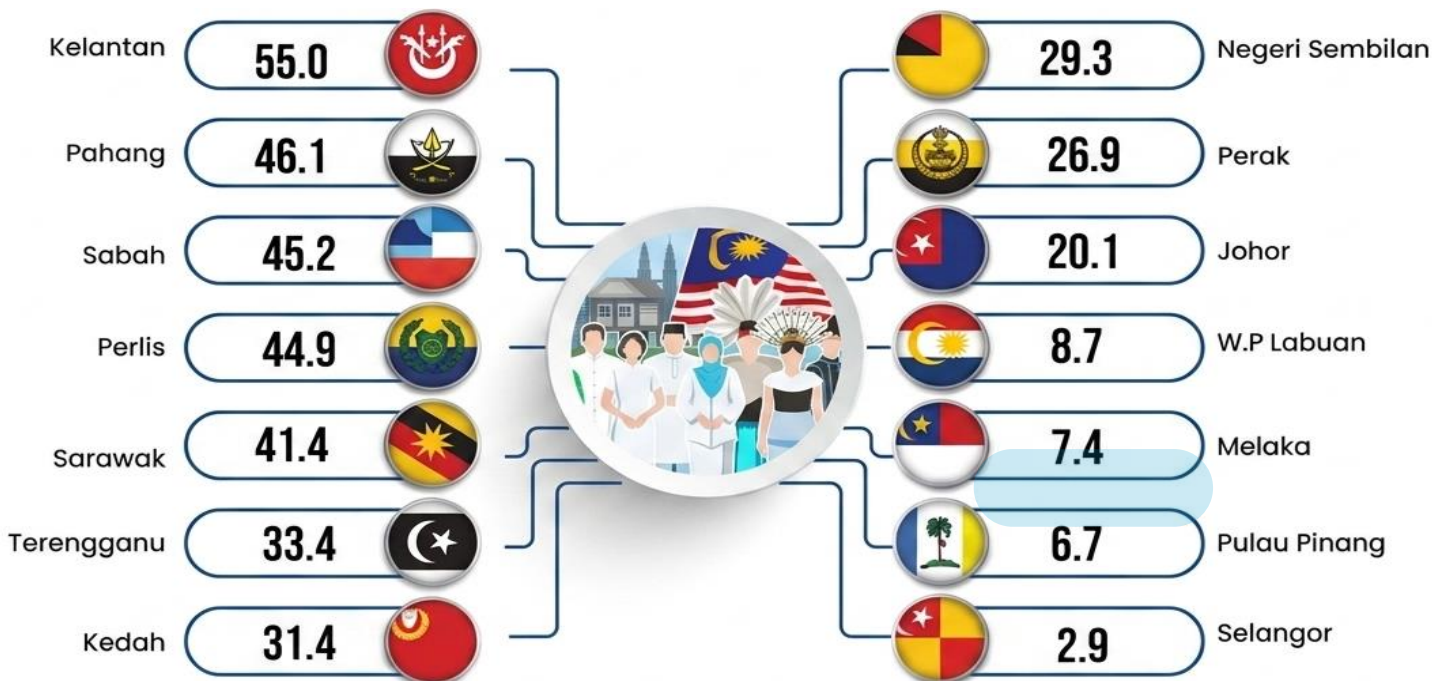
Sumber: Bahagian Perangkaan Penduduk & Demografi, Jabatan Perangkaan Malaysia, 2025

Arah Aliran Migrasi

- Bandar ke bandar
- Bandar ke Luar bandar
- Luar bandar ke Bandar
- Luar bandar ke Luar bandar

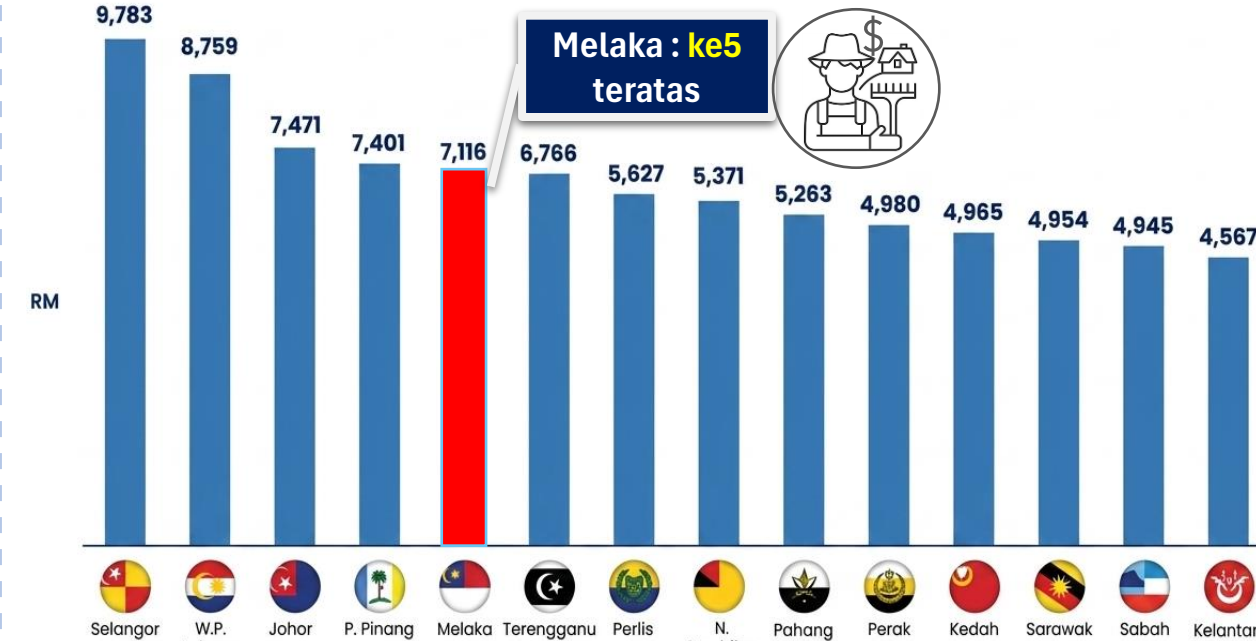
Nota: Tertakluk kepada Ralat Piawai Relatif (Relative Standard Error, RSE) yang tinggi dan hendaklah ditafsirkan atau digunakan dengan perhatian sewajarnya.

Peratusan Penduduk Luar Bandar Mengikut Negeri, 2025

Sumber: Bahagian Perangkaan Penduduk & Demografi, Jabatan Perangkaan Malaysia

Pendapatan Isi Rumah Kasar Bulanan Luar Bandar, Mengikut Negeri, 2024

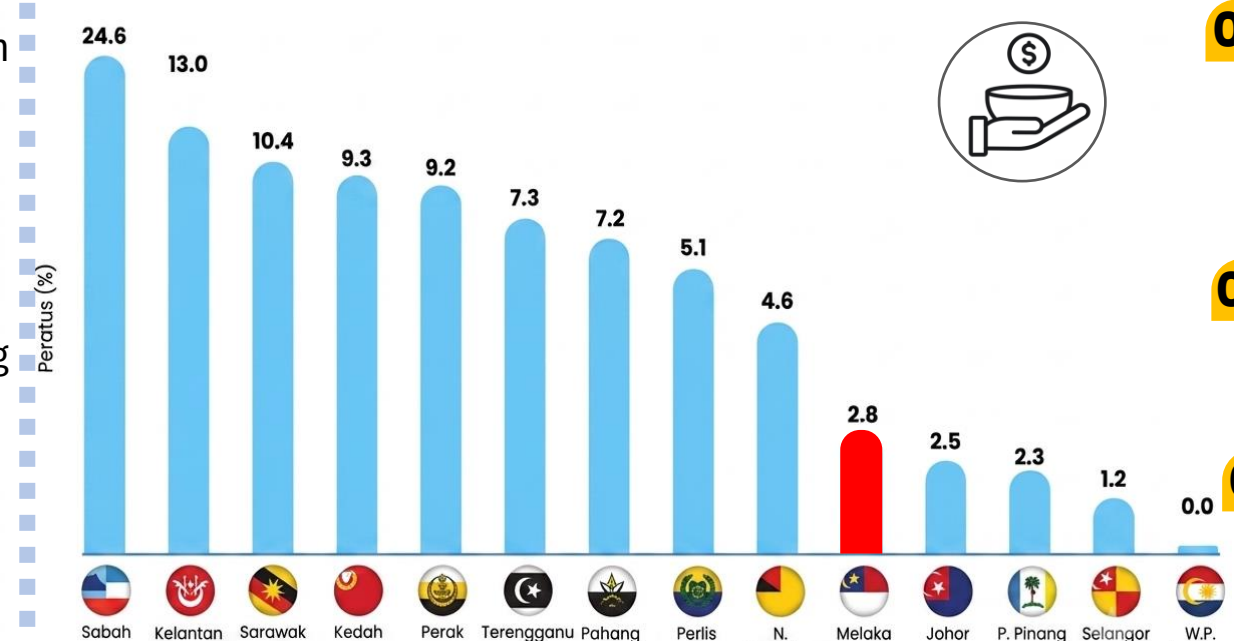
Sumber: Laporan Survei Pendapatan Isi Rumah, Malaysia 2024, Jabatan Perangkaan Malaysia, 2025

01 Purata pendapatan isi rumah luar bandar Melaka yang sangat kukuh (RM7,116 sebulan)

02 Ia menunjukkan penduduk luar bandar tidak bergantung kepada pendapatan tunggal (pertanian).

03 Daya beli yang tinggi di kalangan penduduk luar bandar

Insiden Kemiskinan Mutlak Luar Bandar, 2024

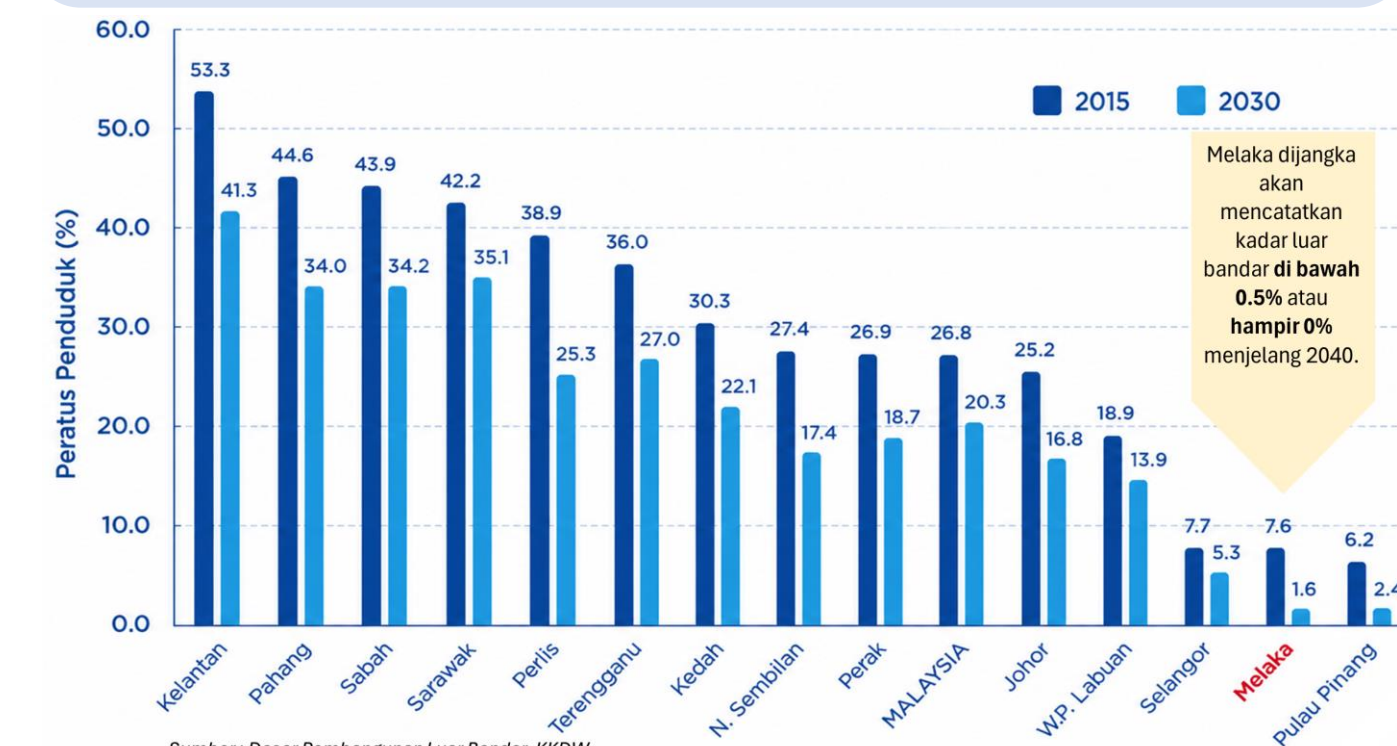
Sumber: : Kemiskinan di Malaysia 2024, Jabatan Perangkaan Malaysia, 2025

01 Kadar kemiskinan mutlak luar bandar Melaka adalah antara yang sangat rendah (tangga ke-5).

02 Penduduk luar bandar Melaka tidak terpinggir dan menikmati taraf hidup yang tinggi.

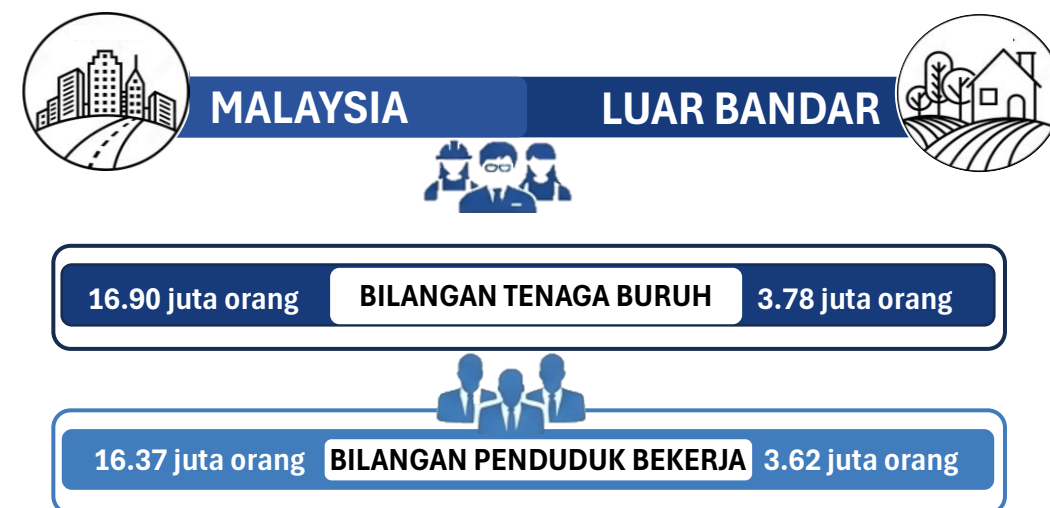
03 Penemuan ini adalah konsisten dengan profil urbanisasi tinggi Melaka dan aksesibiliti pasaran yang mantap.

Penduduk Luar Bandar Mengikut Negeri, 2015 & 2030

Sumber: Dasar Pembangunan Luar Bandar, KKDW

Tenaga Buruh Luar Bandar, 2024

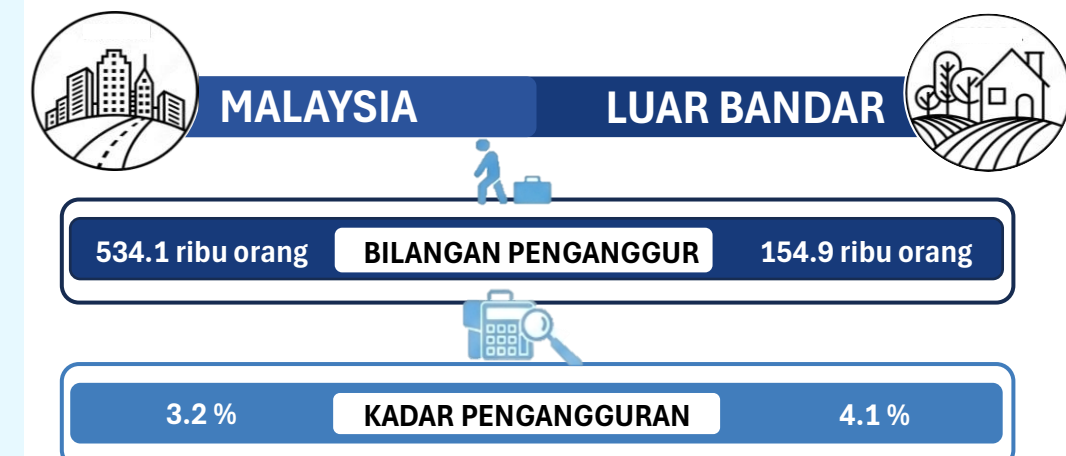
Sumber: Laporan Survei Tenaga Buruh 2024, Jabatan Perangkaan Malaysia, 2025

Peratusan Penduduk Bekerja Luar Bandar Mengikut Industri di Malaysia, 2024

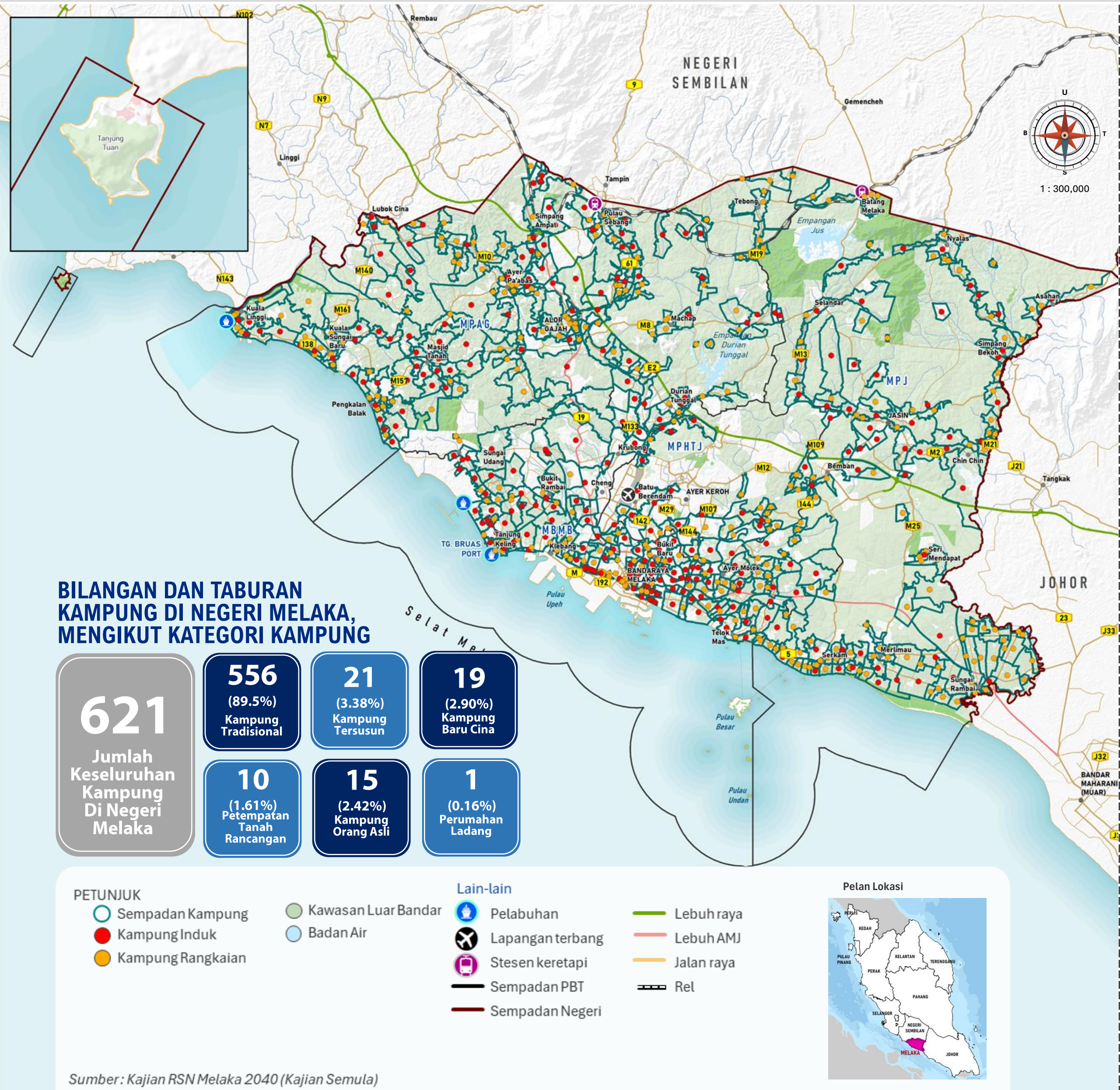

Sumber: Laporan Survei Tenaga Buruh 2024, Jabatan Perangkaan Malaysia

Bilangan dan Kadar Pengangguran Luar Bandar, 2024

Sumber: Laporan Survei Tenaga Buruh 2024, Jabatan Perangkaan Malaysia, 2025

Desa Warisan

Kampung Warisan Yang Diwartakan

Kampung Warisan 100 Tahun

DAERAH ALOR GAJAH
9
Kampung

DAERAH JASIN
13
Kampung

DAERAH MELAKA TENGAH
13
Kampung

BIL.	NAMA	TARIKH WARTA	NO. WARTA
1	Kampung Morten, kawasan Bandar VIII, Melaka	4 Julai 2002	Jilid 46 No. 14
2	Kampung Chitti, Gajah Berang, kawasan Bandar IV, Melaka	4 Julai 2002	Jilid 46 No. 14
3	Zon Penempatan Baba Nyonya (Jalan Tun Tan Cheng Lock dan Jalan Hang Jebat)	4 Julai 2002	Jilid 46 No. 14
4	Kampung Portugis, Ujung Pasir, kawasan Bandar XXVII, Melaka	4 Julai 2002	Jilid 46 No. 14
5	Kampung Banda Kaba, Melaka	5 Januari 2012	Jilid 56 No. 1
6	Kampung Bukit China, Melaka	5 Januari 2012	Jilid 56 No. 1
7	Kampung Parit Sidang Seman, Sungai Rambai, Melaka	5 Januari 2012	Jilid 56 No. 1

Desa Pintar

Kadar Literasi Mengikut Strata dan Jantina, 2024

Negeri	Bandar			Luar Bandar		
	Lelaki	Perempuan	Jumlah	Lelaki	Perempuan	Jumlah
Johor	99.0	99.4	99.2	99.3	99.1	99.2
Melaka	99.9	99.3	99.6	99.4	98.5	99.0
N.Sembilan	99.5	98.9	99.2	96.2	98.2	97.1
MALAYSIA	98.2	98.2	98.2	96.2	95.9	96.1

Peratus Capaian Internet dan Siaran TV Berbayar oleh Isi Rumah, 2024

Negeri	Internet			Siaran TV Berbayar		
	Bandar	Luar Bandar	Jumlah	Bandar	Luar Bandar	Jumlah
Johor	99.3	97.9	99.0	65.2	57.6	63.6
Melaka	97.0	94.6	96.8	77.8	72.1	77.3
N.Sembilan	98.7	90.8	96.4	77.9	75.8	77.3
MALAYSIA	98.8	90.3	96.8	69.5	59.2	67.1

Sumber: Kajiselidik Kajian Penentuan Sempadan Kampung dan Penandaan Kedudukan Spatial Kemudahan Awam Kampung di Semenanjung Malaysia, 2019

Kampung Dengan Laman Web/ Sosial Media

DAERAH ALOR GAJAH
6
Kampung

DAERAH JASIN
8
Kampung

DAERAH MELAKA TENGAH
28
Kampung

Program/Inisiatif Pintar

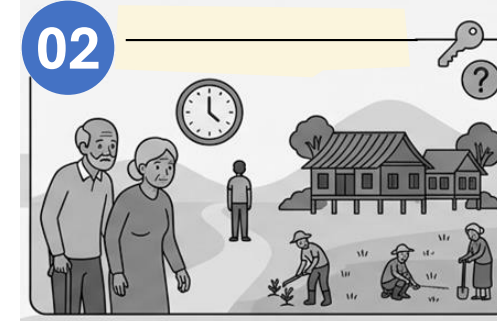
- Inisiatif Kampung Digital Melaka (KDM)
- Sekolah Rintis Kampung Digital
- Inisiatif Kod QR Ternakan Kampung
- Pusat Sebaran Maklumat Nasional (NADI) & Pusat Komuniti Desa (PKD)

52

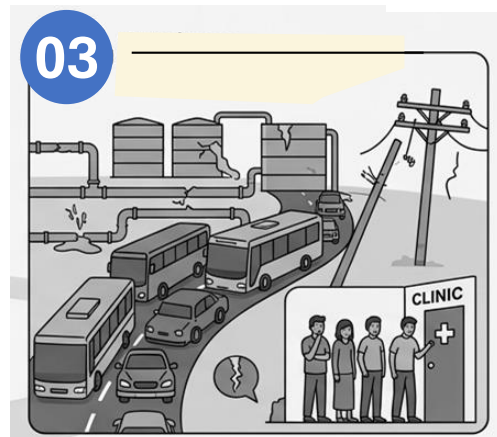
CABARAN

01 Perubahan guna tanah dan tekanan pembangunan kampung dalam bandar

02 Penuaan penduduk luar bandar

03 Tekanan kepada infrastruktur, utiliti dan kemudahan masyarakat

04 Kekurangan peluang pekerjaan berkualiti

05 Keterbatasan pengangkutan awam

06 Kemerosotan nilai identiti kampung tradisional

POTENSI

01 Jalinan pembangunan antara desa dan bandar kawasan luar bandar

02 Demografi luar bandar sedia ada yang menyokong konsep *city state*

03 Kawasan luar bandar sebagai 'hinterland' pengeluaran makanan

04 Potensi ekonomi komuniti dan perusahaan tempatan

05 Kawasan desa sebagai benteng identiti budaya dan warisan Melaka.

06 Pembangunan Desa Pintar

07 Potensi perniagaan kecil dan sederhana

08 Pelbagai sumber pelancongan luar bandar yang berpotensi

CADANGAN AWALAN

1 Menyesuaikan petempatan desa dengan keperluan negeri menua

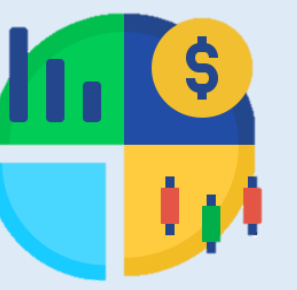
2 Kawalan rebakan bandar bagi mengekalkan fungsi dan identiti desa

3 Pengukuhan penyediaan kemudahan dan pusat perkhidmatan desa

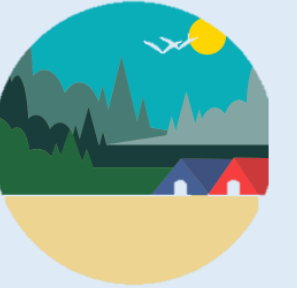
4 Pengukuhan desa sebagai hab pekerjaan dan ekonomi generasi muda

5 Kluster ekonomi desa berasaskan kekuatan dan kebitaraan tempatan

6 Pembangunan pelancongan desa berasaskan komuniti

7 Perumahan desa mampu milik yang mengutamakan generasi kedua

8 Pengukuhan elemen digital desa dan "Desa Pintar Melaka"

9 Memelihara identiti desa Melaka sebagai "Living Heritage"

10 Mengintegrasikan warisan desa dalam tapisan kawalan pembangunan

14.0 KEMUDAHAN MASYARAKAT, KAWASAN LAPANG & REKREASI

1 Kemudahan Pendidikan

Jenis Pendidikan					Rumusan (+ / -)
Pra Sekolah	404	178	230	166	-75 (Kekurangan)
Sek. Ren.	16	89	73	64	+99 (Lebihan)
Sek. Men	9	32	24	19	-21 (Kekurangan)
Pen. Swasta	16	24	5	12	Mencukupi
IPT	19	10	11	6	Mencukupi

2 Kemudahan Kesihatan

Jenis Kesihatan				
Hospital	1	0	1	1
Piawaian (1:250,000)	Melaka Tengah memerlukan satu (1) hospital tambahan		Mencukupi	Mencukupi
PROJEK KOMITED	Blok Wanita dan Kanak – Kanak Hospital Melaka			Blok Tambahan
Klinik Kesihatan	27	13	10	
Piawaian (1:20,000)	Melaka Tengah memerlukan 31 buah Klinik Kesihatan		+1 (Lebihan)	+3 (Lebihan)

3 Kemudahan Keselamatan

Jenis					Rumusan (+ / -)
PDRM	12	5	18	17	-16 (Kekurangan)
BOMBA	4	2	2	3	-3 (Kekurangan)
ATM	1	1	3	-	Mencukupi
APM	-	1	2	2	Mencukupi

4 Kemudahan Keagamaan

Jenis Rumah Ibadat				
Masjid	80	16	82	58
Piawaian 1:20,000	+ 57 (Lebihan)	+ 5 (Lebihan)	+ 71 (Lebihan)	+ 51 (Lebihan)
Surau	118	59	108	118
Piawaian 1:1,000	Kekurangan		- 115 (Kekurangan)	- 20 (Kekurangan)
Bukan Islam	36	49	56	
Piawaian 1:10,000	- 27 (Kekurangan)	+ 23 (Lebihan)	+ 40 (Lebihan)	

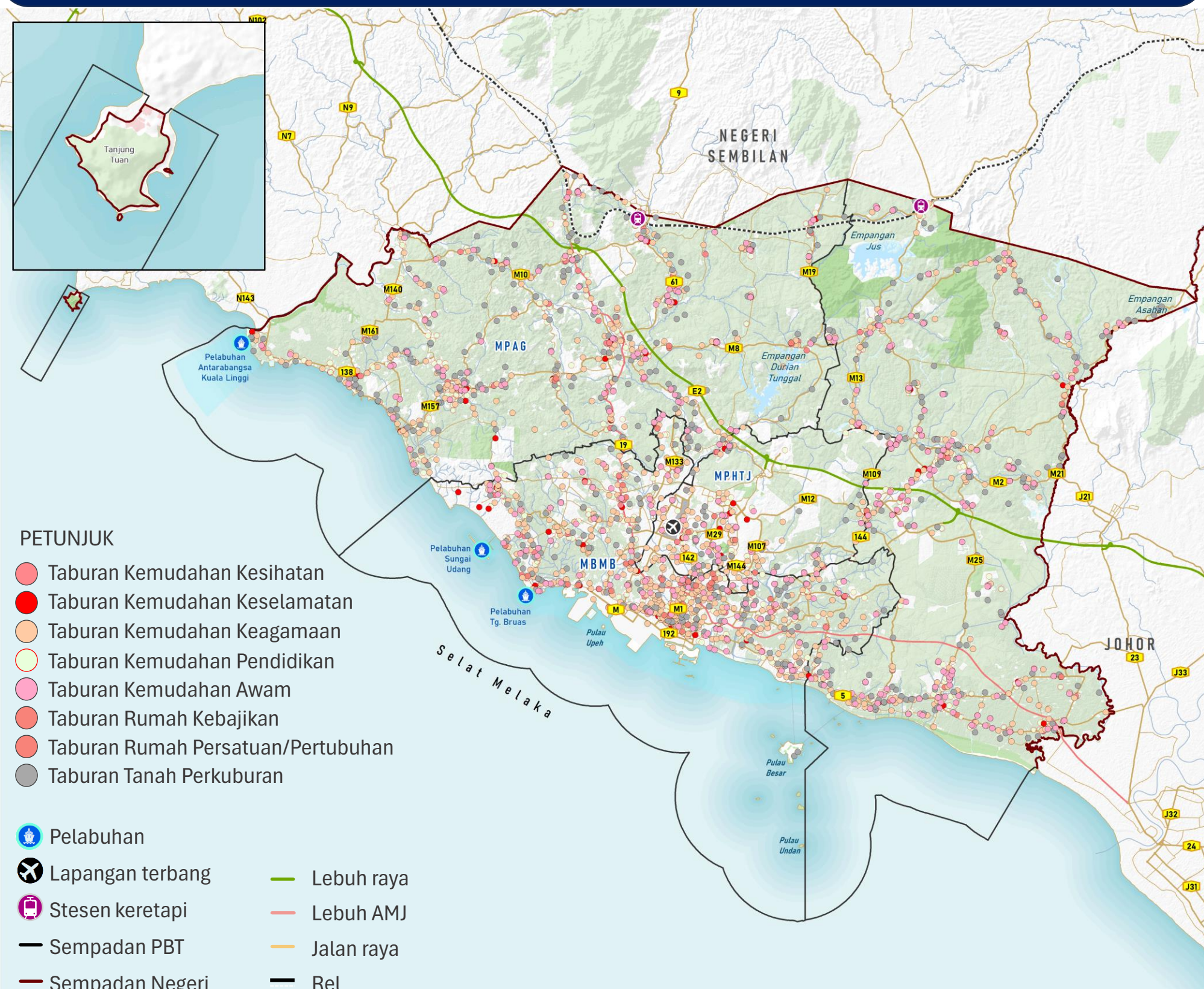
5 Kemudahan Perkuburan

Jenis Perkuburan				
Islam	21.21 ha	73.23 ha	86.32 ha	61.84 ha
Piawaian 0.4 ha : 2,000 penduduk	-24.54 ha (Kekurangan)	-20.23 ha (Kekurangan)	+ 40.65 ha (Lebihan)	+ 36.75 ha (Lebihan)
Bukan Islam	162.19 ha	149.34 ha	73.21 ha	80.17 ha
Piawaian 0.4 ha : 2,000 penduduk	+ 56.96 ha (Lebihan)	+ 116.97 ha (Lebihan)	+ 28.07 ha (Lebihan)	+ 52.41 ha (Lebihan)

6 Kemudahan Dewan

Jenis Dewan				
Dewan Serbaguna	71	35	30	
Piawaian 0.4 ha : 2,000 penduduk	+ 8 unit (Lebihan)	+ 9 unit (Lebihan)	+ 14 unit (Lebihan)	
Dewan Orang Ramai	80	50	50	
Piawaian 0.4 ha : 2,000 penduduk	+ 17 (Lebihan)	+ 24 (Lebihan)	+ 34 (Lebihan)	

TABURAN KEMUDAHAN MASYARAKAT NEGERI MELAKA

PROJEK KOMITED

PENDIDIKAN

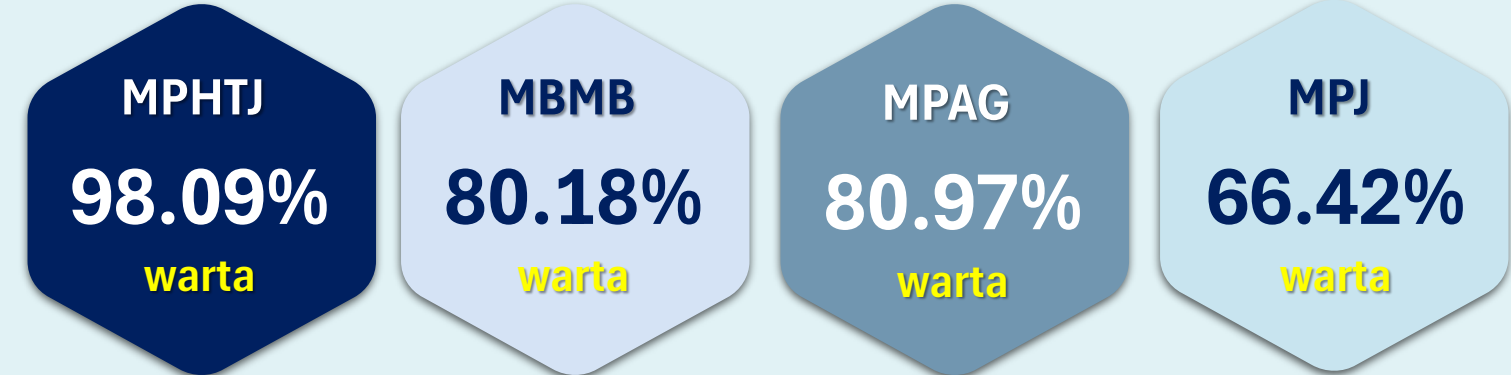
- ✓ Sekolah Baharu SMK Tanjung Minyak
- ✓ Sekolah Baharu SMKA Alor Gajah
- ✓ Pusat Tingkatan 6 Dearah Melaka Tengah
- ✓ Kompleks Sekolah Batu Berendam, Hang Tuah Jaya
- ✓ Sekolah Menengah Kebangsaan Rumbia
- ✓ Kompleks Sekolah Anjung Gapam, Jasin

KESIHATAN

- ✓ Blok Wanita dan Kanak – Kanak Hospital Melaka
- ✓ Klinik Kesihatan Sungai Rambai
- ✓ Blok Tambahan Klinik Kesihatan Peringgit
- ✓ Blok Tambahan Hospital Jasin
- ✓ Komplek Kesihatan Bersepadu Daerah Jasin dan KK Jasin (Gantian)
- ✓ Klinik Kesihatan Cheng (Gantian)

7 KAWASAN LAPANG & REKREASI

Status Kawasan Lapang					Jumlah (ha)
Warta	161.407	200.216	60.515	56.714	478.85
Belum Warta	-	-	6.931	6.591	13.52
Dalam Proses Warta	39.905	3.908	7.293	22.088	73.19
Jumlah	201.312	204.124	74.739	85.393	565.56
Rumusan Warta	80.18%	98.09%	80.97%	66.42%	84.67%
478.852 hektar atau 84.67% daripada keseluruhan kawasan lapang yang berjumlah 565.568 hektar telah diwartakan.					

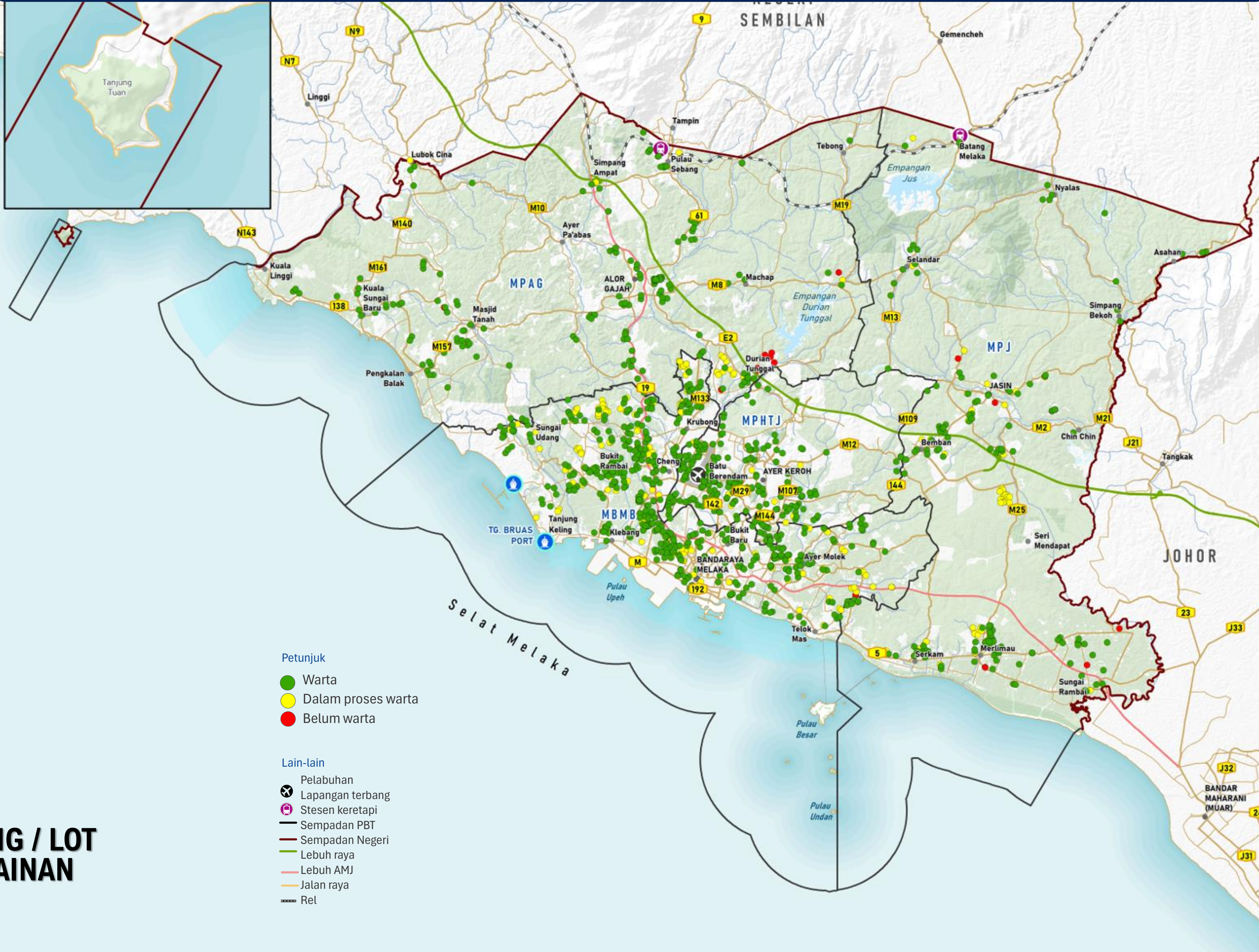
8 HIERARKI KAWASAN LAPANG

Status Kawasan Lapang					Jumlah
Taman Wilayah	-	88.84 ha	-	-	88.84 ha
Taman Bandaran	48.40 ha	23.27 ha	3.70 ha	10.64 ha	86.01 ha
Taman Tempatan	21.00 ha	17.86 ha	5.90 ha	5.14 ha	49.90 ha
Taman Kejiranan	39.17 ha	39.02 ha	11.77 ha	9.81 ha	99.77 ha
Jumlah	108.57	168.99	21.37	25.59	324.52
Padang / Lot Permainan : 429 unit (86.71 hektar)					

PADANG / LOT PERMAINAN
429 UNIT

TABURAN TABURAN KAWASAN LAPANG DAN REKREASI NEGERI MELAKA

CABARAN

POTENSI

CADANGAN AWALAN

1 Ketidakseimbangan agihan kemudahan

- Walaupun secara keseluruhan terdapat kemudahan masyarakat yang mencukupi bagi sesetengah kategori, agihan kemudahan tidak semestinya seimbang dengan taburan penduduk.

Isu Strategik: Kemudahan masyarakat belum diagihkan secara optimum mengikut taburan penduduk, hierarki petempatan dan keperluan kawasan.

2 Kapasiti kemudahan tidak seiring pertumbuhan penduduk

- Pertambahan penduduk dan pembangunan kawasan perumahan baharu meningkatkan permintaan terhadap sekolah, klinik kesihatan, balai polis, balai bomba dan kemudahan komuniti.
- Sebahagian kemudahan sedia ada telah beroperasi melebihi kapasiti.

3 Pertambahan dan perubahan struktur penduduk

- Kemudahan masyarakat perlu beradaptasi dengan perubahan struktur umur penduduk dan peningkatan keperluan golongan berusia

4 Kekurangan tanah sesuai

- Kawasan bandar terutama Melaka Tengah menghadapi kekangan tanah bagi pembangunan kemudahan masyarakat baharu.

5 Kekurangan kawasan lapang di kawasan bandar

- Pembangunan pesat mengurangkan peluang menyediakan taman awam baharu.

6 Penyelenggaraan

- Kemudahan rekreasi yang rosak atau tidak diselenggara mengurangkan penggunaan masyarakat.

7 Keselamatan pengguna

- Kekurangan pencahayaan, CCTV, laluan pejalan kaki dan penyelenggaraan boleh mengurangkan penggunaan taman.

1 Negeri bersaiz kecil

- Jarak perjalanan antara daerah adalah singkat. Memudahkan penyediaan kemudahan secara berpusat

2 Liputan kemudahan asas yang baik

- Negeri Melaka telah mempunyai rangkaian hospital, klinik, sekolah dan institusi awam yang lengkap.

3 Peluang pembangunan hospital dan pusat kesihatan baharu

- Menyokong pertumbuhan penduduk serta sektor pelancongan kesihatan.

4 Bandar Pintar Melaka

- Pendigitalan kemudahan awam melalui Smart City.
- Smart Healthcare.*
- Smart Education.*
- Smart Library.*

5 Kerjasama sektor awam dan swasta

- Penglibatan hospital swasta, IPT swasta dan NGO boleh meningkatkan penyampaian perkhidmatan.

6 Potensi pembangunan taman bandar

- Menyediakan lebih banyak pocket park, urban park dan *neighbourhood park* di kawasan pembangunan baharu.

7 Rekreasi berasaskan sungai

- Sungai Melaka
- Sungai Linggi
- Sungai Rambai
- Sungai Kesang

1 Memperkukuh penyediaan kemudahan masyarakat yang mencukupi, berkualiti dan mudah diakses

- Menambah hospital, klinik kesihatan, klinik desa, sekolah, balai polis dan balai bomba di kawasan yang mengalami kekurangan berdasarkan unjuran penduduk.
- Menaik taraf kemudahan sedia ada yang telah usang atau beroperasi melebihi kapasiti.

2 Mengimbangi agihan kemudahan masyarakat antara kawasan bandar dan luar bandar

- Memberi keutamaan pembangunan kemudahan di Alor Gajah dan Jasin yang masih mempunyai jurang penyediaan.
- Menyediakan kemudahan secara berhierarki mengikut pusat petempatan.

3 Mewujudkan kemudahan masyarakat yang inklusif, selamat dan mesra semua golongan

- Mengaplikasikan konsep universal *design* di semua kemudahan awam iaitu kemudahan mesra OKU, warga emas, wanita dan kanak-kanak.
- Meningkatkan aspek keselamatan melalui pencahayaan, CCTV dan laluan pejalan kaki yang selamat.

4 Memperkasakan pembangunan kawasan lapang dan rekreasi yang berkualiti serta saling berhubung

- Menambah taman bandar, taman kejiranan dan *pocket park* di kawasan pembangunan baharu.
- Membangunkan rangkaian *green corridor*, laluan pejalan kaki dan laluan basikal yang menghubungkan taman-taman awam.

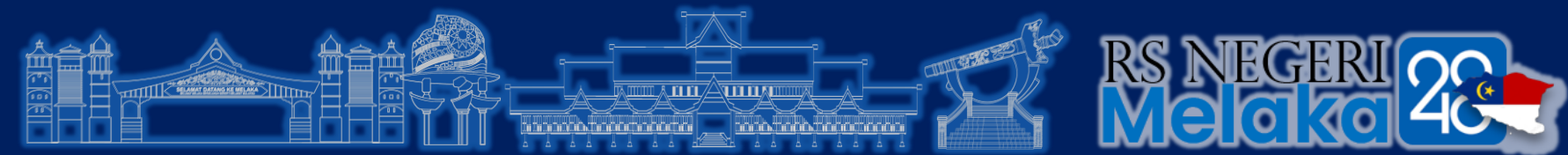
5 Memanfaatkan kawasan lapang sebagai aset kesejahteraan masyarakat

- Menaik taraf taman rekreasi, pantai dan kawasan riadah sebagai produk pelancongan.
- Menggalakkan aktiviti rekreasi berasaskan sungai dan pesisir pantai.

6 Mengintegrasikan pembangunan kemudahan masyarakat dengan konsep bandar pintar dan bandar rendah karbon

- Mempertingkatkan kemudahan rekreasi seperti trek jogging, taman permainan, kemudahan sukan dan kawasan aktiviti komuniti.

15.0 PEMELIHARAAN WARISAN DAN PENGUKUHAN BUDAYA

Sejarah Dan Garis Masa Melaka

Melaka berkembang sebagai

Pusat pemerintahan, perdagangan dan pertembungan budaya di Asia Tenggara. Sejarah ini membentuk identiti, warisan dan hala tuju pembangunan negeri ke arah pemeliharaan mampan serta pengukuhan imej Melaka sebagai negeri warisan bertaraf dunia.

Sejarah Kesultanan Melaka

- Titik Permulaan tradisi dan budaya
- Tradisi Islam & Kesultanan Melayu

1396 - Mengikut riwayat Sejarah Melayu, Parameswara merupakan putera raja, Bangsawan Srivijaya dari Palembang yang mencari perlindungan ke Temasik (sekarang dikenali sebagai Singapura) dan menjadikan dirinya sebagai raja. Tidak lama kemudian, baginda dihalau dari Temasik oleh penjajah dari Siam dan dengan pengikut-pengikutnya sampai ke pantai barat Semenanjung Tanah Melayu untuk mencari tempat untuk berselindung. Pada mulanya mereka menjadikan Muar, Johor sebagai tempat untuk bermastautin.

Landskap Maritim Awal

Sebelum 1400 - Tanjung Tuan berperanan sebagai mercu tanda pelayaran dan pintu masuk semula jadi ke Selat Melaka sebelum kewujudan Kesultanan Melayu Melaka, sekali gus menggambarkan kedudukan Melaka sebagai Gerbang Maritim Nusantara dan dikenali oleh pelayar yang melalui Selat Melaka.

Kemudian beliau telah menjelajah ke tempat lain. Dalam satu rombongan memburu, baginda sampai ke sebuah sungai bernama Bertam. Di sana, beliau terlihat seekor kancil yang dikejar oleh anjing-anjing pemburu baginda telah menendang salah seekor daripada anjingnya jatuh ke dalam sungai. Baginda amat terkejut dengan keberanian kancil tersebut dan dengan serta-merta menamakan tempat tersebut dengan nama Melaka, sempena dengan nama pokok di mana baginda sedang berteduh.

Legasi Belanda

1597 - Belanda menyerang Melaka.

1606 - Gabungan Belanda dan Johor menyerang kubu pertahanan Portugis di Melaka. Walaupun begitu, pasukan bantuan askar Portugis yang tiba tepat pada masanya dari Goa dapat menyelamatkan Melaka.

1636 - Kapal Belanda memusnahkan kapal-kapal Portugis di Pelabuhan Melaka.

1646 - Belanda dan orang Melayu Johor sekali lagi menyerang. Selepas pertempuran yang sengit, Portugis diarahkan untuk menyerah kalah. Belanda kemudian memerintah Melaka selama 154 tahun.

1650 - Stadthuys dibina sebagai Pusat Pentadbiran dan juga kediaman bagi Gabenor Belanda.

1710 - Gereja St. Peter, sebuah Gereja Kristian di Malaysia dibina oleh Belanda. Ia mempunyai reka bentuk gabungan Timur dan Barat.

1753 - Gereja Christ siap dibina.

1756 - Orang Bugis yang diketuai Oleh Daing Kamboja, menyerang Melaka.

1795 - British mengambil alih Melaka daripada Belanda.

Sejarah Awal Daerah Melaka Tengah

1824 - Perbandaran Melaka dinamakan sebagai *The Town and The Fort of Malacca*, ditadbir oleh *Committee of Assessors* di bawah Kerajaan Inggeris.

1848 - Akta East India XIX, telah menekankan supaya diwujudkan Jawatankuasa Perbandaran bagi menggantikan *The Committee of Assessors*. Akta ini memperuntukkan lima orang Ahli Majlis yang diketuai oleh seorang *Resident Councillor* yang dikenali sebagai Pesuruhjaya Perbandaran. Akta East India XXVII 1856 telah memberi kuasa kepada Pesuruhjaya-pesuruhjaya Perbandaran menjadi pemegang amanah dan boleh mendakwa dandakwa.

1 Januari 1887 - Ordinan Perbandaran Negeri-negeri Selat telah meluluskan sempadan perbandaran seluas 1.4 batu persegi dan diperluaskan kepada 4.2 batu persegi pada tahun 1930 di bawah Akta 133 pada tahun 1913.

Legasi British

1806 - British membuat rombakan terhadap segala tinggalan Portugis di Melaka. Mereka telah merancang untuk memindahkan pusat perdagangan dan populasi ke Pulau Pinang untuk melemahkan Melaka sebagai sebuah pusat perdagangan.

1808 - Ketibaan Stamford Raffles menyelamatkan Melaka daripada kejatuhan yang teruk.

1818 - Dengan berakhirnya Perang Napoleon, Melaka kembali kepada pemerintahan Belanda di bawah perjanjian Venice.

1819 - Sultan Hussain Mohammad Shah dari Johor menyerahkan Singapura kepada Syarikat Hindia Timur Inggeris. Kemudian makam sultan diletakkan di kawasan Masjid Tengker.

1824 - Perjanjian Anglo-Belanda (Perjanjian London) meletakkan Melaka di bawah pemerintahan British.

1826 - Perjanjian Selat ditandatangani, yang mana Pulau Pinang, Singapura dan juga Melaka di jadikan Negeri-negeri Selat yang berada dalam sistem pentadbiran yang sama.

1867 - Pentadbiran Negeri Selat dipindahkan daripada Gabenor - ketua jabatan di India kepada Pejabat Kolonial di London dan Melaka menjadi tanah jajahan British.

Sejarah Awal Daerah Jasin

1825 - Berdasarkan peta Negeri Melaka dan Nanning, nama Jasin telah dicatatkan sebagai Gassing.

1870 an - Perlombongan Bijih timah telah dimulakan secara kecil-kecilan oleh orang-orang Melayu sebelum era Penjajahan British. Kedatangan British telah menyebabkan berlakunya peralihan dominasi aktiviti perlombongan ke tangan buruh-buruh Cina sekitar tahun 1870-an. Cassang Tine Mine, Chin-Chin L'Lang Tine Mine dan Chin-Chin Tin Limited merupakan antara syarikat memproses bijih timah pada ketika itu. Aktiviti perlombongan bijih timah berakhir pada tahun 1970-an kerana bijih timah kerana kejatuhan pasaran harga bijih timah.

Pekan Mertimau dahulunya merupakan Pusat Pentadbiran bagi Daerah Jasin pada tahun 1887 sebelum berpindah ke Mukim Jasin. Ini adalah kerana kedudukannya yang terletak di tepi Sg. Mertimau dan pesisiran pantai.

Antara Tahun 1832 hingga 1937, sebelum jatuh ke tangan Melaka, bandar ini dahulunya terletak di dalam daerah Tampin, Negeri Sembilan. Nama Alor Gajah, sebenarnya berpunca daripada tabiat sekumpulan gajah liar dan kononnya diketuai oleh seekor gajah putih yang sangat gemar berjalan secara berkumpulan menurut alur sebatang sungai. Sejak dari peristiwa tersebut penduduk tempatan menamakan bandar ini Alor Gajah dan kekal hingga ke hari ini.

Perkembangan Alor Gajah Di bawah Pemerintahan Dol Said

Awal Abad 19 - Dato' Abdul Said bin Omar atau lebih dikenali sebagai Dol Said menjadi pemimpin Nanning terkenal kerana mempertahankan hak pemerintahan Nanning daripada campur tangan British.

1829 - British mengenakan tuntutan cukai sebanyak 1/10 hasil pertanian Nanning. Dol Said menolak tuntutan tersebut kerana menganggap Nanning mempunyai hak pemerintahan sendiri dan bukan sebahagian daripada Melaka British.

Semasa pemerintahan Datuk Nanning Dol Said, aktiviti perdagangan telah mula berkembang dengan pembukaan kedai-kedai di bandar ini. Semasa Inggeris menjajah Melaka, bandar ini turut diperintah oleh Inggeris dan memasukkan bandar Alor Gajah di dalam peta Melaka.

Perang Nanning I & II Serta Penguasaan British

1831 - British menghantar tentera untuk menundukkan Nanning, tetapi pasukan Dol Said bersama sekutunya berjaya mengalahkan serangan tersebut. Kejayaan ini menunjukkan kekuatan pertahanan masyarakat tempatan Nanning.

1832 - Taboh, pusat pentadbiran Nanning, akhirnya ditawan dan Nanning dimasukkan ke dalam pentadbiran British Melaka. British dan Dol Said menandatangani Perjanjian Damai bagi menamatkan Perang Nanning.

Menara Jam Besar (1886) dibina oleh Tan Beng Swee sebagai mercu tanda bandar melaka

Perubahan Pentadbiran Alor Gajah

1832 - 1937 : Setelah temeterai Perjanjian Damai Perang Nanning, Alor Gajah berkembang melalui struktur pentadbiran kolonial daripada kawasan pendalaman kepada pusat pentadbiran dan ekonomi tempatan (pertanian) serta kubur tentera inggeris menjadi bukti Perang Nanning pernah berlaku.

Zaman
Kegemilangan
Kesultanan
Melayu Melaka

WW2 dan
Transisi
Pra-Merdeka

Pasca
Merdeka,
Urbanisasi dan
Pengukuhan
Daerah

Pasca
Merdeka,
Urbanisasi dan
Pengukuhan
Daerah

Abad Ke-7 hingga Ke-13 (601 – 1300 M)

Pembukaan Kawasan Nanning dan Perkembangan Masyarakat Minangkabau

Kawasan Nanning yang berada dalam daerah Alor Gajah berkembang hasil penghijrahan masyarakat Minangkabau dari Sumatera. Mereka membawa sistem sosial, adat dan pentadbiran berasaskan Adat Perpatih dengan perkembangan penempatan yang pesat sekitar abad ke-14 hingga abad ke-15.

Kejatuhan Kesultanan Melayu Melaka Kepada Portugis

1511 - Portugis menawan Melaka pada tahun 1511. Selepas kejatuhan Melaka, sebahagian pembesar dan pengikut Melayu berundur ke kawasan pedalaman termasuk Nanning. Menurut sejarah lisan tempatan, Datuk Paduka Seri Maharaja Lela dikaitkan dengan pembukaan Kampung Melaka Pindah di kawasan Alor Gajah.

Penjajahan/
Pengaruh
Kuasa Asing

Legasi Portugis

1509 - Diego Lopez de Sequiera dengan 18 buah kapal dari Angkatan DiRaja Portugal tiba di Melaka. Mereka merupakan orang Eropah pertama yang tiba di rantau Asia Tenggara. Atas sebab perselisihan faham, angkannya diserang oleh Melaka dan 20 anak kapalnya ditahan oleh orang tempatan.

1511 - Alfonso Albuquerque, wizurai Portugis di Goa, tiba di Melaka pada 10 Ogos dan membuat permintaan membina sebuah markas Portugis di Melaka tetapi permintaannya ditolak oleh sultan. Selepas 10 hari mengepung, pihak Portugis berjaya menawan Kota Melaka pada 24 Ogos. Semenjak itu, Portugis memerintah Melaka selama 130 tahun.

Abad Ke-14 hingga Ke-18 (1301 – 1800 M)

Perkembangan Pembinaan Bangunan Zaman Portugis, Belanda & British

1521 - Gereja St. Paul dibina oleh Portugis yang kepada Perawan Maria dan menjadi pusat keagamaan dan pertahanan portugis. Kemudian diperbesarkan oleh Belanda dan dinamakan Gereja St. Paul.

1646 - Tokong Cheng Joon Teng diasaskan oleh komuniti Cina di yang diketuai oleh Kapitan Cina Tay Kie Ki (Tay Hong Yong) semasa zaman pemerintahan Belanda. Tokong ini dibina sebagai pusat keagamaan, kebudayaan dan pentadbiran masyarakat Cina Melaka.

1650 - Bangunan Stadthuys dibina oleh Belanda sebagai Pusat Pentadbiran Gabenor Belanda dan berkembang sebagai pusat pentadbiran kolonial Belanda dan menjadi kawasan penting pemerintahan Melaka.

1728 - Masjid Kg Hulu dibina oleh komuniti Melayu Islam dengan pengaruh seni bina tempatan, Cina dan Sumatera serta antara masjid tertua di Melaka.

1748 - Masjid Kg Kling dibina oleh komuniti India Muslim dengan seni bina masjid menunjukkan gabungan budaya Melayu, India dan kolonial.

1753 - Christ Church Melaka sebagai gereja Protestan sempena peringatan 100 tahun pemerintahan Belanda di Melaka.

Gereja St Paul

Masjid Kampung Hulu

Bangunan Stadthuys

Masjid Kampung Kling

Christ Church, Melaka

Abad Ke-19 (1801 – 1900 M)

1918 - Sejarah awal pembukaan Bandar Jasin lebih dikenali sebagai Kesang Pajak, nama yang diberikan kerana mengikut aliran sungai. Bagaimanapun, tragedi kebakaran telah mengubah kedudukannya sebagai sebuah pekan kecil.

Jasin merupakan antara bandar lama yang telah wujud semasa perkembangan Kesultanan Melayu Melaka dan merupakan bandar tertua di Negeri Melaka.

Seorang pendatang berbangsa Bugis, Mat Yassin membangunkan semula kawasan itu pada tahun 1928. Usaha beliau mendapat kerjasama pihak Inggeris sehingga Yassin menjadi begitu akrab dengan seorang Residen Inggeris yang memangginya dengan panggilan Jasin. Dengan 'telo' Inggeris, nama Mat Yassin menjadi Jasin dan nama itu terus dipilih sebagai nama daerah yang kekal hingga hari ini.

Gereja St. Francis Xavier (1856)

Muzium Baba Nyonya (1896)

Bangunan Lama HSBC (1900)

Tahun 1901 - 1930

Muzium Yang Di-Pertua Negeri (1900)

Sekolah Kebangsaan Bandar Hilir (1908)

Sek. Jenis Keb. Cina Pay Fong 3, Bukit Cina (1919)

Tahun 1931 - 1960

Pembentukan Bandar Lama dan Penubuhan Pejabat Daerah dan Tanah Alor Gajah

1932 - 1936 : Pembinaan deretan kedai di sekitar pusat bandar Alor Gajah dengan susun atur bandar menunjukkan ciri bandar kolonial.

1938 - Pejabat Daerah dan Tanah Alor Gajah mula beroperasi dengan Mr. A.D. York sebagai Pegawai Daerah pertama. Peristiwa ini menjadi titik penting dalam pengukuhan sistem pentadbiran moden daerah Alor Gajah.

Pengumuman Kemerdekaan

20 Februari 1956

Pengumuman Kemerdekaan Persekutuan Tanah Melayu di Padang Banda Hilir Melaka

Muzium Betia Malaysia (Bangunan Pejabat Pos Lama) 1931

1 Januari 1977 melalui Akta 171 (1976), kawasan Perbandaran Melaka telah dicantumkan dengan Majlis Perbandaran Melaka Bandaraya Bersejarah (MPMB) dengan kawasan pentadbirannya seluas 114.7 batu persegi (303 km persegi).

Pengiktirafan Tapak Warisan Sejarah Naning

1977 - Makam Dol Said dan beberapa lokasi berkaitan sejarah Perang Naning diberi pengiktirafan sebagai warisan sejarah bagi memelihara memori perjuangan masyarakat tempatan menentang British.

1 Julai 1978 - Dengan kuat kuasanya Akta Kerajaan Tempatan 1976 (Akta 171), maka pada 1 Julai 1978, Majlis Daerah Luar Bandar Jasin telah disusun semula dan dinamakan Majlis Daerah Jasin

2008- Bandar Melaka & George Town Diisytiharkan sebagai Tapak Warisan Dunia UNESCO (7 Julai 2008)

Pelancongan & Pemuliharaan Warisan

Bandar Pintar & Hijau

2018 - Jasin berjaya menjadi sebagai 10 Bandar Bahagia di Malaysia menurut kajian Jaringan Penunjuk Mampan Bandar Luar Bandar.

2019 - Kementerian Perumahan dan Kerajaan Tempatan (KPKT) melalui PLANMalaysia telah mengisytiharkan Majlis Perbandaran Jasin (MPJ) sebagai antara 10 Bandar Paling Bahagia 2019 dan mendapat tangga ke-8. Ia dipilih melalui Kajian Indeks Kebahagiaan membabitkan bandar di kawasan PBT bertaraf perbandaran.

2021 - Melaka diiktiraf sebagai bandar paling bahagia di Malaysia untuk tahun 2021, oleh PLANMalaysia. Dalam indeks tersebut, ke empat-empat PBT di Melaka mencatatkan pencapaian yang tinggi iaitu

- MBMB (91.97%),
- Majlis Perbandaran Alor Gajah (98.17%)
- Majlis Perbandaran Hang Tuah Jaya (89.40%)
- Majlis Perbandaran Jasin (85.48%).

2024 - MBMB mendapat Anugerah Bandar Paling Bahagia 2024 Sempena Sambutan Hari Kebangsaan Sedunia Peringkat Kebangsaan 2024.

MBMB - Anugerah Asean Clean Tourist City Standard (2024-2026)

MBMB - Anugerah Bandaraya Paling Mampan, Program Pengukuran Bandar Mampan Malaysia Melalui MURNInets Sempena Hari Perancangan Bandar Sedunia Peringkat Kebangsaan Tahun 2024

2025 - MIP Planning Excellence Awards _

- Anugerah Special Mention untuk kategori Planning Service Excellence Award bagi projek Integrasi Mobiliti Pintar di Bandaraya Warisan Dunia UNESCO

- Anugerah Bronze untuk Kategori Inclusive Design Award MBMB bagi Projek Santai@Sg. Melaka

- Anugerah Special Mention untuk kategori Smart City Award bagi Projek Blueprint Bandar Pintar dan Rendah Karbon MBMB.

- 2025 MBMB sebagai antara empat bandaraya di Malaysia yang berjaya mencapai tahap kedua dalam Program Bandar Pintar Malaysia (Smart City Malaysia), bersama Putrajaya, Johor Bahru dan Shah Alam

2025 MBMB menerima anugerah Bandar Mampan 2025 bagi Kategori Bandaraya

27 September 2025, Melaka – YAB Datuk Seri Anwar Ibrahim, Perdana Menteri, telah merasmikan Tahun Melawat Malaysia 2026 dalam sebuah majlis berprestij yang berlangsung di Melaka.

Pasca Merdeka, Urbanisasi dan Pengukuhan Daerah

1970-1979

2000 - 2010

2011 - 2026

Pengukuhan Pihak Berkuasa Tempatan yang Mentadbir Daerah

15 April 2003- Majlis Perbandaran Melaka Bandaraya Bersejarah dinaiktaraf sebagai Majlis Bandaraya Melaka Bersejarah (MBMB).

1 Mei 2003- Majlis Daerah Alor Gajah telah dinaikkan taraf kepada Majlis Perbandaran Alor Gajah.

1 Januari 2007 - Majlis Daerah Jasin telah dinaik taraf kepada Majlis Perbandaran Jasin. Majlis Pengisytiharan rasmi telah disempurnakan oleh Tuan Yang Terutama, Yang Dipertua Negeri Melaka pada 17 Januari 2007 di Stadium Jasin.

1 Januari 2010 - Majlis Perbandaran Hang Tuah Jaya (MPHTJ) diwujudkan Kawasan pentadbiran MPHTJ ini meliputi 57.66 km persegi daripada kawasan pentadbiran Majlis Bandaraya Melaka Bersejarah (MBMB). Manakala kawasan pentadbiran baru MBMB pula bertambah sebanyak 30.86 km persegi. Keluasan kawasan MBMB kini adalah 270.39 km persegi.

Aspiring Geopark Kebangsaan, Melaka Geopark

2021 - Kerajaan Negeri Melaka mula menggerakkan usaha pembangunan Melaka Geopark sebagai salah satu inisiatif pemeliharaan warisan geologi, biodiversiti dan budaya negeri.

2022 - Kajian berkaitan potensi geotapak, warisan semula jadi, landskap budaya dan kawasan berkepentingan geologi mula diperkukuhkan bagi memenuhi kriteria Geopark Kebangsaan.

2023 - Usaha dokumentasi, pemetaan geotapak dan penglibatan komuniti dipertingkatkan.

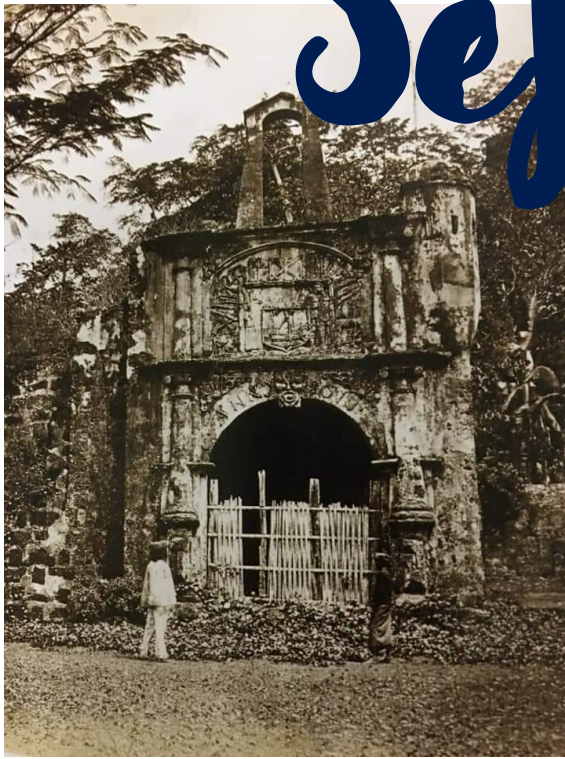
2024 - Melaka Geopark berada dalam fasa pencalonan sebagai Geopark Kebangsaan Malaysia.

Pulau Besar dan Pulau Upeh yang berpotensi sebagai Geopark Melaka (Warisan Semula jadi)

Aspiring Geopark Kebangsaan

Sumber: Jabatan Warisan Kebangsaan (JWN) "Senarai Inventori Tapak Warisan Negeri Melaka

Warisan Ketara (Tangible)

Warisan Tidak Ketara (In - Tangible) dan Warisan Orang Hidup Kebangsaan (WAKOH)

09 Objek Warisan Warta Kebangsaan

Pecahan Kategori

- 17 Makanan 60.7 %
- 8 Tarian/ Seni Persembahan 28.6 %
- 2 Busana/ Tekstil & Kraf 7.1 %
- 1 Bahasa & Persuratan 3.6 %
- 1 Adat 3.6 %

B. Perisytiharaan Warisan Orang Hidup Kebangsaan (Tokoh Dondang Sayang)

Puan Nyonya Tan Abdullah

Tokoh WAKOH Dondang Sayang yang berperanan memelihara dan memperkenalkan seni pantun, muzik serta nyanyian tradisional sebagai warisan tidak ketara Melaka.

Warta Kebangsaan
P.U.(A) 346 23/12/2014

Status
Meninggal Dunia Pada 17/08/2012

Datuk Mohd Bahrim Mohd Sharip

Mengabdikan hampir lima dekad dalam seni dondang sayang dan menghasilkan lebih 2,000 rangkap pantun serta pengasas Kumpulan Cak Kun Cak.

Warta Kebangsaan
P.U.(A) 15 14/01/2019

Status
Tidak Diketahui

A. Taburan Kategori Warisan Tidak Ketara

Pihak Berkuasa Tempatan	Kategori Warisan Tidak Ketara					Jumlah Keseluruhan
	Makanan (Lauk - Pauk/Kuih/Bubur)	Tarian/ Seni Persembahan	Busana/ Tekstil/ Seni Hias Diri dan Kraf	Bahasa dan Persuratan	Adat	
MBMB	12	7	2	1	0	22
MPHTJ	2	0	0	0	0	2
MPJ	3	1	0	0	0	3
MPAG	0	0	0	0	1	1

PETUNJUK

Warisan Tidak Ketara

- Makanan (Lauk - Pauk/Kuih/Bubur)
- Tarian/Seni Persembahan
- Busana/Tekstil/Seni Hias dan Kraf
- Bahasa dan Persuratan
- Adat

Lain-lain

- Pelabuhan
- Lapangan terbang
- Stesen keretapi
- Sempadan PBT
- Sempadan Negeri
- Lebuhraya
- Lebuhraya AMJ
- Jalan raya
- Rel

Pelan Lokasi

Warisan Semula Jadi dan Aspiring Geopark Kebangsaan, Melaka Geopark

29 Tapak Warisan Geologi Berpotensi

01 Tapak Warisan Geologi Berpotensi Bertaraf Negeri

03 Tapak Warisan Geologi Berpotensi Bertaraf Kebangsaan

01 Tapak Warisan Geologi Berpotensi Bertaraf Negeri

BERTARAF KEBANGSAAN

- Tanjung Tuan
- Pulau Upeh
- Pulau Undan
- Pulau Besar
- Sungai Rambai

BERTARAF NEGERI

BERTARAF TEMPATAN

Zon Yang Dilindungi

- Perairan Tanjung Tuan**
 - Perairan sekitar Tanjung Tuan (Cape Rachado), termasuk kawasan laut di hadapan rumah api Tanjung Tuan dengan No Warta Negeri : P.U.(B) 256 10/05/2011
- Perairan Pulau Upeh dan Pulau Besar**
 - Perairan sekitar Pulau Upeh dan Pulau Besar di Selat Melaka dengan No Warta Negeri : P.U.(B) 256 10/05/2011

Senarai Geo Tapak Berpotensi

- Kepelbagaian Batuan**
 - B1 Lipatan Ketat & Syis Monkey Bay Korok Kuarza Bukit Batu Puteh, Tanjung Tuan
 - B2 Aplit Pulau Besar
 - B3 Pulau Lalang
 - B4 Pulau Serimbun
 - B5 Pulau Hanyut
 - B6 Air Terjun Batang Melaka
 - B7 Syis Amfjol Bukit Larang
 - B8 Batu Mandi Tanjung Bidara
 - B9 Beting Beras Basah
- Kepelbagaian Rupabumi**
 - RB1 Tor Pulau Undan
 - RB2 Syis Jelebu Bukit Beruang
 - RB3 Pulau Panjang
 - RB4 Pulau Nangka
 - RB5 Pulau Dodol
 - RB6 Pentas Abrasi Laterit Pulau Menatang
 - RB7 Granit Batang Melaka Bukit Gapis
 - RB8 Bongkah Granit Bukit Batu Lebah
 - RB9 Tasik Buatan Bukit Sedanan
 - RB10 Pantai Pengkalan Badak
 - RB11 Pulau Konet
- Kepelbagaian Antropogenik**
 - A1 Kuari Laterit Pulau Upeh
 - A2 Kuari Laterit Pulau Peringgit
 - A3 Kuari Laterit Pulau Burong
 - A4 Takungan Air Jus
 - A5 Takungan Air Durian Tunggal
- Kepelbagaian Proses Geologi**
 - PG1 Mata Air Panas Jasir
 - PG2 Mata Air Panas Gadek
 - PG3 Mata Air Panas Cerana Putih

Pelan Lokasi

Sumber: Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Melaka, 2025

CABARAN

- 1 **Kekurangan Dokumentasi Dan Rekod Warisan Tidak Ketara**
- **Ketiadaan pangkalan data warisan yang lengkap** menyukarkan proses pemantauan, penyelidikan dan pemeliharaan warisan.
 - **Pendigitalan rekod budaya masih perlu dipertingkatkan** bagi memastikan maklumat warisan dapat dipelihara dalam jangka panjang.
 - Sebahagian besar warisan tidak ketara **masih bergantung kepada penyampaian secara lisan** daripada golongan tua atau pengamal budaya.

- 2 **Tekanan Pembangunan Terhadap Pemeliharaan Warisan Ketara**
- **Perubahan fizikal bandar dan pembangunan semasa** boleh memberi tekanan terhadap kawasan, bangunan dan struktur yang mempunyai nilai sejarah.
 - **Konflik antara keperluan pembangunan moden** dengan keperluan mengekalkan ciri asal aset warisan perlu diurus secara seimbang.
 - **Keperluan garis panduan pemeliharaan** yang jelas penting bagi memastikan nilai warisan terus terpelihara.

- 3 **Kos Penyelenggaraan Dan Pemuliharaan Aset Warisan Yang Tinggi**
- **Aset warisan memerlukan kaedah pemulihan khas** yang mengambil kira aspek keaslian bahan, reka bentuk dan nilai sejarah.
 - **Kos kerja konservasi yang tinggi** menjadi cabaran kepada pemilik bangunan, komuniti dan pihak pengurusan.
 - **Keperluan sumber kewangan yang mampan** diperlukan bagi memastikan pemeliharaan dapat dilaksanakan secara berterusan.

- 4 **Kekurangan Kepakaran Dalam Bidang Konservasi Dan Pengurusan Warisan**
- **Pemeliharaan warisan memerlukan tenaga pakar** seperti konservator, arkitek pemuliharaan, ahli sejarah, kurator dan penyelidik budaya.
 - **Kekurangan tenaga mahir** boleh menjejaskan keberkesanan kerja pemulihan dan pemeliharaan aset warisan.
 - **Pemindahan ilmu teknikal** berkaitan kaedah konservasi tradisional perlu diperkukuhkan.

- 5 **Pengaruh Perubahan Sosial Dan Budaya Global**
- **Perkembangan teknologi serta pengaruh budaya luar** memberi kesan terhadap amalan budaya tempatan.
 - **Perubahan nilai masyarakat moden** boleh menyebabkan elemen budaya tradisional semakin kurang mendapat perhatian.

- 6 **Kemerosotan Pemindahan Ilmu Dan Amalan Budaya Antara Generasi**
- **Perubahan gaya hidup masyarakat masa kini** menyebabkan penglibatan generasi muda dalam aktiviti budaya tradisional semakin berkurangan.
 - **Kekurangan pewaris dalam kalangan generasi baharu** boleh menyebabkan sebahagian elemen warisan tidak ketara berisiko hilang atau tidak lagi diamalkan.
 - **Usaha pemindahan ilmu secara berstruktur** antara penggiat budaya, komuniti dan generasi muda masih perlu diperkasakan.

POTENSI

- 1 **Pengukuhan Perlindungan Dan Pengurusan Warisan**
- Kerangka perundangan, pengiktirafan aset serta pengurusan warisan bersepadu** secara berperingkat melalui kerjasama kerajaan, komuniti dan pihak berkepentingan dapat memperkukuh usaha pemeliharaan warisan ketara, tidak ketara dan semula jadi.

- 2 **Penggunaan Teknologi Moden Dalam Pemuliharaan**
- Teknologi moden** seperti dokumentasi digital dan pemetaan spatial dapat meningkatkan ketepatan, keberkesanan serta kemampanan pemantauan, pemulihan dan pemeliharaan aset warisan.

- 3 **Pendigitalan Dan Inovasi Dalam Pemeliharaan Warisan**
- Teknologi digital** seperti GIS, pemodelan 3D dan arkib digital dapat memperkemas dokumentasi, pemantauan serta pemeliharaan warisan dan memastikan maklumat budaya kekal tersedia untuk generasi akan datang.

- 4 **Pemeriksaan Pendidikan Dan Kesedaran Warisan**
- Permekasaan pendidikan** terhadap kepentingan kesedaran memelihara dan memulihara warisan dapat meningkatkan kefahaman generasi muda, membentuk penghargaan terhadap budaya tempatan serta memastikan nilai dan warisan terus dipelihara dan diwariskan kepada generasi akan datang.

- 5 **Penglibatan Komuniti Sebagai Pemegang Warisan**
- Penglibatan komuniti** dalam pemeliharaan dan pemindahan ilmu budaya dapat memastikan kesinambungan warisan tidak ketara serta meningkatkan rasa pemilikan terhadap warisan.

- 6 **Pengukuhan Identiti Dan Jati Diri Masyarakat**
- Pemeliharaan warisan dapat memperkukuhkan identiti, hubungan sosial dan perpaduan masyarakat melalui penghayatan terhadap sejarah, budaya serta asal-usul setempat.

CADANGAN AWALAN

- 1 **Memperluaskan Pendekatan Pemuliharaan Warisan Mengikut Konteks Kawasan**
- Kawalan pembangunan dan zon pemeliharaan perlu diperluas di kawasan bernilai warisan melalui garis panduan pembangunan serta pendekatan *adaptive reuse* bagi mengekalkan ciri, nilai sejarah dan karakter kawasan terutamanya kawasan TWD.

- 2 **Memperkasa Pengurusan Warisan Secara Bersepadu Antara Agensi**
- Penyelarasan antara Kerajaan Negeri, Jabatan Warisan Negara, PBT dan komuniti perlu diperkukuh melalui mekanisme pemantauan serta pembahagian peranan yang jelas dalam pengurusan dan pemeliharaan aset warisan.

- 3 **Memperkukuhkan Pemeliharaan Warisan Tidak Ketara Melalui Pewarisan Ilmu Budaya**
- Dokumentasi dan pengiktirafan warisan tidak ketara serta pemindahan ilmu antara penggiat budaya dan generasi muda dapat memastikan kelangsungan dan pemeliharaan warisan budaya.

- 4 **Mengintegrasikan Teknologi Digital Dalam Pengurusan Warisan**
- Dokumentasi digital melalui pemetaan, imbasan 3D dan arkib maya serta sistem inventori warisan berasaskan GIS dapat memperkemas pengemaskinian, pemantauan dan perancangan pemeliharaan aset warisan.

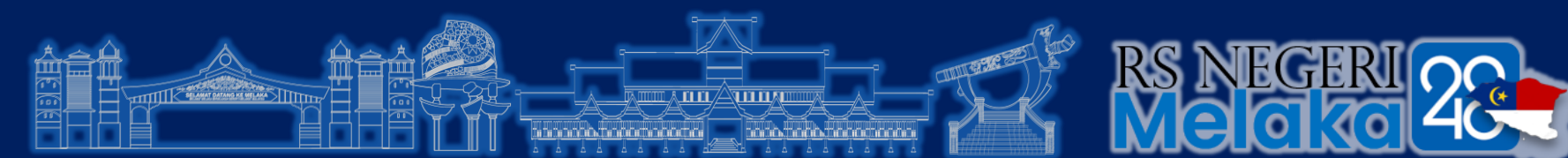
- 5 **Memelihara Kampung Warisan Sebagai Kawasan Identiti Budaya Tempatan**
- Pengenalpastian dan pemuliharaan kampung bernilai sejarah serta penglibatan komuniti sebagai penjaga warisan dapat mengekalkan ciri tradisional dan landskap kampung untuk jangka panjang seperti Kampung Morten dan Kampung Chetti.

- 6 **Memperkasa Perlindungan Warisan Semula Jadi dan Geo – Warisan**
- Perlindungan warisan semula jadi melalui integrasi KSAS, pemantauan geowarisan serta pengenalpastian kawasan bernilai geologi, landskap dan biodiversiti dapat memastikan kelestarian aset semula jadi negeri yang dapat diwartakan sebagai Warisan Semula jadi Kebangsaan.

- 7 **Mewujudkan Mekanisme Pembiayaan Pemeliharaan Warisan Yang Mampan**
- Skim bantuan dan pembiayaan berkala melalui kerjasama kerajaan, komuniti serta sektor swasta dapat menyokong pemuliharaan aset warisan, khususnya yang bernilai sejarah tinggi dan berisiko mengalami kerosakan.

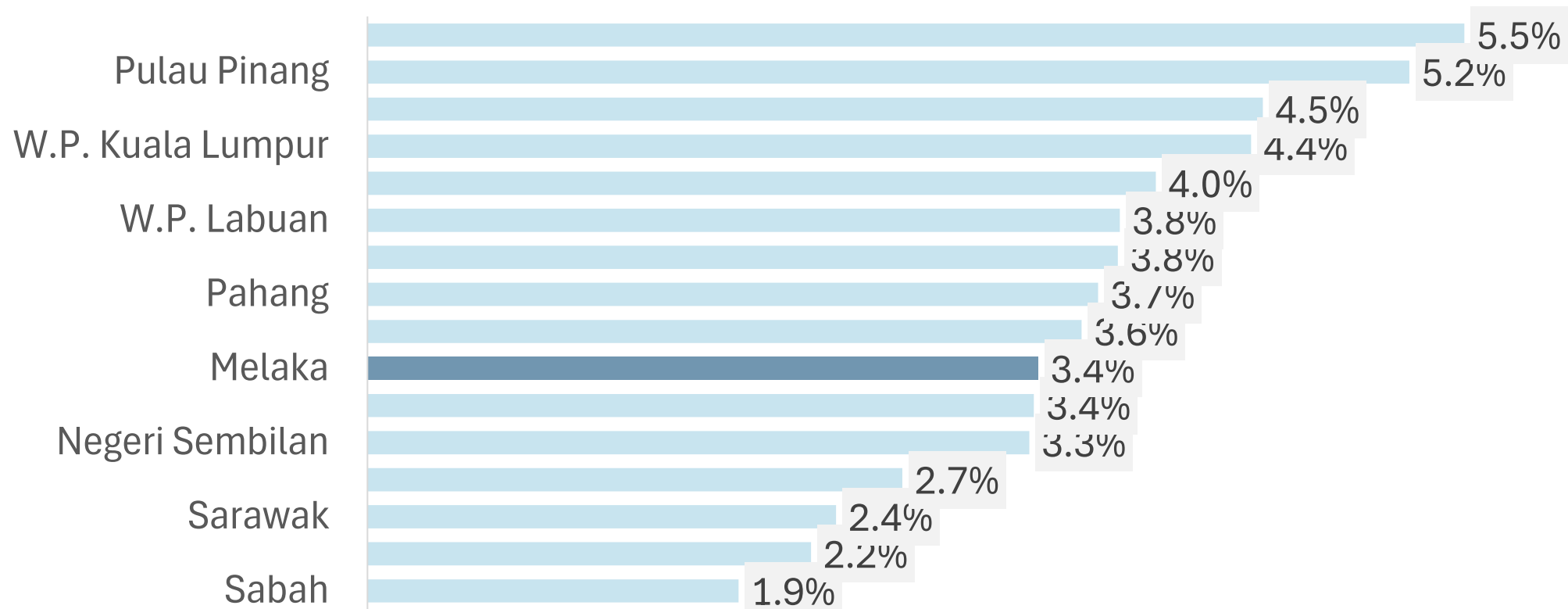
- 8 **Memperkukuhkan Sistem Pengurusan dan Pemantauan Aset Warisan Ketara**
- Pangkalan data inventori warisan yang dikemas kini secara berkala oleh PBT serta pemantauan berkala dapat memperkukuh pengurusan, pemeliharaan dan perlindungan aset warisan Negeri Melaka.

16.0 SEKTOR ASAS EKONOMI DAN TRANSFORMASI NEGERI

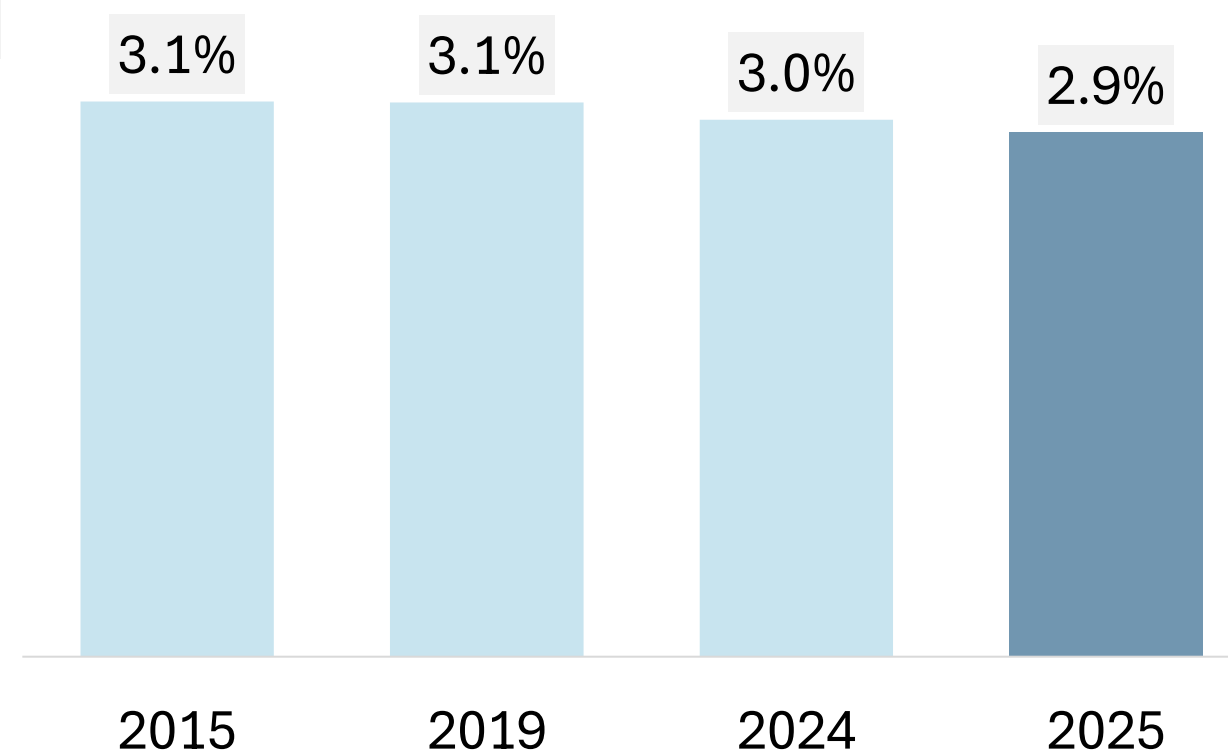
Ekonomi Melaka tumbuh perlahan, didorong oleh penurunan sumbangan sektor pertanian (- *tanaman*) dan pembuatan (- *produk petroleum*)

Kadar Pertumbuhan Purata Tahunan (KPPT) KDNK Negeri (2015-2025) (%)

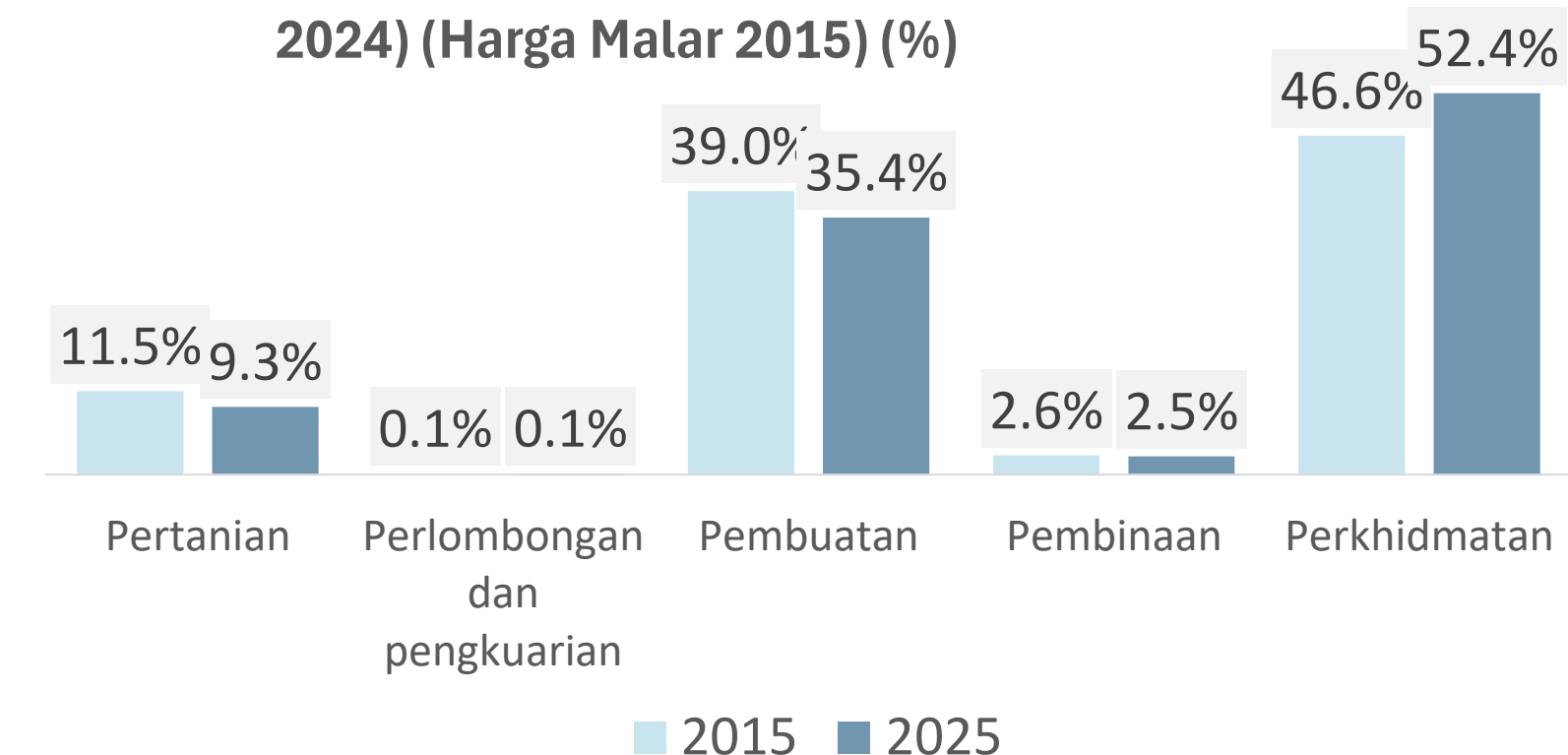
Sumber: DOSM. KDNK Mengikut Negeri 2025

Sumbangan KDNK Melaka Kepada Ekonomi Negara (2015-2025) (Harga Malar 2015) (%)

Sumber: DOSM. KDNK Mengikut Negeri 2025

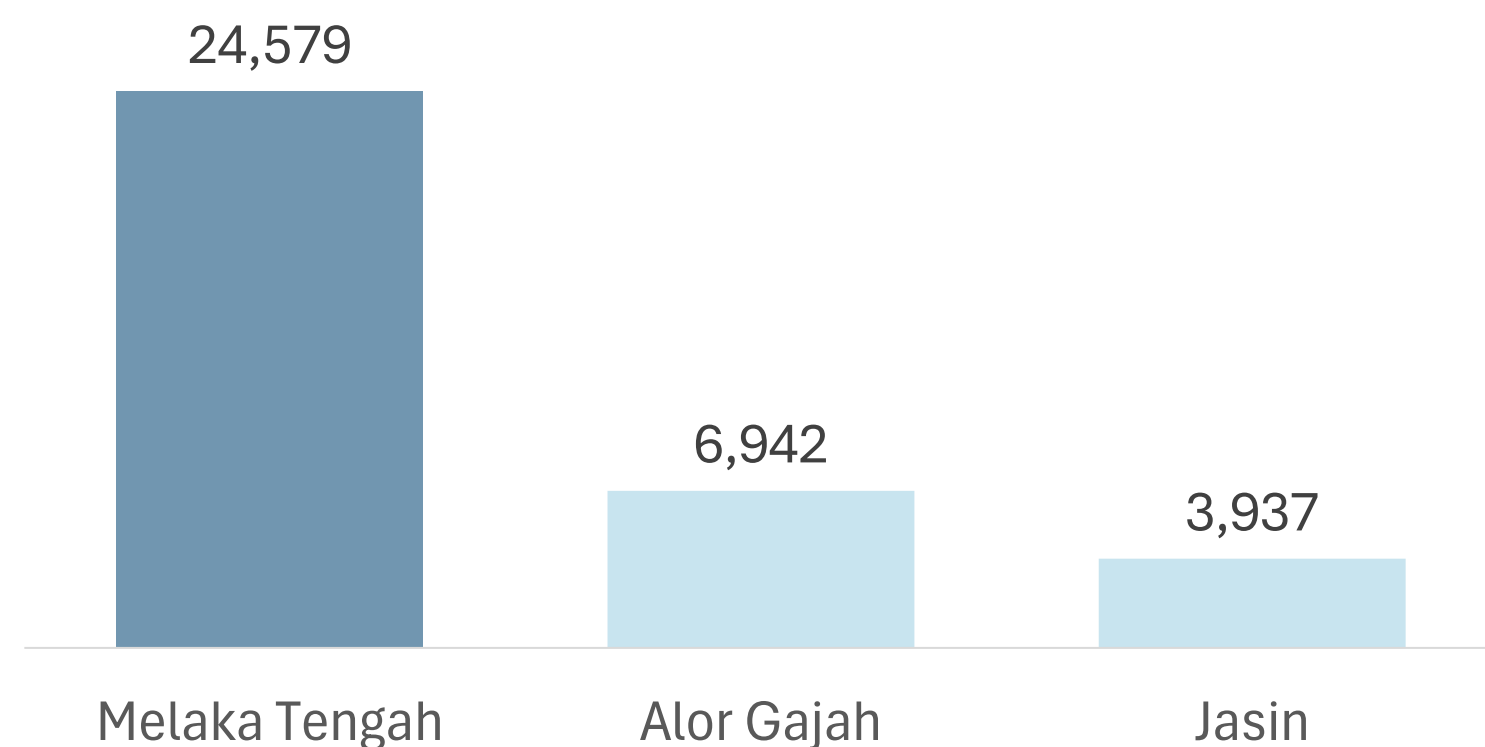
Sumbangan KDNK Mengikut Sektor, Melaka (2015-2024) (Harga Malar 2015) (%)

Sumber: DOSM. KDNK Mengikut Negeri 2025

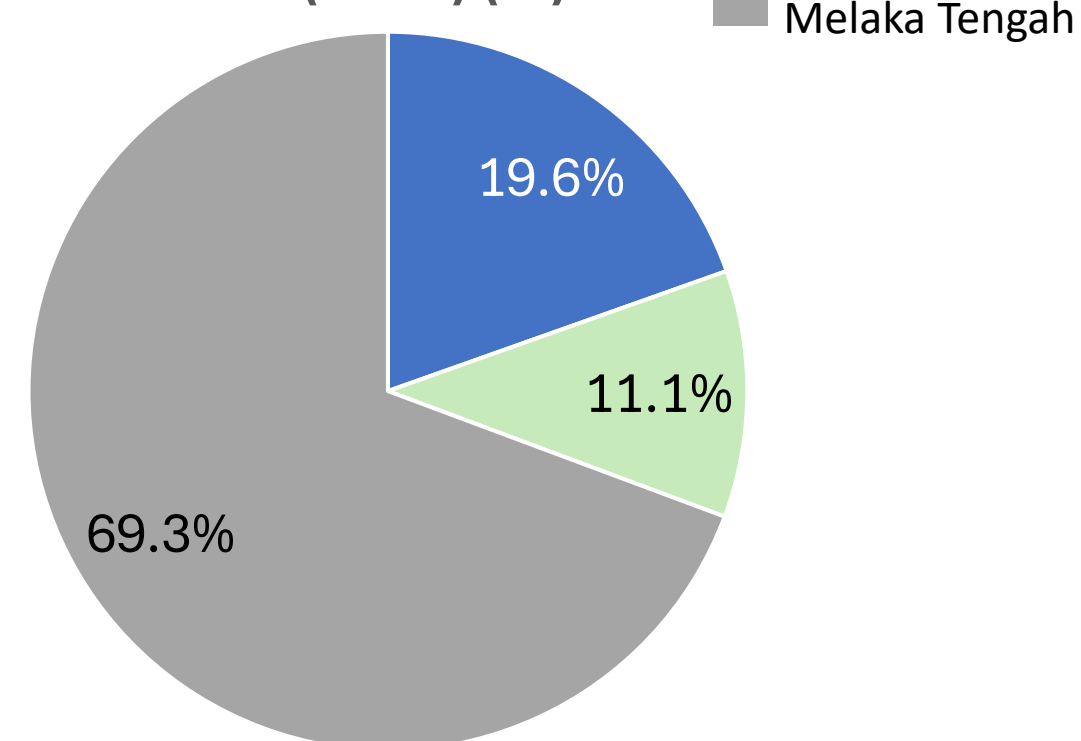
Konsentrasi ekonomi: Hampir 70% aktiviti ekonomi tertumpu di Melaka Tengah. Namun, Alor Gajah mempunyai asas perindustrian, manakala Jasin mempunyai kekuatan pertanian untuk pertumbuhan baharu.

Nilai Ditambah Mengikut Daerah Negeri Melaka (2022) (RM Juta)

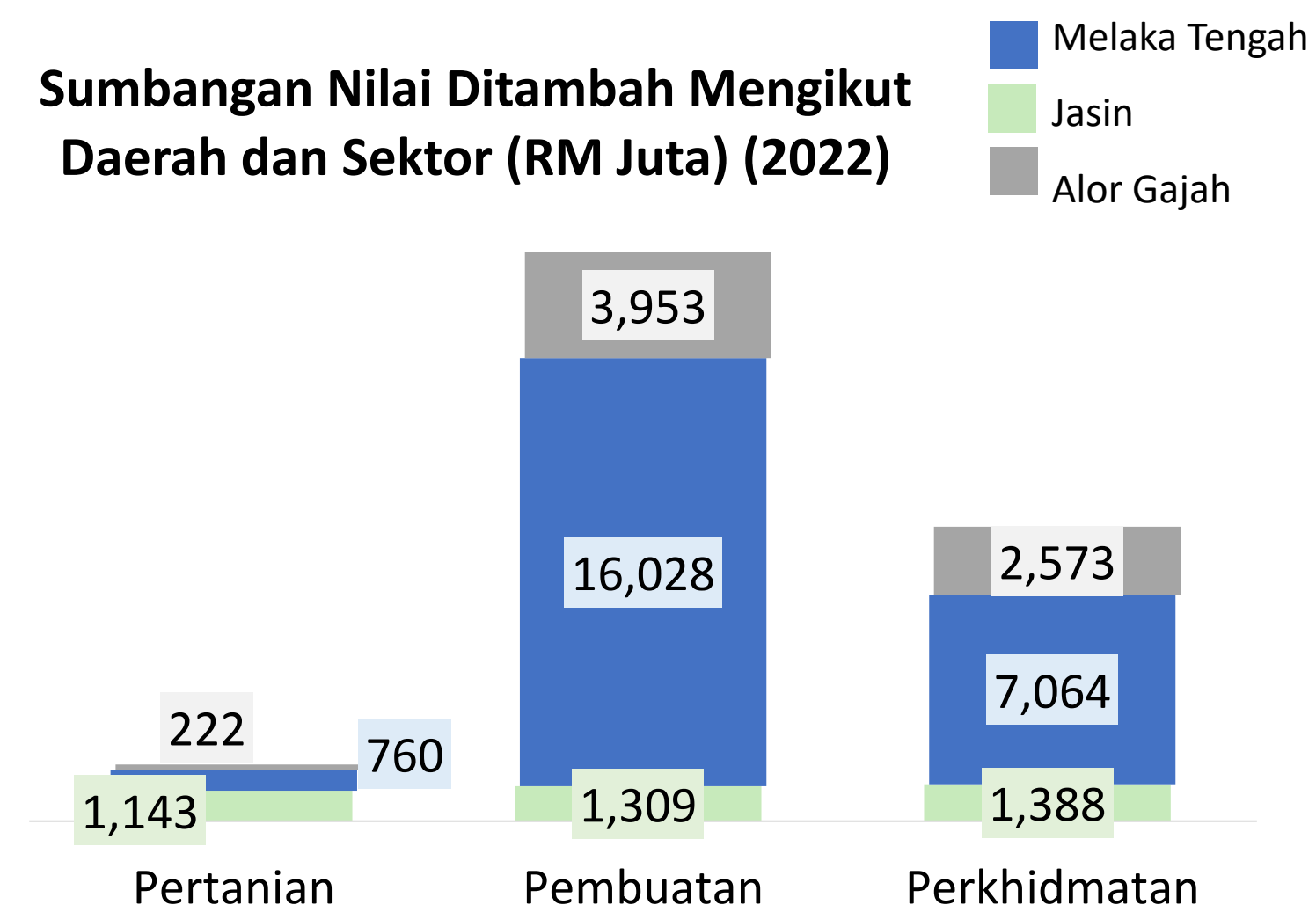

Sumber: DOSM. Banci Ekonomi 2023

Pecahan Nilai Ditambah Mengikut Daerah Negeri Melaka (2022) (%)

Sumbangan Nilai Ditambah Mengikut Daerah dan Sektor (RM Juta) (2022)

JURANG DAN POTENSI EKONOMI 2040

Ekonomi Berwarna: Sektor ekonomi baharu berpotensi untuk memacu kerencaman ekonomi Melaka 2040

				3.4% SEMASA: KPPT (2016–2025)	4.6% UNJURAN 2040: KPPT (2026–2040)
Ekonomi Berwarna	Subsektor Berkaitan	KPPT Semasa 2016–2025	KPPT Unjuran 2026–2040	Jurang & Potensi Masa Depan	
EKONOMI BIRU	- Peralatan Pengangkutan, Pembuatan Lain & Pembaikan - Utiliti, Pengangkutan & Penyimpanan	3.3% - 5.0% ▲ Sekitar / Atas purata (3.4%)	5.6% - 5.7%	Koridor Straits of Melaka Waterfront Economic Zone (SM-WEZ): Logistik maritim, pelabuhan moden, dan industri pembinaan/pembaikan kapal (SBSR).	
EKONOMI EMAS	- Maklumat & Komunikasi (ICT) - Produk Elektrik, Elektronik & Optikal (E&E)	4.1% - 5.0% ▲ Sekitar / Atas purata (3.4%)	4.8% - 6.1%	Pembuatan bernilai tinggi i.e., E&E menjadi pemacu KDNK pada 2040. ICT bertindak sebagai pemangkin mendatar (<i>horizontal enabler</i>) untuk pendigitalan dan meningkatkan kerencaman ekonomi.	
EKONOMI JINGGA	Perdagangan Borong & Runcit, Penginapan serta Makanan & Minuman (F&B)	5.0% ▲ Atas purata (3.4%)	3.9%	Pelancongan semasa agak stagnan / tidak memacu nilai ekonomi yang lebih tinggi; peralihan kritikal diperlukan ke arah pelancongan bernilai tinggi (<i>high-yield tourism</i>) - pembangunan industri kreatif dan seni warisan bagi memperkaya dan meningkatkan pengalaman pelancong.	
EKONOMI HIJAU	- Sektor pembuatan mampan - Industri asas tani (perikanan, ternakan, dan pembuatan makanan)	3.8% - 4.6% ▲ Atas purata (3.4%)	2.9% - 7.4%	- Melibatkan proses Ekonomi Kitaran, sifar karbon serta pengiktirafan ESG. - Keterjaminan makanan dan industri Halal	

Sumber: RSN Melaka 2040 (Kajian Semula)

CABARAN

POTENSI

1 Pertumbuhan ekonomi perlahan

- KDNK Melaka berkembang hanya 3.4% setahun (2015-2025), lebih rendah berbanding pertumbuhan ekonomi Malaysia (4.0% setahun).
- Sumbangan sektor pembuatan menurun dan produktiviti rendah

2 Aktiviti ekonomi terlalu tertumpu di Melaka Tengah

- Melaka Tengah menjana hampir 70% daripada keseluruhan nilai ditambah negeri
- Jurang pembangunan antara daerah dan mengehadkan peluang ekonomi di Alor Gajah dan Jasin.

3 Sektor pembuatan berkembang secara sederhana

- Walaupun sektor pembuatan menyumbang 35.4% kepada KDNK negeri, sektor ini hsnys berkembang sekitar 2.4% setahun antara 2015 hingga 2025. Sebahagian industri sedia ada masih tertumpu kepada aktiviti pengeluaran dan pemasangan. Transformasi kepada automasi, reka bentuk, penyelidikan dan pembangunan, kejuruteraan serta perkhidmatan indsutri bernilai tinggi perlu dipercepat.

4 Hubungan antara pelaburan besar dengan ekonomi tempatan masih perlu diperkukuh

- Pelaburan yang tinggi tidak semestinya menghasilkan kesan limpitan yang besar sekiranya input, teknologi, tenaga mahir dan perkhidmatan profesional diperoleh dari luar negeri.
- Firma tempatan dan PMKS perlu dipesadukan dengan rantai bekalan syarikat besar melalui pembangunan vendor, pensijilan, pembiayaan dan pemindahan teknologi.

5 Perkhidmatan masih banyak bergantung kepada pelancongan dan penggunaan domestik

- Pertumbuhan perkhidmatan banyak dipacu oleh perdagangan runcit, makanan, dan minuman, penginapan serta perlancongan. Aktiviti ini penting, tetapi sebahagiannya mempunyai tahap produktiviti dan bergaji sederhana. Melaka perlu memperluas perkhidmatan bernilai tinggi seperti ICT, perkhidmatan profesional, logistik dan penyelidikan.

6 Prestasi perdagangan masih sederhana

- Indeks keterbukaan perdagangan Melaka berada jauh di bawah Pulau Pinang dan Johor. Walaupun defisit perdagangan telah mengecil, struktur eksport masih tertumpu kepada jentera dan kelengkapan pengangkutan.
- Kepelbagaian dan nilai produk eksport masih perlu ditingkatkan.

7 Penyusutan relatif sektor pertanian

- Sumbangan pertanian menurun daripada 11.5% pada tahun 2015 kepada 9.3% pada tahun 2025 dan berkembang hanya 1.2% setahun, terendah berbanding sektor ekonomi yang lain.
- Malah, subsektor tanaman mencatatkan penguncupan nilai KDNK dengan pertumbuhan -0.4% setahun. Produktiviti yang rendah boleh menjejaskan keterjaminan makanan sekiranya tidak ditangani dengan berkesan.

8 Keperluan menyelaras pembangunan industri, logistik dan alam sekitar

- Pembangunan taman industri, pelabuhan, perisir dan infrastruktur boleh meningkatkan tekanan terhadap guna tanah, sumber air, mobiliti, kawasan pantai dan alam sekitar.
- Pembangunan baharu perlu disokong oleh utiliti yang mencukupi, penilaian daya tampung serta amalan indsutri rendah karbon.

9 Produktiviti sektor strategik yang rendah

- Tahap produktiviti tenaga buruh dalam sektor strategik seperti pelancongan dan ICT masih rendah berbanding negeri seperti Pulau Pinang, dengan kadar hampir 2x ganda lebih rendah.

1 Peningkatan kerencaman ekonomi

- Pertumbuhan Ekonomi Biru (hab logistik maritim pesisir di SM-WEZ), Ekonomi Jingga (pelancongan high-yield dan industri kreatif), Ekonomi Emas (pendigitalan rantai bekalan ICT dan pembuatan E&E), serta Ekonomi Hijau (industri sifar karbon dan pematuhan ESG).

2 Pembangunan kawasan industri baharu

- MCORP Hi-Tech Park, German Technology Park, ELKAY 2.0 dan Golden Valley Industrial Park boleh memperluaskan kapasiti industri negeri. Ini juga akan membuka ruang kepada aktiviti pengeluaran bernilai tinggi seperti semikonduktor, automasi, mesin dan kelengkapan, teknologi hijau, peranti perubatan, farmaseutikal, komponen kenderaan elektrik dan perkhidmatan sokongan perniagaan yang lain.

3 Pengembangan industri E&E dan semikonduktor

- Melaka telah mempunyai kluster E&E yang kukuh, dengan 31.8% dari nilai eksport terdiri dari barangan elektrik dan elektronik. Potensi seterusnya ialah memperluas aktiviti kepada automasi, kejuteraan, reka bentuk, pengujian, penyelenggaraan peralatan dan pembangunan vendor tempatan.

4 Melaka Inland Port dan pengukuhan logistik darat

- Melaka Inland Port yang sedang dibangunkan akan menjadi pemangkin utama kepada pertumbuhan ekonomi mampan, memperkukuh hubungan perdagangan serta mengangkat Melaka sebagai pintu masuk logistik strategik negara ke pasaran serantau dan global.

5 Kedudukan strategik di Selat Melaka

- Kedudukan Melaka di salah satu laluan perdagangan tersibuk dunia memberi potensi kepada pelabuhan, logistik, pergudangan, perkhidmatan maritim, pembaikan kapal, pelancongan perisir dan ekonomi biru. Kuala Linggi Internasional Port, Tanjung Bruas dan pembangunan berkaitan SM-WEZ boleh membentuk rangkaian fungsi pelabuhan yang saling melengkapi.

POTENSI

CADANGAN AWALAN

6 Industri halal, agro-makanan dan keterjaminan makanan

- Jasin mempunyai asas pertanian terbesar di negeri ini. Melaka Halal Hub , zon Periuk Nasi Selatan , aktiviti ternakan, pemprosesan makanan dan logistik sejuk boleh menghubungkan sektor pertanian dengan industri halal dan pembuatan makanan .
- Ini membolehkan pertanian bergerak daripada pengeluaran komoditi kepada rantai nilai bernilai tambah tinggi.

7 Pelancongan, warisan dan ekonomi jingga

- Status Melaka sebagai destinasi warisan dan pelancongan utama memberikan asas kepada industri kreatif, seni, budaya, gastronomi, kraf acara dan kandungan digital .
- Tumpuan perlu beralih daripada sekadar meningkatkan jumlah pelawat kepada meningkatkan tempoh penginapan , perbelanjaan pelancongan dan pendapatan komuniti tempatan.

8 Kerjasama ekonomi wilayah

- ZEAS dan Kluster Industri Wilayah Tengah memberi peluang kepada Melaka untuk memanfaatkan hubungan dengan Negeri Sembilan, Johor, Selangor dan Kuala Lumpur.
- Pendekatan rentas negeri membolehkan pengkhususan industri, perkongsian rantai bekalan, promosi pelaburan bersama dan pembangunan infrastruktur secara lebih bersepadu.
- PSMJ 2035 menetapkan MHTP, FTP dan ELKAY 2.0 sebagai antara projek urama Melaka dalam Kluster Industri Wilayah Tengah

1 SP 1: Menarik pelaburan bernilai tinggi

Mempercepat pelaksanaan projek dan kawasan industri yang telah dikenal pasti dalam PSMJ 2035 , termasuk MCORP Hi-Tech Park , German Technology Park dan ELKAY 2.0 dengan tumpuan kepada E&E , semikonduktor , automasi , mesin dan kelengkapan , peranti perubatan , farmaseutikal , teknologi hijau serta komponen kenderaan elektrik , SM-WEZ , ZEAS dan Kluster Industri Wilayah Tengah perlu dimanfaatkan sebagai platform untuk memperluas promosi pelaburan , kerjasama rentas negeri dan pengukuhan rantai bekalan.

2 SP 2: Menghubungkan industri dengan logistik

Memperkukuh hubungan antara kawasan perindustrian dengan Melaka Iland Port , Pelabuhan Tanjung Bruas dan Kuala Linggi Internasional Port berdasarkan fungsi masing-masing , keutamaan perlu diberikan kepada pengumpulan , pergudangan , pengedaran dan pergerakan kargo yang lebih cekap . Sebarang hubungan rel kargo perlu tertakluk kepada kesuaian teknikal dan komersial.

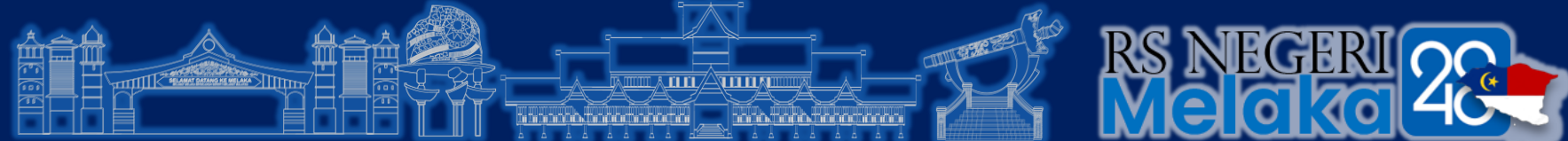
3 SP 3: Memastikan rakyat dan firma tempatan mendapat manfaat

Menghubungkan pelaburan baharu dengan PMKS tempatan melalui program vendor , pedanan perniagaan , pensijilan , automasi dan pembiayaan . Program TVET dan latihan industri perlu diselaraskan dengan keperluan sebenar sektor E&E , automotif , mesin dan kelengkapan , logistik , halal serta teknologi hijau supaya lebih banyak pekerjaan mahir dan pendapatan tinggi dinikmati oleh rakyat Melaka.

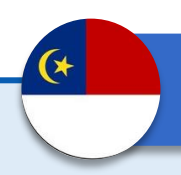
4 SP 4: Menyeimbangkan pertumbuhan antara daerah

Memperkukuh Melaka Tengah sebagai pusat pembuatan , perkhidmatan moden , pelancongan dan pentadbiran: Alor Gajah sebagai pusat industri , automotif , pelabuhan dan logistik: serta Jasin sebagai pusat agro-makanan , industri halal dan pembuatan baharu . Pengkhususan ini perlu berpandukan kekuatan dan projek sedia ada di setiap daerah.

17.0 PELANCONGAN BERSEPADU NEGERI MELAKA

MALAYSIA

MELAKA

■ **PERBANDINGAN TAHUN 2025**

Ketibaan Pelancong
42.19 juta

Perbelanjaan
RM145.30 bilion

Tempoh Menginap (ALOS)
6.5 malam

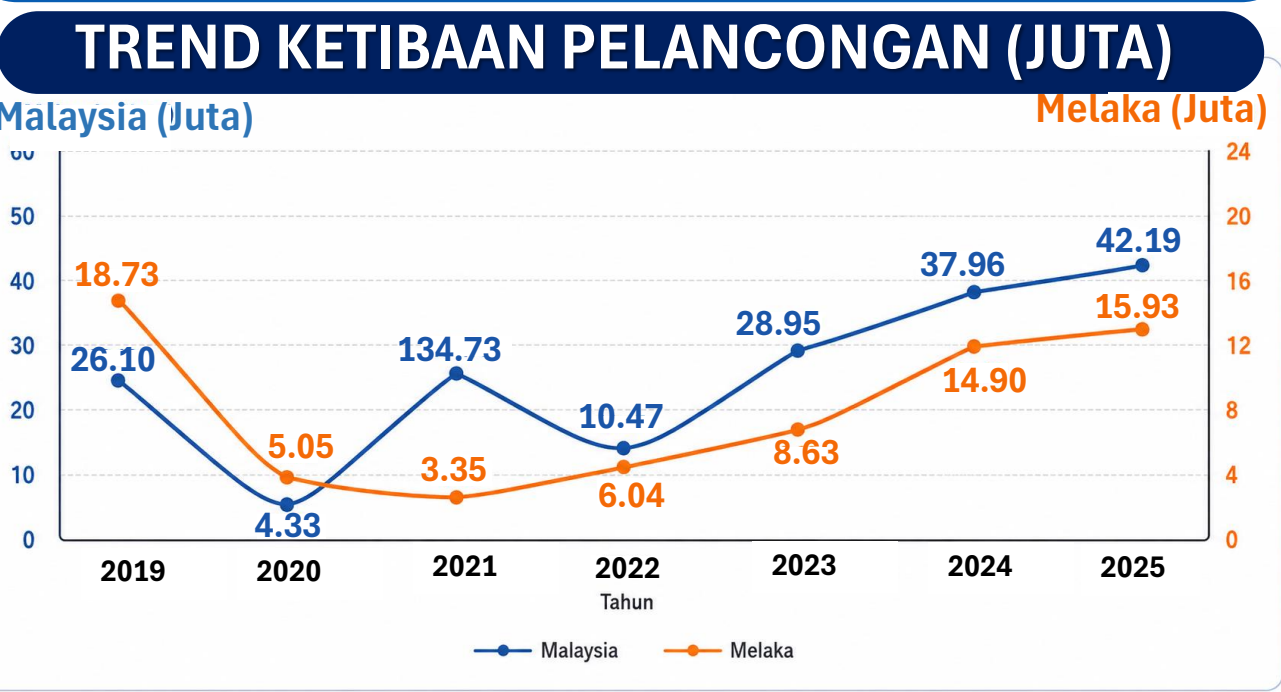
Purata Perbelanjaan Harian
RM410

Ketibaan Pelancong
15.93 juta

Perbelanjaan
RM12.60 bilion

Tempoh Menginap (ALOS)
1.93 malam

Purata Perbelanjaan Harian
RM410

KADAR PURATA MENGINAP TAHUNAN (AOR)

Malaysia	Tahun	Melaka
61%	2018	54%
63%	2019	63%
31%	2020	23%
35%	2021	24%
47%	2022	40%
53%	2023	45%
55%	2024	50%
57%	2025	55%

KADAR PURATA HARI MENGINAP (ALOS)

Malaysia	Tahun	Melaka
6.5 malam	2018	2.5mlm.
7.4 malam	2019	2.6mlm.
4.1 mlm	2020	1.6mlm.
2.2 mlm	2021	1.6mlm.
2.5 mlm.	2022	1.5mlm.
6.5 mlm.	2023	1.8mlm.
6.5 mlm.	2024	1.9mlm.
7.0 mlm.	2025	1.9mlm.

800

Kawasan tarikan pelancongan di Melaka

MELAKA TENGAH

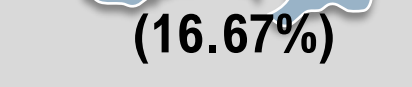
447
(55.4%)

HANG TUAH JAYA

100
(12.63%)

ALOR GAJAH

132
(16.67%)

JASIN

121
(15.28%)

Melaka Tengah tertinggi

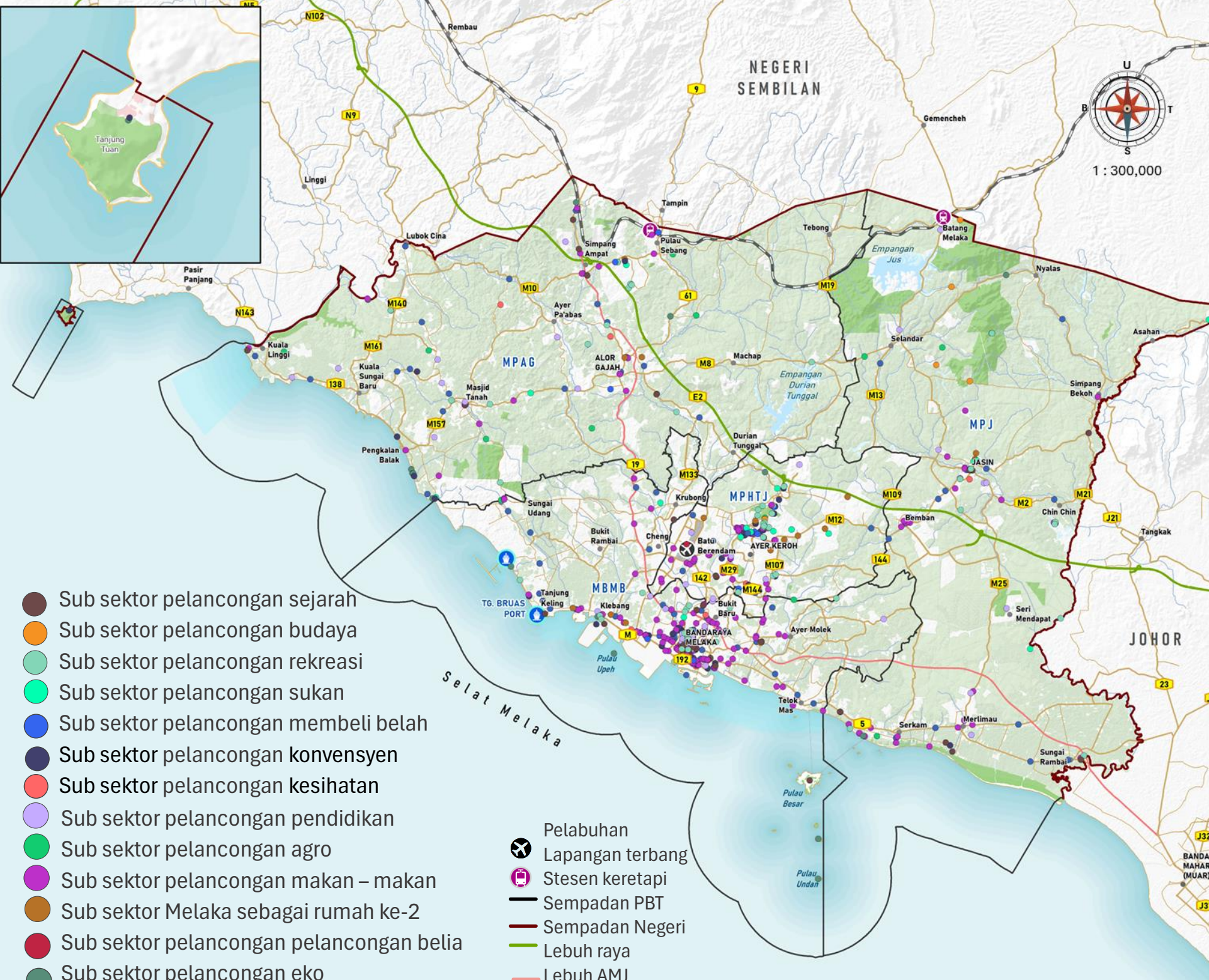
447
(55.4%)

Sub sektor tertinggi Negeri Melaka

245 (30.6%)
Makan-makan

- **Makan-makan** **245** (30.6%)
- **Agama** **104** (13.0%)
- **Budaya** **89** (11.1%)
- **Rekreasi** **77** (9.6%)
- **Konvensyen** **57** (7.1%)
- **Pendidikan** **36** (4.5%)
- **Sejarah** **58** (7.2%)
- **Membeli-belah** **30** (3.8%)
- **Eko** **28** (3.5%)
- **Agro** **25** (3.1%)
- **Melaka Rumah Keduaku** **17** (2.1%)
- **Sukan** **22** (2.8%)
- **Kesihatan** **11** (1.4%)
- **Belia** **1** (0.1%)

TABURAN TARIKAN PELANCONGAN NEGERI MELAKA

- Sub sektor pelancongan sejarah
- Sub sektor pelancongan budaya
- Sub sektor pelancongan rekreasi
- Sub sektor pelancongan sukan
- Sub sektor pelancongan membeli belah
- Sub sektor pelancongan konvensyen
- Sub sektor pelancongan kesihatan
- Sub sektor pelancongan pendidikan
- Sub sektor pelancongan agro
- Sub sektor pelancongan makan – makan
- Sub sektor Melaka sebagai rumah ke-2
- Sub sektor pelancongan pelancongan belia
- Sub sektor pelancongan eko
- Sub sektor pelancongan agama

- Pelabuhan
- Lapangan terbang
- Stesen keretapi
- Sempadan PBT
- Sempadan Negeri
- Lebuhraya
- Lebuhraya AMJ
- Jalan raya
- Rel

PELANCONG DOMESTIK (JUTA)

Bilangan Pelawat Domestik ke Melaka (juta)
2025 : 20.8
2024 : 19.1
2023 : 15.6

Jumlah Perbelanjaan di Melaka (RM Bilion)
2024 : RM7.9b
2023 : RM6.4b

Pelancong domestik Melaka menduduki
2025 : **Tangga ke-6**
2024 : **Tangga ke-7**
2023 : **Tangga ke-8**

Perbelanjaan Pelancong Domestik di Melaka pada tahun 2023 adalah sebanyak RM6.44 b dan meningkat sebanyak 3.54 b tahun 2024.

66

Top 5 Kedatangan Pelancongan Antarabangsa Di Melaka (2019-2025)

Tahun 2019 5,698,116 pelancong	Tahun 2020 516,336 pelancong	Tahun 2021 74,782 pelancong	Tahun 2022 406,518 pelancong	Tahun 2023 1,259,085 pelancong	Tahun 2024 2,968,728 pelancong	Tahun 2025 3,599,831 pelancong
 China 31.15% (1,771,496)	 Indonesia 20.09% (103,738)	 Indonesia 16.26% (12,161)	 Singapura 26.44% (107,473)	 Singapura 26.78% (337,213)	 China 22.64% (664,687)	 China 20.08% (722,797)
 Singapura 27.98% (1,590,925)	 Singapura 19.47% (100,549)	 Bangladesh 14.81% (11,077)	 Indonesia 26.30% (106,929)	 Indonesia 16.77% (211,144)	 Singapura 18.80% (676,912)	 Singapura 18.80% (676,912)
 Indonesia 14.30% (813,400)	 China 17.01% (87,807)	 Myanmar 14.81% (11,077)	 China 8.44% (34,299)	 China 16.27% (204,818)	 Indonesia 14.31% (515,086)	 Indonesia 14.31% (515,086)
 Vietnam 2.11% (119,883)	 Vietnam 9.79% (50,532)	 Singapura 6.55% (4,895)	 Vietnam 4.44% (18,035)	 Vietnam 3.65% (45,985)	 Hong Kong 5.61% (201,781)	 Hong Kong 5.61% (201,781)
 Hong Kong 1.99% (113,131)	 Taiwan 7.43% (38,383)	 China 6.47% (4,842)	 Taiwan 0.58% (2,362)	 Taiwan 3.16% (39,794)	 Taiwan 5.35% (192,663)	 Taiwan 5.35% (192,663)

Top 5 Kedatangan Pelancongan Domestik di Melaka (2019-2025)

Tahun 2019 13,029,221 pelancong	Tahun 2020 1,803,378 pelancong	Tahun 2021 934,197 pelancong	Tahun 2022 2,489,595 pelancong	Tahun 2023 4,977,733 pelancong	Tahun 2024 6,513,871 pelancong	Tahun 2025 6,480,828 pelancong
 Selangor 13.19% (1,718,731)	 Johor 9.41% (426,912)	 Melaka 7.69% (199,152)	 Melaka 14.45% (814,340)	 Melaka 26.39% (1,944,842)	 Melaka 20.62% (2,494,735)	 Melaka 20.58% (2,536,613)
 Kuala Lumpur 11.49% (1,497,203)	 Selangor 9.22% (418,108)	 Kuala Lumpur 7.42% (192,125)	 Johor (9.58%) 540,157	 Selangor 13.33% (982,361)	 Selangor 10.71% (1,296,089)	 Selangor 9.62% (1,185,302)
 Johor 10.31% (1,231,516)	 Kuala Lumpur 8.54% (387,432)	 Johor (7.40%) 191,786	 Kuala Lumpur 7.63% (430,305)	 Johor (11.82%) 871,508	 Kuala Lumpur 8.13% (983,800)	 Kuala Lumpur 8.57% (1,055,343)
 Negeri Sembilan 6.18% (804,752)	 Negeri Sembilan 6.37% (289,192)	 Selangor 6.24% (189,402)	 Selangor 6.47% (364,491)	 Kuala Lumpur 9.41% (693,597)	 Johor 8.42% (1,018,112)	 Johor (7.93%) 977,657
 Perak 5.85% (762,248)	 Kedah 6.07% (275,319)	 Negeri Sembilan 6.24% (161,732)	 Negeri Sembilan 6.04% 340,302	 Negeri Sembilan 6.58% 485,425	 Negeri Sembilan 5.96% (721,135)	 Negeri Sembilan 5.89% (725,913)

Sumber: Bahagian Promosi Pelancongan, 2026

Pengukuhan Pasaran Tradisional (Singapura & Indonesia)

- **Pelancongan Kesihatan (Indonesia):** Hospital swasta terkemuka di Melaka perlu mempertingkatkan pakej bersepadu (rawatan + penginapan).
- Fokus kepada pemasaran digital bertarget di wilayah seperti Sumatera dan Riau.
- **Pelancongan Hujung Minggu (Singapura):** Disebabkan faktor akses darat yang mudah, Melaka perlu mempromosikan "cuti jangka pendek" (*short-stay*) bagi menarik pelancong korporat dan keluarga kelas pertengahan dari Singapura.

Penawaran Berimpak Tinggi (China & Hong Kong)

- Pasaran China kembali menduduki tangga teratas menjelang 2024–2025, manakala Hong Kong ke kelompok 4 teratas.
- **Pengecualian Visa & Kesalinghubungan** Memanfaatkan sepenuhnya inisiatif pengecualian visa dan bekerjasama dengan syarikat penerbangan antarabangsa untuk mewujudkan lebih banyak penerbangan sewa khas (charter flights) ke Lapangan Terbang Melaka (LTAM) atau menerusi hab KLIA.
 - **Produk Budaya Premium,** Pelancong **China dan Hong Kong** sangat meminati **sejarah rentas sempadan (seperti era Laksamana Cheng Ho).**
 - **Produk pelancongan malam** (seperti Encore Melaka atau Jonker Street Night Market) perlu dinaik taraf dengan elemen pengalaman digital interaktif untuk menarik pelancong generasi muda yang profesional.

Kepelbagaian Pasaran & Mitigasi Risiko (Filipina)

- **Ketiadaan Vietnam dalam kelompok 5** teratas pada tahun 2024–2025 digantikan dengan kemunculan konsisten **Filipina di tangga kelima.**
- Melaka tidak boleh terlalu **bergantung kepada satu pasaran (seperti China).**
- Kebangkitan pelancong **Filipina menunjukkan potensi besar kelas menengah baharu di ASEAN.**
- Kempen **pemasaran berfokus (MICE - Mesyuarat, Insentif, Persidangan dan Pameran)** perlu disasarkan kepada pasaran ini.

‘Intra-State Tourism’ (Pasaran Tempatan Melaka)

- Sejak tahun 2021 hingga 2025, **warga Melaka** sendiri menjadi penyumbang terbesar (Top 1) pelancongan domestik negeri, stabil pada kadar **~20.5%** dengan lebih **2.5 juta pelancong** pada 2025.
- Ini menunjukkan **trend staycation dan pelancongan mikro** (hujung minggu) yang sangat kuat.
- Kerajaan negeri perlu beralih daripada **promosi bermusim kepada program kesetiaan warga tempatan** (cth: diskaun khas MyKad untuk produk warisan, tiket *Melaka River Cruise*, dan hotel). Ini memastikan aliran tunai ekonomi pelancongan Melaka kekal aktif walaupun di luar musim cuti sekolah.

‘High-Yield Segments’ (Selangor & Kuala Lumpur)

- **Lembah Klang (Selangor & KL)** secara konsisten menyumbang sekitar **18% hingga 24%** daripada keseluruhan pelancong domestik (anggaran kasar 2.2 juta pelancong gabungan pada 2025).
- Pasaran ini mempunyai kuasa membeli yang tinggi tetapi sangat sensitif terhadap isu kesesakan jalan raya. Melaka harus **memfokuskan pemasaran premium (pelancongan gastronomi eksklusif, hotel butik warisan, dan padang golf)** kepada segmen ini.
- Pengenalan produk berbentuk korporat (MICE) boleh menarik syarikat dari KL/Selangor untuk mengadakan acara di Melaka pada hari bekerja (Isnin-Khamis) bagi mengimbangi kebanjiran pelancong.

Lebuhraya Utara-Selatan (Kemasukan Johor & Negeri Sembilan)

- Johor kekal sebagai pasaran zon selatan yang stabil (~8%), manakala Negeri Sembilan konsisten menutup senarai Top 5 (~6%).
- Strategi promosi harus difokuskan kepada **pelancongan keluarga (family-oriented)** seperti taman tema air, zoo, dan **produk agro pelancongan di luar pusat bandar (Alor Gajah dan Jasin)** untuk menarik pelancong memandu dari kedua-dua negeri ini.

TREND KETIBAAN PELANCONGAN (JUTA)

Asas pertimbangan bagi unjuran adalah berdasarkan kepada data semasa daripada agensi negeri, DOSM dan MOTAC, dan dijadikan panduan dalam pembentukan senario dan andaian unjuran. Antara komponennya adalah;

- Ketibaan Pelancong 2025 : 14.4 juta**
- ALOS 2025 : 2.3 malam**
- AOR 2025, 2024 : 46% , 45.4%**
- Perbelanjaan 2025, 2024 : RM860 seorang, RM845 pada 2024**

Dengan ini, tiga senario dibentuk sebagai panduan kepada perancangan masa hadapan yang meliputi tiga fasa iaitu tahun 2030, 2035 dan 2040.

Senario 1 : Pertumbuhan Tinggi	Senario 2 : Pertumbuhan Sederhana	Senario 3 : Pertumbuhan Rendah
Mengaplikasikan sasaran yang dicadangkan dalam Pelan Induk Pelancongan Negeri Melaka dan RSN Melaka 2035.	Mengandaikan pertumbuhan sederhana	Mengekalkan prestasi pertumbuhan sedia ada
- AOR = 85% (Tahun 2035) - ALOS = 6 hari(Tahun 2035) - Perbelanjaan @pelancong meningkat 2% setahun - Sasaran pelancong : 25 juta (Tahun 2035) - Kadar pertumbuhan setahun 4% setahun	- ALOS meningkat secara berperingkat kepada 3.2 malam pada 2035 dan 3.5 malam pada 2040. - AOR meningkat kepada 65% pada 2035 dan 70% pada 2040).	- ALOS meningkat sedikit kepada 2.6 malam. AOR meningkat kepada 55%. - Pelancong hanya meningkat 0.5% setahun.

Senario pertumbuhan sederhana ini merupakan senario paling praktikal untuk RSN Melaka 2040 disebabkan :

- Sasaran 25 juta hanya dicapai sekitar 2039–2040;
- ALOS meningkat secara konsisten berbanding dengan kadar 6.0 malam;
- AOR 65–70% masih tinggi tetapi munasabah, berbanding dengan AOR 85% yang disasarkan oleh RSN Melaka 2035 dan Pelan Induk Pelancongan Melaka.
- Sumbangan KDNK langsung berkembang secara terkawal daripada 14.4% kepada 16.7%.

UNJURAN KETIBAAN DAN PERBELANJAAN PELANCONG TAHUN 2015 SEHINGGA 2040

Senario 1 : Pertumbuhan Tinggi (RSN Melaka 2035)

Tahun	Ketibaan Pelancong	ALOS	AOR	Pendapatan pelancongan	Sumbangan KDNK
2025	16.50 juta	2.3 malam	46.0%	RM14.19b	16.5%
2030	20.31 juta	4.2 malam	65.5%	RM19.28b	18.0%
2035	25.00 juta	6.0 malam	85.0%	RM26.21b	19.7%
2040	30.42 juta	6.2 malam	85.0%	RM35.21b	21.2%

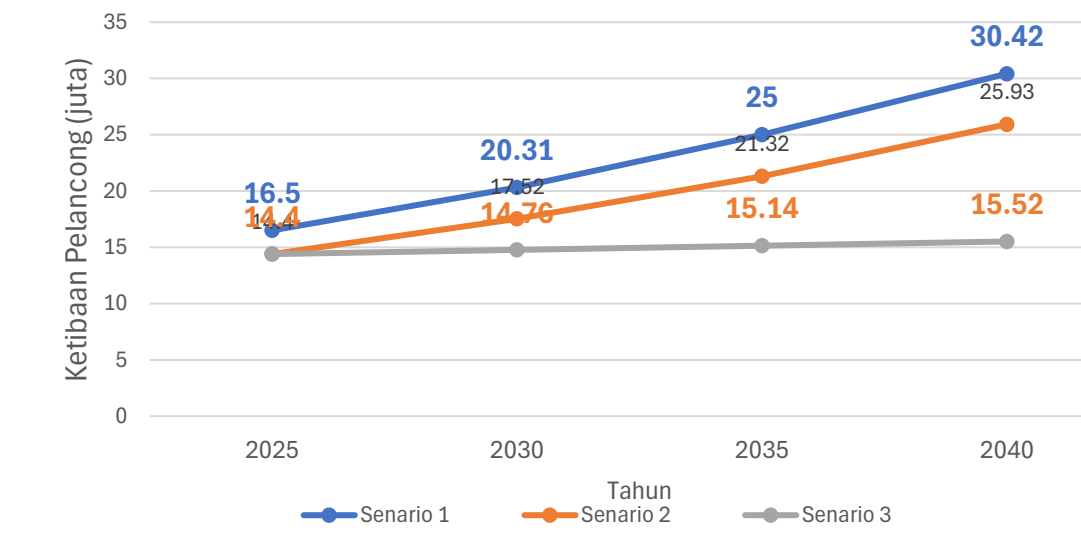
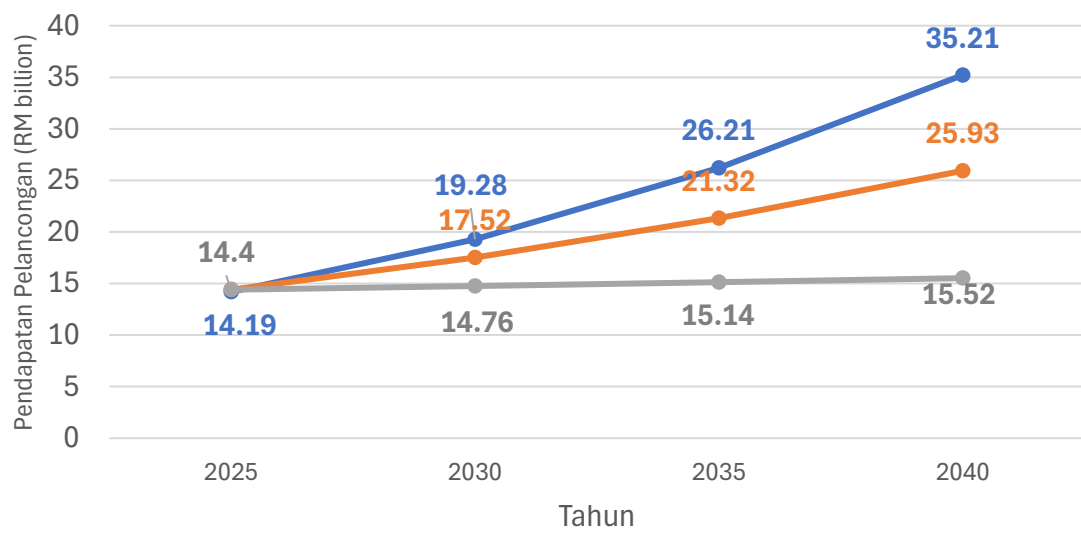
Senario 2 : Pertumbuhan Sederhana

Tahun	Ketibaan Pelancong	ALOS	AOR	Pendapatan pelancongan	Sumbangan KDNK
2025	14.40 juta	2.3 malam	46.0%	RM12.38b	14.4%
2030	17.52 juta	2.8 malam	55.5%	RM15.84b	15.2 %
2035	21.32 juta	3.2 malam	65.0%	RM20.25b	15.9 %
2040	25.93 juta	3.5 malam	70.0%	RM25.89b	16.7 %

Senario 3 : Pertumbuhan Rendah

Tahun	Ketibaan Pelancong	ALOS	AOR	Pendapatan pelancongan	Sumbanga n KDNK
2025	14.40 juta	2.3 malam	46.0%	RM12.38b	14.4%
2030	14.76 juta	2.4 malam	49.0%	RM12.70b	12.8 %
2035	15.14 juta	2.5 malam	52.0%	RM13.02b	11.3 %
2040	15.52 juta	2.6 malam	55.0%	RM13.35b	10.0 %

Pendapatan dan ketibaan pelancongan di Negeri Melaka

CABARAN

- 1

Tekanan terhadap Tapak Warisan Dunia UNESCO

 - **Peningkatan jumlah pelawat** memberi tekanan kepada bangunan bersejarah, jalan warisan dan monumen seperti **risiko kerosakan fizikal, pencemaran visual** serta **kehilangan nilai keaslian** warisan .
 - **Pengurusan pelawat** yang lebih **sistematik** diperlukan bagi memastikan pemuliharaan jangka panjang.
- 2

Tekanan terhadap pemuliharaan warisan

 - **Peningkatan aktiviti pelancongan** memberi **tekanan** kepada **bangunan bersejarah, landskap budaya** dan **warisan tidak ketara** seperti adat, makanan tradisional, seni persembahan serta komuniti Baba Nyonya, Portugis dan Chetti.
- 3

Penceritaan sejarah Kesultanan Melayu Melaka masih belum dimanfaatkan secara menyeluruh

 - **Kekurangan pengalaman** berasaskan teknologi menyebabkan nilai sejarah sukar diterjemahkan kepada pelancong.
 - Potensi besar untuk menjadikan sejarah sebagai **produk pelancongan bernilai tinggi**.
- 4

Pembangunan pelancong secara lestari

 - Cabaran utama ialah **mengimbangi pembangunan ekonomi** dengan **pemuliharaan warisan budaya, identiti tempatan** dan **kelestarian alam sekitar**.
- 5

Nilai tambah ekonomi pelancongan masih rendah

 - Walaupun **jumlah pelancong tinggi**, **tempoh lawatan yang singkat** menyebabkan nilai **perbelanjaan setiap pelancong** masih rendah.
 - Aktiviti pelancong banyak **tertumpu** di kawasan **Bandar Hilir** tanpa **limpahan ekonomi** yang signifikan ke **Daerah Alor Gajah dan Jasin**.
- 6

Tempoh penginapan pelancong yang singkat

 - **Corak lawatan** pelancong ke Melaka secara **harian atau dua hari**.
 - **Perbelanjaan pelancong menjadi terhad** dan limpahan ekonomi kepada komuniti setempat tidak dimaksimumkan.
 - Kerajaan Negeri Melaka perlu **memperkenalkan inisiatif seperti Melaka tourism passport** bagi menggalakkan pelancong tinggal lebih lama.
- 7

Pembangunan pelancong secara lestari

 - Walaupun pelancong domestik menjadi penyumbang utama, ketidakpastian ekonomi global boleh menjejaskan kemasukan pelancong antarabangsa.
- 8

Transformasi digital yang masih belum menyeluruh

 - Jurang dalam penggunaan teknologi seperti AI, AR, VR dan IoT bagi meningkatkan pengalaman pelancong.
 - Sebahagian **produk pelancongan** masih **kurang memanfaatkan teknologi digital** seperti aplikasi pintar, pembayaran tanpa tunai, realiti tambahan dan analitik pelawat.
- 9

Keseimbangan antara pembangunan dan pemuliharaan

 - Permintaan pembangunan komersial di kawasan strategik **perlu diseimbangkan dengan pemuliharaan warisan**.
- 10

Impak perubahan iklim terhadap pelancongan

 - Sebahagian produk pelancongan Melaka seperti **kawasan pesisir pantai, Sungai Melaka dan warisan maritim** semakin terdedah kepada **risiko kenaikan aras laut, hakisan pantai, banjir kilat** dan **cuaca ekstrem**.

POTENSI

- 1

Penguken Melaka sebagai hab pelancongan warisan bertaraf dunia

Status Tapak Warisan Dunia UNESCO merupakan aset strategik utama Melaka untuk menarik pelancong berkualiti tinggi, penyelidik serta pelaburan dalam sektor budaya dan warisan. Keunikan **sejarah Kesultanan Melayu Melaka, era Portugis, Belanda dan British** menjadikan Melaka sebuah destinasi yang menawarkan naratif sejarah yang lengkap di rantau Asia Tenggara.
- 2

Mewujudkan Melaka Sultanate Heritage Trail

Menghubungkan Istana Kesultanan Melaka, Kota Melaka, Sungai Melaka dan tapak-tapak arkeologi dalam satu pengalaman penceritaan yang bersepadu.
- 3

Diversifikasi produk pelancongan berasaskan aset tempatan

Pembangunan pelancongan maritim, ekopelancongan, agro-pelancongan, gastronomi, pelancongan kesihatan, pendidikan, rekreasi dan MICE (*Meetings, Incentives, Conferences and Exhibitions*).
- 4

Pembangunan koridor pelancongan bersepadu

Melaka berpotensi membangunkan rangkaian koridor pelancongan yang menghubungkan bandar warisan dengan kawasan pantai, desa, tapak arkeologi dan kawasan semula jadi.
- 5

Pelancongan berasaskan warisan maritim

 - Melaka mempunyai **sejarah sebagai pelabuhan entrepot terpenting di Asia Tenggara**. Potensi warisan maritim boleh diperkasakan melalui arkeologi bawah air, pelayaran warisan, interpretasi sejarah perdagangan serta pelancongan pesisir pantai.
 - Mengangkat identiti Melaka sebagai **Maritime Heritage City**.
- 6

Penguken Pelancongan Berasaskan Komuniti

Penglibatan komuniti dalam penyediaan homestay, kraftangan, makanan tradisional dan aktiviti budaya mampu meningkatkan nilai tambah ekonomi tempatan.
- 7

Kedudukan geografi yang strategik

Melaka terletak di tengah Koridor Selatan Semenanjung Malaysia serta berhampiran Kuala Lumpur, Negeri Sembilan, Johor dan Singapura.
- 8

Pendigitalan pelancongan (smart tourism)

Pembangunan aplikasi pelancongan pintar, realiti tambahan (AR), realiti maya (VR), kecerdasan buatan (AI), pembayaran digital dan analitik data pelancong.
- 9

Pemangkin ekonomi negeri

Sektor pelancongan mempunyai kesan pengganda (*multiplier effect*) yang tinggi kerana merangsang pertumbuhan sektor penginapan, makanan dan minuman, pengangkutan, perdagangan, perusahaan kecil dan sederhana (PKS), industri kreatif serta peluang pekerjaan.

CADANGAN AWALAN

- 1

Memperkukuhkan Melaka sebagai Destinasi Pelancongan Warisan Bertaraf Dunia

 - Memperkasakan naratif **Kesultanan Melayu Melaka sebagai identiti utama** pelancongan negeri dengan membangunkan **Melaka Sultanate Heritage Trail**.
- 2

Mentransformasikan Melaka sebagai Global Heritage and Maritime Tourism Hub

 - Menjenamakan Melaka sebagai Global Heritage and Maritime Tourism Hub yang mengintegrasikan warisan Kesultanan Melayu Melaka, warisan kolonial, warisan maritim dan warisan bawah air.
- 3

Menjadikan Selat Melaka sebagai Aset Ekonomi Pelancongan Negeri

 - **Selat Melaka** perlu dilihat sebagai **"Blue Economy Tourism Asset"**.
 - Selat Melaka berfungsi sebagai laluan perdagangan dunia *maritime tourism belt, waterfront tourism, marina development, cruise tourism, underwater archaeology tourism & coastal recreation*.
- 4

Beralih daripada "Mass Tourism" kepada "High Yield Tourism"

 - Repeat visitors melalui pembangunan premium *heritage experience, luxury boutique heritage hotel, wellness tourism, cruise tourism, gastronomy tourism & medical tourism*.
- 5

Membina Ekosistem "Living Heritage"

Warisan bukan sekadar dipamerkan tetapi dihidupkan *living museum, living heritage village, historical re-enactment, heritage performance, heritage gastronomy & heritage night economy* .
- 6

Menjadikan Pelancongan sebagai Pemangkin Regenerasi Bandar

Pelancongan bukan sekadar memulihara bangunan tetapi menghidupkan ekonomi bandar (*urban regeneration, adaptive reuse bangunan warisan, revitalisasi bandar lama, creative quarter, heritage economic zone* .
- 7

Posisi Melaka sebagai Hab Pelancongan Industri Kreatif Berasaskan Warisan dan Inovasi.

 - Membangunkan Kluster Industri Kreatif Negeri.
 - Mengintegrasikan Industri Kreatif dengan Produk Pelancongan.
 - Memperkukuh Ekonomi Kreatif Berasaskan Warisan.
 - Memanfaatkan Teknologi Digital dalam Industri Kreatif.
 - Membangunkan Ekosistem Industri Kreatif Bertaraf Antarabangsa.
- 8

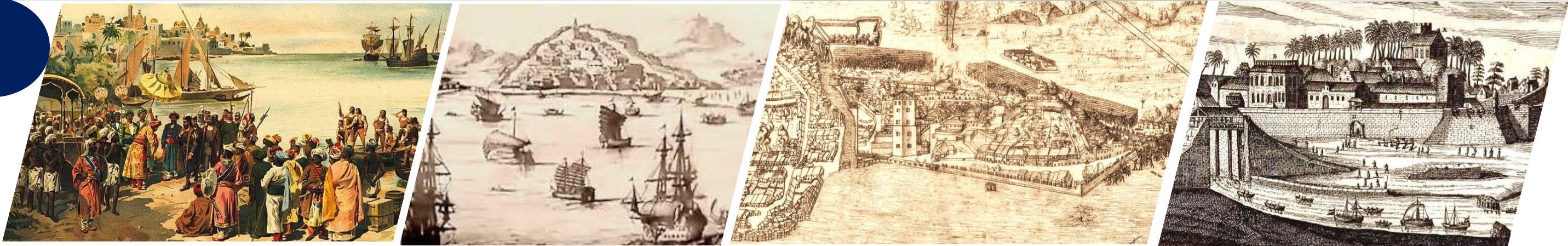
Pendigitalan Pelancongan Negeri

Smart Tourism StateAI Tourism , Big Data Tourism , Smart Ticketing , Digital Heritage , AR Storytelling , VR Melaka Sultanate & Smart Visitor Management.
- 9

Memperkukuhkan Pelancongan Rentas Negeri dan Antarabangsa

 - *Southern Heritage Tourism Corridor*
 - *Melaka-Johor-Negeri Sembilan Heritage Route*
 - *Melaka-Singapura Tourism Package*
 - *Selat Melaka Cruise Network*

• Warisan/ Pelancongan : Satu Negeri • Satu Tamadun • Satu Ceritera
Evolusi Tamadun Melaka: Dari Gerbang Maritim Nusantara Ke Global

Era	Tahun	Peristiwa Utama	Lokasi Berkaitan	Ceritera Melaka
Landskap Maritim	Sebelum 1400	- Tanjung Tuan menjadi mercu tanda pelayaran dan pintu masuk semula jadi ke Selat Melaka sebelum kewujudan Kesultanan Melayu Melaka. - Dikenali oleh pelayar yang melalui Selat Melaka. - Sebahagian daripada jaringan maritim Nusantara.	Tanjung Tuan	Gerbang Maritim Nusantara.
Kesultanan Melayu Melaka	1400–1511	- Parameswara mengasaskan Melaka dan membangunkannya sebagai pusat perdagangan, penyebaran Islam dan diplomasi dunia. - Sungai Linggi menjadi laluan perdagangan utama, manakala Jasin dan kawasan pedalaman menyokong bekalan makanan serta sumber kepada kota Melaka. Kesultanan Melayu Melaka “Empayar Perdagangan dan Pusat Tamadun Alam Melayu” Kesultanan Melayu Melaka mencapai zaman kegemilangannya pada abad ke-15 hingga awal abad ke-16, khususnya semasa pemerintahan Sultan Mansur Shah (1456–1477) dan Sultan Alauddin Riayat Shah (1477–1488). Melaka berkembang daripada sebuah kerajaan kecil menjadi pusat perdagangan, pemerintahan, kebudayaan dan penyebaran Islam yang penting di Asia Tenggara. - Kesultanan Melaka mempunyai sistem pentadbiran yang teratur dengan pembesar seperti Bendahara, Temenggung, Penghulu Bendahari dan Laksamana. Sistem ini membantu mengukuhkan kuasa Sultan serta memastikan urusan pentadbiran dan perdagangan berjalan dengan lancar. - Pelabuhan Melaka berkembang menjadi salah satu pelabuhan entrepot terpenting di Asia Tenggara. Antara pedagang yang berkunjung ke Melaka termasuk pedagang dari China, India, Arab, Parsi, Siam, Jawa, Sumatera, Kepulauan Melayu dan Kepulauan Maluku. - Pada Zaman Kesultanan Melayu Melaka pada abad ke-15, Tanjung Tuan menjadi rujukan pelayaran kerana mempunyai kedudukan tinggi yang sesuai untuk pemerhatian laut.	Melaka Tengah, Sungai Linggi, Jasin	Tamadun Maritim Melayu.
		Perkampungan Bendahara semasa pemerintahan Kesultanan Melayu Melaka.		
Penaklukan Portugis	1511–1641	- Kejatuhan Melaka kepada Portugis. - Bermulanya penyebaran warisan Kesultanan Melaka Muar dan Johor. - Tanjung Tuan (Cape Rachado) diperkukuhkan sebagai kubu pertahanan maritim. - Makam Tun Teja menjadi simbol pengorbanan ketika pengunduran Kesultanan.	Melaka Tengah- Tanjung Tuan- Merlimau (Makam Tun Teja)-Muar- Bentan-Kampar (Indonesia).	Era Pertahanan & Penyelerakan.
Pemerintahan Belanda	1641–1824	- Belanda menguasai Melaka dan memperkukuhkan Kota Bukit Supai (±1756) bagi mengawal muara Sungai Linggi serta perdagangan bijih timah. - Linggi muncul sebagai koridor perdagangan yang menghubungkan Melaka, Negeri Sembilan dan pedalaman Semenanjung.	Kota Supai, Kuala Linggi, Sungai Linggi.	Gerbang Perdagangan & Pertahanan.
Pemerintahan British	1824–1941	- Melaka berkembang sebagai pusat pentadbiran kolonial. - Pembukaan kawasan pertanian, pembinaan jalan raya dan perkembangan penempatan di Jasin serta Alor Gajah membentuk landskap moden negeri	Jasin, Alor Gajah, Melaka Tengah.	Transformasi Hinterland & Infrastruktur.
Pra-kemerdekaan	1945–1957	Pemulihan selepas Perang Dunia Kedua serta perkembangan bandar, pendidikan dan gerakan nasionalisme menuju kemerdekaan.	Seluruh Negeri Melaka	Nasionalisme
Kemerdekaan	1957–2008	Pembangunan pesat Melaka melalui perindustrian, pertanian moden, pembangunan bandar dan pengukuhan identiti negeri bersejarah.	Seluruh Negeri Melaka	
Melaka Moden	2008–Kini	- Bandaraya Melaka diiktiraf sebagai Tapak Warisan Dunia UNESCO. - Warisan diperluaskan daripada pusat bandar kepada landskap budaya, geopark, pesisir pantai, sungai dan <i>hinterland</i> sebagai aset pembangunan mampan.	Seluruh Negeri Melaka	Warisan Dunia Ekonomi Masa Hadapan

JEJAK WARISAN 'KESULTANAN, PENJAJAHAN DAN KEMERDEKAAN

Kesultanan Melayu Melaka 1400-1511

1. Muzium Kesultanan Melaka (1984)
2. Bukit Melaka (Bukit St. Paul)
3. Sungai Melaka
4. Makam Hang Jebat (1400-an)
5. Makan Hang Kasturi

Pengaruh Portugis 1511-1641

6. Runtuhan Gereja St. Paul (1650).
7. Porta De Santiago (1512).
8. Bastion Wilhelmus.
9. Bastion Mauritius (1735).
10. Bastion Frederick Hendrick.
11. Bastian Victoria.

Pengaruh Belanda 1641-1824

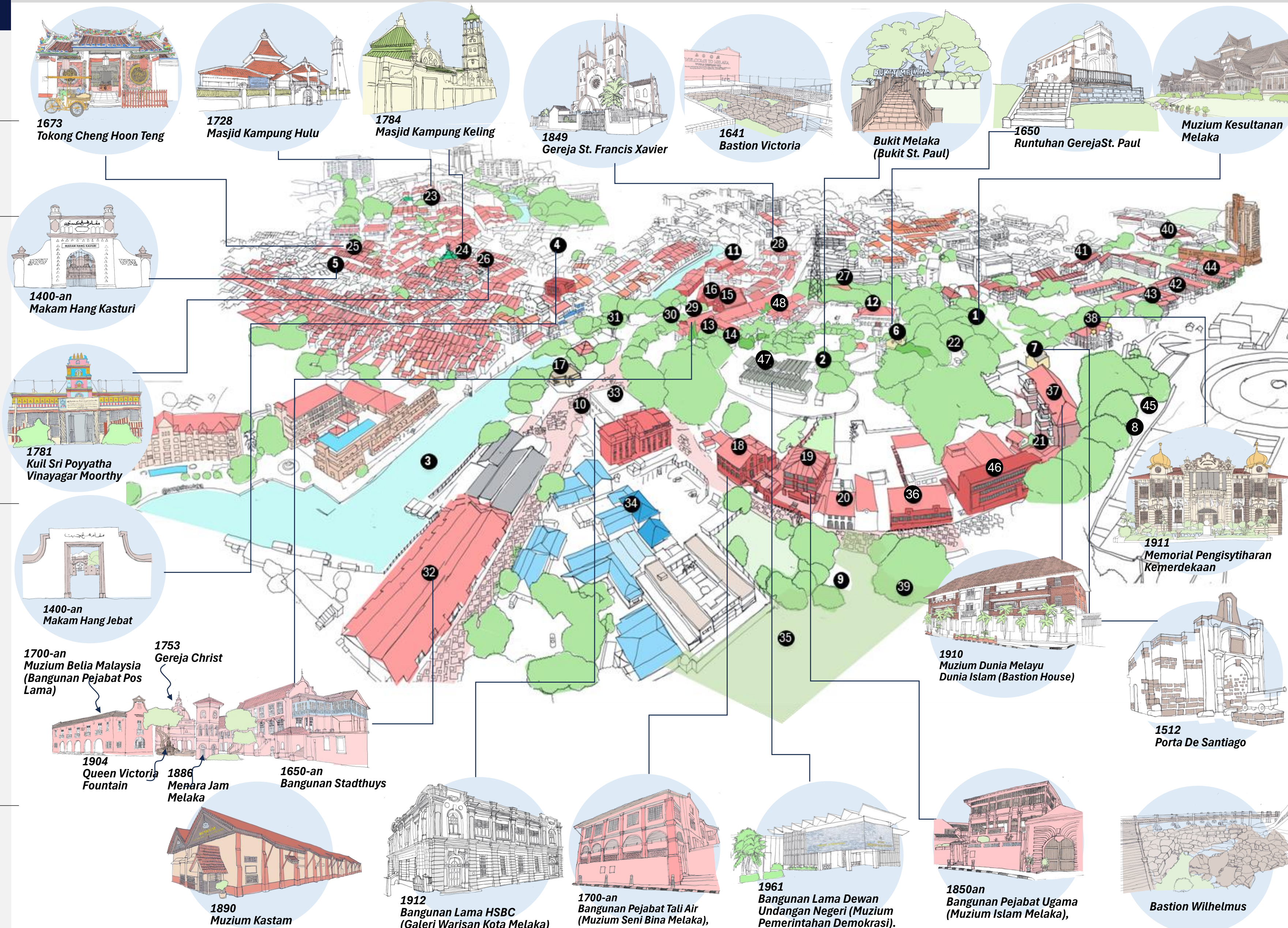
12. Muzium Tuan Yang Terutama (1700-an).
13. Bangunan Stadthuys (Muzium Sejarah dan Etnografi), 1650-an
14. Galeri Laksamana Cheng Ho
15. Gereja Christ (1753).
16. Muzium Belia Malaysia (Bangunan Pejabat Pos Lama), 1700-an
17. Bastion Middelburg, 1860
18. Pejabat Tali Air (Muzium Seni Bina Melaka), 1700-an
19. Bangunan Pejabat Agama (Muzium Islam Melaka), 1850an
20. Rumah Belanda, Pejabat Jabatan Muzium Malaysia
21. Muzium Setem (Muzium Lama Melaka @Sekolah Gambar) 1650
22. Kubur Belanda, 1700-an
23. Masjid Kampung Hulu (1728)
24. Masjid Kampung Keling (1748)
25. Tokong Cheng Hoon Teng (1673)
26. Kuil Sri Poyyatha Vinayagar Moorthy (1781)

Pemerintahan British 1824-1941

27. Mahkamah Lama, 1884
28. Gereja St. Francis Xavier, 1849
29. Queen Victoria Fountain, 1904
30. Menara Jam Melaka, 1886
31. Jambatan Tan Kim Seng, 1802
32. Muzium Kastam
33. Bangunan Lama HSBC (Galeri Warisan Kota Melaka) 1912
34. Ibu Pejabat Polis Daerah Melaka Tengah (Trafik), 1947
35. Taman Bunga Merdeka (Coronation Park), 1953
36. Muzium UMNO, 1935
37. Muzium Dunia Melayu Dunia Islam (Bastion House), 1910
38. Memorial Pengisytiharan Kemerdekaan (1911)
39. Tugu Peringatan Inggeris, 1800-an
40. Sek. Tinggi Melaka (1826)
41. Sek. Keb. St. Francis (1872)
42. Sek. Keb. Bandar Hilir (1908)
43. Sek. Keb. Sacred Heart Convent Melaka (1905)
44. Sek. Men. Keb. St. Francis (1911)

Pra-Kemerdekaan 1945-1957 & Kemerdekaan 1957-2008

45. Tugu Pengisytiharan Kemerdekaan
46. Muzium Rakyat
47. Pejabat PERZIM (Muzium Pemerintahan Demokrasi/ Bangunan DUN Melaka), 1961
48. Muzium Sastera

• Melaka River Experiences

Tiga Sungai • Tiga Pengalaman • Satu Ceritera Melaka

Membangunkan tiga (3) koridor sungai sebagai produk pelancongan ikonik negeri yang saling melengkapi, berasaskan warisan, alam semula jadi dan kehidupan desa di bawah jenama *"Melaka River Experience"* : Menyelusuri Warisan • Menghayati Alam • Menghayati Keindahan Desa

Sungai	Posisi & Tema	Konsep Pembangunan	Produk Signature	Tarikan Utama	Aktiviti & Pengalaman
Sungai Melaka	Sungai warisan Melaka.	▪ Koridor warisan dunia yang menghubungkan sejarah Kesultanan Melayu Melaka, budaya, seni dan kehidupan bandar bersejarah.	<i>Heritage river cruise</i>	▪ Bandar Warisan Dunia UNESCO, bangunan bersejarah, Jonker Walk, muzium, waterfront, gastronomi	<i>River cruise, walking tour, night cruise, cultural performance, river festival, food trail, heritage interpretation.</i>
Sungai Linggi	Sungai pengembaraan warisan & alam.	▪ Koridor warisan maritim dan ekopelancongan yang menggabungkan sejarah perdagangan, kubu pertahanan, muara sungai dan biodiversiti.	<i>Heritage & eco expedition.</i>	▪ Kota Supai, Kuala Linggi, Kota Simpang, hutan bakau, muara sungai, kampung nelayan, habitat burung.	<i>Heritage & eco cruise, mangrove cruise, bird watching, kayaking, sunset cruise, seafood trail, maritime heritage tour</i>
Sungai Kesang	Sungai desa dan alam semula jadi.	▪ Koridor pelancongan desa yang memanfaatkan landskap luar bandar, rekreasi sungai, Denai Kebangsaan dan pengalaman komuniti.	<i>Nature & countryside escape.</i>	▪ Denai Kebangsaan, kampung tradisional, sawah padi, dusun, homestay, landskap sungai.	<i>Rural eco cruise, river kayaking, cycling, nature walk, agro tourism, homestay experience, wellness tourism, bird watching, nature photography.</i>
Sungai	Posisi dan tema	▪ Konsep pembangunan	<i>Produk signature</i>	▪ Tarikan Utama	Aktiviti dan pengalaman

Penanda Aras

6 SUNGAI MELAKA

Zaman Kesultanan Melayu Melaka
Peranan Sungai Melaka menjadi semakin penting selepas kemunculan Kesultanan Melayu Melaka sekitar abad ke-15. Melaka berkembang sebagai sebuah pelabuhan entrepot yang menerima pedagang dari China, India, Arab, Parsi, Kepulauan Melayu dan kawasan lain. Sungai Melaka berfungsi sebagai laluan keluar masuk antara kawasan pedalaman dengan pelabuhan. Barangan dari kawasan pedalaman boleh dibawa melalui sungai sebelum diperdagangkan di kawasan pelabuhan, manakala barangan import pula boleh dibawa masuk ke kawasan pedalaman dan pedalaman. Kawasan di sekitar muara sungai kemudiannya berkembang sebagai kawasan pelabuhan dan pusat kegiatan ekonomi. Keadaan ini membantu membentuk struktur awal bandar Melaka yang mempunyai hubungan rapat antara sungai, pelabuhan, pasar dan kawasan penempatan. Antara penempatan kampung di pesisir Sungai Melaka ialah Kampung Morten, Kampung Hulu, Kampung Jawa dan Kampung Katek.

Zaman Portugis
Selepas Melaka ditawan Portugis pada 1511, Sungai Melaka terus mempunyai kepentingan strategik. Portugis membangunkan sistem pertahanan yang lebih kukuh, termasuk pembinaan A Famosa dan struktur pertahanan di sekitar bandar. Sungai menjadi salah satu elemen semula jadi yang membantu mempertahankan kawasan bandar. Kawasan berhampiran muara dan sungai turut digunakan bagi aktiviti pelabuhan dan perdagangan.

Zaman Belanda
Apabila Belanda menguasai Melaka pada 1641, kepentingan Sungai Melaka sebagai sebahagian daripada sistem bandar dan pelabuhan terus dikekalkan. Belanda membangunkan dan mengubah suai pelbagai bangunan serta infrastruktur bandar. Kawasan berhampiran sungai berkembang dengan aktiviti perdagangan, gudang dan penempatan. Perkembangan ini kemudiannya menghasilkan landskap bandar bersejarah yang dapat dilihat melalui hubungan antara Sungai Melaka, bangunan perdagangan, rumah kedai, jalan dan kawasan pentadbiran.

Zaman British
Pada zaman British, Melaka mengalami perubahan daripada sebuah bandar pelabuhan tradisional kepada bandar kolonial yang mempunyai sistem pentadbiran dan infrastruktur yang lebih tersusun. Sungai Melaka terus digunakan untuk aktiviti ekonomi dan perhubungan, tetapi kepentingannya sebagai laluan perdagangan secara beransur-ansur berkurangan apabila pengangkutan darat dan sistem jalan raya berkembang. Dalam tempoh ini juga, beberapa bahagian sungai mengalami perubahan fizikal akibat perkembangan bandar, termasuk pencemaran dan kemerosotan kualiti air

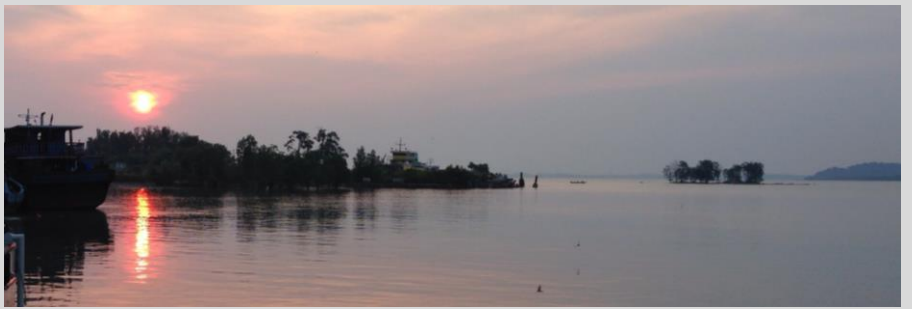
1 TANJUNG TUAN (CAPE RACHADO)

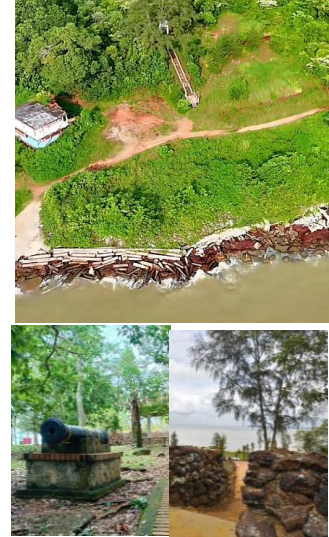
Tanjung Tuan, dahulu dikenali sebagai Cape Rachado, ialah sebuah tanjung bersejarah di Alor Gajah, Melaka, yang terletak di bahagian paling sempit Selat Melaka. Kawasan ini terkenal dengan pertempuran maritim silam antara Portugis dan Kesultanan Melayu Melaka, serta menempatkan rumah api tertua di Malaysia.

2 SUNGAI LINGGI

Pada zaman dahulu, Sungai Linggi merupakan laluan air utama yang menghubungkan kawasan pedalaman dengan pesisir pantai. Kedudukannya membolehkan hasil dari kawasan pedalaman dibawa keluar melalui sungai sebelum diperdagangkan di kawasan muara. Antara komoditi yang sangat penting ialah bijih timah. Kawasan pedalaman Negeri Sembilan mempunyai sumber bijih timah, manakala Kuala Linggi menyediakan hubungan dengan laluan perdagangan di Selat Melaka. Kepentingan Sungai Linggi menyebabkan kawasan di muaranya berkembang sebagai sebuah pusat perdagangan. Kuala Linggi menjadi lokasi strategik kerana kapal boleh berlabuh di kawasan muara sebelum barangan dibawa masuk ke pedalaman melalui sungai. Kedudukan ini juga menjadikan Kuala Linggi penting dari segi kawalan perdagangan dan keselamatan. Sebab itu kawasan sekitar muara Sungai Linggi mempunyai beberapa tinggalan sejarah, termasuk Kota Kuala Linggi yang terletak di atas bukit berhampiran muara sungai.

3 KOTA KUALA LINGGI (KOTA SUPAI)

Kota Kuala Linggi atau dikenali dengan Kota Supai dibina bersama dengan orang-orang Belanda dan Bugis pada tahun 1757 sebagai tanda tamatnya peperangan di antara keduanya. Kota ini diberi nama Kota Filipina bersempena dengan anak pembesar Belanda ketika itu. Sebaik sahaja kota tersebut siap dibina, perjanjian damai antara keduanya telah dilakukan di dalam bangunan yang terdapat di kota tersebut pada 1 Januari 1758. Hasil dari perjanjian tersebut, Belanda berjaya menguasai cukai hasil timah yang dikeluarkan dari kawasan pedalaman di Sungai Linggi. Pihak Belanda juga telah menempatkan sepasukan tentera upahan yang dipanggil sipoi (Supai). Selain itu kota ini turut disebut sebagai Kota Meriam Patah kerana di lokasi ini turut telah ditemukan beberapa meriam yang telah patah setelah kota ini tidak lagi digunakan.

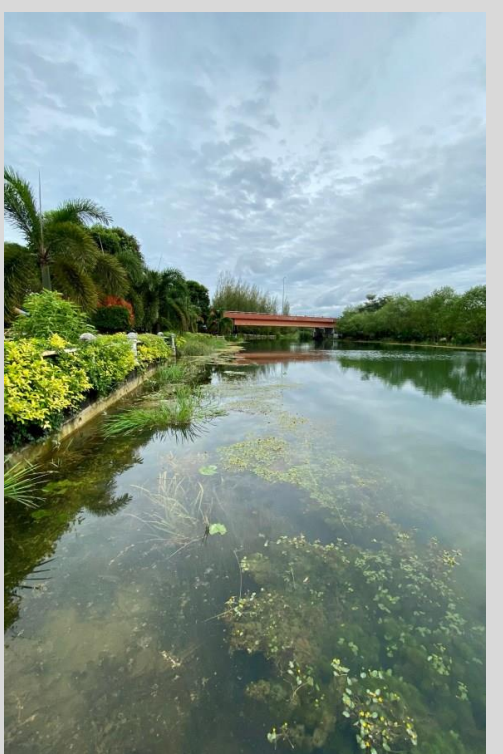
5 PULAU UNDA

Pulau Undan terkenal dengan sejarah asalnya yang dinamakan sempena burung undan (pelikan) yang dahulu banyak bertumpu di situ. Pulau ini menempatkan sebuah rumah api yang siap dibina pada tahun 1880 oleh British dan diiktiraf sebagai rumah api kedua tertua di Malaysia. Selain nilai sejarah maritim, Pulau Undan mempunyai nilai geologi yang sangat tinggi iaitu terdiri daripada batuan granit berusia zaman Trias, sekitar 251-200 juta tahun, serta mempunyai formasi geologi unik seperti tor granit, telerang aplit, xenolit dan telerang kuarza.

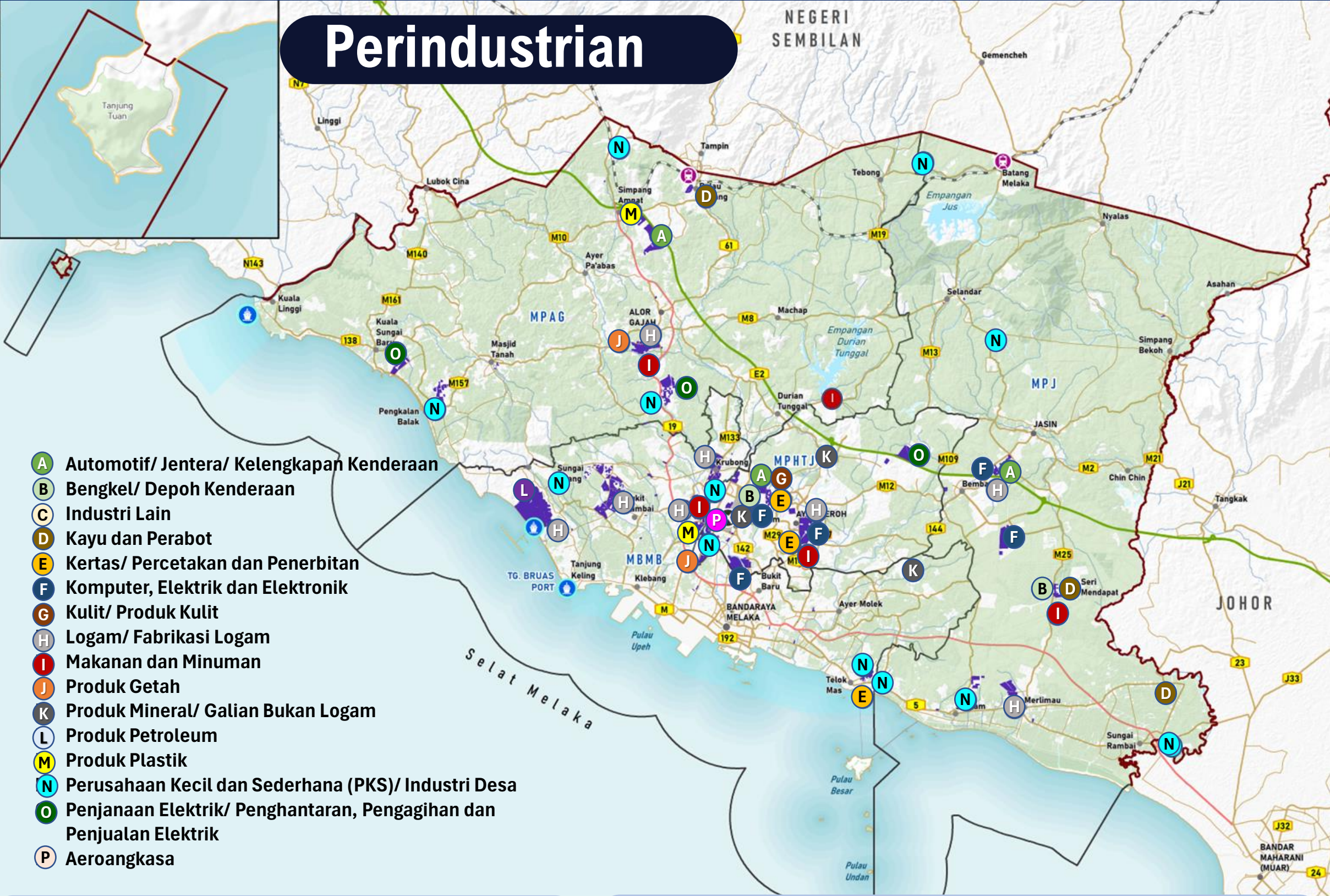
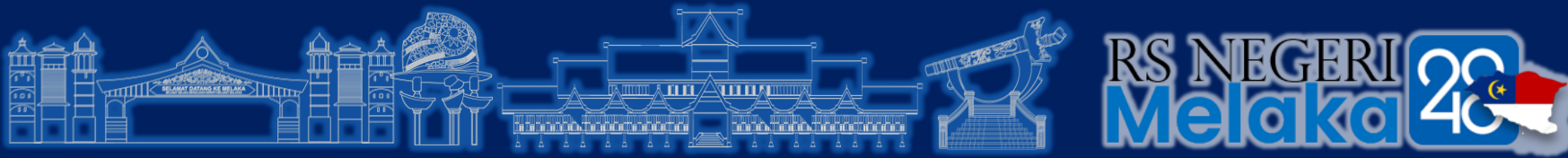
7 SUNGAI KESANG

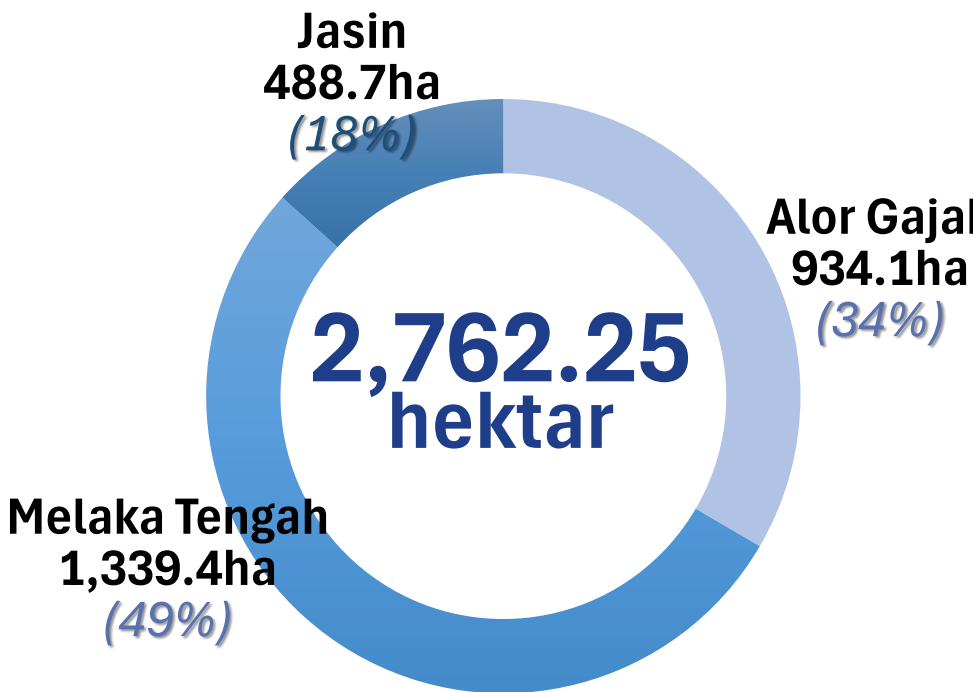
Sejarah sungai dan sejarah kampung sebenarnya saling berkait. Sumber rasmi Pejabat Daerah dan Tanah Jasin merekodkan bahawa Demang Haji Jaafar bin Awang, yang dilahirkan pada tahun 1850, merupakan tokoh yang membuka penempatan yang dinamakan Kampung Sungai Rambai. Pembukaan penempatan tersebut dibantu oleh beberapa orang rakannya, termasuk Sidang Hamzah, Me'lah bin Abu Bakar dan Kerisik yang berketurunan Bugis. Malah, kerajaan Melaka turut mempunyai rekod buku sejarah bertajuk *Sungai Rambai Merentas Zaman (1790-2015): Dari Sulawesi Selatan Ke Kepulauan Riau Dan Berkampung Di Tanah Melayu*. Buku tersebut secara khusus membincangkan sejarah awal Sungai Rambai dan penemuan kubur lama berhampiran tebing Sungai Kesang yang dikenali sebagai kubur Daeng Kepau/Tok Kepau.

Pada zaman dahulu, Sungai Rambai dan jaringan Sungai Kesang mempunyai fungsi yang jauh lebih penting berbanding hari ini. Sungai yang dalam dan bertliku-liku menjadi laluan perhubungan air bagi masyarakat di kawasan pedalaman. Penduduk dari kawasan seperti Pengkalan Besar, Telok Rimba, Tanjung Gelanggang, Tanjung Gelugur, Tanjung Rambai, Telok Gong dan Kesang Tasik menggunakan jaringan sungai untuk bergerak dan membawa hasil pertanian ke kawasan perdagangan.

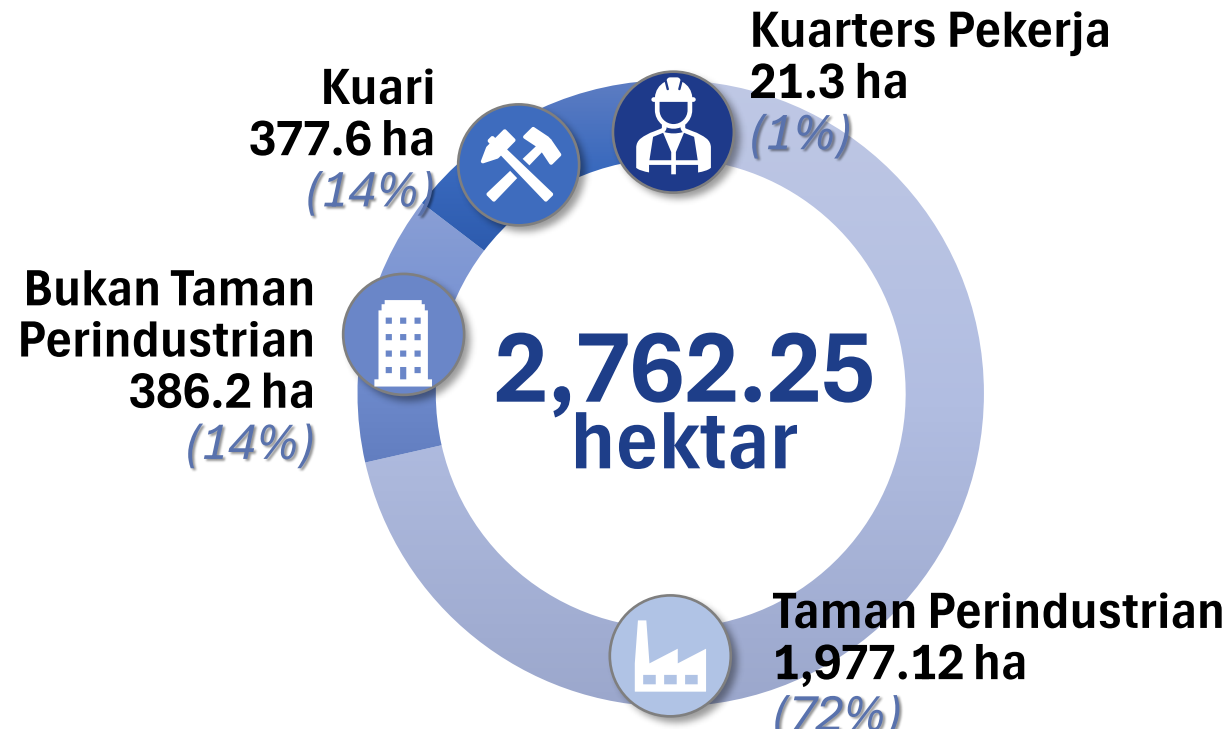
18.0 PERINDUSTRIAN, PERDAGANGAN & PERKHIDMATAN

Guna Tanah Perindustrian Mengikut Daerah, Melaka, 2025

Guna Tanah Perindustrian Mengikut Kegunaan, Melaka, 2025

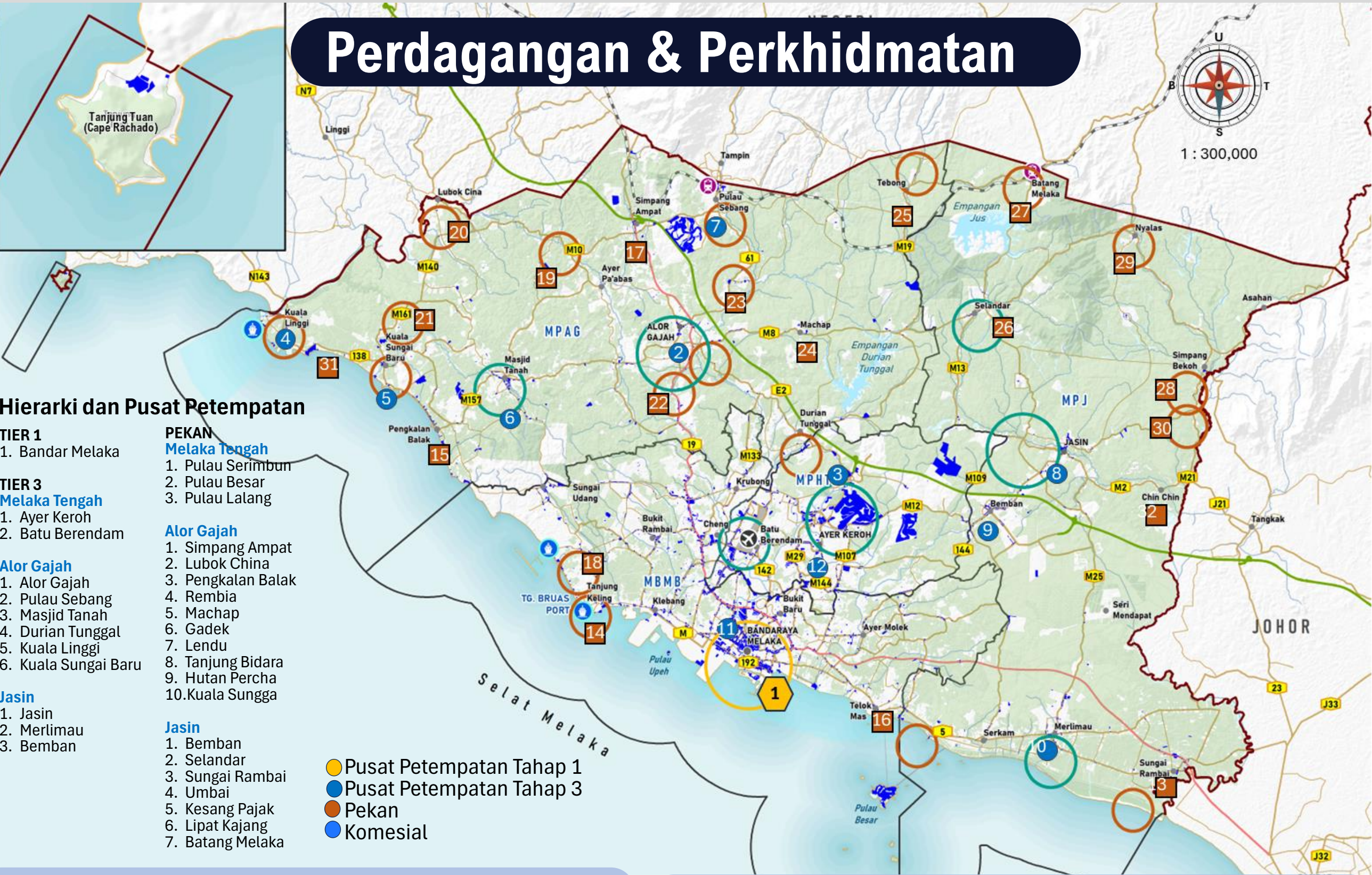
Profil Kluster Perindustrian dan Densiti Ekonomi

Sektor / Aktiviti Perindustrian	Hektar	%	Bilangan Pertubuhan	%	Densiti Pertubuhan /Hektar	KDNK (RM juta)	Densiti Ekonomi (RM juta/hek)
Produk Petroleum & Kimia	93.94	3.4	164	9.6	1.7	4,996	53.18
Makanan dan Minuman	67.16	2.4	347	20.2	5.2	889	13.24
Automotif / Jentera / Kelengkapan	35.33	1.3	186	10.8	5.3	4,528	128.16
Komputer, Elektrik dan Elektronik (E&E)	25.71	0.9	186	10.8	7.2	5,490	213.53
Produk Mineral & Galian Bukan Logam	21.91	0.8	360	21.0	16.4	932	42.54
Kayu dan Perabot	9.58	0.3	285	16.6	29.7	443	46.24

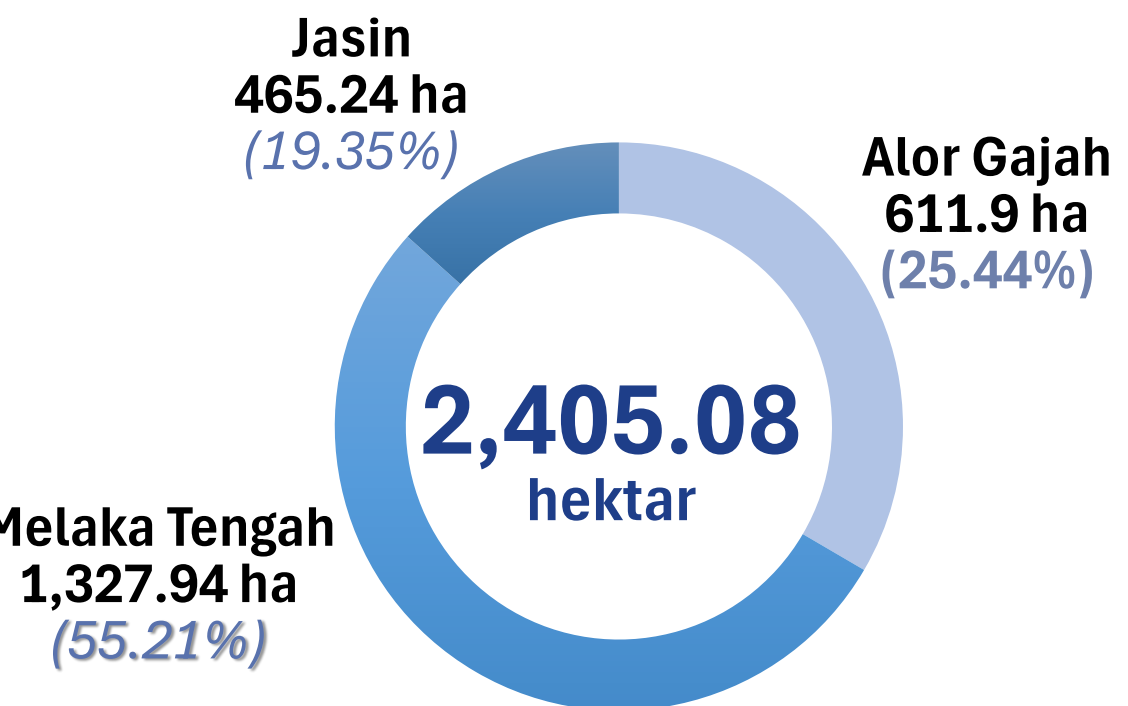
Projek Berimpak Tinggi

	MCORP Hi-Tech Park	German Technology Park	ELKAY 2.0	SMWEZ	Melaka Inland Port	Melaka Halal Hub 2.0 (Pembesaran)
Lokasi	• Taboh Naning, Alor Gajah	• Bandar Hijau Hang Tuah Jaya.	• Lipat Kajang, Jasin	• Persisiran Pantai Melaka.	• Taboh Naning	• Jasin
Keluasan	• Lebih kurang 2,487.01 hektar • (Lebih kurang 6,142.92 ekar)	• Lebih kurang 169.48 hektar. • (Lebih kurang 418.63 ekar).	• 243.5 hektar • (601.7 ekar)	• 10,368 hektar. • (25,620 ekar).	• Fasa 1: 28.32 hektar Fasa 2: 24.56 hektar.	• tm
Perincian Fasa	• Fasa 1: 756.88 hektar (1,869.5 ekar). • Fasa 2: 1,730.13 hektar (4,273.42 ekar).	• Fasa 1: 49.28 hektar (121.72 ekar). • Fasa 2: 120.21 hektar (296.91 ekar).	• tm		• Logistik	• tm
Fokus Komponen	• Semikonduktor, elektrik & elektronik. • Peralatan automasi & process control. • Farmaseutikal & peranti perubatan. • Logistik & pergudangan (Melaka Inland Port). • Perkhidmatan sokongan industri.	• Pembuatan termaju. • Automasi. • Tenaga hijau. • Peranti perubatan. • Penyelidikan dan Pembangunan. • Elektronik. • ICT. • 64 unit kilang berkembar. • 45 unit kilang teres. • 22 lot tanah industri ringan dan sederhana.	• Teknologi tinggi.	• Pelabuhan laut dalam (Deep Sea Port). • Terminal kapal persiaran Hab logistik & maritim. • Limbungan pembinaan dan pembaikan kapal. • Hub bunkering & perkhidmatan marin. • Zon perdagangan bebas (FTZ).	• Hab logistik pintar bersepadu	• tm
Konsep Pembangunan	• Pembangunan bercampur berteraskan pembangunan Perindustrian.	• ESG managed Industrial Park	• Projek pembesaran.	• Koridor ekonomi maritim bersepadu.	• RM 540 juta	• Projek pembesaran
Anggaran Kos Projek	• RM2.06 bilion	• RM227.8 juta	• RM424.6 juta.	• RM 100 bilion	• Dalam pelaksanaan	• tm
Status Perlaksanaan	• Fisibiliti dan pengambilan balik tanah	• Dalam pembinaan	• Permohonan Merancang.	• Dalam fasa penambakan.	• Melaka Corporation	• tm
Pemaju	• Melaka Corporation	• Teladan Group Berhad	• Melaka Corporation	• Melaka Corporation.	• Fasa 1: 28.32 hektar Fasa 2: 24.56 hektar	• tm

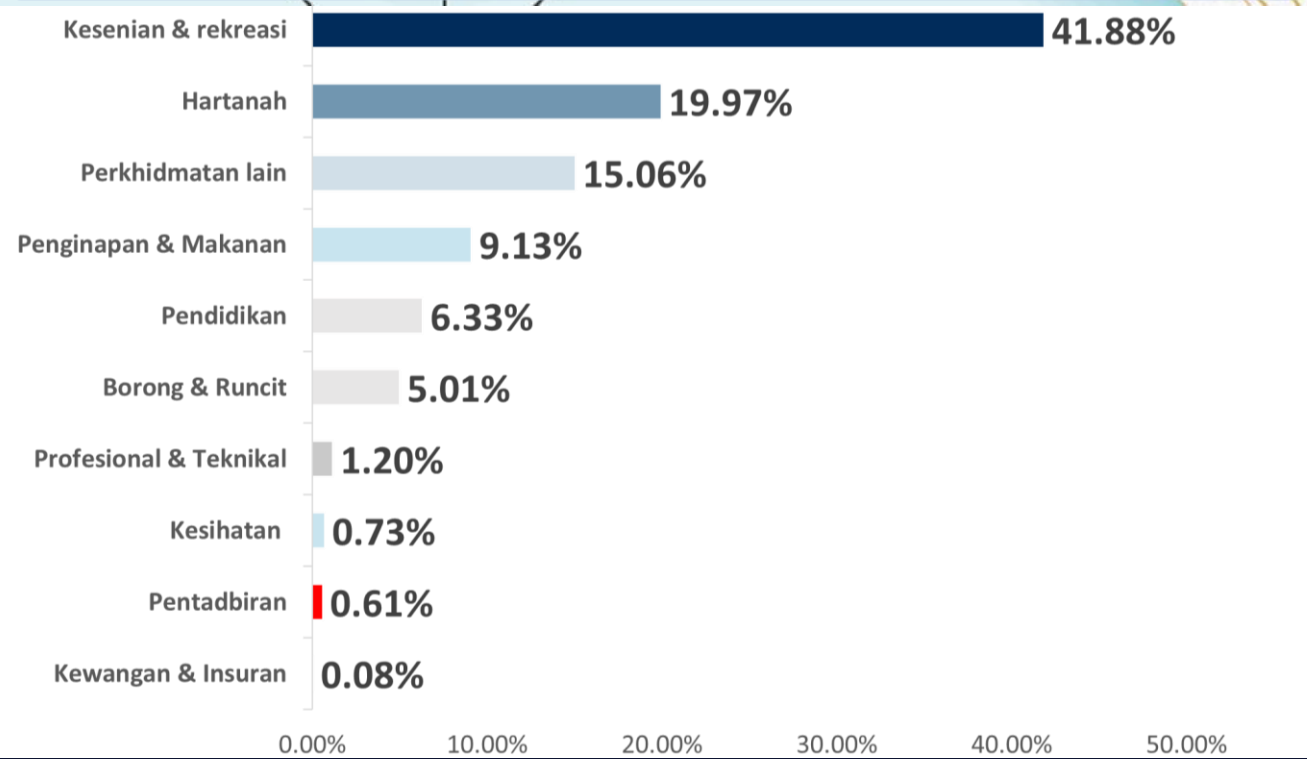
Perdagangan & Perkhidmatan

Guna Tanah Perdagangan dan Perkhidmatan Mengikut Daerah, 2025

Guna Tanah Perdagangan dan Perkhidmatan Mengikut Aktiviti, Melaka

Bilangan Pertubuhan Sektor Perkhidmatan Mengikut Sub-sektor, Melaka

Bangunan perniagaan informal di Melaka, 2025

Daerah	Arked/Bazar		Gerai Statik/Medan Selera		Pasar Basah/Pasar Kering		Jumlah	
	Bil	Hek	Bil	Hek	Bil	Hek	Bil	Hek
Alor Gajah	3	1.33	30	28.27	4	1.03	37	30.63
Jasin	2	0.15	16	12.82	5	0.72	23	13.69
Melaka Tengah	4	0.99	29	10.00	4	1.72	37	12.71
Jumlah	9	2.47	75	51.09	13	3.47	97	57.03

Sektor Perindustrian

CABARAN

- 1 Guna tanah Perindustrian hanya 1.6% (2,731 hektar) daripada keluasan negeri dan tanah sedia ada kini hampir penuh, mengehadkan ruang pengembangan.
- 2 Sumbangan **sektor pembuatan** kepada **KDNK negeri** menurun daripada **42.9% (2010)** kepada **35.4% (2025)**.
- 3 **Kluster E&E di Batu Berendam** menghadapi **kekangan ruang** kerana **kawasan perindustrian** yang telah matang.
- 4 **Industri tekstil**, **pakaian** dan **kulit** menurun daya **saing** akibat persaingan **pengeluar kos rendah** dan **perubahan corak permintaan pasaran**.
- 4 **Densiti ekonomi rendah** bagi **makanan dan minuman (RM13.24 juta/hektar)** kerana tertumpu pada pemprosesan asas seperti ayam dan telur.
- 5 **Kompleksiti ekonomi** masih **perlu diperkukuh** melalui penglibatan IKS tempatan dalam rantai bekalan industri.

POTENSI

- 1 **Kluster E&E** menjana **densiti ekonomi tertinggi** (RM213.53 juta/hektar) diikuti **automotif** (RM128.16 juta/hektar).
- 2 Sub-sektor **pemprosesan makanan** berkembang pantas (4.2% setahun) sebagai asas menjadikan **Melaka hab makanan halal serantau**.
- 3 Empat projek berimpak tinggi (**MCORP Hi-Tech Park**, **German Technology Park**, **Elkay 2.0**, **Melaka Halal Hub 2.0**) membuka lebih kurang 2,900 hektar tanah baharu.
- 4 Peralihan kluster semikonduktor ke **aktiviti front-end** (reka bentuk litar bersepadu) yang **bernilai tinggi**.
- 5 Pengeluaran **tenaga hijau** (solar dan waste-to-energy) berpotensi membentuk **rantaian nilai baharu seperti pusat data**.
- 6 Kedudukan strategik **Selat Melaka dan Melaka Inland Port** mengukuhkan peranan negeri sebagai hab logistik dan maritim.
- 7 Kewujudan **kluster minyak dan gas**, **aeroangkasa**, **automotif**, **E&E**, **logistik**, **pemprosesan makanan** dan **tenaga hijau** serta rantai bekalan global yang wujud dalam **kluster minyak dan gas**, **automotif** dan **E&E**.

CADANGAN AWALAN

- 1 **Memperkukuh kluster industri bernilai tinggi dan berteknologi tinggi**
 - Memperkukuh pembangunan kluster **semikonduktor**, **E&E**, **aeroangkasa**, **automotif**, **peralatan perubatan** dan **precision engineering** sebagai pemacu utama pertumbuhan industri bernilai tinggi Negeri Melaka.
 - Menarik **pelaburan strategik** daripada **anchor investor**, **syarikat multinasional (MNC)** dan **industri berintensifkan teknologi** bagi meningkatkan daya saing serta produktiviti ekonomi negeri.
- 2 **Meningkatkan kompleksiti ekonomi dan rantai nilai industri**
 - Menggalakkan **integrasi PMKS tempatan** ke dalam rantai bekalan **industri global** dan **syarikat multinasional** bagi meningkatkan kandungan tempatan serta limpahan ekonomi.
 - **Mengembangkan aktiviti hiliran dan pengeluaran bernilai tambah tinggi** bagi meningkatkan kompleksiti ekonomi dan nilai eksport negeri.
- 3 **Memajukan industri berasaskan sumber tempatan dan halal**
 - Mengukuhkan **industri pemprosesan makanan**, **agro-based** dan **bio-industri** melalui penerapan teknologi moden dan peningkatan nilai tambah produk.
 - Menggalakkan **pembangunan industri hiliran pertanian dan rantai bekalan makanan** bagi memperkukuh sekuriti makanan serta meningkatkan pendapatan pengusaha tempatan.
- 4 **Mempercepat peralihan industri hijau dan rendah karbon**
 - Menerapkan prinsip **pembangunan mampan**, **kecekapan sumber** dan **pengurangan pelepasan karbon** dalam kawasan perindustrian.
 - Menggalakkan **penggunaan tenaga boleh baharu**, **bangunan hijau** dan **sistem pengurusan tenaga** dalam kawasan perindustrian.
 - Melaksanakan amalan **ekonomi kitaran** dan **sistem pengurusan sisa industri bersepadu** bagi mengurangkan impak alam sekitar dan meningkatkan kecekapan penggunaan sumber.
- 5 **Mentransformasikan kawasan perindustrian kepada Smart Industrial Park**
 - Menaik taraf **infrastruktur digital**, **utiliti pintar** dan **rangkaian 5G** di kawasan perindustrian bagi menyokong transformasi industri digital.
 - Menggalakkan **penggunaan teknologi AI**, **Internet of Things (IoT)**, **automasi** dan **robotik** dalam proses pengeluaran bagi meningkatkan kecekapan dan produktiviti industri.
 - Menubuhkan **pusat demonstrasi**, **latihan** dan **pemindahan teknologi IR4.0** bagi mempercepat adaptasi teknologi dalam kalangan industri tempatan.
- 6 **Mewujudkan pembangunan industri yang lebih seimbang dan terancang**
 - Melaksanakan program **pemutihan**, **penyusunan semula** dan **relokasi industri** tanpa **kebenaran** ke kawasan industri yang dirancang dan berinfrastruktur lengkap.
 - Menyediakan kemudahan sokongan industri termasuk **Centralised Labour Quarters (CLQ)** dengan **kemudahan pekerja** dan **zon penampakan** yang mencukupi bagi meningkatkan kesejahteraan komuniti dan daya huni kawasan industri.

Sektor Perdagangan & Perkhidmatan

CABARAN

- 1 Sumbangan sektor perkhidmatan kepada KDNK negeri mencapai **52.4% pada 2025**, namun **masih rendah** bagi memacu ekonomi negeri ke arah ekonomi maju.
- 2 **Pertumbuhan** sektor perkhidmatan yang agak sekata selepas tahun 2022 yang boleh **melambatkan lonjakan sektor** ini sebagai sektor ekonomi utama.
- 3 **Subsektor bernilai tinggi** seperti **kewangan, hartanah dan perkhidmatan perniagaan masih kecil** dan turut merekodkan **kadar pertumbuhan terendah** yang menyukarkannya untuk menyokong sektor perindustrian bernilai tinggi.

POTENSI

- 1 Sektor perkhidmatan kekal sebagai **penyumbang terbesar KDNK negeri** dengan sumbangan 52.4% pada tahun 2025, meningkat daripada 45.1% pada tahun 2010.
- 2 Subsektor **Perdagangan Borong dan Runcit, Penginapan dan Restoran** berkembang 6.65% setahun dan disokong oleh **28,726 pertubuhan** yang merangkumi **84.8% daripada keseluruhan** pertubuhan ekonomi negeri.
- 3 Subsektor **Utiliti, Pengangkutan, Penyimpanan dan Komunikasi** berkembang 6.01% setahun, dengan potensi **pengukuhan peranan logistik dan maritim** negeri melalui aset seperti **Pelabuhan Kuala Linggi, Pelabuhan Tanjung Beruas dan Sungai Udang**.

CADANGAN AWALAN

- 1 **Memodenkan Sektor Perdagangan Melalui Pendigitalan Ekonomi**
 - Menggalakkan penggunaan platform e-dagang dan teknologi digital dalam aktiviti perdagangan bagi meningkatkan produktiviti, capaian pasaran dan daya saing perniagaan.
 - Melaksanakan inisiatif *Cashless City* secara menyeluruh bagi mempercepatkan penggunaan transaksi digital dalam kalangan pengguna dan peniaga.
 - Mempercepat pendigitalan operasi PMKS dan premis perdagangan melalui penggunaan sistem pengurusan digital, analitik data dan teknologi pintar.
- 2 **Memperkuhkan Perkhidmatan Moden Berintensifkan Pengetahuan Dan Berimpak Tinggi**
 - Membangunkan pusat data, *digital services hub* dan infrastruktur ekonomi digital sebagai pemangkin pertumbuhan sektor perkhidmatan berasaskan teknologi dan pengetahuan.
 - Menggalakkan pertumbuhan sektor ICT, *fintech*, perkhidmatan profesional, pusat perniagaan global dan aktiviti perkhidmatan bernilai tinggi yang menyokong ekonomi digital negeri.
 - Membangunkan ekosistem kecerdasan buatan (AI), inovasi digital dan hab penyelidikan serta pembangunan (R&D) melalui kerjasama antara industri, universiti dan institusi penyelidikan bagi meningkatkan kapasiti inovasi serta mengurangkan penghijrahan tenaga mahir.
- 3 **Memperkasa Central Business District (CBD) Dan Pusat Pertumbuhan Ekonomi Negeri**
 - Memantapkan kawasan Melaka Raya-Bandar Hilir-Ayer Leleh sebagai *Central Business District* (CBD) utama negeri yang menempatkan aktiviti perdagangan, korporat, pelancongan dan perkhidmatan bertaraf antarabangsa.
 - Memperkuhkan Ayer Keroh-MITC sebagai pusat perdagangan, perkhidmatan dan ekonomi berasaskan pengetahuan yang menyokong pertumbuhan wilayah Melaka Tengah.
 - Mengukuhkan peranan Bandar Jasin, Alor Gajah dan Masjid Tanah sebagai pusat perdagangan dan perkhidmatan daerah mengikut hierarki pusat pertumbuhan negeri.
 - Mewujudkan CBD baharu dalam SM-WEZ yang berfungsi sebagai pusat korporat, perdagangan dan pelaburan bagi menarik kehadiran syarikat multinasional serta aktiviti ekonomi bernilai tinggi.

Sektor Perdagangan & Perkhidmatan

CABARAN

- 4 Sektor perkhidmatan hanya meliputi **1.4% guna tanah negeri** dan **tertumpu di Alor Gajah**, menunjukkan ketidakseimbangan taburan ruang ekonomi.
- 5 Guna tanah sektor ini didominasi aktiviti rekreasi (42.2%) manakala perdagangan dan kewangan merangkumi keluasan yang sangat kecil.
- 6 Kemudahan perniagaan di Alor Gajah dan Jasin masih tidak mencukupi, menyebabkan pergantungan kepada Bandar Melaka dan Ayer Keroh sebagai pusat perkhidmatan utama .
- 7 Kadar penghunian ruang perdagangan menurun kepada 58.0% pada 2026, dipengaruhi oleh kadar yang rendah di kompleks perniagaan dan pusat beli-belah.

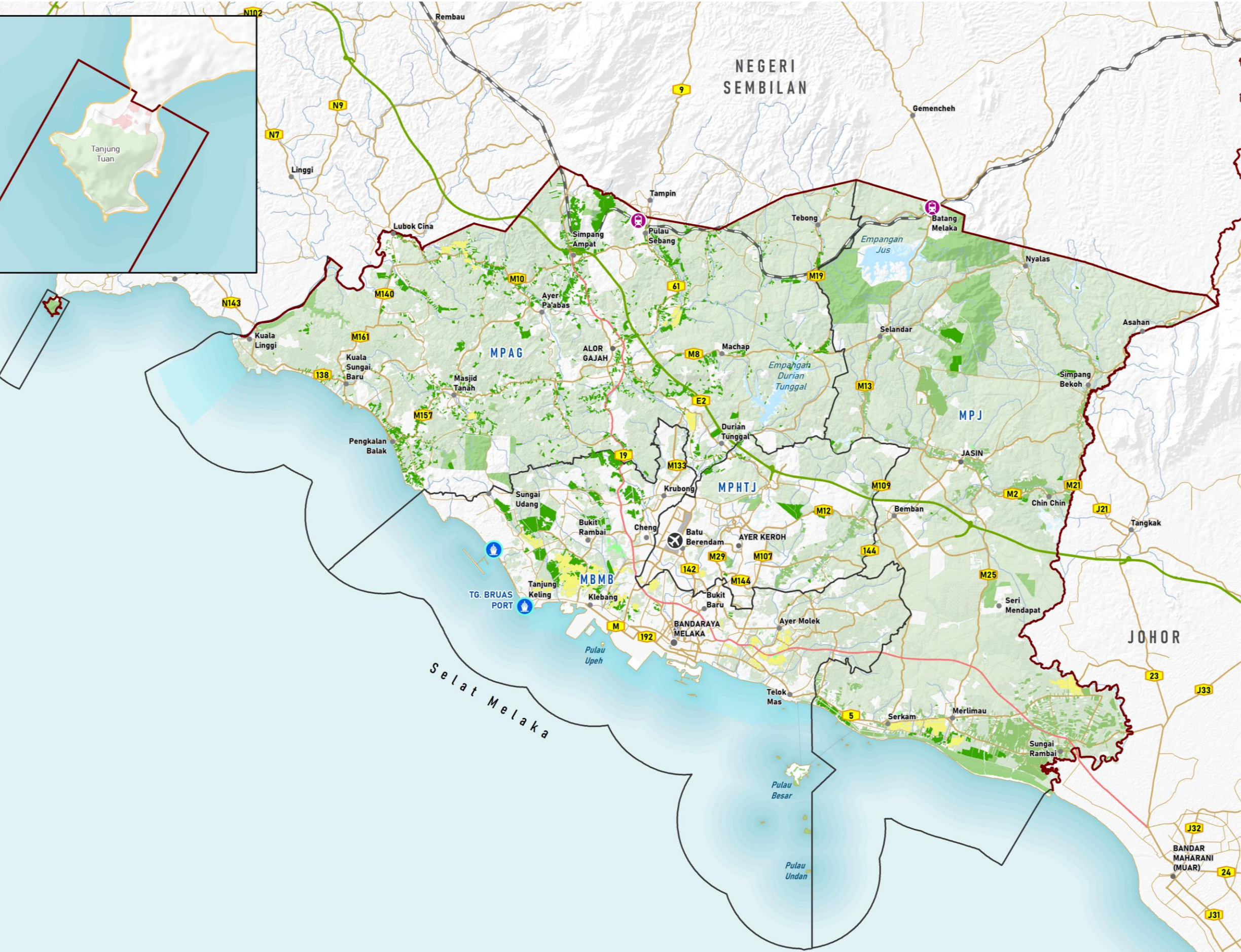
POTENSI

- 4 Subsektor **kewangan, insurans, hartanah dan perkhidmatan perniagaan** mempunyai potensi besar untuk diperkembangkan melalui **perkhidmatan profesional, fintech dan pembangunan hartanah komersial**.
- 5 **Permintaan** terhadap **pendidikan swasta, kesihatan, seni, hiburan dan rekreasi terus meningkat** seiring pertumbuhan penduduk dan ekonomi negeri.
- 6 Rangkaian **17 Bandar Tier 3, 21 pekan dan 14 pusat pertumbuhan desa** berpotensi diperkukuh bagi mengimbangi taburan perkhidmatan dan merangsang pertumbuhan ekonomi wilayah.

CADANGAN AWALAN

- 4 **Memperkukuh Peranan Bandar Dan Pekan Sebagai Pusat Perdagangan Setempat**
 - Menaik taraf pusat bandar dan pekan utama melalui penyediaan kemudahan perdagangan, perkhidmatan dan infrastruktur bandar yang lebih berkualiti dan berdaya saing.
 - Menggalakkan pembangunan ruang niaga moden dan pembangunan bercampur (*mixed-use development*) di pusat bandar dan kawasan pertumbuhan strategik.
 - Mengoptimumkan penggunaan ruang komersial sedia ada dan menggalakkan pengisian premis kosong sebelum pembangunan ruang perdagangan baharu dilaksanakan.
- 5 **Menghidupkan Semula Kawasan Perdagangan Warisan Dan Ekonomi Kreatif**
 - Memulihara dan mengaktifkan semula kawasan perdagangan warisan sebagai destinasi ekonomi, pelancongan dan budaya yang berdaya maju.
 - Menggalakkan pembangunan industri kreatif, seni, budaya dan ekonomi pengalaman (*experience economy*) sebagai sumber pertumbuhan ekonomi baharu negeri.
 - Meningkatkan daya tarikan kawasan warisan melalui pengadaptasian semula bangunan bersejarah, pengindahan persekitaran bandar dan penyediaan aktiviti ekonomi kreatif yang berterusan.
- 6 **Memperkukuh Ekosistem Logistik Dan Rantaian Bekalan Industri**
 - Memperkukuh jaringan pengangkutan antara pelabuhan, kawasan perindustrian, lapangan terbang dan lebuh raya utama bagi meningkatkan kecekapan rantai bekalan.
 - Membangunkan **Melaka Inland Port (MIP) sebagai hab logistik strategik** yang menyokong pergerakan barangan dan perdagangan serantau.
 - Membangunkan hab logistik, pusat pengedaran serantau dan kemudahan pergudangan moden dalam kawasan SM-WEZ bagi memperkukuh peranan Melaka sebagai pintu masuk perdagangan dan logistik di Selat Melaka.
 - Memperkukuh jaringan perdagangan rentas sempadan melalui kerjasama ekonomi serantau seperti IMT-GT dan SOSEK MALINDO bagi memperluaskan akses pasaran dan aliran perdagangan antarabangsa.

TABURAN AGROMAKANAN (TANAMAN)

PETUNJUK

Padi

Buah – buahan

Sayur – sayuran

Tanaman Lain

Pertanian

Hutan

Badan Air

Lain-lain

Pelabuhan

Lapangan terbang

Stesen keretapi

Sempadan PBT

Sempadan Negeri

Lebuhraya

Lebuhraya AMJ

Jalan raya

Rel

Pelan Lokasi

Sumber: Kajian RSN Melaka 2040 (Kajian Semula)

•AGROMAKANAN TANAMAN PADI MENGIKUT DAERAH, 2025

Jenis Agromakanan	Alor Gajah	Jasin	Melaka Tengah	Jumlah
Padi				
Keluasan PASEL (hektar)	234	384	1,064	1,682
Keluasan PASEL bertanam (hektar)	215	384	1,008	1,607
Peratus (%)	13.91	22.83	63.26	100.00
Peratus (%)	13.38	23.90	62.73	100.00
Jumlah pengeluaran (tan metrik)	713,80	1,274.88	3,346.56	5,335.24
Purata produktiviti (tan/hektar)*	4.86	2.63	3.26	3.32

Sumber: Jabatan Pertanian Negeri Melaka.
Nota: * Hasil kiraan penyelidik

• TANAMAN SAYUR-SAYURAN MENGIKUT DAERAH, 2024

Jenis Agromakanan	Alor Gajah	Jasin	Melaka Tengah	Jumlah
Keluasan bertanam (hektar)	1,126.76	64.47	339.87	1,531.10
Peratus (%)	73.59	4.21	22.20	100.00
Keluasan bertuai (hektar)	974.21	55.08	339.01	1,368.30
Peratus (%)	71.20	4.03	24.78	100.00
Jumlah pengeluaran (‘000 tan metrik)	7.35	0.40	4.00	11.74
Nilai jualan (RM juta)	10.10	2.13	14.60	26.83
Purata produktiviti (tan/hektar)	7.54	7.21	11.79	8.58

Sumber: Jabatan Pertanian Negeri Melaka.

• Kadar Sara Diri Melaka 2024

Komoditi	PCC 2024 (kg/liter/biji)	Pengeluaran Negeri (tan/liter/biji)	Keperluan Negeri (tan/liter/biji)	SSR 2024 (%)	Kedudukan
Beras	75.7	6,510.80	79,235.19	8.22	Defisit tinggi
Buah-buahan	66.5	24,696.00	69,605.55	35.48	Defisit
Sayur-sayuran	90.0	11,743.20	94,203.00	12.47	Defisit tinggi

Sumber: KPKM, Perangkaan Agromakanan Malaysia 2024, Jabatan Pertanian Melaka, Jabatan Perikanan Melaka dan Jabatan Perkhidmatan Veterinar Melaka.

•TANAMAN BUAH-BUAHAN MENGIKUT DAERAH, 2024

Jenis Agromakanan	Alor Gajah	Jasin	Melaka Tengah	Jumlah
Keluasan bertanam (hektar)	2,775.03	2,657.92	294.82	5,727.77
Peratus (%)	48.45	46.40	5.15	100.00
Keluasan bertuai (hektar)	2,241.50	1,235.09	284.61	3,761.20
Peratus (%)	59.60	32.84	7.57	100.00
Jumlah pengeluaran (‘000 tan metrik)	14.81	6.37	3.52	24.70
Nilai jualan (RM juta)	78.60	60.42	25.45	164.47
Purata produktiviti (tan/hektar)	6.61	5.16	12.37	6.57

Sumber: Jabatan Pertanian Negeri Melaka.

• TANAMAN INDUSTRI MENGIKUT DAERAH, 2024

Jenis Agromakanan	Alor Gajah	Jasin	Melaka Tengah	Jumlah
Keluasan bertanam (hektar)	1,860.83	1,437.61	117.37	3,415.81
Peratus (%)	54.48	42.09	3.44	100.00
Keluasan bertuai (hektar)	1,789.97	1,356.24	116.57	3,262.78
Peratus (%)	54.86	41.57	3.57	100.00
Jumlah pengeluaran (‘000 tan metrik)	4.57	14.82	1.14	20.53
Nilai jualan (RM juta)	8.52	24.87	4.58	37.97
Purata produktiviti (tan/hektar)	2.55	10.93	9.78	6.29

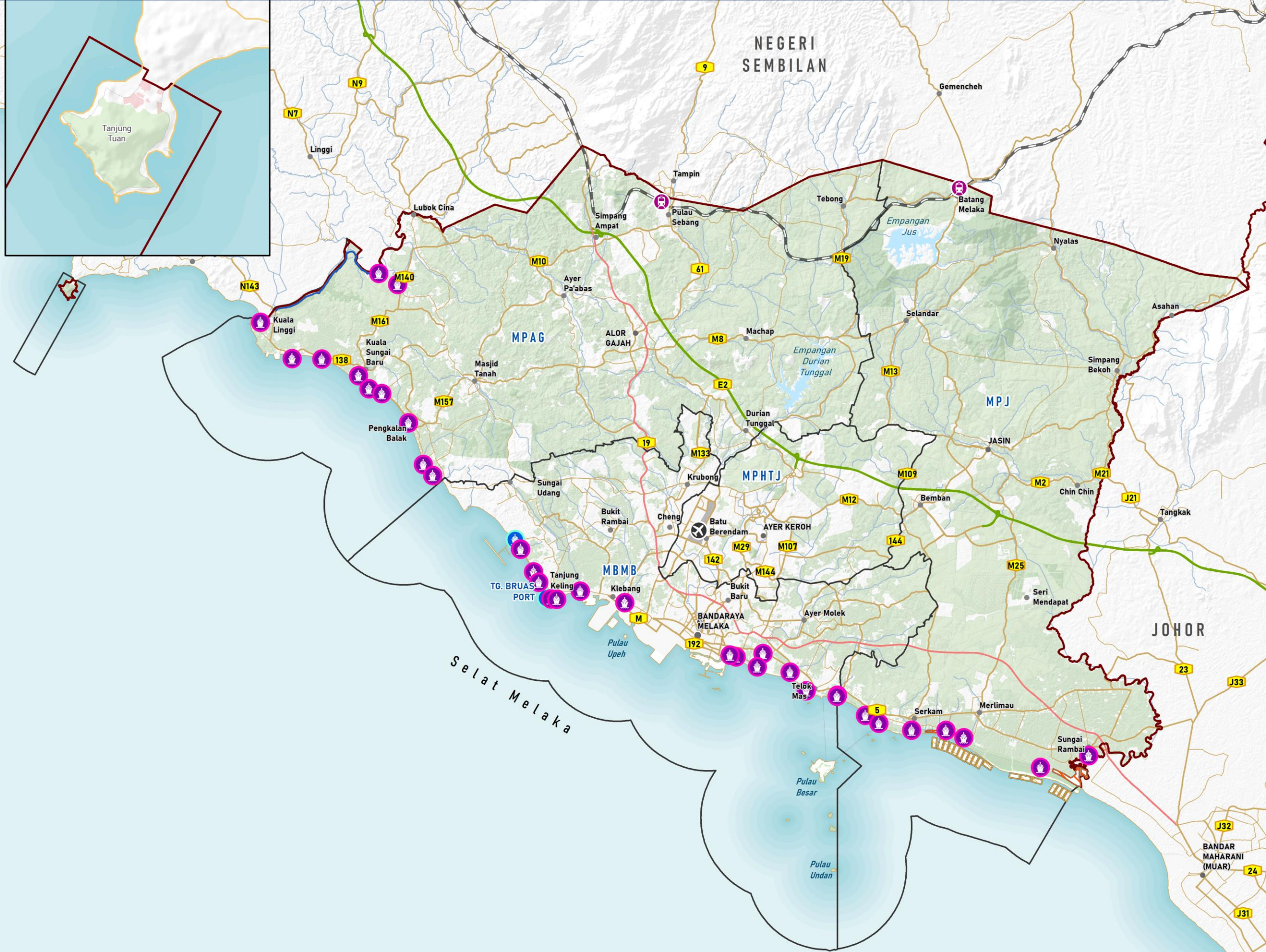
Sumber: Jabatan Pertanian Negeri Melaka.

•Perbandingan Kadar Sara Diri Komoditi Agromakanan Terpilih , 2024

Komoditi	Melaka (%)	Negeri Sembilan (%)	Johor (%)	Negeri Tertinggi
Beras	8.22	5.2	2.16*	Melaka
Buah-buahan	35.48	11.48	346.30*	Johor
Sayur-sayuran	12.47	30.98	88.45*	Johor

Nota * : Hasil kiraan perunding berdasarkan Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM), Akaun Pembekalan dan Penggunaan Komoditi Pertanian Terpilih, 2020–2024, MyAgriStats 2024 Jabatan Pertanian Malaysia dan Jabatan Perkhidmatan Veterinar Melaka.
Sumber: KPKM, Perangkaan Agromakanan Malaysia 2024, Jabatan Pertanian Melaka, Jabatan Perikanan Melaka, Jabatan Perkhidmatan Veterinar Melaka dan Kajian Rancangan Struktur Negeri Sembilan 2040 (Kajian Semula) .

TABURAN AGRO MAKANAN (PERIKANAN TANGKAPAN DAN AKUAKULTUR)

PETUNJUK

ZIA Ternakan Ikan Sangkar

ZIA Ternakan Kebun Kerang

ZIA Ternakan Udang

Jeti Nelayan

Pertanian

Hutan

Badan Air

Lain-lain

Pelabuhan

Lapangan terbang

Stesen keretapi

Sempadan PBT

Sempadan Negeri

Lebuhraya

Lebuhraya AMJ

Jalan raya

Rel

Pelan Lokasi

- Keadaan semasa agromakanan perikanan tangkapan dan akuakultur mengikut daerah, 2025.

Jenis Agromakanan	Alor Gajah	Jasin	Melaka Tengah	Jumlah
PERIKANAN TANGKAPAN				
Jumlah pendaratan ('000 tan)	0.783	0.464	0.952	2.200
Nilai pendaratan (RM juta)	14.57	12.25	19.94	46.76
AKUAKULTUR				
Keluasan ZIA (ha)	16.500	675.027	—	691.527
Peratus ZIA (%)	2.39	97.61	0.00	100.00
Keluasan akuakultur bukan ZIA (ha)	27.685	240.870	7.102	275.657
Peratus keluasan akuakultur bukan ZIA (%)	10.04	87.38	2.58	100.00
Jumlah pengeluaran akuakultur makanan ('000 tan)*	3.111	0.865	0.276	4.252
Nilai pengeluaran akuakultur (RM juta)*	16.33	17.11	2.26	35.69
JUMLAH KESELURUHAN				
Jumlah pendaratan/pengeluaran ('000 tan)	3.894	1.329	1.229	6.452
Nilai pendaratan/pengeluaran (RM juta)	30.89	29.35	22.21	82.45

Nota: * (Merangkumi ZIA dan bukan ZIA)

- Kadar Sara Diri Melaka 2024

Komoditi	PCC 2024 (kg/liter/biji)	Pengeluaran Negeri (tan/liter/biji)	Keperluan Negeri (tan/liter biji)	SSR 2024 (%)	Kedudukan
Daging ayam	54.9	95,040.00	57,463.83	165.39	Lebihan / melebihi keperluan negeri
Daging lembu	6.8	1,765.00	7,117.56	24.80	Defisit
Daging kambing	1.5	138.00	1,570.05	8.79	Defisit tinggi
Ikan	38.4	6,662.02	40,193.28	16.57	Defisit tinggi
Telur	401	3,380,000,000	419,726,700	805.29	Lebihan / melebihi keperluan negeri
Susu	1.8	2,569,585	1,957,225	131.28	Lebihan / melebihi keperluan negeri

Sumber: KPKM, Perangkaan Agromakanan Malaysia 2024, Jabatan Pertanian Melaka, Jabatan Perikanan Melaka dan Jabatan Perkhidmatan Veterinar Melaka.

- Perbandingan Kadar Sara Diri Komoditi Agromakanan Terpilih , 2024

Komoditi	Melaka (%)	Negeri Sembilan (%)	Johor (%)	Negeri Tertinggi
Beras	8.22	5.2	2.16*	Melaka
Buah-buahan	35.48	11.48	346.30*	Johor
Sayur-sayuran	12.47	30.98	88.45*	Johor
Daging ayam	165.39	317.53	155.25*	Negeri Sembilan
Daging lembu	24.80	20.73	18.19*	Melaka
Daging kambing	8.79	3.93	19.73*	Johor
Ikan	16.57	17.66	85.39*	Johor
Telur	805.29	196.80	192.36*	Melaka
Susu	131.28	118.63	89.83*	Melaka

Nota * : Hasil kiraan perunding berdasarkan Jabatan Perangkaan Malaysia (DOSM), Akaun Pembekalan dan Penggunaan Komoditi Pertanian Terpilih, 2020–2024, MyAgriStats 2024 Jabatan Pertanian Malaysia dan Jabatan Perkhidmatan Veterinar Malaysia.

Sumber: KPKM, Perangkaan Agromakanan Malaysia 2024, Jabatan Pertanian Melaka, Jabatan Perikanan Melaka, Jabatan Perkhidmatan Veterinar Melaka dan Kajian Rancangan Struktur Negeri Sembilan 2040 (Kajian Semula) .

79

AGROKOMODITI

■Agrokomoditi Negeri Melaka, 2023

Agrokomoditi	Keluasan Bertanam (hektar)	Keluasan Bertuai (hektar)	Pengeluaran	Nilai Jualan (RM ‘000)
Getah	9,008.8	7,822.1	6,073.0 kg	41.708.45
Kelapa Sawit	55,695.2	49,963.2	1,101,284.7 tan metrik	1,023,834.05
Koko	6.4	2.5	182.6 kg	0.72

■Agrokomoditi Kelapa Sawit

Daerah	Keluasan Bertanam (Hektar)	Keluasan Bertuai (hektar)	Pengeluaran (Kilogram)	Jualan (RM ‘000)
Jasin	23,562.1	20,959.8	462,763.2	482,504.31
Alor Gajah	27,442.5	24,943.7	547,407.0	573,275.99
Melaka Tengah	4,690.6	4,059.6	91,114.5	94,695.74

Sumber: Laporan Banci Pertanian 2024: Kelapa Sawit.

■Agrokomoditi Getah

Daerah	Keluasan Bertanam (Hektar)	Keluasan Bertuai (hektar)	Pengeluaran (Kilogram)	Jualan (RM ‘000)
Jasin	3,915.5	3,295.7	2,535.8	17,084.41
Alor Gajah	4,765.4	4,232.1	3,307.2	22,958.74
Melaka Tengah	327.9	294.3	230.0	1,665.30

Sumber: Laporan Banci Pertanian 2024: Getah.

■Agrokomoditi Koko

Daerah	Keluasan Bertanam (Hektar)	Keluasan Bertuai (hektar)	Pengeluaran (Kilogram)	Jualan (RM ‘000)
Jasin	2.6	1.7	38.5	0.21
Alor Gajah	0.6	0.6	121.0	0.51
Melaka Tengah	3.2	0.2	23.1	-

Sumber: Laporan Banci Pertanian 2024: Koko.

UNJURAN

■Asas Data Unjuran

Komponen	Nilai asas 2025 <i>p</i>	Kadar pertumbuhan digunakan
Pertanian keseluruhan	RM4,686 juta	1.8%
Pertanian / tanaman	RM2,571 juta	-0.1%
Penternakan	RM2,039 juta	4.3%
Perikanan	RM75 juta	3.7%
Penduduk Melaka	1.0525 juta orang	0.554%

Sumber: KDNK Mengikut Negeri 2025, DOSM.

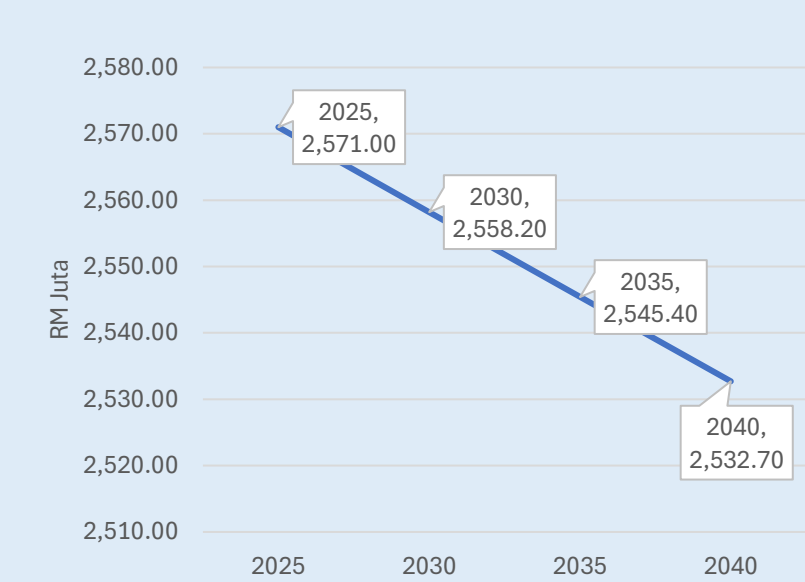
■Sasaran Guna tanah pengeluaran makanan 2040

Komoditi Agromakanan	Guna Tanah Semasa 2021	Pengaktifan tanah tidak diusahakan	Unjuran SSR 2030	10% - CSR dan Kawasan Potensi Baharu	Keperluan Guna Tanah 2040
Padi	378,840.72	-	-	-	378,840.72
Buah-buahan	206,391.01	-	2,808.00	-	209,199.01
Sayur – Sayuran	29,993.28	-	43,424.00	-	73,417.28
Tanaman Lain-lain	145,234.08	-	17,644.00	-	162,878.08
Tanah tidak diusahakan	57,540.41	57,540.41	-	-	-
10% CSR	-	-	-	279,960.80	279,960.80
Tanaman Makanan	817,999.50	-	63,876.00	279,960.80	1,104,295.89
Pertenakan	29,932.76	-	37,476.24	33,077.84	100,486.84
Perikanan	23,062.15	-	51.300	14,176.22	88,538.37
Jumlah	870,994.41	57,540.41	152.652.24	327,214.86	1,293,321.10
Peratus	6.60%	(0.44%)	1.16%	2.48%	9.80% (~10%)

Sumber: KAGUMN.

■Unjuran hasil pertanian/ tanaman Negeri Melaka, 2025-2040

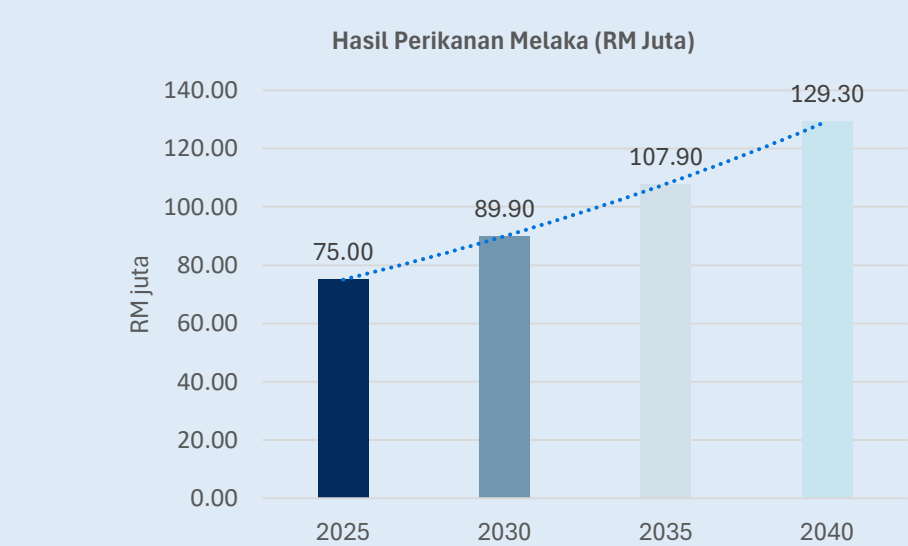
Tahun	Unjuran hasil, RM juta	Perubahan berbanding 2025 <i>p</i>
2025	2,571.0	-
2030	2,558.2	-0.5%
2035	2,545.4	-1.0%
2040	2,532.7	-1.5%

Sumber: Berdasarkan nilai asas KDNK tanaman 2025 dan formula unjuran yang dinyatakan (kiraan penyelidik).

■Unjuran hasil perikanan Negeri Melaka, 2025-2040

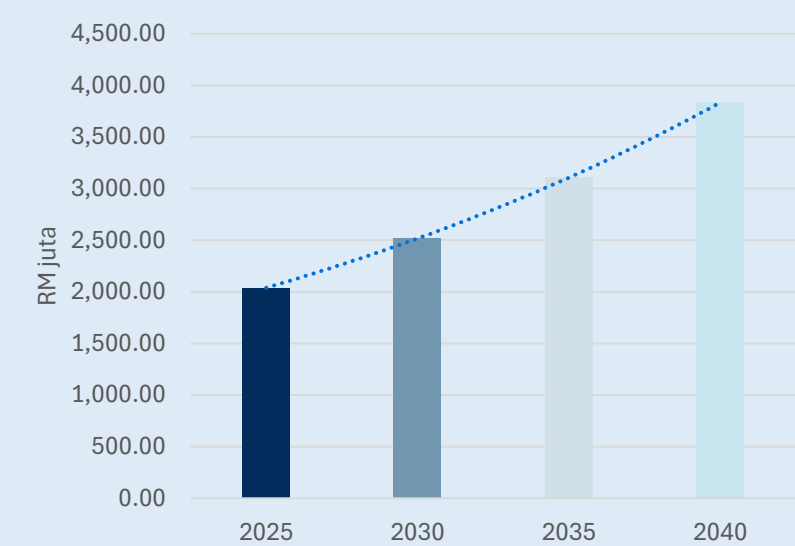
Tahun	Unjuran hasil, RM juta	Perubahan berbanding 2025 <i>p</i>
2025	75.0	-
2030	89.9	+19.9%
2035	107.9	+43.8%
2040	129.3	+72.5%

Sumber: Berdasarkan nilai asas KDNK perikanan 2025 dan formula unjuran yang dinyatakan (kiraan penyelidik).

■Unjuran hasil penternakan Negeri Melaka, 2025-2040

Tahun	Unjuran hasil, RM juta	Perubahan berbanding 2025 <i>p</i>
2025	2,039.0	-
2030	2,516.7	+23.4%
2035	3,106.4	+52.4%
2040	3,834.3	+88.0%

Sumber: Berdasarkan nilai asas KDNK ternakan 2025 dan formula unjuran yang dinyatakan (kiraan penyelidik)

■Unjuran hasil pertanian, penternakan dan perikanan Negeri Melaka,2025-2040

Tahun	Pertanian / tanaman, RM juta	Penternakan, RM juta	Perikanan, RM juta	Jumlah tiga subsektor, RM juta
2025	2,571.0	2,039.0	75.0	4,685.0
2030	2,558.2	2,516.7	89.9	5,164.8
2035	2,545.4	3,106.4	107.9	5,759.7
2040	2,532.7	3,834.3	129.3	6,496.3

Sumber: Berdasarkan nilai asas KDNK perikanan 2025 dan formula unjuran yang dinyatakan (kiraan penyelidik).

Jadual 20.41 | Unjuran indikatif keterjaminan makanan Negeri Melaka

Tahun	Unjuran penduduk, juta orang	Indeks permintaan makanan	Keperluan minimum agromakanan, RM juta	Unjuran hasil pertanian keseluruhan, RM juta
2025	1.0525	100.0	4,686.0	4,686.0
2030	1.0820	102.8	4,817.3	5,123.2
2035	1.1123	105.7	4,952.2	5,601.2
2040	1.1435	108.6	5,091.0	6,123.8

Sumber: Berdasarkan KDNK Mengikut Negeri 2025, DOSM; formula unjuran; dan andaian pertumbuhan penduduk serta permintaan makanan (kiraan penyelidik).

CABARAN

Pembangunan Agromakanan Negeri Melaka

- 1 Tekanan tanah**
Kawasan pertanian bersaing dengan perumahan, industri, infrastruktur dan pembangunan bandar; skala kebun kecil dan lot berpecah turut mengehendkan ekonomi skala.
- 2 Produktiviti**
Pertumbuhan tanaman hampir mendatar walaupun masih menjadi subsektor terbesar. Ini menunjukkan keluasan tanah sahaja tidak mencukupi untuk meningkatkan hasil.
- 3 Kos pengeluaran**
MARDI mengenal pasti peningkatan baja, racun, benih, makanan ternakan, bahan api, elektrik dan logistik sebagai tekanan utama pengusaha.
- 4 Teknologi**
Penggunaan IoT, dron, sensor, AI dan pertanian tepat masih rendah dalam kalangan pengusaha kecil kerana modal, kemahiran dan infrastruktur digital.
- 5 Rantaian nilai**
Pemprosesan, pembungkusan, *cold chain*, pusat pengumpulan dan integrasi pengeluar–pemproses–pasaran masih perlu diperkukuh.
- 6 Iklim & sumber air**
Padi, akuakultur serta kawasan pertanian tertentu sensitif kepada kemarau, banjir, kualiti air dan perubahan iklim.

Pertanian dan Tanaman

- 1** Keluasan tanah terhad dan tekanan pertukaran guna tanah kepada perumahan, industri dan infrastruktur.
- 2** Produktiviti padi dan tanaman makanan perlu dipertingkatkan berbanding tekanan kos input dan tenaga kerja.
- 3** Kehilangan lepas tuai dan akses pasaran yang tidak sekata.
- 4** Penuaan petani dan penglibatan belia masih terhad.

POTENSI

- 1 Intensifikasi, bukan semata-mata peluasan tanah**
R&D MARDI membuktikan teknologi boleh meningkatkan hasil daripada tanah sedia ada.
- 2 Pertanian pintar & teknologi kawasan khusus**
Sawah → *precision farming*; TKPM → fertigasi/ IoT; bandar → vertical farming; ternakan automasi; akuakultur → pemantauan air/ aquavoltaic.
- 3 Rantaian nilai bernilai tinggi**
Pengeluaran → pengumpulan → *cold chain* → pemprosesan → pensijilan → pasaran digital/ pelancongan.
- 4 Ekonomi kitaran**
Sisa tanaman → makanan ternakan/kompos; sisa ternakan → baja/biogas.
- 5 Agropelancongan**
Café Markisa, usahawan bimbingan MARDI Melaka, merekodkan 48,000 pengunjung dan pendapatan sukuan RM470,000 pada April–Jun 2026, menunjukkan pertanian boleh dihubungkan dengan gastronomi dan pelancongan.

- 1** Pengekalan kawasan sumber makanan dalam RSN/RT serta pemetaan kawasan pertanian strategik
- 2** Pengairan cekap, mekanisasi, fertigasi, varieti sesuai dan pertanian pintar berasaskan data
- 3** Pusat pengumpulan hasil, *cold chain*, pemprosesan kecil, pemasaran digital dan jenama tempatan
- 4** Model usahawan muda agro, latihan teknikal, koperasi dan inkubator agroteknologi

CABARAN

Penternakan

- 1 Konflik guna tanah dengan kawasan kediaman dan pembangunan bandar
- 2 Bau, efluen, sisa ternakan dan risiko pencemaran air
- 3 Risiko penyakit ternakan dan keperluan biosekuriti
- 4 Kos makanan ternakan dan kebergantungan input luar

Perikanan Tangkapan dan Akuakultur

- 1 Tekanan pembangunan pesisir dan konflik guna ruang perairan
- 2 Pencemaran muara, kualiti air dan kemerosotan habitat marin
- 3 Rantaian selepas tangkapan masih memerlukan kemudahan ais, stor sejuk dan pemprosesan
- 4 Pengeluaran akuakultur tidak setara dengan keluasan kawasan

POTENSI

- 1 Zon penternakan terkawal dengan jarak penampian dan kawalan perancangan yang jelas.
- 2 Rawatan efluen, kompos/biogas, pengurusan najis dan audit pematuhan berkala.
- 3 Reban tertutup, sistem biosekuriti, pemetaan ladang dan daya jejak ternakan.\
- 4 Integrasi tanaman-ternakan, penggunaan sisa pertanian dan pembangunan rantaian bekalan

CADANGAN AWAL

Kod	Strategi/Cadangan Awal	Deskripsi Cadangan	Sektor Berkaitan	Lokasi Fokus	Fasa
S1	Rangkaian Kawasan Sumber Makanan Melaka 2040	Menetapkan kawasan pertanian, padi, TKPM, padang ragut, akuakultur, kebun kerang dan jeti pendaratan ikan sebagai aset strategik negeri yang dipetakan dalam GIS.	Pertanian, penternakan, perikanan, keterjaminan makanan	Seluruh negeri dengan fokus Jasin, Alor Gajah, pesisir Melaka Tengah dan Hang Tuah Jaya	2026-2030
S2	Program Periuk Nasi Selatan Melaka-Johor	Memperkuh kawasan padi Sungai Rambai dan hubungan dengan Tangkak sebagai kawasan bekalan beras selatan, termasuk pengairan, mekanisasi.	Pertanian dan keterjaminan makanan	Sungai Rambai, Merlimau, Jasin Selatan dan sambungan Johor	2026-2035
S3	Kluster Hortikultur dan Tanaman Bernilai Tinggi	Membangunkan kluster buah-buahan, sayur-sayuran, herba, kelapa dan tanaman kontan melalui fertigasi, pertanian berkelompok dan pusat pengumpulan.	Pertanian	Jasin, Alor Gajah dan kawasan sesuai di HTJ	2026-2035
S4	Zon Penternakan Terkawal dan Rendah Karbon	Mewujudkan zon penternakan moden dengan reban tertutup, sistem biosekuriti, kawalan bau, rawatan efluen, baja kompos/biogas dan daya jejak ternakan.	Penternakan	Jasin, Alor Gajah dan kawasan penternakan sedia ada HTJ	2026-2035
S5	Koridor Ekonomi Biru dan Makanan Laut Melaka	Mengukuhkan perikanan tangkapan, akuakultur, kebun kerang, kualiti air, <i>cold chain</i> , pasar ikan dan produk hiliran makanan laut berasaskan ekonomi biru.	Perikanan	Umbai, Serkam, Merlimau, Sungai Rambai, Kuala Linggi dan pesisir Melaka Tengah	2026-2040
S6	Agrohub, <i>Cold Chain</i> dan Industri Asas Tani	Mewujudkan pusat pengumpulan hasil daerah, <i>cold room</i> , logistik sejuk, inkubator IAT, pemprosesan halal dan pemasaran digital.	Pertanian, penternakan dan perikanan,	Jasin, Alor Gajah, Melaka Tengah dan HTJ	2026-2035
S7	Pertanian Bandar Pintar dan Komuniti Makanan	Menggalakkan kebun komuniti, <i>edible landscape</i> , <i>vertical farming</i> , <i>urban farm</i> , kebun sekolah dan pertanian bandar rendah karbon.	Pertanian dan keterjaminan makanan	Hang Tuah Jaya, Melaka Tengah dan pusat petempatan utama	2026-2040
S8	Dashboard Keterjaminan Makanan Negeri	Menyepadukan data keluasan, hasil, ternakan, pendaratan ikan, stok, harga, risiko bencana, <i>cold chain</i> dan lokasi projek.	Keterjaminan makanan	Peringkat negeri dan semua daerah	2026-2030
S9	Pelan Respons Krisis Bekalan Makanan	Membangunkan SOP negeri untuk gangguan bekalan akibat banjir, penyakit ternakan, pencemaran, kenaikan harga dan gangguan import.	Keterjaminan makanan	Seluruh negeri	2026-2030
S10	Indikator Agromakanan Rendah Karbon	Menetapkan indikator penggunaan air, tenaga, baja, sisa makanan, pelepasan, amalan pertanian baik, pengurusan sisa ternakan dan logistik rendah karbon.	Pertanian, penternakan dan perikanan	Seluruh negeri	2031-2040

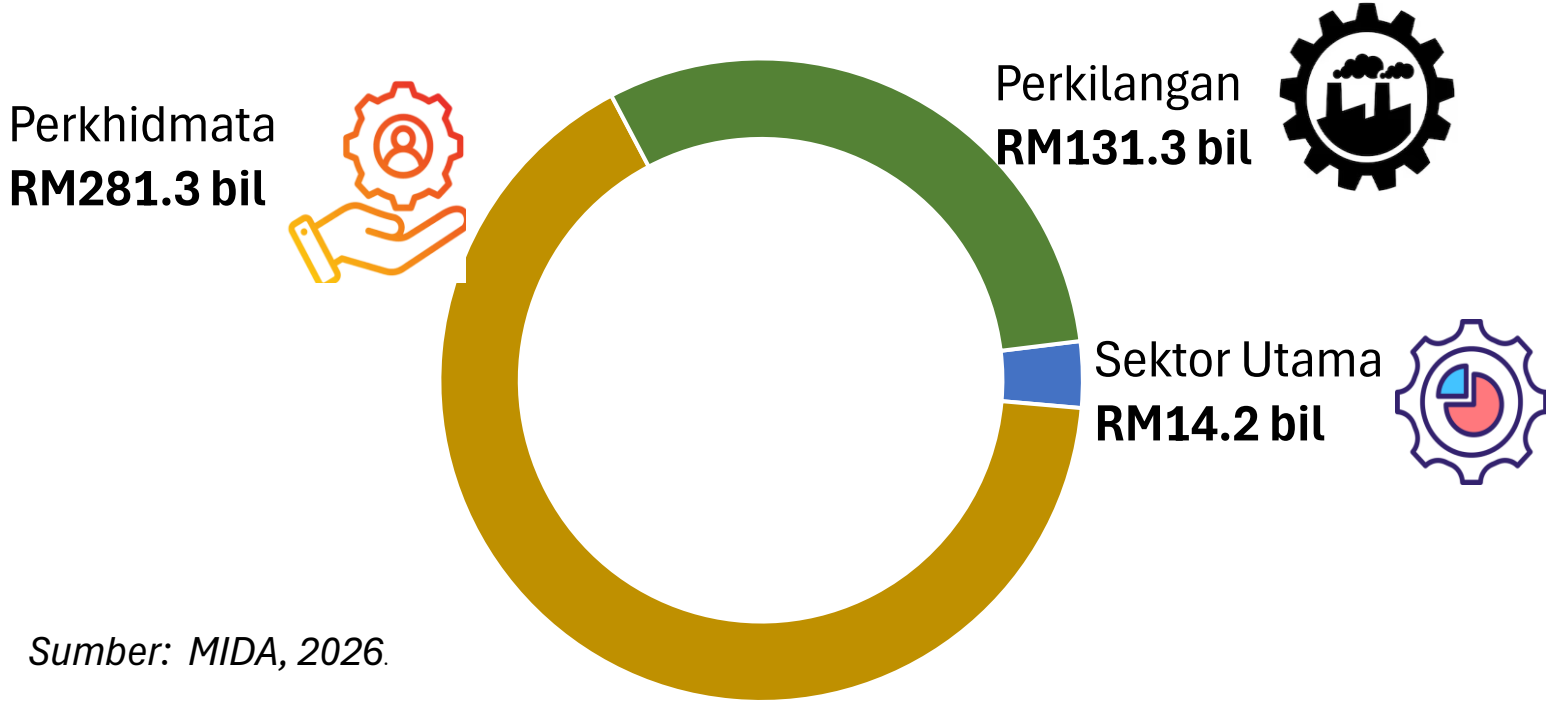
Trend Prestasi Pelaburan Pembuatan Malaysia 2019-2025

Pecahan Jumlah Pelaburan Malaysia 2025

Domestik (DDI)	Asing (FDI)
RM219.6 bil	RM207.1 bil
51.5%	48.5%

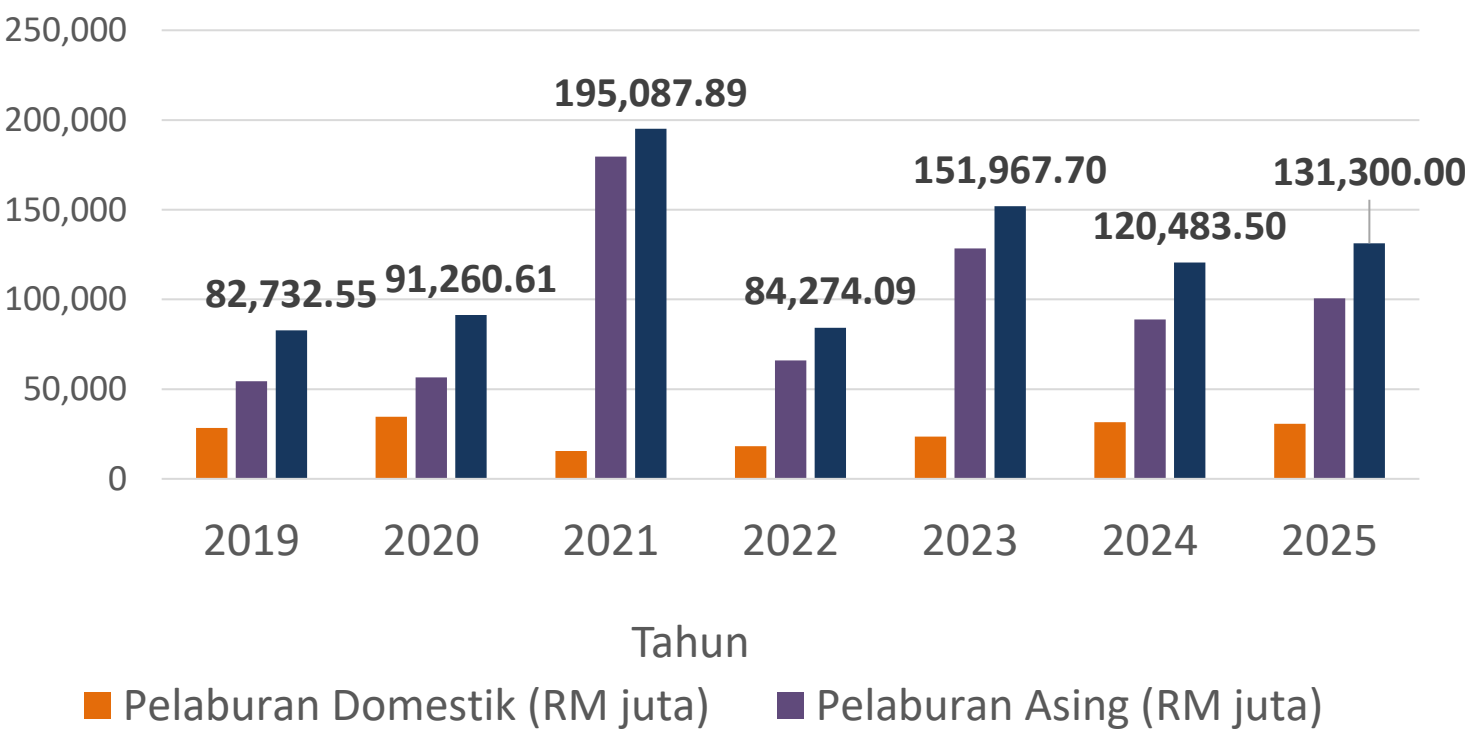
Sumber: MIDA, 2026.

Prestasi Pelaburan Malaysia Mengikut Sektor 2025

Sumber: MIDA, 2026.

Trend Prestasi Pelaburan Pembuatan Malaysia 2019-2025

Sumber: Laporan Sosioekonomi Melaka 2020-2024, Laporan Prestasi Pelaburan Malaysia 2025 MIDA

Trend Prestasi Pelaburan Melaka

Jumlah pelaburan Negeri Melaka juga menunjukkan prestasi yang positif dengan mencatatkan lonjakan sebanyak 79.5% berbanding tahun 2024.

Jumlah pelaburan yang diterima pada tahun 2025 berjumlah RM14.68 bil berbanding dengan RM8.18 bil pada tahun 2024. Jumlah ini diterima dari 312 projek bakal menjana lebih 4,600 peluang pekerjaan.

Pelaburan Langsung Asing (FDI) menyaksikan peningkatan dari RM3.85 bilion pada tahun 2024 kepada RM8.43 bilion pada tahun 2025 manakala Pelaburan Langsung Domestik (DDI) mencatatkan jumlah pelaburan sebanyak RM6.25 bilion berbanding dengan RM4.33 bilion yang diperolehi pada tahun 2024

Menurut Lembaga Pembangunan Pelaburan Malaysia (MIDA) sebanyak 8,390 projek telah diluluskan sepanjang tahun 2025 berbanding 7,682 pada tahun 2024, bakal menyediakan sebanyak 244,902 peluang pekerjaan (2024: 207,718 peluang pekerjaan). Pelaburan domestik telah mencatat 51.5% (RM 219.6 billion) dari keseluruhan jumlah pelaburan.

Pecahan Jumlah Pelaburan Melaka 2025

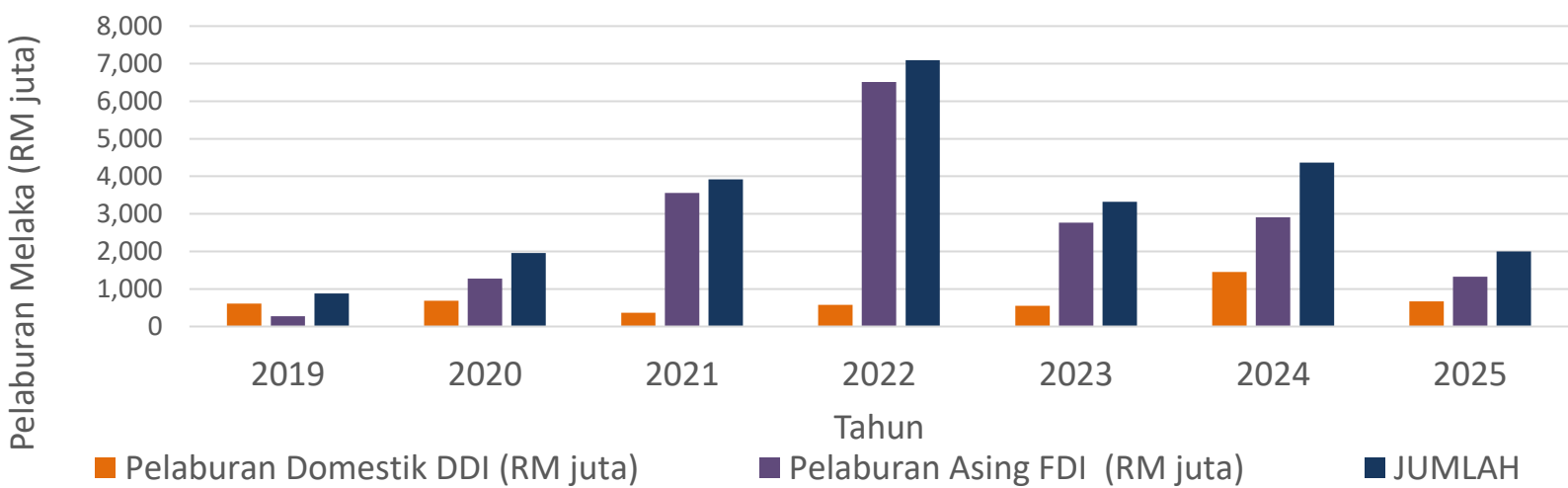
Domestik (DDI)	Asing (FDI)
RM6.25 bil	RM8.43 bil
42.6%	57.4%

Sumber: MIDA, 2026.

Jumlah Pelaburan Sektor Pembuatan Melaka 2000-2025

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Pelaburan Domestik DDI (RM juta)	609.50	683.90	367.40	578.40	555.00	1,453.80	669.50
Pelaburan Asing FDI (RM juta)	269.90	1,272.20	3,554.60	6,514.10	2,765.60	2,912.00	1,326.30
Jumlah	879.40	1,956.10	3,922.00	7,092.50	3,320.60	4,365.80	1,995.80

Trend Pelaburan Sektor Pembuatan Melaka 2000-2025

Agensi Negeri Terlibat Dengan Pelaburan

Selain dari MIDA (Lembaga Pembangunan Pelaburan) dan Kementerian Pelaburan, Perdagangan dan Industri (MITI) yang merupakan agensi utama terlibat dalam pelaburan di peringkat persekutuan, agensi negeri yang terlibat dengan pelaburan termasuk:

- MCORP**
 - Agensi utama yang bertanggungjawab dalam menyediakan kawasan perindustrian Negeri Melaka.
 - Telah membangunkan sebanyak 12 kawasan perindustrian di Melaka
 - Bercadang untuk membangunkan tiga lagi kawasan perindustrian baru iaitu:
 - MCorp Hi-Tech Park
 - German Technology Park dan
 - Elkay 2.0.
- INVEST MELAKA**
 - Pusat sehati (one-stop centre) untuk membantu urusan kelulusan pihak berkuasa, lesen perkilangan
 - Agensi mempromosi pelaburan negeri
 - Pemudahcara dan penasihat kepada pelabur asing serta domestik.
 - Pihak Berkuasa zon bebas FTZ (mengawal selia aktiviti dan menyediakan kemudahan dan Infrastruktur di kawasan FTZ)
- SM-WEZ**
 - Agensi pembangunan koridor pesisir pantai

Agensi Yang Menawarkan Insentif

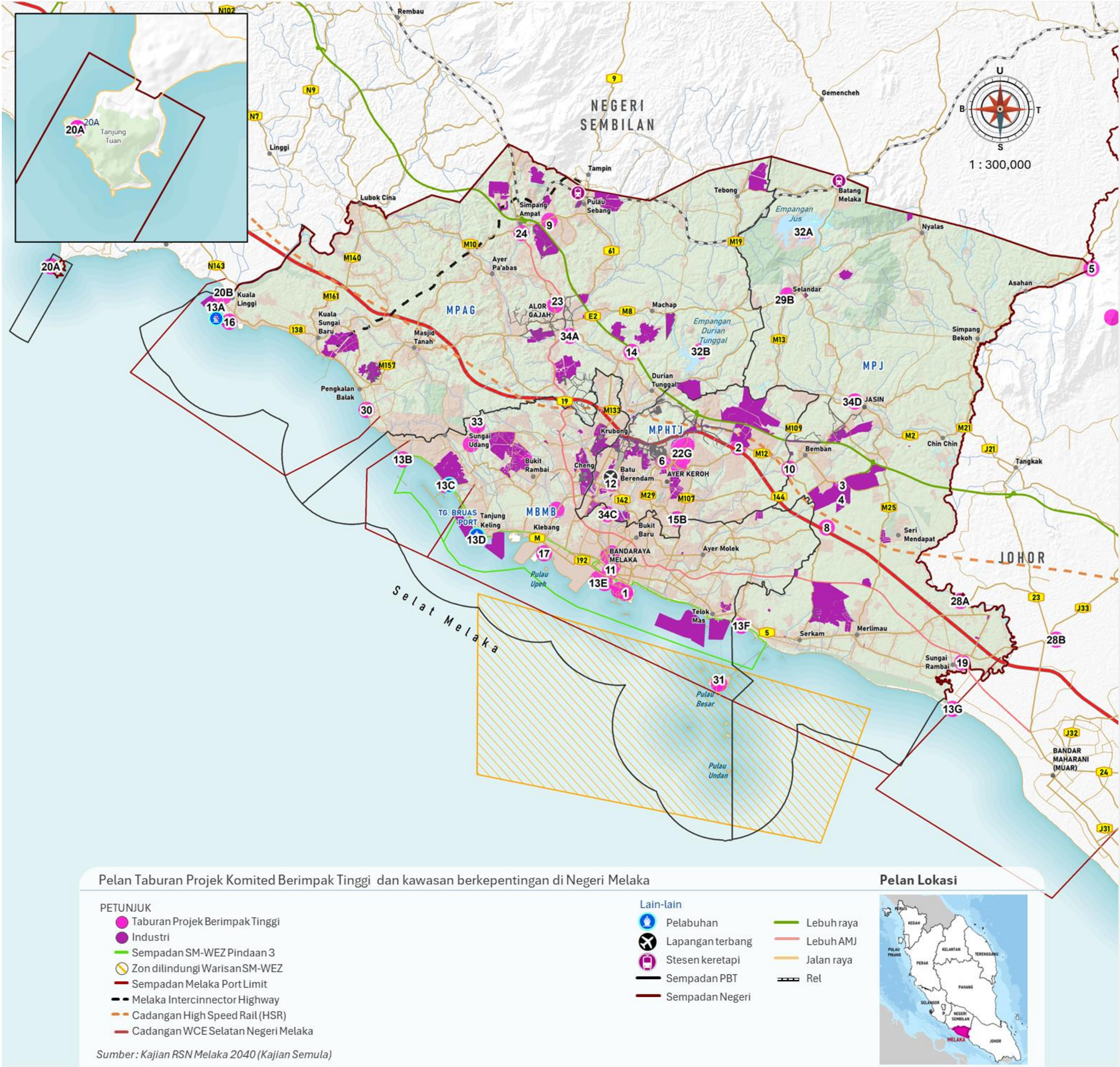
- MIDA (Lembaga Pembangunan Pelaburan)**
 - New Incentive Framework
 - Elaun Cukai Pelaburan (Investment Tax Allowance)
- CRADLE FUND**
 - Untuk syarikat rintisan (start-up)
 - Geran di bawah seliaan Kementerian Sains Teknologi dan Inovasi (MOSTI)
 - Geran CIP SPARK & CIP SPRINT
- MRANTI**
 - Program pembangunan bagi inovator ke peringkat pengkomersialan
 - Sokongan Pembiayaan Peringkat Ujian & Validasi
 - Sokongan Pembiayaan Peringkat Pengkomersialan
- MDEC (Perbadanan Ekonomi Digital Malaysia)**
 - Program Mangkin Malaysia Digital
 - Insentif Pelaburan Digital
- SME CORP**
 - Program Pengukuhan Mikro Madani
 - Program Peningkatan Enterpris Bumiputera (BEEP)
 - SME Investment Partner
 - Program Going Export (GoEx)

Analisis Projek Berimpak Tinggi

NO.	Cadangan Projek Berimpak Tinggi
1.	Cadangan High Speed Rail (HSR).
2.	Penambahbaikan pengangkutan awam – pembaikan sistem bas (bus rapid transit).
3.	Naik taraf lapangan terbang antarabangsa Melaka.
4.	Cadangan 7 pelabuhan (keutamaan pelabuhan mineral, pelabuhan laut dalam & pelancongan, pelabuhan maritim).
5.	Cadangan susur keluar parit melana.
6.	Cadangan <i>outer/inner ring road</i> .
7.	Cadangan Melaka <i>gateway (urban iconic)</i> .
8.	Hang Tuah Melaka <i>commercial centre (urban & renewal)</i> .
9.	Cadangan lebuh raya basikal (<i>great ocean cycling route</i>).
10.	Laluan <i>scenic</i> basikal (Melaka <i>great bicycle tour</i>).
11.	Cadangan Melaka <i>great heritage walk</i> .
12.	Pelancongan eko – Taman Negeri dan jajaran eko pelancongan (Gunung Ledang, Tanjung Tuan & Kuala Linggi).
13.	Cadangan Melaka sebagai <i>open theme park</i> .
14.	Pelancongan bersepadu di Ayer Keroh (<i>re-branding</i> produk pelancongan)
15.	Pembaharuan dan naik taraf pelancongan di pusat bandar
16.	Pelancongan budaya di Alor Gajah.
17.	Melaka International Technology Park (MITP).
18.	Cadangan Melaka <i>rice bowl</i> sebagai kawasan periuk nasi selatan (Melaka –Tangkak).
19.	Pewartaan kawasan tadahan air tahap 1 dan penampian empangan.
20.	Insinerator (<i>waste eco park</i>).
21.	Jajaran santuari penyu dan kampung mesra penyu Padang Kemunting.
22.	Cadangan kampung warisan (tapak UNESCO).
23.	<i>Cadangan showcase</i> perkampungan budaya.
24.	Cadangan laluan sutera Selat Melaka <i>cruise</i> .
25.	Cadangan Taman Laut Negeri Melaka (Pulau Besar).
26.	Cadangan pembesaran kawasan Freeport A’famosa Melaka.
27.	Taman kekal pengeluaran makanan (TKPM).
28.	Cadangan tapak pusat rawatan kumbahan serantau (PRKS).

Sumber: Rancangan Struktur Negeri Melaka 2035.

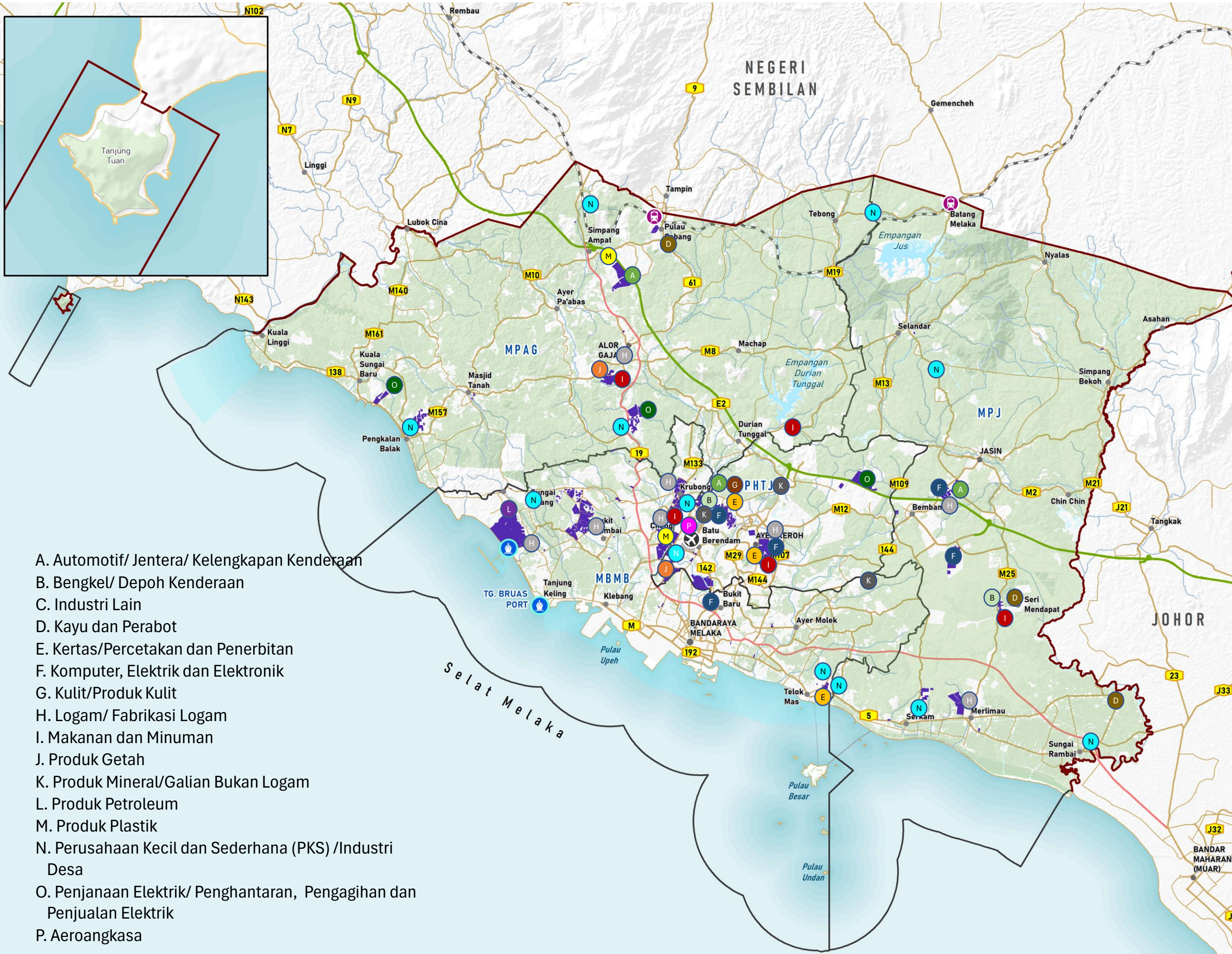
Kawasan Perindustrian Utama Negeri Melaka

Daerah	Bil	Kawasan Perindustrian	Keluasan Kasar (Hek)	Keluasan Bersih (Hek)	Pemaju
Melaka Tengah	1.	KP Penerbangan Batu Berendam	18.77	18.18	Swasta
	2.	KP Bukit Rambai	505.97	219.15	MCORP
	3.	KP Cheng	137.60	119.32	Swasta
	4.	KP Krubong Industrial Park	91.09	47.31	Swasta
	5.	KP Krubong Jaya Industrial Park	53.44	44.23	Swasta
	6.	KP Tangga Batu	85.32	56.14	MCORP
	7.	KP Telok Mas	25.15	15.63	Swasta
	8.	KP Ayer Keroh	203.69	141.76	MCORP
	9.	KP Tg Minyak	121.41	2.81	Swasta
	10.	KP Taman Tasik Utama	58.27	78.00	Swasta
	11.	FTZ Tg Kling	10.16	7.94	MCORP
	12.	FTZ Batu Berendam	107.01	85.10	MCORP
	13.	KP Sg Udang	97.12	360.65	Swasta
Alor Gajah		Jumlah Kecil	1,515.00	1,196.22	
	14.	KP Pegoh	295.01	152.85	Swasta
	15.	KP Alor Gajah	116.61	73.46	MCORP
	16.	KP Masjid Tanah	129.55	24.16	MCORP
	17.	KP Rembia (Melaka World Solar Valley)	203.69	68.90	MCORP
Jasin	18.	KP Telok Gong	129.13	38.19	MCORP
		Jumlah Kecil	873.99	357.56	
	19.	KP Elkay (Lipat Kajang)	202.34	92.41	MCORP
	20.	Melaka Halal Hub Serkam	54.50	21.56	MCORP
	21.	KP Merlimau	130.48	73.86	MCORP
	22.	KP Jasin Asia Selatan	80.93	29.46	Swasta
		Jumlah Kecil	468.25	217.28	
		Jumlah	2,857.24	1,771.06	

Sumber: MCorp, 2026.
Nota:
1. Keluasan Kasar merujuk kepada kawasan keseluruhan pembangunan.
2. Keluasan Bersih merujuk kepada keluasan lot-lot industri yang telah dibangunkan, tidak termasuk lot kosong, jalan, infrastruktur dan lain-lain kemudahan dalam kawasan pembangunan.

Senarai cadangan pembangunan industri Melaka

Projek	Lokasi	Pemaju	Status	Saiz (Ekar)
1. Melaka Halal Hub 2.0	Jasin	Mcorp & PDG Development S/B	Komited	181.00
2. German Technology Park	Bandar Hijau, Hang Tuah Jaya	MCorp	Komited	121.70
3. Golden Valley High Tech Park	Jasin	Teladan Group	Komited	270.37
4. MCORP Hi-Tech Park	Masjid Tanah	MCorp	Komited	5,000.00
5. Elkay 2.0	Lipat Kajang, Jasin	Goucoland	Komited	601.75
6.HICOM Pegoh 2C	Alor Gajah	HICOM, GLENMARUE	Komited	729.00
7. KP Telok Gong (Melaka Energy Corridor)	Telok Gomg	MCorp	Komited	269.00
8. Bandar Botani Parkland	Jasin	Parkland	Komited	88.89
9. Kawasan Industri SM-WEZ	SM-WEZ	SM-WEZ	Perancangan	T/M
Jumlah				7,261.71

- A. Automotif/ Jentera/ Kelengkapan Kenderaan
- B. Bengkel/ Depoh Kenderaan
- C. Industri Lain
- D. Kayu dan Perabot
- E. Kertas/Percetakan dan Penerbitan
- F. Komputer, Elektrik dan Elektronik
- G. Kulit/Produk Kulit
- H. Logam/ Fabrikasi Logam
- I. Makanan dan Minuman
- J. Produk Getah
- K. Produk Mineral/Galian Bukan Logam
- L. Produk Petroleum
- M. Produk Plastik
- N. Perusahaan Kecil dan Sederhana (PKS) /Industri Desa
- O. Penjaan Elektrik/ Penghantaran, Pengagihan dan Penjualan Elektrik
- P. Aeroangkasa

Taburan Taman Perindustrian Tahun 2025

PETUNJUK

- Taman Perindustrian

Lain-lain

- Pelabuhan
- Lapangan terbang
- Stesen keretapi
- Sempadan PBT
- Sempadan Negeri
- Lebuhraya
- Lebuhraya AMJ
- Jalan raya
- Rel

Pelan Lokasi

Sumber: Sumber: Kajian RSN Melaka 2040 (Kajian Semula)

CABARAN

POTENSI

CADANGAN AWALAN

1 Cadangan Projek berimpak tinggi belum diambil kira dalam RSN Melaka 2035. Terdapat sejumlah projek berimpak tinggi yang belum diambil kira dalam Kajian RSN Melaka 2035 seperti:

- Projek Tambakan Straits of Melaka Waterfront Economic Zone (SM-WEZ);
- MCORP Hi-Tech Park;
- Pembangunan Taman Teknologi German (GTP);
- Elkay 2.0 di Lipat Kajang;
- Melaka Halal Hub Fasa 2; dan
- Cadangan Pusat Data Centre di Telok Gong.

2 Infrastruktur sedia ada masih belum mencukupi untuk melonjak ke arah perindustrian baru. Ini akan memberi impak serta merencatkan cadangan pembangunan baru serta projek berimpak tinggi. Ini termasuk tiada pelabuhan yang sesuai untuk digunakan bagi tujuan penghantaran produk, malah Pelabuhan Tg.Beruas juga tidak mempunyai keupayaan serta fasiliti yang mencukupi.

3 Kurang insentif spesifik dari Kerajaan Negeri Tiada atau kurang insentif spesifik dari Kerajaan Negeri kecuali yang ditawarkan MIDA serta penubuhan Melaka Investment Booster (MIB) di bawah Invest Melaka berfungsi sebagai pemudah cara utama dalam urusan pelaburan.

4 Persaingan daripada negeri Berjiran Negeri Melaka terletak di antara Negeri Johor dan Negeri Sembilan yang mempunyai anjung ekonomi sendiri iaitu *Malaysian Vision Valley* di Negeri Sembilan dan Iskandar Malaysia dan pembangunan J-SEZ di Negeri Johor.

1 Mempunyai rangkaian dan jaringan perhubungan yang baik Lebuhraya Utara-Selatan untuk ke Lapangan Terbang KLIA atau Pelabuhan Kelang / Singapura. Tempoh perjalanan ke destinasi tersebut cuma mengambil masa antara 2 jam 30 minit hingga 3 jam 30 minit.

2 Berada di kedudukan dan lokasi yang strategik melalui Lebuhraya Utara-Selatan untuk ke Lapangan Terbang KLIA atau Pelabuhan Kelang / Singapura. Tempoh perjalanan ke destinasi tersebut cuma mengambil masa antara 2 jam 30 minit hingga 3 jam 30 minit.

3 Kedudukan dan lokasi yang strategik Di persisiran pantai Selat Melaka berpotensi untuk melonjakkan pembangunan projek tambakan SM-WEZ sebagai Maritime City. serta pusat ekonomi baru. Cadangan pembangunan shipyard Enrique of Melaka serta jeti RORO dan Melaka International Cruise Terminal (MICT) di SM-WEZ juga bakal merancakkan ekonomi setempat.

4 Pelabuhan Tg. Beruas selaku pelabuhan utama berpotensi untuk dinaik taraf dan menyediakan fasiliti dan kelengkapan untuk mengendalikan aktiviti pemunggahan kapal. Cadangan pembangunan pelabuhan lain seperti KLIP, Sg Udang dan Pelabuhan Darat Taboh Naning akan dapat menyediakan infra dan akses yang lebih luas kepada pelabur.

5 Tenaga pekerja mahir dan separa mahir kepada industri Negeri Melaka mempunyai sejumlah 7 buah IPTA, 13 buah IPTS, 8 buah Kolej Swasta, 6 Institusi TVET 6 buah Kolej Komuniti serta 6 buah pusat Giatmara yang berupaya membekalkan pekerja mahir dan separa mahir kepada industri dan menjadi satu tarikan buat pelabur.

6 Cadangan pembangunan Zon Anjung Ekonomi Selatan (ZEAS) Negeri Sembilan, Melaka dan Utara Johor dijangka akan memberi impak positif terutama kepada penyelerasan projek impak tinggi ketiga-tiga negeri yang mampu menjana pertumbuhan ekonomi di kawasan bersempadanan.

1 Menggalakkan pelaburan perindustrian Insentif tambahan seperti insentif pemindahan, pengurangan cukai tanah dan lain-lain berkaitan, mengkaji semula polisi sedia ada dan menyediakan polisi yang lebih bersifat proaktif serta mesra pelabur, memudahkan dan memendekkan proses serta tempoh kelulusan lanjutan pajakan dan kelulusan menukar syarat oleh kerajaan negeri.

2 Penyediaan dan pemberian insentif kepada industri Pembuatan baru/masa depan seperti Kembar Digital, Cetakan 3-D, Web3 dan Teknologi Blockchain, Automasi dan Kilang Gelap, AI dan Metaverse, 5G dan Pengkomputeran Pinggiran berlandaskan IR4.0, berteknologi hijau serta berteknologi tinggi sepertimana hasrat kerajaan negeri.

3 Memperkukuhkan industri sedia ada melalui tindakan penambahbaikan infrastruktur, utiliti serta kemudahsampaian yang tinggi. Penyediaan asrama pekerja berpusat (CLQ) berhampiran kawasan perindustrian utama .

4 Insentif oleh PBT Diskaun atas pelbagai fi serta mengurangkan tempoh masa kelulusan permohonan pembangunan dari pelabur.

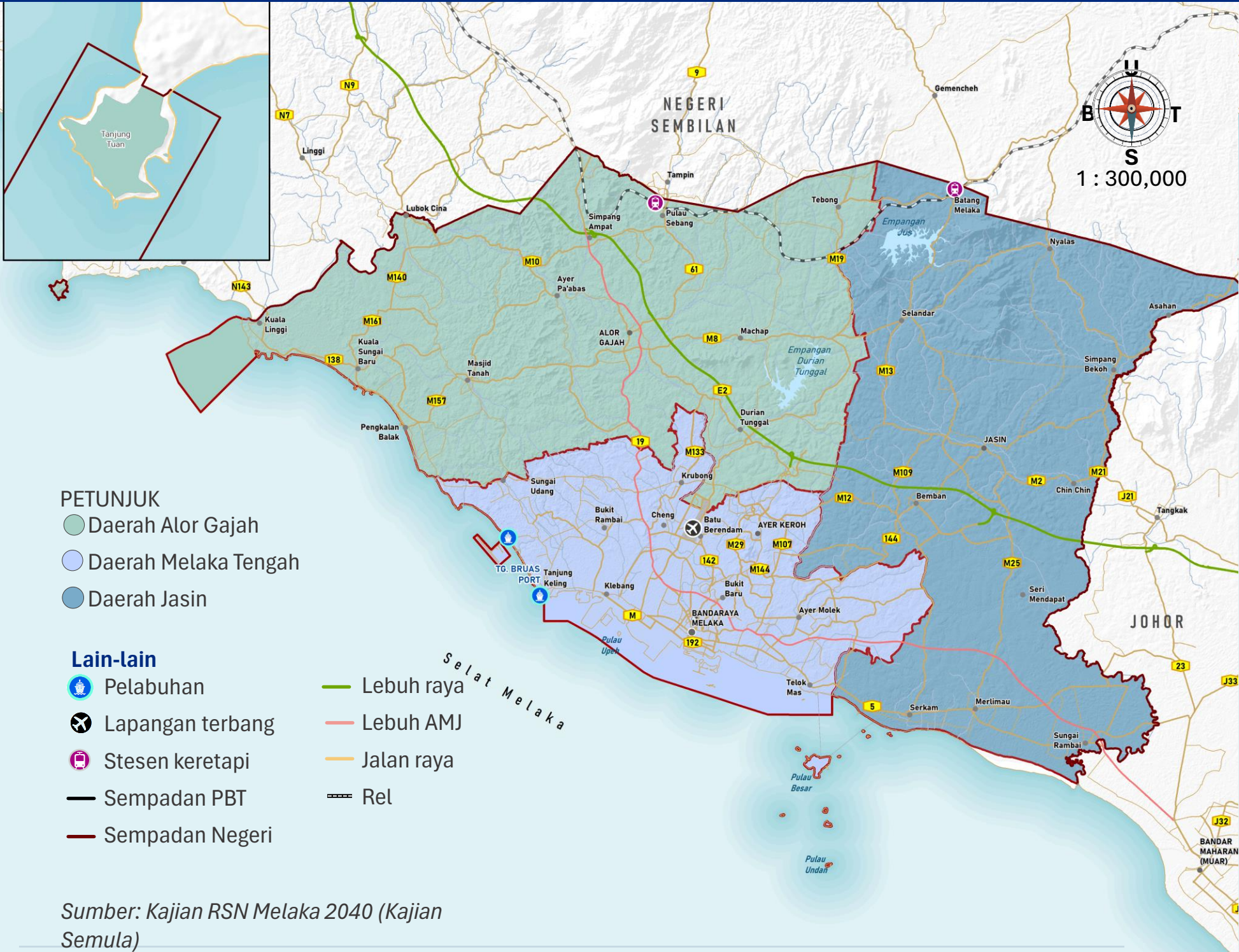
5 Polisi “Plug and Play” Mewujudkan polisi pelaburan "*Plug and Play*" (kawasan industri sedia bina) untuk menarik pelabur antarabangsa tanpa kerenah birokrasi yang panjang.

6 Managed Industrial Park Penyediaan kawasan industri secara '*Managed Industrial Park*' bagi menarik minat pelabur.

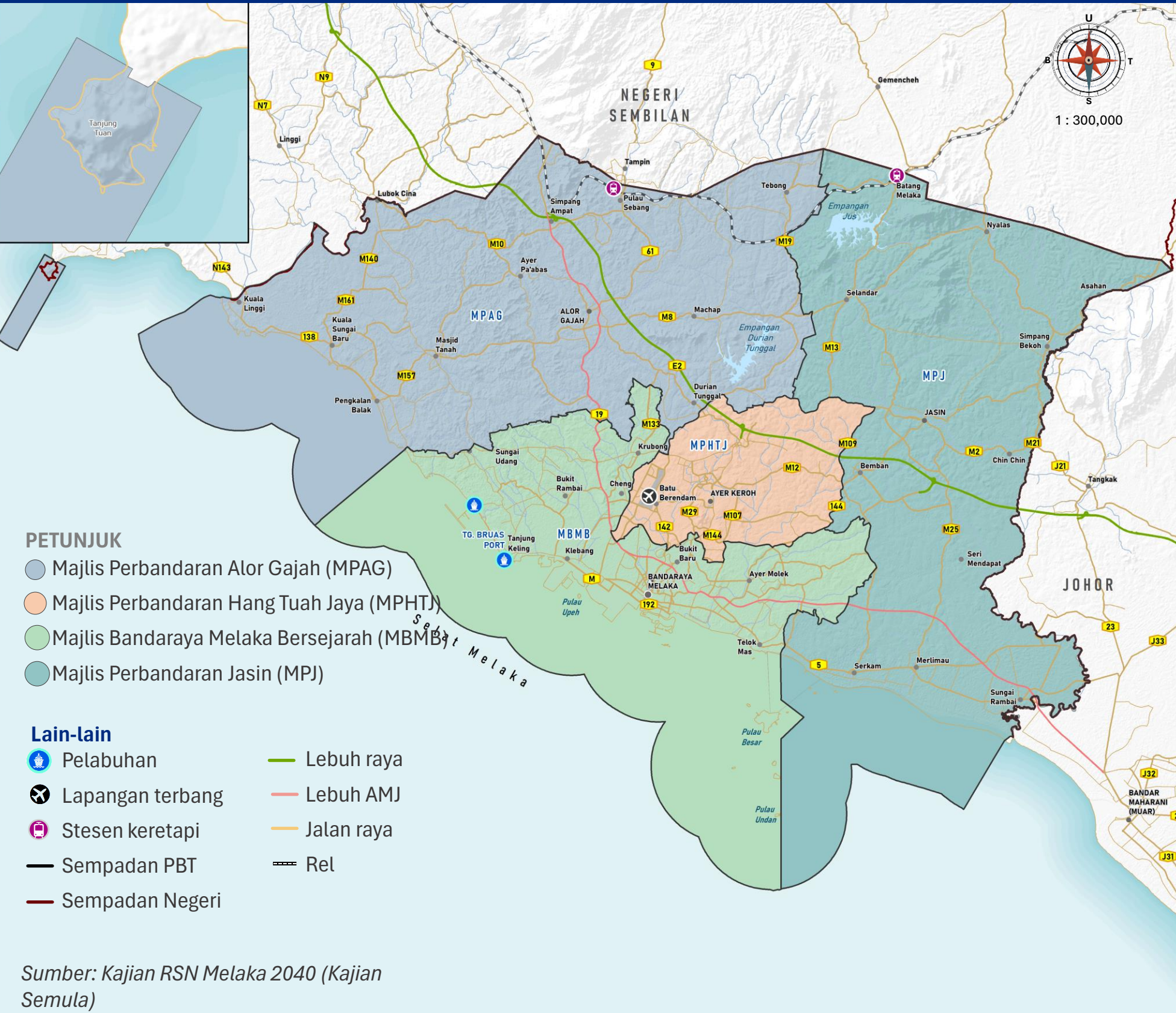
Profil Asas Negeri Melaka

Negeri Melaka berkeluasan 226,854.262 hektar setelah mengambil kira 3 batu nautika dan anjakan 200 meter laut daripada sempadan warta Pihak Berkuasa Tempatan (PBT). Merangkumi 3 daerah iaitu Daerah Melaka Tengah, Daerah Alor Gajah dan Daerah Jasin serta 4 PBT iaitu Majlis Bandaraya Melaka Bersejarah (MBMB), Majlis Perbandaran Hang Tuah Jaya (MPHTJ), Majlis Perbandaran Alor Gajah (MPAG) serta Majlis Perbandaran Jasin (MPJ).

Pelan Daerah Negeri Melaka

Pelan Pihak Berkuasa Tempatan (PBT) Negeri Melaka

Keluasan daerah Negeri Melaka

Bil	Daerah	Keluasan (Hektar)
1.	Melaka Tengah	36,180.00
2.	Alor Gajah	69,180.00
3.	Jasin	68,920.00
Jumlah		174,280.00

Sumber: Kajian RSN Melaka 2040 (Kajian Semula) 2026.

Keluasan PBT Mengikut Warta RT PBT

Bil	Pihak Berkuasa Tempatan (PBT)	Keluasan RT (Hektar)
1.	Majlis Bandaraya Melaka Bersejarah (MBMB)	57,955.50
2.	Majlis Perbandaran Hang Tuah Jaya (MPHTJ)	14,558.86
3.	Majlis Perbandaran Alor Gajah (MPAG)	78,881.92
4.	Majlis Perbandaran Jasin (MPJ)	76,665.30
Jumlah		228,061.58

Sumber: Kajian RSN Melaka 2040 (Kajian Semula) 2026.

Struktur Urus Tadbir

Struktur tadbir urus negeri Melaka boleh dibahagikan kepada tiga komponen utama iaitu :

- 1. Badan Eksekutif**

i. Yang diPertua Negeri (mengetuai pentadbiran, berkuasa melantik Ketua Menteri yang mendapat majoriti dalam Dewan Undangan Negeri (DUN).
ii. Ketua Menteri yang merupakan ketua kerajaan negeri serta mengetuai barisan ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri (EXCO).
- 2. Badan Perundangan (Legislatif)**

i. Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri (MMKN) yang terdiri daripada Ketua Menteri dan ahli-ahli yang dilantik dari kalangan Ahli Dewan Undangan Negeri (ADUN)
ii. Tiga orang pegawai Kerajaan Negeri (ex-officio) iaitu Setiausaha Kerajaan Negeri (SUK), Pegawai Kewangan Negeri (SFO) dan Penasihat Undang-undang Negeri untuk menggubal serta melaksanakan dasar kerajaan, perancangan pembangunan, pengawalan penguatkuasaan, pemantauan serta meluluskan bajet tahunan.

- Terdapat 11 exco yang diwujudkan bagi mengurus pentadbiran dan pembangunan negeri iaitu
1. Exco Perancangan Ekonomi, Kewangan, Hal Ehwal Tanah, Agensi Bukan Kerajaan, Pelaburan, Perindustrian dan Pembangunan TVET;

2. Exco Kanan Perumahan, Kerajaan Tempatan, Saliran, Perubahan Iklim dan Pengurusan Bencana;

3. Exco Pelancongan, Warisan , Seni dan Budaya;

4. Exco Kemajuan Desa, Pertanian dan Keterjaminan Makanan;

5. Exco Sains, Teknologi, Inovasi dan Komunikasi Digital;

6. Exco Pembangunan Wanita, Keluarga dan Komuniti;

7. Exco Pembangunan Belia, Sukan dan Badan Bukan Kerajaan (NGO);

8. Exco Kesihatan, Sumber Manusia dan Perpaduan;

9. Exco Kerja Raya, Kemudahan Awam dan Pengangkutan;

10. Exco Pendidikan, Pengajian Tinggi dan Hal Ehwal Agama; dan

11. Exco Pembangunan Usahawan, Koperasi dan hal Ehwal Pengguna.

3. Pentadbiran Awam.
Pentadbiran awam negeri Melaka pula diketuai oleh Setiausaha Kerajaan Negeri (SUK) yang dibantu pelbagai jabatan, agensi dan Pihak Berkuasa Tempatan yang bersama-sama mengurus tadbir dan menyampaikan perkhidmatan awam Negeri Melaka.

- Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri (SUK)

• 18 Jabatan Negeri

➢ Jabatan Ketua Menteri

➢ Jabatan Kewangan dan Perbendaharaan Neheri Melaka

➢ Pejabat Tanah dan Galian Negeri Melaka

➢ Jabatan Agama Islam Melaka

➢ Jabatan Mufti Negeri Melaka

➢ Jabatan Pengairan dan Saliran Negeri Melaka

➢ Jabatan Kerja Raya Melaka

➢ Jabatan Kebajikan Negeri Melaka

➢ Jabatan Perhutanan Negeri Melaka

➢ Jabatan Pertanian Negeri Melaka

➢ Pejabat Daerah dan Tanah Melaka Tengah

➢ Pejabat Daerah dan Tanah Alor Gajah

➢ Pejabat Daerah dan Tanah Jasin

➢ Jabatan Perancangan Bandar dan Desa Negeri Melaka

➢ Pejabat TYT Yang Di-Pertua Negeri Melaka

➢ Mahkamah Syariah Negeri Melaka

➢ Jabatan Perkhidmatan Veterinar Negeri Melaka

➢ Jabatan Pendakwaan Syariah Negeri Melaka
- 11 Badan Berkanun Negeri (BBN)

➢ Perbadanan Melaka (MCORP)

➢ Perbadanan tanah Adat Melaka (PERTAM)

➢ Yayasan Melaka (YM)

➢ Perbadanan Muzium Negeri Melaka (PERZIM)

➢ Perbadanan {Perpustakaan Awam Melaka(PERPUSTAM)

➢ Majlis Agama Islam Melaka (MAIM)

➢ Perbadanan Bio Teknologi Melaka

➢ Perbadanan Teknologi Hijau Melaka (PTHM)

➢ Perbadanan Pembangunan Sungai dan Panyai Melaka (PPSPM)

➢ Lembaga Perumahan Melaka (LPM)

➢ Straits of Melaka-Waterfront Economic Zone Corporation (SM-WEZ Corp)
- 4 pihak berkuasa tempatan iaitu

➢ Majlis Bandaraya Melaka Bersejarah (MBMB)

➢ Majlis Perbandaran Hang Tuah Jaya (MPHTJ)

➢ Majlis Perbandaran Alor Gajah (MPAG) serta

➢ Majlis Perbandaran Jasin (MPJ)

STRUKTUR PENTADBIRAN KERAJAAN NEGERI MELAKA.

Agensi Penting Dalam Pembangunan Dan Perancangan Negeri Melaka

1.Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri (MMKN)

- untuk menggubal serta melaksanakan dasar kerajaan, perancangan pembangunan, pengawalan penguatkuasaan, pemantauan serta meluluskan bajet tahunan.

2.Jawatankuasa Perancang Negeri (JPN) yang ditubuhkan mengikut peruntukan Seksyen 4 Akta Perancangan Bandar dan Desa 1976 yang berfungsi untuk:

- Menggalakkan rangka dasar pemuliharaan, penggunaan dan pemajuan semua tanah di dalam negeri;
- Mengawal selia, mengawal, merancang dan menyelaras semua aktiviti pemajuan;
- Menasihati kerajaan negeri berhubung perkara melibatkan pemuliharaan penggunaan dan pemajuan tanah dalam negeri; dan
- Mengusahakan, membantu dan menggalakkan pengumpulan maklumat dan metodologi berhubung perancangan bandar dan desa.

Ahli Jawatankuasa Perancang Negeri Melaka ini di anggotai oleh

- Ketua Menteri selaku Pengerusi;
- Ahli MMKN (Timbalan Pengerusi);
- Tidak lebih dari 3 ahli yang dilantik dari ahli MMKN;
- Setiausaha Kerajaan Negeri;
- Pengarah Perancang Bandar dan Desa (Setiausaha JPN);
- Pengarah Tanah dan Galian Negeri;
- Pengarah Unit Perancang Ekonomi Negeri (UPEN);
- Pengarah Kerja Raya;
- Penasihat Undang-undang Negeri;
- Pegawai Kewangan Negeri;
- Pegawai Kemajuan Negeri;
- Pengarah Jabatan Alam Sekitar Negeri; dan
- Ahli-ahli lain yang dilantik PBN (tidak melebihi 4 orang).

3.PLANMalaysia Melaka pula merupakan jabatan utama yang bertanggungjawab ke atas perancangan dan kawalan pembangunan Negeri Melaka serta berfungsi sebagai:

- Penasihat Kerajaan Negeri di dalam aspek perancangan fizikal
- Bertindak sebagai menentukan dasar, menentukan serta menyelaras perancangan fizikal melalui penyediaan laporan pemajuan seperti RSN, RTD dan RKK.
- selaku urusetia bagi Jabatan Perancangan Negeri (JPN), memantau pelaksanaan Akta 172, dasar serta garis panduan Perancangan termasuk Pemantauan Rancangan Perancangan Negeri

Agensi dan Jawatankuasa Perancangan Utama

Bil	Agensi	Peranan
1.	Pejabat Setiausaha Kerajaan Negeri (SUK)	• Menyelaras dasar .
2.	Unit Perancang Ekonomi Negeri (UPEN)	• Merancang dan memantau pembangunan ekonomi negeri. • Menyelaras Pembangunan sosioekonomi dan pelaburan negeri.
3.	Jabatan Perancang Bandar dan Desa (PLANMalaysia Melaka)	• Perancangan fizikal dan guna tanah. • Jabatan teknikal utama perancangan fizikal negeri termasuk penyediaan Rancangan Struktur, Rancangan Tempatan dan lain-lain.
4.	Pejabat Pengarah Tanah dan Galian (PTG)	• Mengurus hal ehwal tanah dan mineral negeri.

Sumber: Kajian RSN Melaka 2040 (Kajian Semula) 2026.

Kriteria menaik taraf ke Majlis Bandaraya.

Penduduk	Mempunyai populasi pendudukn dan penerima perkhidmatan perbandaran melebihi daripada 550,000 orang.
Pendapatan	- Memperolehi hasil pendapatan yang mampan melebihi daripada RM200 juta setahun - Mempunyai belanjawan berimbang bagi tempoh 3 tahun terakhir - Mempunyai rizab bersih untuk menampung perbelanjaan mengurus tidak kurang dari 6 bulan - Memperuntukkan sekuarng-kurangnya 30% daripada pendapatan tahunan untuk perbelanjaan pembangunan selama 3 tahun berturut-turut
Imej Bandar	Pembentukan imej bandar atau identiti yang bersesuaian dengan fungsi bandar dan budaya nasional yang melambangkan sejarah dan warisan
Institusi Pengajian Tinggi	Mempunyai institusi pengajian tinggi, pusat kesenian/kebudayaan dan perpustakaan
Kemudahan Infrastruktur Awam	Mempunyai kemudahan infrastruktur awam sebagai platform penglibatan aktif komuniti bandar
Pengurusan Bencana	Mempunyai dasar, strategi dan pelan tindakan berkaitan pengurusan bencana dan perubahan iklim
Melepassi Pencapaian Sistem Penarafan Bintang PBT (SPB-PBT)	Melepassi tahap pencapaian yang ditetapkan Sistem Penarafan Bintang PBT bagi Majlis Bandaraya
Pembangunan Mampan	Mempunyai strategi dan pelan tindakan khusus bagi setiap aspek pembangunan mampan seperti - Pembangunan Bandar Mampan - Pembangunan Bandar Pitar - Pembangunan Bandar Selamat - Pembangunan Bandar Rendah Karbon - Pembangunan Bandar Berdaya Huni - Pembangunan Landskap Bandar
MURNInets	Mencapai tahap Mampan dalam penilaian MURNInets selama 3 hingga 5 tahun berturut-turut
Pendigitilan	Melaksanakan pendigitilan secara menyeluruh bagi penyampaian perkhidmatan teras PBT
Pengurusan Sisa Pepejal	Mempunyai dasar, strategi dan pelan tindakan khusus bagi pengurusan sisa pepejal dan pembersihan awam selari dengan dasar negara
Kemudahan Warga Emas dan OKU	Pelaksanaan perancangan dan pembangunan berteraskan kemudahan sejagat bagi bangunan dan infrastruktur baru menitik beratkan kebajikan warga emas dan OKU
Kemudahan Rekreasi	Ketersediaan pusat ekopelancongan bandar serta kemudahan rekreasi seperti taman bandar dan taman awam
Pelan Perancangan Utiliti	Mempunyai pelan perancangan utiliti yang komprehensif dan mampan bagi bekalan elektrik, air dan ketercapaian jalur lebar
Pemantauan Trafik	Menyediakan sistem pemantauan trafik yang cekap dan berkesan serta memberi penekanan kepada keselamatan dan penguatkuasaan bandar melalui sistem pemantauan CCTV berpusat

Urus Tadbir Pihak Berkuasa Tempatan Melaka

	Majlis Bandaraya Melaka Bersejarah (MBMB)	Majlis Perbandaran Hang Tuah Jaya (MPHTJ)	Majlis Perbandaran Alor Gajah (MPAG)	Majlis Perbandaran Jasin (MPJ)
Tarikh di Masyhurkan/ Naiktaraf Keluasan (Sempadan RT) (hektar)	15-Apr-03 57,955.50	1 Januari 2010 14,558.86	1 Disember 2003 78,881.92	1 Januari 2007 63,415.10
Jumlah Penduduk (2020)	586,600	188,857	215,100	158,800
Jumlah Pegangan	154,826	250,779	60,000	30,000
Jumlah Hasil (RM) (2023)	RM279.44 juta	RM231.8 juta	RM56.97 juta	RM52.28 juta
Warja Kerja	1,168	1,660	347	252
Bil Pengurusan & Profesional	58	81	27	17
MURNINets (2025)	97.42% (Mampan)	98.42% (Mampan)	96.26% (Mampan)	92.97% (Mampan)
Inisiatif Smart City	<i>Developing Smart City</i>	<i>Early Adopter</i>	<i>Early Adopter</i>	<i>Early Adopter</i>
Organisasi				
YDP/Dato bandar	Jusa C	Gred 54 (gred 14 SSPA)	Gred 54 (gred 14 SSPA)	Gred 54 (gred 14 SSPA)
Timbalan / Setiausaha	Gred 54 (gred 14 SSPA)	Gred 52 (gred 13 SSPA)	Gred 52 (gred 13 SSPA)	Gred 52 (gred 13 SSPA)
Ahli Majlis / Lembaga Penasihat	24	24	24	24
Jabatan	12	11	13	10
Bahagian / Seksyen / Unit	4	5	6	3
Pejabat Cawangan	0	0	0	0
Nisbah Penduduk per Wargakerja	502.23	113.77	619.88	630.16
Nisbah Wargakerja per Pegangan	132.56	151.07	172.91	119.05
Nisbah Wargakerja per hektar	0.23	0.18	1.90	2.52

CABARAN

- 1

Tahap penggunaan dan pemantauan Rancangan Struktur Negeri Melaka 2035 yang belum menyeluruh

RSN Negeri Melaka 2035 telah mencadangkan sebanyak 4 Teras Pembangunan merangkumi 26 Hala Tuju Strategik (HS), 90 Dasar Keseluruhan dan 425 Inisiatif Pelaksanaan (IP). Laporan Pemantauan Perancangan Fizikal Negeri Melaka 2022 telah merumuskan tahap pencapaian RSN Negeri Melaka 2035 sekitar 69% atau 293 Inisiatif Perancangan (IP) yang mempunyai pelaksanaan.
- 2

Perubahan struktur pentadbiran kerajaan negeri memberi kesan terhadap hala tuju baharu negeri

Sebarang perubahan dalam tampak kepemimpinan negeri terutama selepas Pilihanraya Negeri (PRN) kerap memberi impak bilamana tampok pimpinan bertukar dan hala tuju berubah
- 3

Tahap pembangunan yang tidak sekata antara PBT

MP Jasin dan Alor Gajah dilihat agak ketinggalan dalam pembangunan jika di bandingkan dengan MB Melaka Bersejarah dan MP Hang Tuah Jaya
- 4

Keperluan pengukuhan tadbir urus ke tahap lebih tinggi agar dapat menawarkan perkhidmatan yang lebih baik

 - Pelaksanaan Bandar Pintar**

Semua PBT Melaka telah mencapai pengiktirafan sekurang-kurangnya **Level 1 Smart City Early Adopter** dan **Level 2 Developing Smart City**.
 - Kenaikan Taraf PBT**

Kriteria baharu kenaikan taraf kepada Majlis Bandaraya, termasuk **populasi 550,000 orang** dan **pendapatan RM200 juta setahun**, menjadi cabaran kepada PBT.
 - Pengukuhan Kewangan & Pelaburan**

Memperkasa kutipan hasil, menjana hasil baharu serta meningkatkan kecekapan pengurusan pelaburan dan perbelanjaan.

POTENSI

- 1

Pengujudan Zon Ekonomi Anjung Selatan (ZEAS) dan pembangunan kluster industri wilayah tengah

Cadangan Pembangunan ZEAS merangkumi Selatan Negeri Sembilan, Melaka dan utara Negeri Johor diwujudkan untuk menyelaraskan projek-projek berimpak tinggi di antara tiga negeri dijangka mampu menjana pertumbuhan ekonomi terutama di kawasan sempadan. Begitu juga dengan pembangunan Kluster Wilayah Tengah yang melibatkan Selangor, Kuala Lumpur, Negeri Sembilan dan Melaka dijangka akan merancakkan ekonomi dan hala tuju pelaburan Melaka
- 2

Ketersediaan PBT untuk Penaiktarafan ke Majlis Bandaraya

Perluasan kemudahan Wi-Fi percuma terutamanya di kawasan perkampungan mempunyai potensi yang tinggi untuk meningkatkan keterhubungan digital masyarakat luar bandar. Keadaan ini bukan sahaja dapat merapatkan jurang digital antara bandar dan desa, malahan juga dapat menyokong akses kepada pendidikan, perkhidmatan kerajaan dalam talian, serta peluang ekonomi berasaskan digital.
- 3

Ketersediaan PBT untuk penaiktarafan ke Majlis Bandaraya

MPHTJ, MPAG serta MPJ telah mendapat pengiktirafan Tahap 1 iaitu ‘*Smart City Early Adopter*’ dan berupaya untuk mencapai pengiktirafan tahap 2 iaitu ‘*Developing Smart City*’ manakala MBMB boleh berusaha ke arah Tahap 3 iaitu ‘*Leading Smart City*’.

CADANGAN AWALAN

- 1

Menaiktaraf PBT kepada status Majlis Bandaraya

Seiring dengan perkembangan dan kepesatan perbandaran moden serta selaras dengan aspirasi kerajaan untuk memantapkan tahap keupayaan penyampaian perkhidmatan dan prestasi PBT terus relevan, adalah disarankan PBT terutamanya MPHTJ bergerak ke arah usaha mencapai taraf Majlis Bandaraya.
- 2

Pelaksanaan Bandar Pintar

MPHTJ, MPAG serta MPJ disarankan untuk mengikut jejak MBMB untuk menepati kriteria Tahap 2 – *Developing Smart City Early* manakala MBMB disarankan untuk bergerak ke arah mendapatkan Tahap 3 iaitu *Leading Smart City*
- 3

Memantapkan dan memperkasakan tadbir urus PBT

Setiap PBT disarankan untuk memantapkan pengurusan urus tadbir dengan aplikasi *Smart Technology & Smart Tourism* serta digital secara menyeluruh. PBT juga perlu untuk meningkatkan keupayaan kewangan dengan meningkatkan kecekapan kutipan hasil, mengurangkan tunggakan cukai, menggalakkan penswastaan serta berusaha mencari hasil baru
- 4

Mengadaptasi dan menggunakan inisiatif teknologi hijau serta ESG

secara menyeluruh dalam pembangunan terutama bagi bangunan milik majlis

Hala Tuju Perancangan Strategik RSN Melaka 2040

1

Ke Arah Negeri Pintar Berteraskan Rakyat
Towards People-centred Smart City-state

Negeri yang meletakkan rakyat sebagai fokus utama pembangunan dan memanfaatkan teknologi untuk meningkatkan kualiti hidup, ekonomi serta pemeliharaan alam sekitar dan warisan secara holistik.

2

Ke Arah Transformasi Wilayah
Towards Regional Transformation

Proses mentransformasikan Melaka dalam konteks wilayah negeri-negeri berjiran dan antarabangsa melalui penyepaduan pembangunan ekonomi, sosial, alam sekitar dan tadbir urus meningkatkan daya saing, dan kesejahteraan negeri.

Kerangka RSN Melaka 2040

6M

Misi Transformasi Melaka

Misi 1 : Memacu Ekonomi Masa Hadapan

CABARAN STRATEGIK	FOKUS TRANSFORMASI	OUTCOME
1. Daya saing ekonomi dan pelaburan. 2. Kluster industri sedia ada perlu ditransformasikan. 3. Produktiviti negeri perlu dipertingkatkan. 4. Peralihan kepada ekonomi digital, AI dan industri berteknologi tinggi. 5. Kesediaan pelaburan perlu diperkukuh. 6. Ekosistem bakat perlu sejajar dengan industri masa hadapan	• Pengkhususan Pintar. • Ekonomi Kerumitan. • Ekosistem Industri Masa Depan. • Kesediaan Pelaburan. • Taman Perindustrian <i>Plug & Play</i>. • Ekosistem Bakat Masa Depan. • AI & Ekonomi Digital.	✓ Industri bernilai tinggi. ✓ Produktiviti meningkat. ✓ Pelaburan berkualiti. ✓ Pendapatan negeri dipertingkatkan.

Misi 2 : Memperkasa Ekonomi Biru & Wilayah Pesisir

CABARAN STRATEGIK	FOKUS TRANSFORMASI	OUTCOME
1. Pelbagai fungsi pesisir pantai. 2. Sistem pelabuhan dan logistik. 3. Penambakan laut. 4. Hakisan pantai. 5. Pemuliharaan ekosistem marin. 6. Pantai rekreasi. 7. Pelancongan pesisir. 8. Perubahan iklim.	• Ekonomi Biru. • Pengurusan Zon Pantai Bersepadu (ICZM). • Sistem Ekonomi Pesisiran. • Pemuliharaan Ekosistem Marin. • Ketahanan Iklim. • Rekreasi Pantai. • Sistem Port Bersepadu.	✓ Pesisir lebih berdaya tahan. ✓ Ekonomi maritim diperkukuh. ✓ Ekosistem marin dipelihara. ✓ Pantai sebagai aset rakyat dan pelancongan.

Misi 3 : Membina Pertumbuhan Hijau

CABARAN STRATEGIK	FOKUS TRANSFORMASI	OUTCOME
1. Keselamatan makanan negeri. 2. Keselamatan sumber air. 3. Kawasan tadahan air. 4. Bioekonomi. 5. Perubahan iklim. 6. Penggunaan sumber secara lestari.	• Keselamatan Makanan • Keselamatan Air • Pertanian Pintar& • Inovasi Agropolitan • Bioekonomi & Industri Hijau • Tenaga Boleh Diperbaharui • Ekonomi kitaran	✓ Bekalan makanan lebih terjamin. ✓ Sumber air lebih lestari. ✓ Pertumbuhan ekonomi hijau. ✓ Negeri lebih berdaya tahan.

Misi 4 : Mensejahterakan Komuniti Pintar

CABARAN STRATEGIK	FOKUS TRANSFORMASI	OUTCOME
1. Kualiti hidup masyarakat. 2. Piawaian kemudahan masyarakat yang perlu dinilai semula. 3. Penduduk semakin menua. 4. Mobiliti bandar. 5. Kampung tradisional. 6. Jurang akses kepada kemudahan.	• Komuniti Lengkap. • Komuniti 15-Minit. • Desa Pintar. • Kemudahan Komuniti 2.0. • <i>Walkability</i>. • Gaya Hidup Sihat. • Komuniti Mesra Usia.	✓ Kualiti hidup meningkat. ✓ Kemudahan lebih mudah dicapai. ✓ Komuniti lebih inklusif. ✓ Perkhidmatan lebih cekap.

Misi 5 : Mengangkat Warisan Bertaraf Dunia

CABARAN STRATEGIK	FOKUS TRANSFORMASI	OUTCOME
1. Mengekalkan Outstanding Universal Value (OUV) TWD Melaka. 2. Mempertingkatkan daya saing pelancongan. 3. Produk pelancongan masih bersifat berasingan. 4. Tempoh tinggal dan perbelanjaan pelawat boleh dipertingkatkan.	• Ceritera Melaka. • Pelawat Bernilai Tinggi. • TWD Melaka. • Warisan Hidup. • Ekonomi Warisan. • Ekonomi Kreatif. • Warisan Sungai. • Koridor Pelancongan Warisan.	✓ Identiti global diperkukuh. ✓ Warisan terus dipelihara ✓ Pelancongan bernilai tinggi. ✓ Ekonomi warisan berkembang.

Misi 6 : Memodenkan Tadbir Urus Negeri

CABARAN STRATEGIK	FOKUS TRANSFORMASI	OUTCOME
1. Penyelarasan antara agensi. 2. Kerjasama rentas sempadan. 3. Kecekapan pelaksanaan. 4. Pendigitalan kerajaan. 5. Penyampaian perkhidmatan. 6. Keperluan membuat keputusan berasaskan data.	• Tadbir Urus Adaptif. • Kerajaan Pintar. • Perkongsian Seranta. • Perancangan Berasaskan Data. • Pelaburan Laluan Pantas. • Kerajaan Digital. • Inovasi Institusi.	✓ Tadbir urus lebih responsif. ✓ Pelaksanaan lebih pantas. ✓ Penyelarasan lebih berkesan. ✓ Pelaburan lebih mudah dipermudah.

Cadangan *Strategic Sandbox* dan *Living Lab* Melaka

Sandbox 1

TRANSFORMASI EKONOMI

Misi : Memacu Ekonomi Masa Hadapan
Tujuan: Menguji model ekonomi dan pelaburan baharu.
Fokus :
1. Pengkhususan pintar.
2. Ekonomi kerumitan.
3. Kluster industri masa depan.
4. Kesyediaan pelaburan.
5. Taman perindustrian *plug & play*.
6. Ekosistem bakat masa depan.

Living Lab

1. ZPE Alor Gajah–Melaka Tengah.
2. Koridor Inovasi Ayer Keroh.
3. Transformasi FTZ/ Kawasan Perindustrian Batu Berendam.

Sandbox 2

EKONOMI BIRU

Misi : Memperkasa Ekonomi Biru & Wilayah Pesisir
Tujuan: Menguji pembangunan pesisir secara bersepadu
Fokus :
1. Pengurusan Zon Pantai Bersepadu
2. Sistem Pelabuhan
3. *Blue Economy*
4. Kawasan Tambakan Pantai
5. Pantai Rekreasi & Ekosistem Marin
6. Adaptasi Iklim /Perubahan Iklim

Living Lab

1. Koridor Pesisir Melaka
2. Sistem Pelabuhan Melaka
3. Pantai Rekreasi Negeri (siri pantai rekreasi)

Sandbox 3

PERTUMBUHAN HIJAU

Misi : Membina pertumbuhan hijau
Tujuan : Menguji model pertumbuhan yang mengimbangi ekonomi, makanan dan alam sekitar
Fokus :
1. Keterjaminan makanan.
2. Keselamatan air.
3. Pertanian pintar.
4. Inovasi Pusat Agropolitan Jasin.
5. Industri hijau & Tenaga boleh diperbaharui.
6. Bio-ekonomi.

Living Lab

1. Koridor agrapolitan.
2. Kawasan tadahan air.
3. Industri berisiko bio.

Sandbox 4

KOMUNITI INKLUSIF

Misi : Mensejahterakan Komuniti Pintar
Tujuan : Menguji konsep komuniti masa hadapan
Fokus :
1. Komuniti lengkap & inklusif.
2. 15-Minit komuniti.
3. Desa Pintar (*Smart Village*).
4. Kesampaian Komuniti.
5. Penyediaan kemudahan masyarakat 2.0.
6. Gaya hidup sihat.

Living Lab

1. MBMB (Bandar 15-minit)
2. MBHTJ (Komuniti Inovasi)
3. Bandar dan Desa Pintar Terpilih

Sandbox 5

CERITERA MELAKA

Misi : Mengangkat Warisan Bertaraf Dunia
Tujuan : Membangunkan satu naratif negeri yang menghubungkan warisan, pelancongan dan identiti Melaka.
Menghubungkan :
1. UNESCO World Heritage.
2. Sungai Melaka.
3. Sungai Linggi.
4. Sungai Kesang.
5. Gunung Ledang.
6. Kota Supai.
7. Tanjung Tuan.
8. Warisan Melayu.
9. Warisan Portugis.
10. Warisan Baba Nyonya.
11. Gastronomi.
12. Produk Ikonik Melaka.

Living Lab

1. Koridor Ceritera Melaka (Bandar Warisan-Jasin-Gunung Ledang-Alor Gajah-Tanjung Tuan).
2. 3 sungai- 3 pengalaman- 1 Ceritera Melaka

Sandbox 6

URUSTADBIR ADAPTIF

Misi : Memodenkan Tadbir Urus Negeri
Tujuan : Menguji pendekatan baharu tadbir urus dan pelaksanaan
Fokus :
1. Tadbir Urus Pintar
2. Kerajaan Digital
3. Kerjasama Serantau
4. Perancangan Berasaskan Data
5. Memudahkan Pelaburan

Living Lab

1. Kerjasama Melaka-Johor-Negeri Sembilan (ZEAS).
2. Platform Data Negeri.
3. *Fast Track Investment*.